

Richtlijn 3000 is ontleend aan de Standaard 3000 van NBA en vastgesteld door de NOREA-ledenvergadering op 14 december 2016.

	RICHTLIJN 3000 (HERZIEN) 'ASSURANCE-OPDRACHTEN DOOR IT-AUDITORS'.		
	(Van toepassing op assurance-opdrachten die aanvangen na 1 januari 2017)		
	RICHTLIJN 3000A ATTEST-OPDRACHTEN.		
	INHOUD	Paragraaf	INHOUD
	Inleiding Toepassingsgebied van deze Richtlijn Ingangsdatum Doelstellingen Definities Vereisten Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig de Richtlijnen Ethische voorschriften Aanvaarding en continuering Kwaliteitsbeheersing Professioneel-kritische instelling, professionele oordeelsvorming en assurance-vaardigheden en – technieken. Het plannen en uitvoeren van de opdracht. Het verkrijgen van assurance-informatie Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft Andere informatie Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria Het vormen van de assurance-conclusie Het opstellen van het assurance-rapport Goedkeurende en aangepaste conclusies Overige communicatieverantwoordelijkheden	1-4 5-8 9 10-11 12-13 14-19 20 21-30 31-36 37-39 40-47 48-60 61 62 63 64-66 67-71 72-77 78	Paragraaf 1-4 5-8 9 10-11 12-13 14-19 20 21-30 31-36 37-39 40-47 48-60 61 62 63 64-66 67-71 72-77 78

	Documentatie Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten Inleiding Doelstellingen Definities Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig de Richtlijnen Ethische voorschriften Aanvaarding en continuering Kwaliteitsbeheersing Professioneel-kritische instelling en professionele oordeelsvorming Het plannen en uitvoeren van de opdracht Het verkrijgen van assurance-informatie Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft Andere informatie Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria Het vormen van de assurance-conclusie Het opstellen van het assurance-rapport Goedkeurende en aangepaste conclusies Overige communicatieverantwoordelijkheden Documentatie Bijlage: Rollen en verantwoordelijkheden	79-83 A1 A2 A3-A20 A21-A29 A30-A34 A35-A59 A60-A75 A76-A85 A86-A107 A108-A139 A140-A141 A142 A143-A145 A146-A157 A158-A187 A188-A191 A192 A193-A200	Documentatie Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten Inleiding Doelstellingen Definities Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig de Richtlijnen Ethische voorschriften Aanvaarding en continuering Kwaliteitsbeheersing Professioneel-kritische instelling en professionele oordeelsvorming Het plannen en uitvoeren van de opdracht Het verkrijgen van assurance-informatie Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft Andere informatie Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria Het vormen van de assurance-conclusie Het opstellen van het assurance-rapport Goedkeurende en aangepaste conclusies Overige communicatieverantwoordelijkheden Documentatie Bijlage 1: Rollen en verantwoordelijkheden Bijlage 2: Voorbeelden van verschillen tussen attest-opdrachten en directe-opdrachten	79-83 A1 A2 A3-A20 A21-A29 A30-A34 A35-A59 A60-A75 A76-A85 A86-A107 A108-A139 A140-A141 A142 A143-A145 A146-A157 A158-A187 A188-A191 A192 A193-A200
--	---	--	--	--

	Inleiding	Inleiding
1.	Deze Richtlijn behandelt assurance-opdrachten door IT-auditors in de vorm van attest-opdrachten. (Zie: Paragraaf A21-A22)	Deze Richtlijn behandelt assurance-opdrachten door IT-auditors in de vorm van directe-opdrachten. (Zie Par. A21-A22)
2.	Assurance-opdrachten omvatten: • attest-opdrachten, waarbij een andere partij dan de IT-auditor het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria (zie Richtlijn 3000A), • directe-opdrachten, waarbij de IT-auditor het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria (zie Richtlijn 3000D). Deze Richtlijn 3000A bevat vereisten en toepassingsgerichte en overige verklarende teksten specifiek voor attest-opdrachten tot het verkrijgen van zowel een redelijke als een beperkte mate van zekerheid.	Assurance-opdrachten omvatten: • attest-opdrachten, waarbij een andere partij dan de IT-auditor het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria (zie Richtlijn 3000A), • directe-opdrachten, waarbij de IT-auditor het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria (zie Richtlijn 3000D). Deze Richtlijn 3000D bevat vereisten en toepassingsgerichte en overige verklarende teksten specifiek gericht op directe-opdrachten met tot het verkrijgen van zowel een redelijke als een beperkte mate van zekerheid; Directe-opdrachten hebben veel gemeenschappelijke kenmerken met attest-opdrachten die worden behandeld in Richtlijn 3000A. Fundamentele concepten gerelateerd aan aangelegenheden zoals het niveau van assurance, risico en materialiteit zijn hetzelfde. Directe-opdrachten hebben ook kenmerken die duidelijk verschillen van die van attest-opdrachten. Voorbeelden hiervan zijn (zie bijlage 2): • de verantwoordelijke partij voor het onderzoeksobject stelt geen verantwoording op of de prestaties van de entiteit voldeden aan de criteria; • de IT-auditor kan besluiten over de van toepassing zijnde criteria voor de opdracht; • de IT-auditor voert de evaluatie aan de hand van criteria zelf uit.
3.	Deze Richtlijn is gebaseerd op de veronderstelling dat: a) De leden van het opdrachtteam alsmede de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar (voor de opdrachten waar er een is aangesteld) onderworpen zijn aan regels bij of krachtens het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') of –indien van toepassing- andere wettelijke of professionele vereisten, die ten minste gelijkwaardig zijn; en (Zie: Paragraaf A30-A34) b) De IT-auditor die de opdracht uitvoert werkzaam is bij of verbonden is aan een IT-audit-eenheid die onderworpen is aan het Reglement	Deze Richtlijn is gebaseerd op de veronderstelling dat: a) De leden van het opdrachtteam alsmede de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar (voor de opdrachten waar er een is aangesteld) onderworpen zijn aan regels bij of krachtens het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') of –indien van toepassing- andere wettelijke of professionele vereisten, die ten minste gelijkwaardig zijn; en (Zie Par. A30-A34) b) De IT-auditor die de opdracht uitvoert werkzaam is bij of verbonden is aan een IT-audit-eenheid die onderworpen is aan het Reglement

	Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is 2. (Zie: Paragraaf A61-A66)	Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is 2. (Zie Par. A61-A66)
4.	Assurance-opdrachten van hoge kwaliteit vereisen, ten behoeve van het maatschappelijk belang, kwaliteitsbeheersing binnen IT-auditeenheden en het naleven van ethische principes, met inbegrip van onafhankelijkheidsvereisten. IT-auditors zullen met dergelijke vereisten bekend zijn. Als een andere eindverantwoordelijk professional dan een IT-auditor ervoor kiest om te vermelden dat hij deze of andere Richtlijnen heeft nageleefd, dient hij rekening te houden met de regelgeving zoals omschreven in de vorige paragraaf.	Assurance-opdrachten van hoge kwaliteit vereisen, ten behoeve van het maatschappelijk belang, kwaliteitsbeheersing binnen IT-auditeenheden en het naleven van ethische principes, met inbegrip van onafhankelijkheidsvereisten. IT-auditors zullen met dergelijke vereisten bekend zijn. Als een andere eindverantwoordelijk professional dan een IT-auditor ervoor kiest om te vermelden dat hij deze of andere Richtlijnen heeft nageleefd, dient hij rekening te houden met de regelgeving zoals omschreven in de vorige paragraaf.
	Toepassingsgebied	Toepassingsgebied
5.	Deze Richtlijn omvat assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie, zoals beschreven in het "Stramien voor assurance-opdrachten" (Stramien). Waar een specifieke Richtlijn relevant is voor het onderzoeksobject van een bepaalde opdracht, is die Richtlijn van toepassing in aanvulling op deze Richtlijn. (Zie: Paragraaf A21-A22)	Deze Richtlijn omvat assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie, zoals beschreven in het "Stramien voor assurance-opdrachten" (Stramien). Waar een specifieke Richtlijn relevant is voor het onderzoeksobject van een bepaalde opdracht, is die Richtlijn van toepassing in aanvulling op deze Richtlijn. (Zie: Paragraaf A21-A22)
6.	Niet alle opdrachten die door IT-auditors worden uitgevoerd zijn assurance-opdrachten. Andere opdrachten die veelvuldig worden uitgevoerd en die niet voldoen aan de definitie in paragraaf 12(a) (en daardoor ook niet vallen onder deze Richtlijnen) zijn onder meer: a) Opdrachten die vallen onder de Richtlijnen voor aan assurance verwante opdrachten waaronder opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden ³ b) Consultancy opdrachten (of adviesopdrachten) zoals managementadvies en advisering over IT-security. (Zie: Paragraaf A1)	Niet alle opdrachten die door IT-auditors worden uitgevoerd zijn assurance-opdrachten. Andere opdrachten die veelvuldig worden uitgevoerd en die niet voldoen aan de definitie in paragraaf 12(a) (en daardoor ook niet vallen onder deze Richtlijnen) zijn onder meer: a) Opdrachten die vallen onder de Richtlijnen voor aan assurance verwante opdrachten waaronder opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden ³ b) Consultancy opdrachten (of adviesopdrachten) zoals managementadvies en advisering over IT-security. (Zie: Paragraaf A1)
	³ Richtlijn 4401, 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot informatietechnologie'.	³ Richtlijn 4401, 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot informatietechnologie'.
7.	Een assurance-opdracht die onder de Richtlijnen wordt uitgevoerd kan onderdeel uitmaken van een grotere opdracht. In die omstandigheden zijn de Richtlijnen alleen maar relevant voor het assurance-gedeelte van de opdracht.	Een assurance-opdracht die onder de Richtlijnen wordt uitgevoerd kan onderdeel uitmaken van een grotere opdracht. In die omstandigheden zijn de Richtlijnen alleen maar relevant voor het assurance-gedeelte van de opdracht.

8.	De volgende opdrachten, die verenigbaar kunnen zijn met de beschrijving in paragraaf 12(a) worden niet gezien als assurance-opdrachten in termen van de Richtlijnen: a) Opdrachten om op te treden als getuige in rechtszaken met betrekking tot levering IT-diensten, pakketselectie of overige aangelegenheden; en b) Opdrachten die professionele oordelen, standpunten of uitspraken omvatten waaraan een gebruiker zekerheid zou kunnen ontlelen, indien alle van de onderstaande punten van toepassing zijn: (i) Deze oordelen, standpunten of uitspraken zijn van ondergeschikte betekenis binnen de gehele opdracht; (ii) Het gebruik van elk uitgebracht schriftelijk rapport is uitdrukkelijk beperkt tot alleen de beoogde gebruikers die in het rapport zijn gespecificeerd; (iii) Op grond van een schriftelijke afspraak met de gespecificeerde beoogde gebruikers is de opdracht niet bedoeld als een assurance-opdracht; en (iv) De opdracht wordt in het rapport van de IT-auditor niet aangemerkt als een assurance-opdracht.	De volgende opdrachten, die verenigbaar kunnen zijn met de beschrijving in paragraaf 12(a) worden niet gezien als assurance-opdrachten in termen van de Richtlijnen: a) Opdrachten om op te treden als getuige in rechtszaken met betrekking tot levering IT-diensten, pakketselectie of overige aangelegenheden; en b) Opdrachten die professionele oordelen, standpunten of uitspraken omvatten waaraan een gebruiker zekerheid zou kunnen ontlelen, indien alle van de onderstaande punten van toepassing zijn: (i) Deze oordelen, standpunten of uitspraken zijn van ondergeschikte betekenis binnen de gehele opdracht; (ii) Het gebruik van elk uitgebracht schriftelijk rapport is uitdrukkelijk beperkt tot alleen de beoogde gebruikers die in het rapport zijn gespecificeerd; (iii) Op grond van een schriftelijke afspraak met de gespecificeerde beoogde gebruikers is de opdracht niet bedoeld als een assurance-opdracht; en (iv) De opdracht wordt in het rapport van de IT-auditor niet aangemerkt als een assurance-opdracht.
	Ingangsdatum	Ingangsdatum
9.	Deze Richtlijn is van toepassing op assurance-opdrachten die aanvangen na 1 januari 2017.	Deze Richtlijn is van toepassing op assurance-opdrachten die aanvangen na 1 januari 2017.
	Doelstellingen	Doelstellingen
10.	Bij het uitvoeren van een assurance-opdracht zijn de doelstellingen van de IT-auditor: a) Het verkrijgen van een redelijke of beperkte mate van zekerheid of de informatie over het onderzoeksobject geen afwijking van materieel belang bevat; b) Het tot uitdrukking brengen van een conclusie met betrekking tot de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject door middel van een schriftelijk rapport. Het rapport bevat een conclusie met een redelijke of beperkte mate van zekerheid en tevens de basis voor de conclusie; (Zie: Paragraaf A2) en c) Het verder communiceren zoals door deze Richtlijn en andere relevante Richtlijnen wordt vereist.	Bij het uitvoeren van een assurance-opdracht zijn de doelstellingen van de IT-auditor: a) Het verkrijgen van een redelijke of beperkte mate van zekerheid dat het onderzoeksobject geen verschil van materieel belang bevat ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria; b) Het tot uitdrukking brengen van een conclusie met betrekking tot de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject door middel van een schriftelijk rapport. Het rapport bevat een conclusie met een redelijke of beperkte mate van zekerheid en tevens de basis voor de conclusie; (Zie Par. A2) en c) Het verder communiceren zoals door deze Richtlijn en andere relevante Richtlijnen wordt vereist.
11.	In die gevallen waarin er geen redelijke of beperkte mate van zekerheid kan worden verkregen en een conclusie met beperking in het assurance-rapport van de IT-auditor in de gegeven omstandigheden onvoldoende is	In die gevallen waarin er geen redelijke of beperkte mate van zekerheid kan worden verkregen en een conclusie met beperking in het assurance-rapport van de IT-auditor in de gegeven omstandigheden onvoldoende is

	voor rapportering aan de beoogde gebruikers, vereist deze Richtlijn dat de IT-auditor: • een onthouding van een conclusie formuleert: of • de opdracht teruggeeft (dan wel zijn ontslag aanbiedt) indien dat onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is.	voor rapportering aan de beoogde gebruikers, vereist deze Richtlijn dat de IT-auditor: • een onthouding van een conclusie formuleert: of • de opdracht teruggeeft (dan wel zijn ontslag aanbiedt) indien dat onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is.
	Definities In het kader van deze Richtlijn en andere Richtlijnen hebben de volgende termen de hierna weergegeven betekenis, tenzij anders is aangegeven. (Zie: Paragraaf A27) a) Assurance-opdracht - Een professionele dienst waarbij een IT-auditor voldoende en geschikte assurance-informatie wil verkrijgen om een conclusie tot uitdrukking te brengen om de mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers, niet zijnde de verantwoordelijke partij in de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van criteria te versterken. Elke assurance-opdracht wordt ingedeeld op basis van twee aspecten: • of er sprake is van een opdracht met een redelijke of beperkte mate van zekerheid; • of er sprake is van een attest-opdracht dan wel een directe-opdracht (Zie: Paragraaf A3). (i) Een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid: a) Opdracht met een redelijke mate van zekerheid - een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor het opdrachtrisico, als basis voor zijn conclusie, terugbrengt tot een aanvaardbaar laag niveau, rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht. De conclusie wordt tot uitdrukking gebracht in een vorm die het oordeel van de IT-auditor uitdrukt over de uitkomst van de meting of evaluatie. b) Opdracht met een beperkte mate van zekerheid - Een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor het opdrachtrisico als basis voor zijn conclusie terugbrengt tot een niveau dat aanvaardbaar is rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht, maar waarbij het risico hoger is dan voor een opdracht tot het	Definities In het kader van deze Richtlijn en andere Richtlijnen hebben de volgende termen de hierna weergegeven betekenis, tenzij anders is aangegeven. (Zie: Paragraaf A27) a) Assurance-opdracht - Een professionele dienst waarbij een IT-auditor voldoende en geschikte assurance-informatie wil verkrijgen om een conclusie tot uitdrukking te brengen om de mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers, niet zijnde de verantwoordelijke partij in de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van criteria te versterken. Elke assurance-opdracht wordt ingedeeld op basis van twee aspecten: • of er sprake is van een opdracht met een redelijke of beperkte mate van zekerheid; • of er sprake is van een attest-opdracht dan wel een directe-opdracht (Zie: Paragraaf A3). (i) Een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid: a) Opdracht met een redelijke mate van zekerheid - een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor het opdrachtrisico, als basis voor zijn conclusie, terugbrengt tot een aanvaardbaar laag niveau, rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht. De conclusie wordt tot uitdrukking gebracht in een vorm die het oordeel van de IT-auditor uitdrukt over de uitkomst van de meting of evaluatie. b) Opdracht met een beperkte mate van zekerheid - Een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor het opdrachtrisico als basis voor zijn conclusie terugbrengt tot een niveau dat aanvaardbaar is rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht, maar waarbij het risico hoger is dan voor een opdracht tot het
12.		In het kader van deze Richtlijn en andere Richtlijnen hebben de volgende termen de hierna weergegeven betekenis, tenzij anders is aangegeven. (Zie: Paragraaf A27) a) Assurance-opdracht - Een professionele dienst waarbij een IT-auditor voldoende en geschikte assurance-informatie wil verkrijgen om een conclusie tot uitdrukking te brengen om de mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers, niet zijnde de verantwoordelijke partij in de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van criteria te versterken. Elke assurance-opdracht wordt ingedeeld op basis van twee aspecten: • of er sprake is van een opdracht met een redelijke of beperkte mate van zekerheid; • of er sprake is van een attest-opdracht dan wel een directe-opdracht (Zie: Paragraaf A3). (i) Een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid: a) Opdracht met een redelijke mate van zekerheid - een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor het opdrachtrisico, als basis voor zijn conclusie, terugbrengt tot een aanvaardbaar laag niveau, rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht. De conclusie wordt tot uitdrukking gebracht in een vorm die het oordeel van de IT-auditor uitdrukt over de uitkomst van de meting of evaluatie. b) Opdracht met een beperkte mate van zekerheid - Een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor het opdrachtrisico als basis voor zijn conclusie terugbrengt tot een niveau dat aanvaardbaar is rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht, maar waarbij het risico hoger is dan voor een opdracht tot het

	verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Op basis van de uitgevoerde basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance informatie wordt de conclusie tot uitdrukking gebracht in een vorm die uitdrukking geeft aan de aandacht van de IT-auditor is gekomen die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. De aard, timing en omvang van uitgevoerde werkzaamheden bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn beperkt in vergelijking met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, maar dienen wel zinvol te zijn. Om zinvol te zijn, zal het door de IT-auditor verkregen zekerheidsniveau waarschijnlijk leiden tot vertrouwen bij de gebruikers met betrekking tot de informatie over het onderzoeksobject dat duidelijk meer dan onbeduidend is. (Zie: Paragraaf A3-A7) (ii) Een attest-opdracht of een directe-opdracht: (Zie: Paragraaf A8) a) Attest-opdracht - Een assurance-opdracht waarbij een andere partij dan de IT-auditor het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria. Deze partij geeft ook vaak de resulterende informatie over het onderzoeksobject weer in een rapport of een overzicht. In bepaalde gevallen kan de informatie over het onderzoeksobject echter door de IT-auditor in het assurance-rapport worden weergegeven. Bij een attest-opdracht is de conclusie van de IT-auditor gericht op de vraag of de informatie over het onderzoeksobject geen afwijking van materieel belang bevat. De conclusie van de IT-auditor kan betrekking hebben op: (Zie: Paragraaf A178, A180) i. Het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; ii. De informatie over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; of iii. Een overzicht dat door de geschikte partij is gemaakt. b) Directe-opdracht - Een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor zelf het onderzoeksobject ten opzichte van de van	redelijke mate van zekerheid. Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance informatie wordt de conclusie tot uitdrukking gebracht in een vorm die uitdrukking geeft aan de aandacht van de IT-auditor is gekomen die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat; bij een directe-opdracht dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria. De aard, timing en omvang van uitgevoerde werkzaamheden bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn beperkt in vergelijking met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, maar dienen wel zinvol te zijn. Om zinvol te zijn, zal het door de IT-auditor verkregen zekerheidsniveau waarschijnlijk leiden tot vertrouwen bij de gebruikers met betrekking tot (de informatie over) het onderzoeksobject dat duidelijk meer dan onbeduidend is. (Zie Par. A3-A7) (ii) Een attest-opdracht of een directe-opdracht: (Zie Par. A8) a) Attest-opdracht - Een assurance-opdracht waarbij een andere partij dan de IT-auditor het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria. Deze partij geeft ook vaak de resulterende informatie over het onderzoeksobject weer in een rapport of een overzicht. In bepaalde gevallen kan de informatie over het onderzoeksobject echter door de IT-auditor in het assurance-rapport worden weergegeven. Bij een attest-opdracht is de conclusie van de IT-auditor gericht op de vraag of de informatie over het onderzoeksobject geen afwijking van materieel belang bevat. De conclusie van de IT-auditor kan betrekking hebben op: (Zie Par. A178, A180) i. Het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; ii. De informatie over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; of iii. Een overzicht dat door de geschikte partij is gemaakt.
--	---	---

	toepassing zijnde criteria meet of evalueert. De IT-auditor geeft de resulterende informatie over het onderzoeksobject weer als onderdeel van het assurance-rapport, of samen met het assurance-rapport. Bij een directe-opdracht is de conclusie van de IT-auditor gericht op de gerapporteerde uitkomst van zijn meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de criteria b) Assurance-vaardigheden en -technieken - De vaardigheden en technieken die door een IT-auditor worden toegepast met betrekking tot het plannen, het verzamelen van assurance-informatie, het evalueren van assurance-informatie, communicatie en rapporteren. Deze onderscheiden zich van deskundigheid op het gebied van het onderzoeksobject van een specifieke assurance-opdracht dan wel de meting of evaluatie hiervan. (Zie: Paragraaf A9) c) Criteria - De benchmarks die worden gebruikt om het onderzoeksobject te meten of evalueren. De "van toepassing zijnde criteria" worden gebruikt.(Zie: Paragraaf A10) d) Omstandigheden van de opdracht - De context die de specifieke opdracht definieert. Deze wordt bepaald door: - de opdrachtvoorwaarden, - de vaststelling of het een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid betreft, - de kenmerken van het onderzoeksobject, - de criteria voor toetsing, - de behoefte aan informatie van beoogde gebruikers, - relevante kenmerken van de verantwoordelijke partij, de evalueerder en - de opdrachtgever en haar omgeving, - overige aangelegenheden. Deze omvatten bijvoorbeeld gebeurtenissen, transacties, omstandigheden en praktijken die een significante invloed kunnen hebben op de opdracht. e) Opdrachtpartner - De partner of andere persoon binnen de IT-audit-eenheid die verantwoordelijk is voor de opdracht en de uitvoering daarvan en voor het assurance-rapport dat namens de IT-audit-eenheid wordt uitgebracht en aan wie, indien vereist, door een beroepsorganisatie of een wettelijke, regelgevende of toezichthoudende instantie passende bevoegdheden zijn toegekend.
b) Directe-opdracht - Een assurance-opdracht waarbij de IT-auditor zelf het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria meet of evalueert. De IT-auditor geeft de resulterende informatie over het onderzoeksobject weer als onderdeel van het assurance-rapport, of samen met het assurance-rapport. Bij een directe-opdracht is de conclusie van de IT-auditor gericht op de gerapporteerde uitkomst van zijn meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de criteria b) Assurance-vaardigheden en -technieken - De vaardigheden en technieken die door een IT-auditor worden toegepast met betrekking tot het plannen, het verzamelen van assurance-informatie, het evalueren van assurance-informatie, communicatie en rapporteren. Deze onderscheiden zich van deskundigheid op het gebied van het onderzoeksobject van een specifieke assurance-opdracht dan wel de meting of evaluatie hiervan. (Zie Par. A9) c) Criteria - De benchmarks die worden gebruikt om het onderzoeksobject te meten of evalueren. De "van toepassing zijnde criteria" zijn de criteria die voor die specifieke opdracht worden gebruikt.(Zie Par. A10) d) Omstandigheden van de opdracht - De context die de specifieke opdracht definieert. Deze wordt bepaald door: - de opdrachtvoorwaarden, - de vaststelling of het een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid betreft, - de kenmerken van het onderzoeksobject, - de criteria voor toetsing, - de behoefte aan informatie van beoogde gebruikers, - relevante kenmerken van de verantwoordelijke partij, - de opdrachtgever en haar omgeving, - overige aangelegenheden. Deze omvatten bijvoorbeeld gebeurtenissen, transacties, omstandigheden en praktijken die een significante invloed kunnen hebben op de opdracht. e) Opdrachtpartner - De partner of andere persoon binnen de IT-audit-eenheid die verantwoordelijk is voor de opdracht en de uitvoering daarvan en voor het assurance-rapport dat namens de IT-audit-eenheid wordt uitgebracht en aan wie, indien vereist, door een beroepsorganisatie of een wettelijke, regelgevende of toezichthoudende instantie passende bevoegdheden zijn toegekend.	

	“Opdrachtpartner” dient waar relevant te worden gelezen als verwijzend naar het equivalent binnen de publieke sector. f) Opdrachtrisico - Het risico dat de IT-auditor een onjuiste conclusie tot uitdrukking brengt wanneer de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. (Zie: Paragraaf A11-A14) g) Opdrachtgever - De partij(en) die de IT-auditor de opdracht geeft/geven om de assurance-opdracht uit te voeren. (Zie: Paragraaf A15) h) Opdrachtteam - Alle partners en staf die de opdracht uitvoeren, alsmede alle door de IT-audit-eenheid of een IT-audit-eenheid die tot een netwerk behoort ingehuurde personen die werkzaamheden voor de opdracht uitvoeren. Uitgesloten zijn dus door de IT-audit-eenheid of een IT-audit-eenheid die tot een netwerk behoort ingeschakelde externe deskundigen. i) Assurance-informatie - Informatie die door de IT-auditor wordt gebruikt om te komen tot zijn conclusie. Assurance-informatie omvat zowel informatiesystemen als andere informatie. In het kader van de Richtlijnen geldt dat: (Zie: Paragraaf A146-A152) (i) Het voldoende zijn van assurance-informatie de maatstaf is voor de hoeveelheid assurance-informatie. (ii) Het geschikt zijn van assurance-informatie de maatstaf is voor de kwaliteit van assurance-informatie. j) IT-audit-eenheid – Een zelfstandige IT-auditpraktijk of IT-auditafdeling. k) Lid k vervalt l) Interne auditfunctie - Een functie van een entiteit die assurance- en advies activiteiten uitvoert die zijn opgezet om de effectiviteit van de governance, de risicobeheersings- en interne beheersingsprocessen van de entiteit te evalueren en te verbeteren. m) Beoogde gebruikers - De perso(o)nen, organisatie(s) of groep(en) waarvan de IT-auditor verwacht dat zij gebruik zullen maken van het assurance-rapport. In bepaalde gevallen kunnen de beoogde gebruikers anderen zijn dan degenen aan wie het assurance-rapport is gericht. (Zie: Paragraaf A16-A18, A37) n) Evalueerder - De partij(en) die het onderzoeksobject meet of evalueert ten opzichte van de criteria. De evalueerder beschikt over deskundigheid betreffende het onderzoeksobject. (Zie: Paragraaf A37, A39)	instantie passende bevoegdheden zijn toegekend. “Opdrachtpartner” dient waar relevant te worden gelezen als verwijzend naar het equivalent binnen de publieke sector. f) Opdrachtrisico - Het risico dat de IT-auditor een onjuiste conclusie tot uitdrukking brengt wanneer (de informatie over) het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat. (Zie Par. A11-A14) g) Opdrachtgever - De partij(en) die de IT-auditor de opdracht geeft/geven om de assurance-opdracht uit te voeren. (Zie Par. A15) h) Opdrachtteam - Alle partners en staf die de opdracht uitvoeren, alsmede alle door de IT-audit-eenheid of een IT-audit-eenheid die tot een netwerk behoort ingehuurde personen die werkzaamheden voor de opdracht uitvoeren. Uitgesloten zijn dus door de IT-audit-eenheid of een IT-audit-eenheid die tot een netwerk behoort ingeschakelde externe deskundigen. i) Assurance-informatie - Informatie die door de IT-auditor wordt gebruikt om te komen tot zijn conclusie. Assurance-informatie omvat zowel informatie opgenomen in eventuele relevante informatiesystemen als andere informatie. In het kader van de Richtlijnen geldt dat: (Zie Par. A146-A152) (i) Het voldoende zijn van assurance-informatie de maatstaf is voor de hoeveelheid assurance-informatie. (ii) Het geschikt zijn van assurance-informatie de maatstaf is voor de kwaliteit van assurance-informatie. j) IT-audit-eenheid – Een zelfstandige IT-auditpraktijk of IT-auditafdeling. k) -Lid k vervalt. l) Interne auditfunctie - Een functie van een entiteit die assurance- en advies activiteiten uitvoert die zijn opgezet om de effectiviteit van de governance, de risicobeheersings- en interne beheersingsprocessen van de entiteit te evalueren en te verbeteren. m) Beoogde gebruikers - De perso(o)nen, organisatie(s) of groep(en) waarvan de IT-auditor verwacht dat zij gebruik zullen maken van het assurance-rapport. In bepaalde gevallen kunnen de beoogde gebruikers anderen zijn dan degenen aan wie het assurance-rapport is gericht. (Zie Par. A16-A18, A37) n) Lid n vervalt. o) Verschil – het onderliggende onderzoeksobject komt niet overeen met
--	---	---

	o) Afwijking - Een verschil tussen de informatie over het onderzoeksobject en de geschikte meting of evaluatie van het onderzoeksobject in overeenstemming met de criteria. Afwijkingen kunnen al dan niet opzettelijk, kwalitatief of kwantitatief zijn en omvatten weglatingen. p) Onjuiste voorstelling van zaken (met betrekking tot andere informatie) - Andere informatie die geen verband houdt met aangelegenheden die in de informatie over het onderzoeksobject of in het assurance-rapport zijn vermeld en die onjuist is vermeld of gepresenteerd. Een van materieel belang zijnde geloofwaardigheid ondernemingen van het document waarin de informatie over het onderzoeksobject is opgenomen. q) Andere informatie - Informatie (anders dan de informatie over het onderzoeksobject en het daarbij horende assurance-rapport) die op grond van wet-, regelgeving of omdat dit gebruikelijk is, is opgenomen in een document waarin de informatie over het onderzoeksobject en het daarbij horende assurance-rapport zijn opgenomen. r) IT-auditor – De term IT-auditor' wordt in de Richtlijnen gebruikt om de persoon of personen aan te duiden die de opdracht uitvoert/uitvoeren. Dit betreft gewoonlijk de opdrachtpartner of andere leden van het opdrachtteam, of, indien van toepassing, de IT-audit-eenheid. Wanneer deze Richtlijn uitdrukkelijk bedoelt dat een vereiste of verantwoordelijkheid door de opdrachtpartner moet worden vervuld, wordt de term "opdrachtpartner" in plaats van term "IT-auditor" gebruikt. (Zie: Paragraaf A37) s) Door de IT-auditor ingeschakelde deskundige - Een persoon of organisatie die over deskundigheid beschikt op een ander gebied dan assurance, en van wie/waarvan de werkzaamheden op dat gebied door de IT-auditor worden gebruikt om hem te helpen bij het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie. Een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige kan een door hem ingeschakelde interne deskundige zijn (die een partner of staf is, met inbegrip van tijdelijke staf, van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor of een IT-audit-eenheid dat tot een netwerk behoort) of een door hem ingeschakelde externe deskundige. t) Professionele oordeelsvorming - Het toepassen van relevante training, kennis en ervaring in de context van assurance- en ethische Richtlijnen bij het maken van weloverwogen keuzes over de te treffen maatregelen in de omstandigheden van de opdracht.	de van toepassing zijnde criteria. Verschillen kunnen al dan niet opzettelijk, kwalitatief of kwantitatief zijn en omvatten weglatingen. p) Onjuiste voorstelling van zaken (met betrekking tot andere informatie) - Andere informatie die geen verband houdt met aangelegenheden die het onderzoeksobject betreffen of in het assurance-rapport zijn vermeld en die onjuist is vermeld of gepresenteerd. Een van materieel belang zijnde onjuiste voorstelling van zaken kan de geloofwaardigheid ondernemingen van het document waarin het onderzoeksobject is opgenomen. q) Andere informatie - Informatie (anders dan betreffende het onderzoeksobject en het daarbij horende assurance-rapport) die op grond van wet-, regelgeving of omdat dit gebruikelijk is, is opgenomen in een document waarin de informatie over het onderzoeksobject en het daarbij horende assurance-rapport zijn opgenomen. r) IT-auditor – De term IT-auditor' wordt in de Richtlijnen gebruikt om de persoon of personen aan te duiden die de opdracht uitvoert/uitvoeren. Dit betreft gewoonlijk de opdrachtpartner of andere leden van het opdrachtteam, of, indien van toepassing, de IT-audit-eenheid. Wanneer deze Richtlijn uitdrukkelijk bedoelt dat een vereiste of verantwoordelijkheid door de opdrachtpartner moet worden vervuld, wordt de term "opdrachtpartner" in plaats van term "IT-auditor" gebruikt. (Zie Par. A37) s) Door de IT-auditor ingeschakelde deskundige - Een persoon of organisatie die over deskundigheid beschikt op een ander gebied dan assurance, en van wie/waarvan de werkzaamheden op dat gebied door de IT-auditor worden gebruikt om hem te helpen bij het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie. Een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige kan een door hem ingeschakelde interne deskundige zijn (die een partner of staf is, met inbegrip van tijdelijke staf, van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor of een IT-audit-eenheid dat tot een netwerk behoort) of een door hem ingeschakelde externe deskundige. t) Professionele oordeelsvorming - Het toepassen van relevante training, kennis en ervaring in de context van assurance- en ethische Richtlijnen bij het maken van weloverwogen keuzes over de te treffen maatregelen in de omstandigheden van de opdracht. u) Professioneel-kritische instelling - Een houding die onder meer gekenmerkt wordt door een onderzoekende instelling, het alert zijn op omstandigheden die kunnen duiden op eventuele verschillen en een kritische evaluatie van assurance-informatie.
--	---	--

	u) Professioneel-kritische instelling - Een houding die onder meer gekenmerkt wordt door een onderzoekende instelling, het alert zijn op omstandigheden die kunnen duiden op eventuele afwijkingen en een kritische evaluatie van assurance-informatie. v) Verantwoordelijke partij - De partij(en) verantwoordelijk voor het onderzoeksobject. (Zie: Paragraaf A37) w) Risico op een afwijking van materieel belang - Het risico dat de informatie over het onderzoeksobject voortgaand aan de opdracht een afwijking van materieel belang bevat. x) Informatie over het onderzoeksobject - De informatie die het resultaat is van het toepassen van de criteria op het onderzoeksobject, dat wil zeggen de uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de criteria, (Zie: Paragraaf A19) y) Onderzoeksobject - Het verschijnsel dat wordt gemeten of geëvalueerd door de criteria toe te passen.	v) Verantwoordelijke partij - De partij(en) verantwoordelijk voor het onderzoeksobject. (Zie Par. A37) w) Risico op een verschil van materieel belang - Het risico dat het onderzoeksobject voortgaand aan de opdracht een verschil van materieel belang bevat ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria. x) Lid x vervalt y) Onderzoeksobject - Het verschijnsel dat wordt gemeten of geëvalueerd door de criteria toe te passen.
13.	In het kader van deze Richtlijn en andere Richtlijnen dienen verwijzingen naar "geschikte partij(en)", in voorkomend geval, hierna te worden gelezen als "de verantwoordelijke partij, de evalueerder, of de opdrachtgever". (Zie: Paragraaf A20, A37)	In het kader van deze Richtlijn en andere Richtlijnen dienen verwijzingen naar "geschikte partij(en)", in voorkomend geval, hierna te worden gelezen als "de verantwoordelijke partij- of de opdrachtgever". (Zie Par. A20, A37)
	Vereisten	Vereisten
	Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig de Richtlijnen	Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig de Richtlijnen
	<i>Het naleven van de Richtlijnen die voor de opdracht relevant zijn</i>	<i>Het naleven van de Richtlijnen die voor de opdracht relevant zijn</i>
14.	De IT-auditor dient deze Richtlijn na te leven alsmede elke specifieke Richtlijn met betrekking tot het onderzoeksobject die voor de opdracht relevant is.	De IT-auditor dient deze Richtlijn na te leven alsmede elke specifieke Richtlijn met betrekking tot het onderzoeksobject die voor de opdracht relevant is.
15.	De IT-auditor dient niet te vermelden dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd in overeenstemming met deze of andere Richtlijnen tenzij hij deze heeft uitgevoerd in overeenstemming met de vereisten van deze Richtlijn en met alle andere voor de opdracht relevante Richtlijnen. (Zie: Paragraaf A21-A22, A170)	De IT-auditor dient niet te vermelden dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd in overeenstemming met deze of andere Richtlijnen tenzij hij deze heeft uitgevoerd in overeenstemming met de vereisten van deze Richtlijn en met alle andere voor de opdracht relevante Richtlijnen. (Zie Par. A21-A22, A170)
	<i>Tekst van een Richtlijn</i>	<i>Tekst van een Richtlijn</i>
16.	De IT-auditor dient inzicht te hebben in de gehele tekst van een Richtlijn, met inbegrip van de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten, om de doelstellingen te begrijpen en de vereisten naar behoren toe te passen. (Zie: Paragraaf A23-A28)	De IT-auditor dient inzicht te hebben in de gehele tekst van een Richtlijn, met inbegrip van de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten, om de doelstellingen te begrijpen en de vereisten naar behoren toe te passen. (Zie Par. A23-A28)
	<i>Het naleven van relevante vereisten</i>	<i>Het naleven van relevante vereisten</i>

17.	Behoudens de volgende paragraaf dient de IT-auditor alle vereisten van deze Richtlijn en Richtlijnen specifiek voor het onderzoeksobject na te leven, tenzij in de omstandigheden van de opdracht het vereiste niet relevant is omdat die van voorwaardelijke aard is en de voorwaarde niet is vervuld. Vereisten die alleen van toepassing zijn op opdrachten met een beperkte mate van zekerheid dan wel opdrachten met een redelijke mate van zekerheid zijn in kolommen weergegeven met de letter "B" (beperkte mate van zekerheid) of "R" (redelijke mate van zekerheid) na het nummer van de paragraaf. (Zie: Paragraaf A29)	Behoudens de volgende paragraaf dient de IT-auditor alle vereisten van deze Richtlijn en Richtlijnen specifiek voor het onderzoeksobject na te leven, tenzij in de omstandigheden van de opdracht het vereiste niet relevant is omdat die van voorwaardelijke aard is en de voorwaarde niet is vervuld. Vereisten die alleen van toepassing zijn op opdrachten met een beperkte mate van zekerheid dan wel opdrachten met een redelijke mate van zekerheid zijn in kolommen weergegeven met de letter "B" (beperkte mate van zekerheid) of "R" (redelijke mate van zekerheid) na het nummer van de paragraaf. (Zie Par. A29)
18.	In uitzonderlijke omstandigheden kan de IT-auditor het noodzakelijk achten om af te wijken van een relevante vereiste in een Richtlijn ⁴ . In die omstandigheden dient de IT-auditor alternatieve werkzaamheden uit te voeren om het doel van dit vereiste te bereiken. De noodzaak dat de IT-auditor van een relevante vereiste moet afwijken, komt naar verwachting alleen voor wanneer wordt vereist dat er een specifieke maatregel moet worden uitgevoerd en deze maatregel niet effectief zou zijn om het doel van het vereiste te bereiken in de specifieke omstandigheden van de opdracht. (Zie Paragraaf A29A)	In uitzonderlijke omstandigheden kan de IT-auditor het noodzakelijk achten om af te wijken van een relevante vereiste in een Richtlijn ⁴ . In die omstandigheden dient de IT-auditor alternatieve werkzaamheden uit te voeren om het doel van dit vereiste te bereiken. De noodzaak dat de IT-auditor van een relevante vereiste moet afwijken, komt naar verwachting alleen voor wanneer wordt vereist dat er een specifieke maatregel moet worden uitgevoerd en deze maatregel niet effectief zou zijn om het doel van het vereiste te bereiken in de specifieke omstandigheden van de opdracht. (Zie Par. A29A)
19.	<i>Het niet bereiken van een doelstelling</i> Wanneer een doelstelling van deze Richtlijn of een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject niet kan worden bereikt, dient de IT-auditor te evalueren of hierdoor de conclusie van de IT-auditor dient te worden aangepast dan wel de opdracht dient te worden teruggegeven. Dit laatste kan alleen indien teruggave onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Het niet bereiken van een doelstelling in een relevante Richtlijn vormt een belangrijke aanlegenschap die documentatie vereist overeenkomstig paragraaf 79 van deze Richtlijn.	<i>Het niet bereiken van een doelstelling</i> Wanneer een doelstelling van deze Richtlijn of een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject niet kan worden bereikt, dient de IT-auditor te evalueren of hierdoor de conclusie van de IT-auditor dient te worden aangepast dan wel de opdracht dient te worden teruggegeven. Dit laatste kan alleen indien teruggave onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Het niet bereiken van een doelstelling in een relevante Richtlijn vormt een belangrijke aanlegenschap die documentatie vereist overeenkomstig paragraaf 79 van deze Richtlijn.
20.	Ethische voorschriften De IT-auditor dient het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') na te leven of –indien van toepassing- andere wettelijke of professionele vereisten, die ten minste gelijkwaardig zijn. (Zie: Paragraaf A30-A34, A60)	Ethische voorschriften De IT-auditor dient het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') na te leven of –indien van toepassing- andere wettelijke of professionele vereisten, die ten minste gelijkwaardig zijn. (Zie Par. A30-A34, A60)
21.	Aanvaarding en continuïtering De opdrachtpartner dient ervan overtuigd te zijn dat passende procedures met betrekking tot aanvaarding en continuïtering van cliëntrelaties en assurance-opdrachten zijn gevolgd door de IT-audit-eenheid. De opdrachtpartner dient vast te stellen dat conclusies die hieromtrent zijn getrokken passend zijn.	Aanvaarding en continuïtering De opdrachtpartner dient ervan overtuigd te zijn dat passende procedures met betrekking tot aanvaarding en continuïtering van cliëntrelaties en assurance-opdrachten zijn gevolgd door de IT-audit-eenheid. De opdrachtpartner dient vast te stellen dat conclusies die hieromtrent zijn getrokken passend zijn.
22.	De IT-auditor dient een assurance-opdracht alleen te aanvaarden of te continueren wanneer: (Zie: Paragraaf A30-A34)	De IT-auditor dient een assurance-opdracht alleen te aanvaarden of te continueren wanneer: (Zie Par. A30-A34)

	a) De IT-auditor geen reden heeft te veronderstellen dat er aan de relevante ethische voorschriften, met inbegrip van onafhankelijkheid, niet zal worden voldaan; b) De IT-auditor zich ervan heeft vergewist dat die personen die de opdracht uit moeten voeren gezamenlijk over de juiste competentie en capaciteiten beschikken (zie ook paragraaf 32); en c) De basis waarop de opdracht wordt uitgevoerd overeengekomen is middels: (i) Het vaststellen dat de randvoorwaarden voor een assurance-opdracht aanwezig zijn (zie ook paragrafen 24-26); en (ii) Het confirmeren dat er een gemeenschappelijk begrip bestaat tussen de IT-auditor en de opdrachtgever over de voorwaarden van de opdracht, met inbegrip van de rapporteringsverantwoordelijkheden van de IT-auditor.	a) De IT-auditor geen reden heeft te veronderstellen dat er aan de relevante ethische voorschriften, met inbegrip van onafhankelijkheid, niet zal worden voldaan; b) De IT-auditor zich ervan heeft vergewist dat die personen die de opdracht uit moeten voeren gezamenlijk over de juiste competentie en capaciteiten beschikken (zie ook paragraaf 32); en c) De basis waarop de opdracht wordt uitgevoerd overeengekomen is middels: (i) Het vaststellen dat de randvoorwaarden voor een assurance-opdracht aanwezig zijn (zie ook paragrafen 24-26); en (ii) Het confirmeren dat er een gemeenschappelijk begrip bestaat tussen de IT-auditor en de opdrachtgever over de voorwaarden van de opdracht, met inbegrip van de rapporteringsverantwoordelijkheden van de IT-auditor.	
23.	Indien de opdrachtpartner informatie verkrijgt die ertoe zou hebben geleid dat de IT-audit-eenheid de opdracht zou hebben geweigerd als die informatie eerder beschikbaar zou zijn geweest, dient de opdrachtpartner deze informatie onmiddellijk aan de IT-audit-eenheid mee te delen, zodat de IT-audit-eenheid en de opdrachtpartner de noodzakelijke maatregelen kunnen ondernemen. <i>Randvoorwaarden voor de assurance-opdracht</i>	Indien de opdrachtpartner informatie verkrijgt die ertoe zou hebben geleid dat de IT-audit-eenheid de opdracht zou hebben geweigerd als die informatie eerder beschikbaar zou zijn geweest, dient de opdrachtpartner deze informatie onmiddellijk aan de IT-audit-eenheid mee te delen, zodat de IT-audit-eenheid en de opdrachtpartner de noodzakelijke maatregelen kunnen nemen. <i>Randvoorwaarden voor de assurance-opdracht</i>	
24.	Teneinde vast te stellen of de randvoorwaarden voor een assurance-opdracht aanwezig zijn, dient de IT-auditor, op basis van voorlopige kennis van de omstandigheden van de opdracht alsmede overleg met de geschikte partij(en), te bepalen of: (Zie: Paragraaf A35-A36) a) De rollen en verantwoordelijkheden van de geschikte partijen passend zijn in de omstandigheden; en (Zie: Paragraaf A37-A39) b) De opdracht al de volgende kenmerken vertoont; (i) Het onderzoeksobject is geschikt; (Zie: Paragraaf A40-A4) (ii) De criteria waarvan de IT-auditor verwacht dat deze worden toegepast bij het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject zijn geschikt voor de omstandigheden van de opdracht, en vertonen de volgende kenmerken: (Zie: Paragraaf A45-A50) a. Relevantie. b. Volledigheid. c. Betrouwbaarheid. d. Neutraliteit. e. Begrijpelijkheid.	Teneinde vast te stellen of de randvoorwaarden voor een assurance-opdracht aanwezig zijn, dient de IT-auditor, op basis van voorlopige kennis van de omstandigheden van de opdracht alsmede overleg met de geschikte partij(en), te bepalen of: (Zie Par. A35-A36) a) De rollen en verantwoordelijkheden van de geschikte partijen passend zijn in de omstandigheden; en (Zie Par. A37 - A38) b) De opdracht al de volgende kenmerken vertoont; (i) Het onderzoeksobject is geschikt; (Zie Par. A40-A4) (ii) De criteria die de IT-auditor toepast bij het onderzoeken van het onderzoeksobject geschikt zijn voor de omstandigheden van de opdracht, en de volgende kenmerken vertonen: (Zie Par. A45-A50) a) Relevantie. b) Volledigheid. c) Betrouwbaarheid. d) Neutraliteit. e) Begrijpelijkheid. (iii) De criteria die de IT-auditor toepast bij het onderzoeken van het onderzoeksobject voor de beoogde gebruikers beschikbaar zullen	

	(iii) De criteria waarvan de IT-auditor verwacht dat deze worden toegepast bij het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject voor de beoogde gebruikers beschikbaar zullen zijn; (Zie: Paragraaf A51-A52) (iv) De IT-auditor verwacht dat hij in staat zal zijn assurance-informatie te verkrijgen die nodig is om zijn conclusie te onderbouwen; (Zie: Paragraaf A53-A55) (v) De conclusie van de IT-auditor zal, in de vorm die passend is voor een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid, worden opgenomen in een schriftelijk rapport; en (vi) Er een rationeel doel is waarbij, in het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, de IT-auditor verwacht dat hij in staat is een zinvol niveau van zekerheid te verkrijgen. (Zie Par. A56)	zijn; (Zie Par. A51-A52) (iv) De IT-auditor verwacht dat hij in staat zal zijn assurance-informatie te verkrijgen die nodig is om zijn conclusie te onderbouwen; (Zie Par. A53-A55) (v) De conclusie van de IT-auditor zal, in de vorm die passend is voor een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid, worden opgenomen in een schriftelijk rapport; en (vi) Er een rationeel doel is waarbij, in het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, de IT-auditor verwacht dat hij in staat is een zinvol niveau van zekerheid te verkrijgen. (Zie Par. A56)
25.	Wanneer de randvoorwaarden van een assurance-opdracht niet aanwezig zijn, dient de IT-auditor deze aangelegenheid met de opdrachtgever te bespreken. Indien er geen wijzigingen kunnen worden aangebracht om te voldoen aan de randvoorwaarden, dient de IT-auditor de opdracht niet te geven als een assurance-opdracht, tenzij dit op grond van wet- of regelgeving vereist is. Een opdracht die onder dergelijke omstandigheden is uitgevoerd voldoet niet aan de Richtlijnen. Behoudens de situatie beschreven in paragraaf 25A, dient de IT-auditor derhalve in het assurance-rapport geen verwijzingen op te nemen naar het feit dat de opdracht overeenkomstig deze Richtlijn of andere Richtlijnen is uitgevoerd.	Wanneer de randvoorwaarden van een assurance-opdracht niet aanwezig zijn, dient de IT-auditor deze aangelegenheid met de opdrachtgever te bespreken. Indien er geen wijzigingen kunnen worden aangebracht om te voldoen aan de randvoorwaarden, dient de IT-auditor de opdracht niet te aanvaarden als een assurance-opdracht, tenzij dit op grond van wet- of regelgeving vereist is. Een opdracht die onder dergelijke omstandigheden is uitgevoerd voldoet niet aan de Richtlijnen. Behoudens de situatie beschreven in paragraaf 25A, dient de IT-auditor derhalve in het assurance-rapport geen verwijzingen op te nemen naar het feit dat de opdracht overeenkomstig deze Richtlijn of andere Richtlijnen is uitgevoerd.
25A.	Conform paragraaf 5 van de bijlage kunnen de IT-auditor en de verantwoordelijke partij overeenkomen om de beginselen van de Richtlijnen toe te passen op een opdracht wanneer er geen andere beoogde gebruikers zijn dan de verantwoordelijke partij maar waar er aan alle andere vereisten van de Richtlijn wordt voldaan. In dergelijke gevallen omvat het rapport van de IT-auditor een vermelding die het gebruik van het rapport beperkt tot de verantwoordelijke partij. De opdracht kan in dit geval wel als assurance-opdracht worden aanvaard en er kan naar deze Richtlijn verwezen worden in het assurance-rapport.	Conform paragraaf 5 van de bijlage kunnen de IT-auditor en de verantwoordelijke partij overeenkomen om de beginselen van de Richtlijnen toe te passen op een opdracht wanneer er geen andere beoogde gebruikers zijn dan de verantwoordelijke partij maar waar er aan alle andere vereisten van de Richtlijn wordt voldaan. In dergelijke gevallen omvat het rapport van de IT-auditor een vermelding die het gebruik van het rapport beperkt tot de verantwoordelijke partij. De opdracht kan in dit geval wel als assurance-opdracht worden aanvaard en er kan naar deze Richtlijn verwezen worden in het assurance-rapport.
	Beperking in de reikwijdte voorafgaand aan de aanvaarding van de opdracht	Beperking in de reikwijdte voorafgaand aan de aanvaarding van de opdracht
26.	Wanneer de opdrachtgever in de voorwaarden van een voorgestelde assurance-opdracht een zodanige beperking in de reikwijdte van het werk van de IT-auditor oplegt dat de IT-auditor van mening is dat de beperking	Wanneer de opdrachtgever in de voorwaarden van een voorgestelde assurance-opdracht een zodanige beperking in de reikwijdte van het werk van de IT-auditor oplegt dat de IT-auditor van mening is dat de beperking

	zal resulteren in het formuleren door de IT-auditor van een onthouding van een conclusie over de informatie over het onderzoeksobject, dient de IT-auditor een dergelijke opdracht niet te aanvaarden als een assurance-opdracht, tenzij dit op grond van wet- of regelgeving vereist is. (Zie: Paragraaf A155(c))	zal resulteren in het formuleren door de IT-auditor van een onthouding van een conclusie over het onderzoeksobject, dient de IT-auditor een dergelijke opdracht niet te aanvaarden als een assurance-opdracht, tenzij dit op grond van wet- of regelgeving vereist is. (Zie Par. A155(c))
	<i>Het overeenkomen van de voorwaarden van de opdracht</i>	<i>Het overeenkomen van de voorwaarden van de opdracht</i>
27.	De IT-auditor dient de voorwaarden van de opdracht met de opdrachtgever overeen te komen. De overeengekomen voorwaarden van de opdracht dienen voldoende gedetailleerd te worden vastgelegd in een opdrachtbevestiging of andere passende vorm van schriftelijke overeenkomst, schriftelijke bevestiging, of in wet- of regelgeving. (Zie: Paragraaf A57-A58)	De IT-auditor dient de voorwaarden van de opdracht met de opdrachtgever overeen te komen. De overeengekomen voorwaarden van de opdracht dienen voldoende gedetailleerd te worden vastgelegd in een opdrachtbevestiging of andere passende vorm van schriftelijke overeenkomst, schriftelijke bevestiging, of in wet- of regelgeving. (Zie Par. A57-A58) De IT-auditor zal van de verantwoordelijke partij een schriftelijke bevestiging vragen dat de criteria geschikt zijn voor de opdracht. Wanneer een dergelijke bevestiging niet kan worden verkregen, dient de IT-auditor het effect, indien aanwezig, op zijn werkzaamheden en de rapportage te overwegen.
28.	Bij doorlopende opdrachten dient de IT-auditor in te schatten of de omstandigheden vereisen dat de voorwaarden van de opdracht worden herzien en of het nodig is om de opdrachtgever aan de bestaande voorwaarden van de opdracht te herinneren.	Bij doorlopende opdrachten dient de IT-auditor in te schatten of de omstandigheden vereisen dat de voorwaarden van de opdracht worden herzien en of het nodig is om de opdrachtgever aan de bestaande voorwaarden van de opdracht te herinneren.
	<i>Aanvaarding van een wijziging in de voorwaarden van de opdracht</i>	<i>Aanvaarding van een wijziging in de voorwaarden van de opdracht</i>
29.	De IT-auditor dient niet met een wijziging in de voorwaarden van de opdracht in te stemmen wanneer er geen redelijke rechtvaardiging is om dat te doen. Indien een dergelijke wijziging is aangebracht dient de IT-auditor assurance-informatie die voortgaand aan de wijziging was verkregen niet te negeren. (Zie: Paragraaf A59)	De IT-auditor dient niet met een wijziging in de voorwaarden van de opdracht in te stemmen wanneer er geen redelijke rechtvaardiging is om dat te doen. Indien een dergelijke wijziging is aangebracht dient de IT-auditor assurance-informatie die voortgaand aan de wijziging was verkregen niet te negeren. (Zie Par. A59)
	<i>Assurance-rapport voorgeschreven bij wet- of regelgeving</i>	<i>Assurance-rapport voorgeschreven bij wet- of regelgeving</i>
30.	In sommige gevallen wordt de indeling en formulering van het assurance-rapport in de wet- of regelgeving van het relevante rechtsgebied vastgelegd. In deze omstandigheden dient de IT-auditor te evalueren: a) Of de beoogde gebruikers de assurance-conclusie wellicht verkeerd kunnen begrijpen; en b) Zo ja, of een aanvullende uiteenzetting in het assurance-rapport mogelijke misverstanden kan beperken. Indien de IT-auditor concludeert dat aanvullende uiteenzetting in het assurance-rapport de kans op misverstanden niet kan beperken, dient de	In sommige gevallen wordt de indeling en formulering van het assurance-rapport in de wet- of regelgeving van het relevante rechtsgebied vastgelegd. In deze omstandigheden dient de IT-auditor te evalueren: a) Of de beoogde gebruikers de assurance-conclusie wellicht verkeerd kunnen begrijpen; en b) Zo ja, of een aanvullende uiteenzetting in het assurance-rapport mogelijke misverstanden kan beperken. Indien de IT-auditor concludeert dat aanvullende uiteenzetting in het assurance-rapport de kans op misverstanden niet kan beperken, dient de

	IT-auditor de opdracht niet te aanvaarden tenzij hij door wet- of regelgeving vereist wordt dit wel te doen. Een opdracht die in overeenstemming met dergelijke wet- of regelgeving wordt uitgevoerd, voldoet niet aan de Richtlijnen. Derhalve dient de IT-auditor in het assurance-rapport geen verwijzingen op te nemen naar het feit dat de opdracht overeenkomstig deze Richtlijn of andere Richtlijnen is uitgevoerd (zie ook paragraaf 71).	IT-auditor de opdracht niet te aanvaarden tenzij hij door wet- of regelgeving vereist wordt dit wel te doen. Een opdracht die in overeenstemming met dergelijke wet- of regelgeving wordt uitgevoerd, voldoet niet aan de Richtlijnen. Derhalve dient de IT-auditor in het assurance-rapport geen verwijzingen op te nemen naar het feit dat de opdracht overeenkomstig deze Richtlijn of andere Richtlijnen is uitgevoerd (zie ook paragraaf 71).
	Kwaliteitsbeheersing	Kwaliteitsbeheersing
.	<i>Kenmerken van de opdrachtpartner</i>	<i>Kenmerken van de opdrachtpartner</i>
31.	De opdrachtpartner dient: a) Werkzaam te zijn bij of verbonden aan een IT-audit-eenheid die het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is, toepast. (Zie: Paragraaf A60-A66) b) Competent te zijn op het gebied van assurance-vaardigheden en -technieken die zijn ontwikkeld door uitgebreide training en praktijkervaring; en (Zie: Paragraaf A60) c) Over voldoende competentie te beschikken betreffende het onderzoeksobject en de meting of evaluatie hiervan, om de verantwoordelijkheid voor de assurance-conclusie te kunnen aanvaarden. (Zie: Paragraaf A67-A68)	De opdrachtpartner dient: a) Werkzaam te zijn bij of verbonden aan een IT-audit-eenheid die het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is, toepast. (Zie Par. A60-A66) b) Competent te zijn op het gebied van assurance-vaardigheden en -technieken die zijn ontwikkeld door uitgebreide training en praktijkervaring; en (Zie Par. A60) c) Over voldoende competentie te beschikken betreffende het onderzoeksobject en de meting of evaluatie hiervan, om de verantwoordelijkheid voor de assurance-conclusie te kunnen aanvaarden. (Zie Par. A67-A68)
	Toewijzing van het team	Toewijzing van het team
32.	Om de verantwoordelijkheid voor de assurance-conclusie over de informatie van het onderzoeksobject te kunnen aanvaarden dient de opdrachtpartner in voldoende mate: a) Ervan overtuigd te zijn dat die personen die de opdracht uit moeten voeren gezamenlijk over de juiste competentie en capaciteiten beschikken om: (Zie: Paragraaf A70-A71) (i) De opdracht overeenkomstig relevante Richtlijnen en in overeenstemming met door wet- en regelgeving gestelde vereisten uit te voeren; en (ii) Het mogelijk te maken dat een passend assurance-rapport wordt uitgebracht. b) Ervan overtuigd te zijn dat de IT-auditor in staat zal zijn te worden betrokken bij de werkzaamheden van: (i) Een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige, en (Zie: Paragraaf A70-A71) (ii) Een andere IT-auditor, die geen deel uitmaakt van het opdrachtteam, (Zie: Paragraaf A72-A73)	Om de verantwoordelijkheid voor de assurance-conclusie over het onderzoeksobject te kunnen aanvaarden dient de opdrachtpartner in voldoende mate: a) Ervan overtuigd te zijn dat die personen die de opdracht uit moeten voeren gezamenlijk over de juiste competentie en capaciteiten beschikken om: (Zie Par. A70-A71) (i) De opdracht overeenkomstig relevante Richtlijnen en in overeenstemming met door wet- en regelgeving gestelde vereisten uit te voeren; en (ii) Het mogelijk te maken dat een passend assurance-rapport wordt uitgebracht. b) Ervan overtuigd te zijn dat de IT-auditor in staat zal zijn te worden betrokken bij de werkzaamheden van: (i) Een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige, en (Zie Par. A70-A71) (ii) Een andere IT-auditor, die geen deel uitmaakt van het opdrachtteam. (Zie Par. A72-A73)

	waar er van dat werk gebruik wordt gemaakt.	waar er van dat werk gebruik wordt gemaakt.
	<i>Verantwoordelijkheden van de opdrachtpartner</i>	<i>Verantwoordelijkheden van de opdrachtpartner</i>
33.	De opdrachtpartner dient verantwoordelijkheid te nemen voor de algehele kwaliteit van de opdracht. Dit omvat de verantwoordelijkheid voor: a) Het uitvoeren van passende procedures met betrekking tot de aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en opdrachten; b) Het plannen en uitvoeren van de opdracht (met inbegrip van passende aansturing en toezicht) om de professionele Richtlijnen en de van de van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde vereisten na te leven. c) Het uitvoeren van beoordelingen in overeenstemming met de beleidslijnen en procedures van de IT-audit-eenheid, alsmede het beoordelen van de opdrachtdocumentatie op of vóór de datum van het het assurance-rapport; (Zie: Paragraaf A74) d) Geschikte opdrachtdocumentatie die wordt bewaard om informatie te verschaffen over het bereiken van de doelstellingen van de IT-auditor, alsmede dat de opdracht is uitgevoerd overeenkomstig relevante Richtlijnen en relevante door wet- en regelgeving gestelde vereisten; en e) Passende consultatie die door het opdrachtteam wordt gepleegd over moeilijke of omstreden aangelegenheden.	De opdrachtpartner dient verantwoordelijkheid te nemen voor de algehele kwaliteit van de opdracht. Dit omvat de verantwoordelijkheid voor: a) Het uitvoeren van passende procedures met betrekking tot de aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en opdrachten; b) Het plannen en uitvoeren van de opdracht (met inbegrip van passende aansturing en toezicht) om de professionele Richtlijnen en de van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde vereisten na te leven. c) Het uitvoeren van beoordelingen in overeenstemming met de beleidslijnen en procedures van de IT-audit-eenheid, alsmede het beoordelen van de opdrachtdocumentatie op of vóór de datum van het assurance-rapport; (Zie Par. A74) d) Geschikte opdrachtdocumentatie die wordt bewaard om informatie te verschaffen over het bereiken van de doelstellingen van de IT-auditor, alsmede dat de opdracht is uitgevoerd overeenkomstig relevante Richtlijnen en relevante door wet- en regelgeving gestelde vereisten; en e) Passende consultatie die door het opdrachtteam wordt gepleegd over moeilijke of omstreden aangelegenheden.
34.	De opdrachtpartner dient door middel van observatie en het verzoeken om inlichtingen, voor zover noodzakelijk, gedurende de opdracht alert te blijven op informatie die aantoonst dat leden van het opdrachtteam relevante ethische voorschriften niet hebben nageleefd. Indien via het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid of op andere wijze aangelegenheden onder de aandacht van de opdrachtpartner komen, die erop wijzen dat leden van het opdrachtteam relevante ethische voorschriften niet hebben nageleefd, dient hij in overleg met anderen binnen de IT-audit-eenheid de passende maatregelen te bepalen.	De opdrachtpartner dient door middel van observatie en het verzoeken om inlichtingen, voor zover noodzakelijk, gedurende de opdracht alert te blijven op informatie die aantoonst dat leden van het opdrachtteam relevante ethische voorschriften niet hebben nageleefd. Indien via het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid of op andere wijze aangelegenheden onder de aandacht van de opdrachtpartner komen, die erop wijzen dat leden van het opdrachtteam relevante ethische voorschriften niet hebben nageleefd, dient hij in overleg met anderen binnen de IT-audit-eenheid de passende maatregelen te bepalen.
35.	Onder een effectief stelsel van kwaliteitsbeheersing valt een monitoringproces dat is opgezet voor het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid aan de IT-audit-eenheid dat de beleidslijnen en procedures met betrekking tot het stelsel van kwaliteitsbeheersing relevant en adequaat zijn en effectief werken. De opdrachtpartner dient de bevindingen uit het monitoringproces van de IT-audit-eenheid die	Onder een effectief stelsel van kwaliteitsbeheersing valt een monitoringproces dat is opgezet voor het verschaffen van een redelijke mate van zekerheid aan de IT-audit-eenheid dat de beleidslijnen en procedures met betrekking tot het stelsel van kwaliteitsbeheersing relevant en adequaat zijn en effectief werken. De opdrachtpartner dient de bevindingen uit het monitoringproces van de IT-audit-eenheid die

	blijken uit de meest recente informatie die door de IT-audit-eenheid en, indien van toepassing, andere kantoren die tot het netwerk behoren is uitgebracht, in aanmerking te nemen, alsmede de vraag of tekortkomingen die in deze informatie zijn opgemerkt van invloed kunnen zijn op de assurance-opdracht.	de meest recente informatie die door de IT-audit-eenheid en, indien van toepassing, andere kantoren die tot het netwerk behoren is uitgebracht, in aanmerking te nemen, alsmede de vraag of tekortkomingen die in deze informatie zijn opgemerkt van invloed kunnen zijn op de assurance-opdracht.
	<i>Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling</i>	<i>Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling</i>
36.	Voor eventuele opdrachten waarvoor op grond van wet- of regelgeving een kwaliteitsbeoordeling is vereist of waarvoor de IT-audit-eenheid heeft bepaald dat een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling is vereist, geldt dat: a) De opdrachtpartner de verantwoordelijkheid dient te nemen voor het met de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar bespreken van significante aangelegenheden die zich tijdens de opdracht voordoen. Hij mag het assurance-rapport niet dateren voordat die beoordeling is afgerond; en b) De opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar een objectieve evaluatie dient uit te voeren van de significante oordeelsvormingen van het opdrachtteam en de conclusies die getrokken zijn bij het formuleren van het assurance-rapport. Deze evaluatie dient het volgende in te houden: (Zie: Paragraaf A75) (i) Bespreking van significante aangelegenheden met de opdrachtpartner; (ii) Beoordeling van het voorgestelde assurance-rapport; (iii) Beoordeling van geselecteerde opdrachtdocumentatie met betrekking tot de significante oordeelsvormingen van het opdrachtteam en de conclusies die zijn getrokken; en (iv) Evaluatie van de conclusies die zijn getrokken bij het formuleren van het assurance-rapport alsmede de overweging of het voorgestelde assurance-rapport passend is.	Voor eventuele opdrachten waarvoor op grond van wet- of regelgeving een kwaliteitsbeoordeling is vereist of waarvoor de IT-audit-eenheid heeft bepaald dat een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling is vereist, geldt dat: a) De opdrachtpartner de verantwoordelijkheid dient te nemen voor het met de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar bespreken van significante aangelegenheden die zich tijdens de opdracht voordoen. Hij mag het assurance-rapport niet dateren voordat die beoordeling is afgerond; en b) De opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelaar een objectieve evaluatie dient uit te voeren van de significante oordeelsvormingen van het opdrachtteam en de conclusies die getrokken zijn bij het formuleren van het assurance-rapport. Deze evaluatie dient het volgende in te houden: (Zie Par. A75) (i) Bespreking van significante aangelegenheden met de opdrachtpartner; (ii) Beoordeling van het voorgestelde assurance-rapport; (iii) Beoordeling van geselecteerde opdrachtdocumentatie met betrekking tot de significante oordeelsvormingen van het opdrachtteam en de conclusies die zijn getrokken; en (iv) Evaluatie van de conclusies die zijn getrokken bij het formuleren van het assurance-rapport alsmede de overweging of het voorgestelde assurance-rapport passend is.
	Professioneel-kritische instelling, professionele oordeelsvorming en assurance-vaardigheden en –technieken.	Professioneel-kritische instelling, professionele oordeelsvorming en assurance-vaardigheden en –technieken.
37.	De IT-auditor dient de opdracht met een professioneel-kritische instelling te plannen en uit te voeren, waarbij hij er rekening mee houdt dat er omstandigheden kunnen bestaan die ertoe leiden dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. (Zie: Paragraaf A76-A80)	De IT-auditor dient de opdracht met een professioneel-kritische instelling te plannen en uit te voeren, waarbij hij er rekening mee houdt dat er omstandigheden kunnen bestaan die ertoe leiden dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat. (Zie Par. A76-A80)
38.	De IT-auditor dient bij het plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht professionele oordeelsvorming toe te passen, met inbegrip van	De IT-auditor dient bij het plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht professionele oordeelsvorming toe te passen, met inbegrip van

	het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden. (Zie: Paragraaf A81-A85)	het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden. (Zie: Par. A81-A85)
39.	De IT-auditor dient assurance-vaardigheden en -technieken toe te passen als onderdeel van het iteratief en systematisch opdrachtproces.	De IT-auditor dient assurance-vaardigheden en -technieken toe te passen als onderdeel van het iteratief en systematisch opdrachtproces.
	Het plannen en uitvoeren van de opdracht	Het plannen en uitvoeren van de opdracht
	<i>Het plannen</i>	<i>Het plannen</i>
40.	De IT-auditor dient de opdracht zo te plannen dat deze op effectieve wijze wordt uitgevoerd, met inbegrip van het bepalen van de reikwijdte, timing en richting van de opdracht. Dit omvat ook het bepalen van de aard, timing en omvang van de geplande werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om de doelstelling van de IT-auditor te bereiken. (Zie: Paragraaf A86-A89)	De IT-auditor dient de opdracht zo te plannen dat deze op effectieve wijze wordt uitgevoerd, met inbegrip van het bepalen van de reikwijdte, timing en richting van de opdracht. Dit omvat ook het bepalen van de aard, timing en omvang van de geplande werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om de doelstelling van de IT-auditor te bereiken. (Zie: Par. A86-A89)
41.	De IT-auditor dient te bepalen of de criteria geschikt zijn voor de omstandigheden van de opdracht, met inbegrip van de vraag of zij de kenmerken vertonen die in paragraaf 24(b) zijn geïdentificeerd.	De IT-auditor dient te bepalen of de criteria geschikt zijn voor de omstandigheden van de opdracht, met inbegrip van de vraag of zij de kenmerken vertonen die in paragraaf 24(b) zijn geïdentificeerd.
42.	Indien na aanvaarding van de opdracht ontdekt wordt dat één of meerdere randvoorwaarden voor een assurance-opdracht niet aanwezig zijn, dient de IT-auditor de aangelegenheid met de geschikte partij(en) te bespreken en te bepalen: a) Of de aangelegenheid naar tevredenheid van de IT-auditor kan worden opgelost; b) Of het passend is om de opdracht voort te zetten; en c) Of en, zo ja, hoe de aangelegenheid in het assurance-rapport moet worden gecommuniceerd	Indien na aanvaarding van de opdracht ontdekt wordt dat één of meerdere randvoorwaarden voor een assurance-opdracht niet aanwezig zijn, dient de IT-auditor de aangelegenheid met de geschikte partij(en) te bespreken en te bepalen: a) Of de aangelegenheid naar tevredenheid van de IT-auditor kan worden opgelost; b) Of het passend is om de opdracht voort te zetten; en c) Of en, zo ja, hoe de aangelegenheid in het assurance-rapport moet worden gecommuniceerd
43.	Indien na aanvaarding van de opdracht ontdekt wordt dat een aantal of alle van toepassing zijnde criteria ongeschikt zijn of dat een aantal of alle objecten van onderzoek niet geschikt zijn voor een assurance-opdracht en er geen rechtvaardiging bestaat om dit te herzien, dient de IT-auditor te overwegen de opdracht terug te geven, wanneer dat onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Indien de IT-auditor de opdracht continueert, dient de IT-auditor een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie, dan wel een onthouding van een conclusie te formuleren, naar gelang passend in de omstandigheden. (Zie: Paragraaf A90-A91)	Indien na aanvaarding van de opdracht ontdekt wordt dat een aantal of alle van toepassing zijnde criteria ongeschikt zijn of dat een aantal of alle objecten van onderzoek niet geschikt zijn voor een assurance-opdracht en er geen rechtvaardiging bestaat om dit te herzien., dient de IT-auditor het effect op zijn werkzaamheden en de rapportering te overwegen of te overwegen om de opdracht terug te geven, wanneer dat onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Indien de IT-auditor de opdracht continueert, dient de IT-auditor een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie, dan wel een onthouding van een conclusie te formuleren, naar gelang passend in de omstandigheden. (Zie Par. A90-A91)
	<i>Materialiteit</i>	<i>Materialiteit</i>
44.	De IT-auditor dient materialiteit in aanmerking te nemen bij: (Zie Par.	De IT-auditor dient materialiteit in aanmerking te nemen bij: (Zie Par.

	A92-A100) a) Het plannen en uitvoeren van de assurance-opdracht, met inbegrip van het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden; en b) Het evalueren of de informatie over het onderzoeksobject geen afwijking van materieel belang bevat.	A92-A100) a) Het plannen en uitvoeren van de assurance-opdracht, met inbegrip van het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden; en b) Het evalueren of het onderzoeksobject geen verschil van materieel belang bevat.
	<i>Inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht.</i>	<i>Inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht.</i>
45.	De IT-auditor dient bij de geschikte partij(en) om inlichtingen te verzoeken met betrekking tot: a) De vraag of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermoede of vermeende opzettelijke afwijkingen- of niet-naleving van wet- of regelgeving- van invloed op de informatie over het onderzoeksobject; (Zie: Paragraaf A101) b) De vraag of de verantwoordelijke partij over een interne auditfunctie beschikt en, zo ja, verder om inlichtingen te verzoeken om inzicht te verwerven in de activiteiten en voornaamste bevindingen van de interne auditfunctie omtrent de informatie over het onderzoeksobject; en c) De vraag of de verantwoordelijke partij bij het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject gebruik heeft gemaakt van deskundigen.	De IT-auditor dient bij de geschikte partij(en) om inlichtingen te verzoeken met betrekking tot: a) De vraag of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermoede of vermeende opzettelijke verschillen- of niet-naleving van wet- of regelgeving- van invloed op het onderzoeksobject; (Zie Par. A101) b) De vraag of de verantwoordelijke partij over een interne auditfunctie beschikt en, zo ja, verder om inlichtingen te verzoeken om inzicht te verwerven in de activiteiten en voornaamste bevindingen van de interne auditfunctie omtrent het onderzoeksobject; en c) De vraag of de verantwoordelijke partij ten aanzien van het onderzoeksobject gebruik heeft gemaakt van deskundigen.
46B.	De IT-auditor dient bij opdrachten om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen voldoende inzicht te verwerven in het onderzoeksobject en in overige omstandigheden van de opdracht om: a) Gebieden te identificeren waar het waarschijnlijk is dat er zich een afwijking van materieel belang zal voordoen in de informatie over het onderzoeksobject; en b) Daardoor een basis te verkrijgen voor het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om in te spelen op deze gebieden om zijn conclusie te onderbouwen. (Zie: Paragraaf A101-A104, A107)	De IT-auditor dient bij opdrachten om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen voldoende inzicht te verwerven in het onderzoeksobject en in overige omstandigheden van de opdracht om: a) Gebieden te identificeren waar het waarschijnlijk is dat er zich een verschil van materieel belang zal voordoen in het onderzoeksobject; en b) Daardoor een basis te verkrijgen voor het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden om in te spelen op deze gebieden om zijn conclusie te onderbouwen. (Zie Par. A101-A104, A107)
46R.	De IT-auditor dient bij opdrachten om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen voldoende inzicht te verwerven in het onderzoeksobject en in overige omstandigheden van de opdracht om: a) Risico's op afwijkingen van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject te identificeren en in te schatten; en b) Daardoor een basis te verkrijgen voor het opzetten en uitvoeren van	De IT-auditor dient bij opdrachten om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen voldoende inzicht te verwerven in het onderzoeksobject en in overige omstandigheden van de opdracht om: a) Risico's op verschillen van materieel belang in het onderzoeksobject te identificeren en in te schatten; en b) Daardoor een basis te verkrijgen voor het opzetten en uitvoeren van

	werkzaamheden om in te spelen op deze risico's om zijn conclusie te onderbouwen. (Zie: Paragraaf A101-A103, A107)	werkzaamheden om in te spelen op deze risico's om zijn conclusie te onderbouwen. (Zie Par. A101-A103, A107)
47B.	Bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen, dient de IT-auditor het proces waarvan gebruik is gemaakt om de informatie over het onderzoeksobject op te stellen in overweging te nemen. (Zie: Paragraaf A106)	Bij het verwerven van de opdracht om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen, dient de IT-auditor het proces waarvan gebruik is gemaakt ten aanzien van het onderzoeksobject in overweging te nemen. (Zie Par. A106)
47R.	Bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen, dient de IT-auditor inzicht te verwerven in de interne beheersing die voor de opdracht relevant is met betrekking tot het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject. Dit omvat het evalueren van de opzet van de interne beheersingsmaatregelen die voor de opdracht relevant zijn en het nagaan of ze zijn geïmplementeerd door werkzaamheden uit te voeren inlichtingen bij personeelsleden die verantwoordelijk zijn voor de informatie over het onderzoeksobject. (Zie: Paragraaf A105)	Bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen, dient de IT-auditor inzicht te verwerven in de interne beheersing die voor de opdracht relevant is met betrekking tot het onderzoeksobject. Dit omvat het evalueren van de opzet van de interne beheersingsmaatregelen die voor de opdracht relevant zijn en het nagaan of ze zijn geïmplementeerd door werkzaamheden uit te voeren in aanvulling op het zoeken om inlichtingen bij personeelsleden die verantwoordelijk zijn voor het onderzoeksobject. (Zie Par. A105)
	Het verkrijgen van assurance-informatie	Het verkrijgen van assurance-informatie
	<i>Het overwegen van risico's en hierop inspelen.</i>	<i>Het overwegen van risico's en hierop inspelen.</i>
48B.	Op basis van het inzicht van de IT-auditor (zie paragraaf 46B) dient hij: (Zie: Paragraaf A108-112) a) Gebieden te identificeren waar een afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject zich waarschijnlijk zal voordoen; en b) Werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om in te spelen op deze gebieden en om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen om zijn conclusie te onderbouwen.	Op basis van het inzicht van de IT-auditor (Zie Par. 46B) dient hij: (Zie Par. A108-112) a) Gebieden te identificeren waar een verschil van materieel belang in het onderzoeksobject zich waarschijnlijk zal voordoen; en b) Werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om in te spelen op deze gebieden en om een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen om zijn conclusie te onderbouwen.
48R.	Op basis van het inzicht van de IT-auditor (zie paragraaf 46R) dient hij: (Zie: Paragraaf A108-A110) a) Risico's op afwijkingen van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject te identificeren en in te schatten; en b) Werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om in te spelen op de ingeschatte risico's en om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen om zijn conclusie te onderbouwen. Dit omvat werkzaamheden omtrent de informatie over het onderzoeksobject die in de omstandigheden van de opdracht passend zijn.,	Op basis van het inzicht van de IT-auditor (Zie Par. 46R) dient hij: (Zie Par. A108-A110) a) Risico's op verschillen van materieel belang in het onderzoeksobject te identificeren en in te schatten; en b) Werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om in te spelen op de ingeschatte risico's en om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen om zijn conclusie te onderbouwen. Dit omvat werkzaamheden omtrent het onderzoeksobject die in de omstandigheden van de opdracht passend zijn., De werkzaamheden van de IT-auditor dienen het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie over de effectiviteit

	De werkzaamheden van de IT-auditor dienen het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie over de effectiviteit van de relevante interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de informatie over het onderzoeksobject te omvatten wanneer: (i) De inschatting door de IT-auditor van de risico's van een afwijking van materieel belang een verwachting omvat dat de interne beheersingsmaatregelen effectief werken, of (ii) Andere werkzaamheden dan het toetsen van interne beheersingsmaatregelen op zichzelf niet voldoende en geschikte assurance-informatie kunnen verschaffen.	van de relevante interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot het onderzoeksobject te omvatten wanneer: (i) De inschatting door de IT-auditor van de risico's van een verschil van materieel belang een verwachting omvat dat de interne beheersingsmaatregelen effectief werken, of (ii) Andere werkzaamheden dan het toetsen van interne beheersingsmaatregelen op zichzelf niet voldoende en geschikte assurance-informatie kunnen verschaffen.
49B.	Bepalen of er aanvullende werkzaamheden nodig zijn bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid Indien de IT-auditor zich bewust wordt van een aangelegenheid waardoor hij veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten, dient hij aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om verdere assurance-informatie te verkrijgen. Hiermee dient hij in staat te zijn om: (Zie: Paragraaf A112-A117) a) Te concluderen dat het niet waarschijnlijk is dat de aangelegenheid ertoe leidt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat; of b) Te bepalen dat de aangelegenheid ertoe leidt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat.	Bepalen of er aanvullende werkzaamheden nodig zijn bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid Indien de IT-auditor zich bewust wordt van een aangelegenheid waardoor hij veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten, dient hij aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren om verdere assurance-informatie te verkrijgen. Hiermee dient hij in staat te zijn om: (Zie Par. A112-A117) a) Te concluderen dat het niet waarschijnlijk is dat de aangelegenheid ertoe leidt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat; of b) Te bepalen dat de aangelegenheid ertoe leidt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat.
49R.	Herziening van risico-inschatting bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. De door de IT-auditor gemaakte inschatting van de risico's van een afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject kan gedurende de opdracht veranderen door het verkrijgen van aanvullende assurance-informatie. In de omstandigheden waar de IT-auditor assurance-informatie verkrijgt die niet consistent is met de assurance-informatie waarop hij aanvankelijk zijn inschatting van risico's op een afwijking van materieel belang heeft gebaseerd, dient hij de inschatting te herzien en de geplande werkzaamheden dienovereenkomstig aan te passen. (Zie: Paragraaf A112)	Herziening van risico-inschatting bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. De door de IT-auditor gemaakte inschatting van de risico's van een verschil van materieel belang in het onderzoeksobject kan gedurende de opdracht veranderen door het verkrijgen van aanvullende assurance-informatie. In de omstandigheden waar de IT-auditor assurance-informatie verkrijgt die niet consistent is met de assurance-informatie waarop hij aanvankelijk zijn inschatting van risico's op een verschil van materieel belang heeft gebaseerd, dient hij de inschatting te herzien en de geplande werkzaamheden dienovereenkomstig aan te passen. (Zie Par. A112)

50.	Bij het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden dient de IT-auditor de relevantie en betrouwbaarheid van de informatie die gebruikt zal worden als assurance-informatie in overweging te nemen. Het is mogelijk dat: a) Assurance-informatie die verkregen is uit één bron inconsistent is met de assurance-informatie verkregen uit een andere bron; of b) De IT-auditor twijfels heeft over de betrouwbaarheid van informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt. In die gevallen dient hij te bepalen welke aanpassingen of toevoegingen aan de werkzaamheden nodig zijn om de aangelegenheid op te lossen en dient hij het eventuele effect van de aangelegenheid op andere aspecten van de opdracht in aanmerking te nemen.	Bij het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden dient de IT-auditor de relevantie en betrouwbaarheid van de informatie die gebruikt zal worden als assurance-informatie in overweging te nemen. Het is mogelijk dat: a) Assurance-informatie die verkregen is uit één bron inconsistent is met de assurance-informatie verkregen uit een andere bron; of b) De IT-auditor twijfels heeft over de betrouwbaarheid van informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt. In die gevallen dient hij te bepalen welke aanpassingen of toevoegingen aan de werkzaamheden nodig zijn om de aangelegenheid op te lossen en dient hij het eventuele effect van de aangelegenheid op andere aspecten van de opdracht in aanmerking te nemen. De IT-auditor zal overwegen of individuele verschillen die tijdens de opdracht zijn geïdentificeerd, met uitzondering van verschillen die duidelijk triviaal zijn, bepaalde kenmerken hebben, zoals bijvoorbeeld een bepaalde oorzaak of een patroon, die een aanwijzing kunnen zijn dat het totale effect van de individuele verschillen waarschijnlijk materieel is. (Zie Par. A118-119)	<i>Werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige</i> Wanneer er van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige gebruik wordt gemaakt, dient de IT-auditor ook: (Zie Par. A120-124) a) Te evalueren of de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige beschikt over de competentie, capaciteiten en objectiviteit die noodzakelijk zijn voor de doeleinden van de IT-auditor. In het geval van een door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige dient de evaluatie van objectiviteit onder meer in te houden dat verzocht wordt om inlichtingen met betrekking tot de belangen en relaties die een bedreiging kunnen vormen voor de objectiviteit van die deskundige; (Zie Par. A125-A128) b) Voldoende inzicht te verwerven in het deskundigheidsgebied van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige; (Zie Par. A129-A130) c) Met de door hem ingeschakelde deskundige de aard, reikwijdte en doelstelling van de werkzaamheden van die deskundige overeen te stemmen; en (Zie Par. A131-A132) d) De IT-auditor dient het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door hem ingeschakelde deskundige voor de doeleinden van de IT-auditor te evalueren. (Zie Par. A133-134)
51.	De IT-auditor dient niet-gecorrigeerde afwijkingen die tijdens de opdracht zijn geïdentificeerd te accumuleren, met uitzondering van afwijkingen die duidelijk triviaal zijn. (Zie: Paragraaf A118-119)		
	<i>Werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige</i>		
52.	Wanneer er van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige gebruik wordt gemaakt, dient de IT-auditor ook: (Zie: Paragraaf A120-124) a) Te evalueren of de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige beschikt over de competentie, capaciteiten en objectiviteit die noodzakelijk zijn voor de doeleinden van de IT-auditor. In het geval van een door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige dient de evaluatie van objectiviteit onder meer in te houden dat verzocht wordt om inlichtingen met betrekking tot de belangen en relaties die een bedreiging kunnen vormen voor de objectiviteit van die deskundige; (Zie: Paragraaf A125-A128) b) Voldoende inzicht te verwerven in het deskundigheidsgebied van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige; (Zie: Paragraaf A129-A130) c) Met de door hem ingeschakelde deskundige de aard, reikwijdte en doelstelling van de werkzaamheden van die deskundige overeen te stemmen; en (Zie: Paragraaf A131-A132) d) De IT-auditor dient het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door hem ingeschakelde deskundige voor de doeleinden van de IT-		

	auditor te evalueren. (Zie: Paragraaf A133-134)		
	<i>Werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een andere IT-auditor, een door de verantwoordelijke partij of de evalueerder ingeschakelde deskundige, of door een interne auditor (Zie: Paragraaf A135)</i>		<i>Werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een andere IT-auditor, een door de verantwoordelijke partij ingeschakelde deskundige, of door een interne auditor (Zie Par. A135)</i>
53.	Wanneer er van de werkzaamheden van een andere IT-auditor gebruik wordt gemaakt dient de IT-auditor te evalueren of die werkzaamheden adequaat zijn voor zijn doeleinden.	Wanneer er van de werkzaamheden van een andere IT-auditor gebruik wordt gemaakt dient de IT-auditor te evalueren of die werkzaamheden adequaat zijn voor zijn doeleinden.	Wanneer er van de werkzaamheden van een andere IT-auditor gebruik wordt gemaakt dient de IT-auditor te evalueren of die werkzaamheden adequaat zijn voor zijn doeleinden.
54.	Indien informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt is opgesteld door gebruik te maken van een door de verantwoordelijke partij of de evalueerder ingeschakelde deskundige, dient de IT-auditor, voor zover dat nodig is gelet op de significantie van de werkzaamheden van die deskundige voor zijn doeleinden, het volgende te doen: a) De competentie, capaciteiten en objectiviteit van die deskundige te evalueren; b) Inzicht te verwerven in de werkzaamheden van die deskundige; en c) De geschiktheid van het werk van die deskundige als assurance-informatie te evalueren.	Indien informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt is opgesteld door gebruik te maken van een door de verantwoordelijke partij of de evalueerder ingeschakelde deskundige, dient de IT-auditor, voor zover dat nodig is gelet op de significantie van de werkzaamheden van die deskundige voor zijn doeleinden, het volgende te doen: a) De competentie, capaciteiten en objectiviteit van die deskundige te evalueren; b) Inzicht te verwerven in de werkzaamheden van die deskundige; en c) De geschiktheid van het werk van die deskundige als assurance-informatie te evalueren.	Indien informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt is opgesteld door gebruik te maken van een door de verantwoordelijke partij ingeschakelde deskundige, dient de IT-auditor, voor zover dat nodig is gelet op de significantie van de werkzaamheden van die deskundige voor zijn doeleinden, het volgende te doen: a) De competentie, capaciteiten en objectiviteit van die deskundige te evalueren; b) Inzicht te verwerven in de werkzaamheden van die deskundige; en c) De geschiktheid van het werk van die deskundige als assurance-informatie te evalueren.
55.	Indien de IT-auditor van plan is om gebruik te maken van de werkzaamheden van de interne auditfunctie dient hij het volgende te evalueren: a) De mate waarin de organisatorische positie en relevante beleidslijnen en procedures van de interne auditfunctie de objectiviteit van de interne auditors onderbouwen; b) Het competentieniveau van de interne auditfunctie; c) Of de interne auditfunctie een systematische en gedisciplineerde benadering hanteert, met inbegrip van kwaliteitsbeheersing; en d) Of het werk van de interne auditfunctie adequaat is voor de doeleinden van de opdracht.	Indien de IT-auditor van plan is om gebruik te maken van de werkzaamheden van de interne auditfunctie dient hij het volgende te evalueren: a) De mate waarin de organisatorische positie en relevante beleidslijnen en procedures van de interne auditfunctie de objectiviteit van de interne auditors onderbouwen; b) Het competentieniveau van de interne auditfunctie; c) Of de interne auditfunctie een systematische en gedisciplineerde benadering hanteert, met inbegrip van kwaliteitsbeheersing; en d) Of het werk van de interne auditfunctie adequaat is voor de doeleinden van de opdracht.	Indien de IT-auditor van plan is om gebruik te maken van de werkzaamheden van de interne auditfunctie dient hij het volgende te evalueren: a) De mate waarin de organisatorische positie en relevante beleidslijnen en procedures van de interne auditfunctie de objectiviteit van de interne auditors onderbouwen; b) Het competentieniveau van de interne auditfunctie; c) Of de interne auditfunctie een systematische en gedisciplineerde benadering hanteert, met inbegrip van kwaliteitsbeheersing; en d) Of het werk van de interne auditfunctie adequaat is voor de doeleinden van de opdracht.
	<i>Schriftelijke bevestigingen</i>	<i>Schriftelijke bevestigingen</i>	<i>Schriftelijke bevestigingen</i>
56.	De IT-auditor dient bij de verantwoordelijke partij(en) te verzoeken om een schriftelijke bevestiging: a) Dat zij aan de IT-auditor alle informatie hebben verschaft waarvan de geschikte partij(en) weten dat deze voor de opdracht relevant is. (Zie: Paragraaf A54-A55 en A136-A138) b) Van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria, met inbegrip dat alle relevante aangelegenheden in de informatie over het onderzoeksobject zijn weergegeven.	De IT-auditor dient bij de verantwoordelijke partij(en) te verzoeken om een schriftelijke bevestiging: a) Dat zij aan de IT-auditor alle informatie hebben verschaft waarvan de geschikte partij(en) weten dat deze voor de opdracht relevant is. (Zie: Paragraaf A54-A55 en A136-A138) b) Van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria, met inbegrip dat alle relevante aangelegenheden in de informatie over het onderzoeksobject zijn weergegeven.	De IT-auditor dient bij de verantwoordelijke partij(en) te verzoeken om een schriftelijke bevestiging dat zij aan de IT-auditor alle informatie hebben verschaft waarvan de geschikte partij(en) kan (kunnen) weten dat deze is gevraagd of dat deze materiële invloed kan hebben op de bevindingen of conclusie van het assurance-rapport. (Zie Par. A54-A55 en A136-A138)

57.	Indien de IT-auditor, ter aanvulling op vereiste bevestigingen, bepaalt dat het noodzakelijk is om één of meerdere schriftelijke bevestigingen te verkrijgen ter onderbouwing van overige assurance-informatie die voor de informatie over het onderzoeksobject relevant is, dient hij om dergelijke andere schriftelijke bevestigingen te verzoeken.	Indien de IT-auditor, ter aanvulling op vereiste bevestigingen, bepaalt dat het noodzakelijk is om één of meerdere schriftelijke bevestigingen te verkrijgen ter onderbouwing van overige assurance-informatie die voor het onderzoeksobject relevant is, dient hij om dergelijke andere schriftelijke bevestigingen te verzoeken.
58.	Wanneer de schriftelijke bevestigingen betrekking hebben op aangelegenheden die voor de informatie over het onderzoeksobject van materieel belang zijn dient de IT-auditor: a) De redelijkheid ervan en consistentie met andere verkregen assurance-informatie te evalueren, met inbegrip van overige bevestigingen (mondelinge of schriftelijke); en b) Te overwegen of er van degenen die bevestigingen maken kan worden verwacht of zij over specifieke aangelegenheden goed zijn geïnformeerd.	Wanneer de schriftelijke bevestigingen betrekking hebben op aangelegenheden die voor het onderzoeksobject van materieel belang zijn dient de IT-auditor: a) De redelijkheid ervan en consistentie met andere verkregen assurance-informatie te evalueren, met inbegrip van overige bevestigingen (mondelinge of schriftelijke); en b) Te overwegen of er van degenen die bevestigingen maken kan worden verwacht of zij over specifieke aangelegenheden goed zijn geïnformeerd.
59.	De datum van de schriftelijke bevestigingen dient zo dicht als praktisch uitvoerbaar is bij, maar niet na, de datum van het assurance-rapport te liggen.	De datum van de schriftelijke bevestigingen dient zo dicht als praktisch uitvoerbaar is bij, maar niet na, de datum van het assurance-rapport te liggen.
	Gevraagde schriftelijke bevestigingen die niet verstrekt zijn of niet betrouwbaar zijn	Gevraagde schriftelijke bevestigingen die niet verstrekt zijn of niet betrouwbaar zijn
60.	Indien een of meer van de gevraagde schriftelijke bevestigingen niet zijn verstrekt of indien de IT-auditor concludeert dat er gerede twijfel bestaat over de competentie, integriteit, ethische waarden of zorgvuldigheid van degenen die de schriftelijke bevestigingen verschaffen, of dat de schriftelijke bevestigingen anderszins niet betrouwbaar zijn, dient de IT-auditor: (Zie: Paragraaf A139) a) De aangelegenheid met de geschikte partij(en) te bespreken; b) De integriteit van degenen bij wie om de bevestigingen is verzocht of van wie deze zijn verkregen te herevalueren, alsmede het effect dat dit kan hebben op de betrouwbaarheid van de (mondelinge of schriftelijke) bevestigingen en op de assurance-informatie in het algemeen; en c) Gepaste maatregelen te nemen, met inbegrip van het bepalen van het mogelijke effect op de conclusie in het assurance-rapport.	Indien een of meer van de gevraagde schriftelijke bevestigingen niet zijn verstrekt of indien de IT-auditor concludeert dat er gerede twijfel bestaat over de competentie, integriteit, ethische waarden of zorgvuldigheid van degenen die de schriftelijke bevestigingen verschaffen, of dat de schriftelijke bevestigingen anderszins niet betrouwbaar zijn, dient de IT-auditor: (Zie Par. A139) a) De aangelegenheid met de geschikte partij(en) te bespreken; b) De integriteit van degenen bij wie om de bevestigingen is verzocht of van wie deze zijn verkregen te herevalueren, alsmede het effect dat dit kan hebben op de betrouwbaarheid van de (mondelinge of schriftelijke) bevestigingen en op de assurance-informatie in het algemeen; en c) Gepaste maatregelen te nemen, met inbegrip van het bepalen van het mogelijke effect op de conclusie in het assurance-rapport.
	Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft	Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft
61.	Wanneer het voor de opdracht relevant is, dient de IT-auditor het effect van gebeurtenissen op de informatie over het onderzoeksobject alsmede op het assurance-rapport tot op de datum van het assurance-rapport in overweging te nemen. Hij dient tevens gepast te reageren op feiten die	Wanneer het voor de opdracht relevant is, dient de IT-auditor het effect van gebeurtenissen op de informatie over het onderzoeksobject alsmede op het assurance-rapport tot op de datum van het assurance-rapport in overweging te nemen. Hij dient tevens gepast te reageren op rapport in overweging te nemen. Hij dient tevens gepast te reageren op

	na de datum van het assurance-rapport onder de aandacht van de IT-auditor komen die, als hij hier op die datum van had geweten, ertoe hadden kunnen leiden dat hij het assurance-rapport had aangepast. De mate waarin gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft meewegen, is afhankelijk van de invloed van dergelijke gebeurtenissen op de informatie over het onderzoeksobject en op de geschiktheid van de conclusie van de IT-auditor. De IT-auditor heeft echter geen verantwoordelijkheid om werkzaamheden uit te voeren omtrent de informatie over het onderzoeksobject na de datum van het assurance-rapport. (Zie: Paragraaf A140-141)	feiten die na de datum van het assurance-rapport onder de aandacht van de IT-auditor komen die, als hij hier op die datum van had geweten, ertoe hadden kunnen leiden dat hij het assurance-rapport had aangepast. De mate waarin gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft meewegen, is afhankelijk van de mogelijke invloed van dergelijke gebeurtenissen op de informatie over het onderzoeksobject en op de geschiktheid van de conclusie van de IT-auditor. De IT-auditor heeft echter geen verantwoordelijkheid om werkzaamheden uit te voeren omtrent de informatie over het onderzoeksobject na de datum van het assurance-rapport. (Zie Par. A140-141)
	Andere informatie	Andere informatie
62.	Wanneer documenten met de informatie over het onderzoeksobject alsmede het assurance-rapport daarover andere informatie bevatten, dient de IT-auditor die andere informatie te lezen om eventuele van materieel belang zijnde inconsistenties met de informatie over het onderzoeksobject of het assurance-rapport te identificeren. Indien bij het lezen van die andere informatie de IT-auditor: (Zie: Paragraaf A142) a) Een van materieel belang zijnde inconsistentie identificeert tussen die andere informatie en de informatie over het onderzoeksobject of het assurance-rapport; of b) Zich bewust wordt van een van materieel belang zijnde onjuiste voorstelling van zaken in die andere informatie die geen verband houdt met aangelegenheden die voorkomen in de informatie over het onderzoeksobject of het assurance-rapport, dient hij de aangelegenheid met de geschikte partij(en) te bespreken en naar gelang passend verdere maatregelen te nemen. Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria	a) Een van materieel belang zijnde inconsistentie identificeert tussen die andere informatie en het onderzoeksobject of het assurance-rapport; of b) Zich bewust wordt van een van materieel belang zijnde onjuiste voorstelling van zaken in die andere informatie die geen verband houdt met het onderzoeksobject of het assurance-rapport, dient hij de aangelegenheid met de geschikte partij(en) te bespreken en naar gelang passend verdere maatregelen te nemen.
63.	De IT-auditor dient te evalueren of de informatie over het onderzoeksobject op adequate wijze verwijst naar de van toepassing zijnde criteria of deze beschrijft. (Zie: Paragraaf A143-A145)	Deze kop vervalt Paragraaf 63 vervalt.
	Het vormen van de assurance-conclusie	Het vormen van de assurance-conclusie
64.	De IT-auditor dient het voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie te evalueren en, indien nodig in de omstandigheden, trachten verdere assurance-informatie te verkrijgen. Hij dient alle relevante assurance-informatie in aanmerking te nemen, ongeacht of het lijkt dat deze de meting of evaluatie van het object ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria bekrachtigt of tegenspreekt. Indien de IT-auditor niet in staat is om de benodigde verdere assurance-informatie te	De IT-auditor dient het voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie te evalueren en, indien nodig in de omstandigheden, trachten verdere assurance-informatie te verkrijgen. Hij dient alle relevante assurance-informatie in aanmerking te nemen, ongeacht of het lijkt dat deze de meting of evaluatie van het object ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria bekrachtigt of tegenspreekt. Indien de IT-auditor niet in staat is om de benodigde verdere assurance-informatie te

	verkrijgen dient hij de implicaties voor zijn conclusie in paragraaf 65 in aanmerking te nemen. (Zie: Paragraaf A162-A152)	verkrijgen dient hij de implicaties voor zijn conclusie in paragraaf 65 in aanmerking te nemen. (Zie Par. A162-A152)
65.	De IT-auditor dient een conclusie te vormen over de vraag of (de informatie over) het onderzoeksobject vrij is van een afwijking van materieel belang. Bij het vormen van die conclusie dient hij het volgende in overweging te nemen: • Zijn conclusie met betrekking tot het voldoende en geschikt zijn van de verkregen assurance-informatie; en • Een evaluatie of niet-gecorrigeerde afwijkingen, afzonderlijk of gezamenlijk, van materieel belang zijn.. (Zie: paragraaf A3 en A153-A154)	De IT-auditor dient een conclusie te vormen over de vraag of het onderzoeksobject vrij is van een verschil van materieel belang ten opzichte van de criteria. Bij het vormen van die conclusie dient hij het volgende in overweging te nemen: • Zijn conclusie met betrekking tot het voldoende en geschikt zijn van de verkregen assurance-informatie; en • Een evaluatie of niet-gecorrigeerde verschillen, afzonderlijk of gezamenlijk, van materieel belang zijn.. (Zie Par. A3 en A153-A154)
66.	Indien de IT-auditor niet in staat is om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen is er sprake van een beperking in de reikwijdte en dient hij, naar gelang passend: • Een conclusie met beperking of een onthouding van een conclusie te formuleren; dan wel • De opdracht terug te geven indien teruggave onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. (Zie: Paragraaf A155-A157)	Indien de IT-auditor niet in staat is om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen is er sprake van een beperking in de reikwijdte en dient hij, naar gelang passend: • Een conclusie met beperking of een onthouding van een conclusie te formuleren; dan wel • De opdracht terug te geven indien teruggave onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. (Zie Par. A155-A157)
	Het opstellen van het assurance-rapport	Het opstellen van het assurance-rapport
67.	Het assurance-rapport dient in schriftelijke vorm te zijn en een duidelijke formulering van de conclusie van de IT-auditor te bevatten over de informatie over het onderzoeksobject. (Zie: Paragraaf A2, A158-A160)	Het assurance-rapport dient in schriftelijke vorm te zijn en een duidelijke formulering van de conclusie van de IT-auditor te bevatten over het onderzoeksobject. (Zie Par. A2, A158-A160)
68.	De conclusie van de IT-auditor dient duidelijk te worden onderscheiden van informatie of uitleg waarvan het niet de bedoeling is dat deze de conclusie van de IT-auditor beïnvloeden. Dit omvat tevens: • eventuele paragrafen ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden of inzake overige aangelegenheden; • bevindingen die betrekking hebben op bepaalde aspecten van de opdrachten; • aanbevelingen; of • aanvullende informatie die in het assurance-rapport is opgenomen. De bewoordingen waarvan gebruik wordt gemaakt dienen duidelijk te maken dat een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden of inzake overige aangelegenheden, bevindingen, aanbevelingen of aanvullende informatie niet bedoeld is om afbreuk te doen aan de conclusie van de IT-auditor. (Zie: Paragraaf A158-A160)	De conclusie van de IT-auditor dient duidelijk te worden onderscheiden van informatie of uitleg waarvan het niet de bedoeling is dat deze de conclusie van de IT-auditor beïnvloeden. Dit omvat tevens: • eventuele paragrafen ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden of inzake overige aangelegenheden; • bevindingen die betrekking hebben op bepaalde aspecten van de opdrachten; • aanbevelingen; of • aanvullende informatie die in het assurance-rapport is opgenomen. De bewoordingen waarvan gebruik wordt gemaakt dienen duidelijk te maken dat een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden of inzake overige aangelegenheden, bevindingen, aanbevelingen of aanvullende informatie niet bedoeld is om afbreuk te doen aan de conclusie van de IT-auditor. (Zie Par. A158-A160)
	Inhoud van het assurance-rapport	Inhoud van het assurance-rapport
69.	Het assurance-rapport dient in ieder geval de volgende basiselementen	Het assurance-rapport dient in ieder geval de volgende basiselementen

	te bevatten: a) Een titel die duidelijk aangeeft dat het rapport een onafhankelijk assurance-rapport betreft. (Zie: Paragraaf A161) b) Een geadresseerde. (Zie: Paragraaf A162) c) Een identificatie of beschrijving van het niveau van zekerheid dat door de IT-auditor is verkregen, de informatie over het onderzoeksobject of, wanneer van toepassing, het onderzoeksobject zelf. Wanneer de IT-auditor in zijn conclusie verwijst naar een overzicht dat door de geschikte partij wordt gemaakt, dient dat overzicht (i) bij het assurance-rapport te worden gevoegd, of (ii) in het assurance-rapport te worden weergegeven, (iii) of dient in het assurance-rapport een verwijzing te worden opgenomen naar een bron die voor de beoogde gebruikers beschikbaar is. (Zie: Paragraaf A163) d) Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria. (Zie: Paragraaf A164) e) Waar passend, een beschrijving van significante inherente beperkingen die verband houden met de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria. (Zie: Paragraaf A165) f) Wanneer de van toepassing zijnde criteria voor een bepaald doel zijn ontworpen, een vermelding die lezers hierop attent maakt en op het feit dat, als gevolg hiervan, de informatie over het onderzoeksobject mogelijk niet geschikt is voor een ander doel. (Zie: Paragraaf A166-A167) g) Een vermelding van de verantwoordelijke partij en van de te evalueren indien dit een andere partij betreft alsmede een omschrijving van hun verantwoordelijkheden en die van de IT-auditor. (Zie: Paragraaf A168) h) Een vermelding dat de opdracht overeenkomstig deze Richtlijn is uitgevoerd, of waar er een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject is, die Richtlijn. (Zie: Paragraaf A169-A170) i) Een vermelding dat de IT-audit-eenheid waarbij de IT-auditor werkzaam is of aan verbonden is, het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is, toepast. Indien de eindverantwoordelijk professional geen IT-auditor is, dient de vermelding de professionele vereisten te identificeren die zijn toegepast (Zie: Paragraaf A171)	te bevatten: a) Een titel die duidelijk aangeeft dat het rapport een onafhankelijk assurance-rapport betreft. (Zie Par. A161) b) Een geadresseerde. (Zie Par. A162) c) Een beschrijving van de doelstelling van de opdracht d) Een identificatie of beschrijving van het niveau van zekerheid dat door de IT-auditor is verkregen en een beschrijving over het onderzoeksobject zelf.. (Zie Par. A163) e) Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria. (Zie Par. A143-A145, A164) f) Waar passend, een beschrijving van significante inherente beperkingen die verband houden met de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria. (Zie Par. A165) g) Wanneer de van toepassing zijnde criteria voor een bepaald doel zijn ontworpen, een vermelding die lezers hierop attent maakt en op het feit dat, als gevolg hiervan, het onderzoeksobject mogelijk niet geschikt is voor een ander doel. (Zie Par. A166-A167) h) Een vermelding van de verantwoordelijke partij alsmede een omschrijving van hun verantwoordelijkheden en die van de IT-auditor. (Zie Par. A168) i) Een vermelding dat de opdracht overeenkomstig deze Richtlijn is uitgevoerd, of waar er een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject is, die Richtlijn. (Zie Par. A169-A170) j) Een vermelding dat de IT-audit-eenheid waarbij de IT-auditor werkzaam is of aan verbonden is, het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is, toepast. Indien de eindverantwoordelijk professional geen IT-auditor is, dient de vermelding de professionele vereisten te identificeren die zijn toegepast (Zie Par. A171) k) Een vermelding dat de IT-auditor de vereisten van het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') heeft nageleefd. Als de eindverantwoordelijk professional geen IT-auditor is, dient de vermelding de vergelijkbare professionele vereisten te identificeren die zijn toegepast. (Zie Par. A172) l) Een informatieve samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor de conclusie van de IT-auditor. In het geval van een directe-opdracht, is een begrip van de aard, timing en omvang van de uitgevoerde werkzaamheden essentieel voor het inzicht in de
--	---	---

	j) Een vermelding dat de IT-auditor de vereisten van het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') heeft nageleefd. Als de eindverantwoordelijk professional geen IT-auditor is, dient de vermelding de vergelijkbare professionele vereisten te identificeren die zijn toegepast. (Zie: Paragraaf A172) k) Een informatieve samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor de conclusie van de IT-auditor. In het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, is een begrip van de aard, timing en omvang van de uitgevoerde werkzaamheden essentieel voor het inzicht in de conclusie van de IT-auditor. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid dient de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden het volgende te vermelden: (i) Dat de werkzaamheden die bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn uitgevoerd verschillend zijn in aard en timing en geringer vanomvang zijn dan voor opdrachten tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid; en (ii) Dat daardoor het niveau van zekerheid dat is verkregen bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid aanzienlijk lager ligt dan wanneer een opdracht met een redelijke mate van zekerheid was uitgevoerd. (Zie: Paragraaf A173-A177) l) De conclusie van de IT-auditor: (Zie: Paragraaf A178-A180) (i) Wanneer dit passend is, dient de conclusie de beoogde gebruikers te informeren over de context waarin de conclusie van de IT-auditor moet worden gelezen. (Zie: Paragraaf A179) (ii) Bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid dient de conclusie in bevestigende vorm te worden geformuleerd. (Zie: Paragraaf A178) (iii) Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid dient de conclusie tot uitdrukking te worden gebracht in een vorm die, op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie, uitdrukt of er een aangelegenheid onder de aandacht van de IT-auditor is gekomen die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat. (Zie: Paragraaf A180) (iv) De conclusie in (ii) of (iii) dient te worden geformuleerd door gebruik te maken van de gepaste bewoordingen voor het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria gezien de omstandigheden van de opdracht en dient te worden	conclusie van de IT-auditor. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid dient de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden het volgende te vermelden: (i) Dat de werkzaamheden die bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn uitgevoerd verschillend zijn in aard en timing en geringer van omvang zijn dan voor opdrachten tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid; en (ii) Dat daardoor het niveau van zekerheid dat is verkregen bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid aanzienlijk lager ligt dan wanneer een opdracht met een redelijke mate van zekerheid was uitgevoerd. (Zie Par. A173-A177) m) De conclusie van de IT-auditor: (Zie Par. A178-A180) (i) Wanneer dit passend is, dient de conclusie de beoogde gebruikers te informeren over de context waarin de conclusie van de IT-auditor moet worden gelezen. (Zie Par. A179) (ii) Bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid dient de conclusie in bevestigende vorm te worden geformuleerd. (Zie Par. A178) (iii) Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid dient de conclusie tot uitdrukking te worden gebracht in een vorm die, op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie, uitdrukt of er een aangelegenheid onder de aandacht van de IT-auditor is gekomen die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat. (Zie Par. A180) (iv) De conclusie in (ii) of (iii) dient te worden geformuleerd door gebruik te maken van de gepaste bewoordingen voor het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria gezien de omstandigheden van de opdracht (v) Wanneer de IT-auditor een aangepaste conclusie formuleert, dient het assurance-rapport het volgende te bevatten: a) Een sectie die een beschrijving geeft van de aangelegenheid die tot de aanpassing heeft geleid; en b) Een sectie die de aangepaste conclusie van de IT-auditor bevat. (Zie Par. A182) n) De handtekening van de IT-auditor. (Zie Par. A183) o) De datum van het assurance-rapport. Het assurance-rapport dient niet te worden gedateerd vóór de datum waarop de IT-auditor de assurance-informatie heeft verkregen waarop hij zijn conclusie heeft
--	--	--

	geformuleerd in termen van: (Zie: Paragraaf A181) a) Het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; b) De informatie over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; of c) Een overzicht dat door de geschikte partij is gemaakt. (v) Wanneer de IT-auditor een aangepaste conclusie formuleert, dient het assurance-rapport het volgende te bevatten: a) Een sectie die een beschrijving geeft van de aangelegenheid die tot de aanpassing heeft geleid; en b) Een sectie die de aangepaste conclusie van de IT-auditor bevat. (Zie: Paragraaf A182) m) De handtekening van de IT-auditor. (Zie: Paragraaf A183) n) De datum van het assurance-rapport. Het assurance-rapport dient niet te worden gedateerd vóór de datum waarop de IT-auditor de assurance-informatie heeft verkregen waarop hij zijn conclusie heeft gebaseerd. Hieronder valt tevens de assurance-informatie waarvoor degenen met de erkende bevoegdheid hebben beweerd dat zij de verantwoordelijkheid hebben genomen voor de informatie over het onderzoeksobject. (Zie: Paragraaf A184)	gebaseerd. Hieronder valt tevens de ontvangst van de schriftelijke bevestigingen onder de paragrafen 56 en 57. p) De locatie in het rechtsgebied waar de IT-auditor werkzaam is.
	o) De locatie in het rechtsgebied waar de IT-auditor werkzaam is.	
	<i>Venwijzing naar de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige in het assurance-rapport</i>	<i>Venwijzing naar de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige in het assurance-rapport</i>
70.	Indien de IT-auditor in het assurance-rapport verwijst naar de werkzaamheden van een door hem ingeschakelde deskundige dienen de bewoordingen van dat rapport niet te impliceren dat de verantwoordelijkheid van de IT-auditor voor de conclusie in dat rapport is verminderd door de betrokkenheid van die deskundige. (Zie: Paragraaf A185-A187)	Indien de IT-auditor in het assurance-rapport verwijst naar de werkzaamheden van een door hem ingeschakelde deskundige dienen de bewoordingen van dat rapport niet te impliceren dat de verantwoordelijkheid van de IT-auditor voor de conclusie in dat rapport is verminderd door de betrokkenheid van die deskundige. (Zie Par. A185-A187)
	<i>Assurance-rapport voorgescreven door wet- of regelgeving</i>	<i>Assurance-rapport voorgescreven door wet- of regelgeving</i>
71.	Indien van de IT-auditor op grond van wet- of regelgeving wordt vereist om in het assurance-rapport gebruik te maken van specifieke bewoordingen of lay-out dient het assurance-rapport alleen naar deze Richtlijn of andere Richtlijnen te verwijzen als dit assurance-rapport minstens elk van de in paragraaf 69 geïdentificeerde elementen bevat.	Indien van de IT-auditor op grond van wet- of regelgeving wordt vereist om in het assurance-rapport gebruik te maken van specifieke bewoordingen of lay-out dient het assurance-rapport alleen naar deze Richtlijn of andere Richtlijnen te verwijzen als dit assurance-rapport minstens elk van de in paragraaf 69 geïdentificeerde elementen bevat.
	Goedkeurende en aangepaste conclusies	Goedkeurende en aangepaste conclusies
72.	De IT-auditor dient een goedkeurende conclusie tot uitdrukking te	De IT-auditor dient een goedkeurende conclusie tot uitdrukking te

	brengen wanneer hij het volgende concludeert: a) In het geval van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, dat de informatie over het onderzoeksobject, in alle van materieel belang zijnde aspecten is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria; b) In het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, dat op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie er geen aangelegenheid onder de aandacht van de IT-auditor is gekomen die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.	brengen wanneer hij het volgende concludeert: a) In het geval van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, dat het onderzoeksobject, in alle van materieel belang zijnde aspecten is-in overeenstemming is met de van toepassing zijnde criteria; of b) In het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, dat op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie er geen aangelegenheid onder de aandacht van de IT-auditor is gekomen die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat het onderzoeksobject niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten in overeenstemming is met de van toepassing zijnde criteria.
73.	Indien dit niet op grond van wet- of regelgeving is verboden kan de IT-auditor het noodzakelijk achten om: a) In een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden de aandacht van de beoogde gebruikers te vestigen op een aangelegenheid die in de informatie over het onderzoeksobject wordt weergegeven of toegelicht. Dit gebeurt als deze aangelegenheid naar het oordeel van de IT-auditor dermate belangrijk is dat ze fundamenteel is voor het oordeel van de beoogde gebruikers van de informatie over het fundamenteel is voor het begrip van de beoogde gebruikers van de informatie over het onderzoeksobject; of b) In een paragraaf inzake overige aangelegenheden een andere aangelegenheid te communiceren dan degene die in de informatie over het onderzoeksobject wordt weergegeven of toegelicht. Dit gebeurt als deze naar het oordeel van de IT-auditor relevant is voor het begrip van de beoogde gebruikers van de opdracht, de verantwoordelijkheid van de IT-auditor dan wel het assurance-rapport.	Indien dit niet op grond van wet- of regelgeving is verboden kan de IT-auditor het noodzakelijk achten om: a) In een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden de aandacht van de beoogde gebruikers te vestigen op een aangelegenheid die over het onderzoeksobject wordt weergegeven of toegelicht. Dit gebeurt als deze aangelegenheid naar het oordeel van de IT-auditor dermate belangrijk is dat ze fundamenteel is voor het begrip van de beoogde gebruikers van de informatie over het onderzoeksobject; of b) In een paragraaf inzake overige aangelegenheden een andere aangelegenheid te communiceren dan degene die over het onderzoeksobject wordt weergegeven of toegelicht. Dit gebeurt als deze naar het oordeel van de IT-auditor relevant is voor het begrip van de beoogde gebruikers van de opdracht, de verantwoordelijkheid van de IT-auditor dan wel het assurance-rapport.
	De paragraaf heeft een passende titel die duidelijk aangeeft dat de conclusie van de IT-auditor door de aangelegenheid niet is aangepast. In het geval van een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden dient een dergelijke paragraaf alleen te verwijzen naar informatie die in de informatie over het onderzoeksobject wordt weergegeven of toegelicht.	De paragraaf heeft een passende titel die duidelijk aangeeft dat de conclusie van de IT-auditor door de aangelegenheid niet is aangepast. In het geval van een paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden dient een dergelijke paragraaf alleen te verwijzen naar informatie die in de informatie over het onderzoeksobject wordt weergegeven of toegelicht.
74.	De IT-auditor dient in de volgende omstandigheden een aangepaste conclusie tot uitdrukking te brengen: a) Wanneer, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, er sprake is van een beperking in de reikwijdte en het	De IT-auditor dient in de volgende omstandigheden een aangepaste conclusie tot uitdrukking te brengen: a) Wanneer, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, er sprake is van een beperking in de reikwijdte en het effect van de

	effect van de aangelegenheid van materieel belang zou kunnen zijn (zie paragraaf 66). In dergelijke gevallen dient hij een conclusie met beperking of een onthouding van een conclusie te formuleren. b) Wanneer naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. In dergelijke gevallen dient hij een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie te formuleren. (Zie: Paragraaf A190)	aangelegenheid van materieel belang zou kunnen zijn (Zie Par. 66). In dergelijke gevallen dient hij een conclusie met beperking of een onthouding van een conclusie te formuleren. b) Wanneer naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat. In dergelijke gevallen dient hij een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie te formuleren. (Zie Par. A190)	
75.	De IT-auditor dient een conclusie met beperking tot uitdrukking te brengen wanneer, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, de effecten, of mogelijke effecten, van een aangelegenheid niet van dergelijk materieel belang en diepgaande invloed zijn dat er een afkeurende conclusie of een onthouding van een conclusie is vereist. Een conclusie met beperking dient tot uitdrukking te worden gebracht als "uitgezonderd" de effecten, of mogelijke effecten, van de aangelegenheid waarop de beperking betrekking heeft. (Zie: Paragraaf A188-A199)	De IT-auditor dient een conclusie met beperking tot uitdrukking te brengen wanneer, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, de effecten, of mogelijke effecten, van een aangelegenheid niet van dergelijk materieel belang en diepgaande invloed zijn dat er een afkeurende conclusie of een onthouding van een conclusie is vereist. Een conclusie met beperking dient tot uitdrukking te worden gebracht als "uitgezonderd" de effecten, of mogelijke effecten, van de aangelegenheid waarop de beperking betrekking heeft. (Zie Par. A188-A199)	
76.	Als de IT-auditor een aangepaste conclusie tot uitdrukking brengt vanwege een beperking in de reikwijdte, maar hij tevens op de hoogte is van een aangelegenheid die ertoe leidt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat, dient hij in het assurance-rapport een duidelijke beschrijving op te nemen van zowel de beperking in de reikwijdte als de aangelegenheid die de oorzaak ervan is dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat.	Als de IT-auditor een aangepaste conclusie tot uitdrukking brengt vanwege een beperking in de reikwijdte, maar hij tevens op de hoogte is van een aangelegenheid die ertoe leidt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat, dient hij in het assurance-rapport een duidelijke beschrijving op te nemen van zowel de beperking in de reikwijdte als de aangelegenheid die de oorzaak ervan is dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat.	
77.	Wanneer het door de geschikte partij gemaakte overzicht de afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject heeft geïdentificeerd en naar behoren heeft beschreven, dient de IT-auditor: a) Een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie tot uitdrukking te brengen die refereert aan het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; of b) Een conclusie zonder beperking tot uitdrukking te brengen, indien het specifiek is vereist op grond van de voorwaarden van de opdracht om in de conclusie te verwijzen naar de vermelding die door de geschikte partij wordt gemaakt. Hij dient dan in het assurance-rapport wel door een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden specifiek te verwijzen naar de vermelding die door de geschikte partij is gemaakt. Deze vermelding identificeert en beschrijft naar behoren dat de	a) Paragraaf 77 vervalt.	

	informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. (Zie: Paragraaf A191)	
	Overige communicatieverantwoordelijkheden	Overige communicatieverantwoordelijkheden
78.	De IT-auditor dient te overwegen of, conform de voorwaarden en overige omstandigheden van de opdracht, er een aangelegenheid onder zijn aandacht is gekomen die aan de verantwoordelijke partij, de opdrachtgever, de met governance belaste personen of anderen moet worden gecommuniceerd. (Zie: Paragraaf A192)	De IT-auditor dient te overwegen of, conform de voorwaarden en overige omstandigheden van de opdracht, er een aangelegenheid onder zijn aandacht is gekomen die aan de verantwoordelijke partij, de opdrachtgever, de met governance belaste personen of anderen moet worden gecommuniceerd. (Zie Par. A192)
	Documentatie	Documentatie
79.	De IT-auditor dient tijdig opdrachtdocumentatie op te stellen die een vastlegging van de basis voor het assurance-rapport verschaft die voldoende en geschikt is om een ervaren IT-auditor die niet eerder bij de opdracht betrokken was in staat te stellen inzicht te verwerven in: (Zie: Paragraaf A193-A197) a) De aard, timing en omvang van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd overeenkomstig de relevante Richtlijnen en de van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde vereisten; b) De uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden alsmede de verkregen assurance-informatie; en c) Significante aangelegenheden die tijdens de opdracht aan de orde zijn gekomen, de daaruit getrokken conclusies, en significante professionele oordeelsvormingen die tot die conclusies hebben geleid.	De IT-auditor dient tijdig opdrachtdocumentatie op te stellen die een vastlegging van de basis voor het assurance-rapport verschaft die voldoende en geschikt is om een ervaren IT-auditor die niet eerder bij de opdracht betrokken was in staat te stellen inzicht te verwerven in: (Zie Par. A193-A197) a) De aard, timing en omvang van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd overeenkomstig de relevante Richtlijnen en de van toepassing zijnde door wet- en regelgeving gestelde vereisten; b) De uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden alsmede de verkregen assurance-informatie; en c) Significante aangelegenheden die tijdens de opdracht aan de orde zijn gekomen, de daaruit getrokken conclusies, en significante professionele oordeelsvormingen die tot die conclusies hebben geleid.
80.	Indien de IT-auditor informatie heeft geïdentificeerd die inconsistent is met zijn eindconclusie met betrekking tot een significante aangelegenheid dient hij te documenteren op welke wijze hij met deze inconsistentie is omgegaan.	Indien de IT-auditor informatie heeft geïdentificeerd die inconsistent is met zijn eindconclusie met betrekking tot een significante aangelegenheid dient hij te documenteren op welke wijze hij met deze inconsistentie is omgegaan.
81.	De IT-auditor dient de opdrachtdocumentatie samen te voegen in een opdracht dossier en het administratieve proces van het samenstellen van het definitieve opdracht dossier tijdig na de datum van het assurance-rapport te voltooien. (Zie: Paragraaf A198-A199)	De IT-auditor dient de opdrachtdocumentatie samen te voegen in een opdracht dossier en het administratieve proces van het samenstellen van het definitieve opdracht dossier tijdig na de datum van het assurance-rapport te voltooien. (Zie Par. A198-A199)
82.	Nadat het samenstellen van de definitieve opdracht dossier is voltooid, dient de IT-auditor geen enkele opdracht documentatie, van welke aard ook, te vernietigen of te verwijderen, voordat de bewaartermijn is afgelopen. (Zie: Paragraaf A200)	Nadat het samenstellen van de definitieve opdracht dossier is voltooid, dient de IT-auditor geen enkele opdracht documentatie, van welke aard ook, te vernietigen of te verwijderen, voordat de bewaartermijn is afgelopen. (Zie Par. A200)
83.	Als de IT-auditor het noodzakelijk acht om veranderingen aan te brengen	Als de IT-auditor het noodzakelijk acht om veranderingen aan te brengen

	in de bestaande opdrachtdocumentatie dan wel om nieuwe opdrachtdocumentatie toe te voegen nadat de samenstelling van het definitieve opdracht dossier is voltooid, dient hij, ongeacht de aard van de veranderingen of toevoegingen, het volgende te documenteren: a) De specifieke redenen voor het aanbrengen daarvan; en b) Wanneer, en door wie zij werden aangebracht en beoordeeld.	brengen in de bestaande opdrachtdocumentatie dan wel om nieuwe opdrachtdocumentatie toe te voegen nadat de samenstelling van het definitieve opdracht dossier is voltooid, dient hij, ongeacht de aard van de veranderingen of toevoegingen, het volgende te documenteren: a) De specifieke redenen voor het aanbrengen daarvan; en b) Wanneer, en door wie zij werden aangebracht en beoordeeld.
	Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten	Toepassingsgerichte en overige verklarende teksten
	Inleiding (Zie Par. 6)	Inleiding (Zie Par. 6)
A1.	Bij een consultancy- of adviesopdracht past de IT-auditor vaardigheden toe op het gebied van techniek, educatie, waarnemingen, ervaringen en kennis. Consultancy- en adviesopdrachten omvatten een analytisch proces dat wordt gekenmerkt door een bepaalde combinatie van activiteiten die betrekking heeft op: • het bepalen van de doelstelling; • feitenonderzoek; • het definiëren van problemen of mogelijkheden; • evaluaties van alternatieven; • ontwikkeling van aanbevelingen, met inbegrip van maatregelen; • communicatie van resultaten; en • soms het implementeren en follow-up. Rapportages (indien uitgebracht) worden doorgaans geschreven in een beschrijvende vorm (of " rapportage in uitgebreide vorm" ("long form")). Doorgaans zijn de uitgevoerde werkzaamheden alleen bestemd voor het gebruik door de cliënt. De aard en reikwijdte van het werk worden bepaald door een overeenkomst tussen de IT-auditor en de cliënt. Een dienst die voldoet aan de definitie van een assurance-opdracht is geen consultancy-opdracht, maar een assurance-opdracht.	Bij een consultancy- of adviesopdracht past de IT-auditor vaardigheden toe op het gebied van techniek, educatie, waarnemingen, ervaringen en kennis. Consultancy- en adviesopdrachten omvatten een analytisch proces dat wordt gekenmerkt door een bepaalde combinatie van activiteiten die betrekking heeft op: • het bepalen van de doelstelling; • feitenonderzoek; • het definiëren van problemen of mogelijkheden; • evaluaties van alternatieven; • ontwikkeling van aanbevelingen, met inbegrip van maatregelen; • communicatie van resultaten; en • soms het implementeren en follow-up. Rapportages (indien uitgebracht) worden doorgaans geschreven in een beschrijvende vorm (of " rapportage in uitgebreide vorm" ("long form")). Doorgaans zijn de uitgevoerde werkzaamheden alleen bestemd voor het gebruik door de cliënt. De aard en reikwijdte van het werk worden bepaald door een overeenkomst tussen de IT-auditor en de cliënt. Een dienst die voldoet aan de definitie van een assurance-opdracht is geen consultancy-opdracht, maar een assurance-opdracht.
	Doelstellingen	Doelstellingen
	<i>Opdrachten met informatie over het onderzoeksobject dat een aantal aspecten bevat (Zie Par. 10, 65, 69(l))</i>	<i>Opdrachten inzake het onderzoeksobject dat een aantal aspecten bevat (Zie Par. 10, 65, 69(l))</i>
A2.	Wanneer de informatie over het onderzoeksobject is samengesteld uit een aantal aspecten, kunnen afzonderlijke conclusies over ieder aspect worden verschaft. Dergelijke afzonderlijke conclusies hoeven niet met hetzelfde niveau van zekerheid te zijn uitgedrukt. Sterker nog, elke conclusie wordt tot uitdrukking gebracht in de vorm die gepast is voor een opdracht meteen redelijke of een beperkte mate van zekerheid. Verwijzingen in deze Richtlijn naar de conclusie in het assurance-rapport	Wanneer het onderzoeksobject is samengesteld uit een aantal aspecten, kunnen afzonderlijke conclusies over ieder aspect worden verschaft. Dergelijke afzonderlijke conclusies hoeven niet met hetzelfde niveau van zekerheid te zijn uitgedrukt. Sterker nog, elke conclusie wordt tot uitdrukking gebracht in de vorm die gepast is voor een opdracht meteen redelijke of een beperkte mate van zekerheid. Verwijzingen in deze Richtlijn naar de conclusie in het assurance-rapport

	omvatten iedere conclusie wanneer afzonderlijke conclusies worden verschaft.	omvatten iedere conclusie wanneer afzonderlijke conclusies worden verschaft.
	Definities	Definities
	<i>De aard, timing en omvang van de werkzaamheden bij opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte en een redelijke mate van zekerheid. (Zie: Paragraaf 12 (a)(i))</i>	<i>De aard, timing en omvang van de werkzaamheden bij opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte en een redelijke mate van zekerheid. (Zie Par. 12 (a)(i))</i>
A3.	Omdat het niveau van zekerheid verkregen bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid lager ligt dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, variëren de werkzaamheden die de IT-auditor uitvoert bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid in aard en timing, en zijn deze geringer van omvang dan die bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. De voornaamste verschillen tussen de werkzaamheden voor een opdracht met een redelijke mate en een beperkte mate van zekerheid omvatten: a) De nadruk die wordt gelegd op de aard van diverse werkzaamheden als een bron van assurance-informatie zal waarschijnlijk verschillen, afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht. De IT-auditor kan het bijvoorbeeld in de omstandigheden van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid passend achten om relatief meer nadruk te leggen op het verzoeken om inlichtingen bij het personeel van de entiteit en op cijferanalyses. Hij kan eventueel relatief minder nadruk leggen op het toetsen van interne beheersingsmaatregelen en het verkrijgen van assurance-informatie uit externe bronnen dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. b) Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid kan de IT-auditor: • Minder elementen voor onderzoek selecteren; of • Minder werkzaamheden uitvoeren (bijvoorbeeld alleen cijferanalyses uitvoeren waar bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid zowel cijferanalyses als andere werkzaamheden zouden worden uitgevoerd). c) Bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid omvatten cijferanalyses die zijn uitgevoerd als wijze van inspelen op het opdrachtrisico, het ontwikkelen van verwachtingen die voldoende precies zijn om afwijkingen van materieel belang te identificeren. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid kunnen cijferanalyses worden opgezet om verwachtingen met betrekking tot de richting van trends, relaties en ratio's te onderbouwen in plaats van om afwijkingen te identificeren met het niveau van precisie dat	Omdat het niveau van zekerheid verkregen bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid lager ligt dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, variëren de werkzaamheden die de IT-auditor uitvoert bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid in aard en timing, en zijn deze geringer van omvang dan die bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. De voornaamste verschillen tussen de werkzaamheden voor een opdracht met een redelijke mate en een beperkte mate van zekerheid omvatten: a) De nadruk die wordt gelegd op de aard van diverse werkzaamheden als een bron van assurance-informatie zal waarschijnlijk verschillen, afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht. De IT-auditor kan het bijvoorbeeld in de omstandigheden van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid passend achten om relatief meer nadruk te leggen op het verzoeken om inlichtingen bij het personeel van de entiteit en op cijferanalyses. Hij kan eventueel relatief minder nadruk leggen op het toetsen van interne beheersingsmaatregelen en het verkrijgen van assurance-informatie uit externe bronnen dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. b) Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid kan de IT-auditor: • Minder elementen voor onderzoek selecteren; of • Minder werkzaamheden uitvoeren (bijvoorbeeld alleen cijferanalyses uitvoeren waar bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid zowel cijferanalyses als andere werkzaamheden zouden worden uitgevoerd). c) Bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid omvatten cijferanalyses die zijn uitgevoerd als wijze van inspelen op het opdrachtrisico, het ontwikkelen van verwachtingen die voldoende precies zijn om verschillen van materieel belang te identificeren. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid kunnen cijferanalyses worden opgezet om verwachtingen met betrekking tot de richting van trends, relaties en ratio's te onderbouwen in plaats van om verschillen te identificeren met het niveau van precisie dat

	wordt verwacht bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. d) Verder kan, wanneer er significante fluctuaties, relaties of verschillen worden geïdentificeerd, geschikte assurance-informatie bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid worden verkregen door te zoeken om inlichtingen en het in aanmerking nemen van de ontvangen reacties in het licht van de bekende omstandigheden van de opdracht. e) Bovendien kan de IT-auditor, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van cijferanalyses van bijvoorbeeld het aantal IT-incidenten of aantal unieke gebruikers, gebruik maken van gegevens die meer geaggregeerd zijn, zoals kwartaalgegevens in plaats van maandgegevens. Hij kan ook gebruik maken van gegevens die niet zijn onderworpen aan afzonderlijke werkzaamheden om de betrouwbaarheid hiervan in dezelfde mate als voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid te toetsen.	wordt verwacht bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. d) Verder kan, wanneer er significante fluctuaties, relaties of verschillen worden geïdentificeerd, geschikte assurance-informatie bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid worden verkregen door te zoeken om inlichtingen en het in aanmerking nemen van de ontvangen reacties in het licht van de bekende omstandigheden van de opdracht. e) Bovendien kan de IT-auditor, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van cijferanalyses van bijvoorbeeld het aantal IT-incidenten of aantal unieke gebruikers, gebruik maken van gegevens die meer geaggregeerd zijn, zoals kwartaalgegevens in plaats van maandgegevens. Hij kan ook gebruik maken van gegevens die niet zijn onderworpen aan afzonderlijke werkzaamheden om de betrouwbaarheid hiervan in dezelfde mate als voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid te toetsen.	wordt verwacht bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. d) Verder kan, wanneer er significante fluctuaties, relaties of verschillen worden geïdentificeerd, geschikte assurance-informatie bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid worden verkregen door te zoeken om inlichtingen en het in aanmerking nemen van de ontvangen reacties in het licht van de bekende omstandigheden van de opdracht. e) Bovendien kan de IT-auditor, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van cijferanalyses van bijvoorbeeld het aantal IT-incidenten of aantal unieke gebruikers, gebruik maken van gegevens die meer geaggregeerd zijn, zoals kwartaalgegevens in plaats van maandgegevens. Hij kan ook gebruik maken van gegevens die niet zijn onderworpen aan afzonderlijke werkzaamheden om de betrouwbaarheid hiervan in dezelfde mate als voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid te toetsen.
A4.	<i>Een niveau van zekerheid dat zinvol is (Zie: Paragraaf 12 (a)(i)(b), 47B)</i> Het niveau van zekerheid dat de IT-auditor van plan is te verkrijgen is doorgaans niet vatbaar voor kwantificering. De vraag of een bepaald niveau zinvol is in de omstandigheden van de opdracht, is voor de IT-auditor een kwestie van professionele oordeelsvorming. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid voert de IT-auditor werkzaamheden uit die beperkt zijn vergeleken met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Desalniettemin zijn deze gepland om een niveau van zekerheid te verkrijgen dat zinvol is. Om zinvol te kunnen zijn, zal het niveau van zekerheid dat door de IT-auditor is verkregen waarschijnlijk het vertrouwen van de beoogde gebruikers in de informatie over het onderzoeksobject versterken tot een niveau dat aanzienlijk meer dan onbeduidend is (zie ook paragrafen A16-A18).	<i>Een niveau van zekerheid dat zinvol is (Zie Par. 12 (a)(i)(b), 47B)</i> Het niveau van zekerheid dat de IT-auditor van plan is te verkrijgen is doorgaans niet vatbaar voor kwantificering. De vraag of een bepaald niveau zinvol is in de omstandigheden van de opdracht, is voor de IT-auditor een kwestie van professionele oordeelsvorming. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid voert de IT-auditor werkzaamheden uit die beperkt zijn vergeleken met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Desalniettemin zijn deze gepland om een niveau van zekerheid te verkrijgen dat zinvol is. Om zinvol te kunnen zijn, zal het niveau van zekerheid dat door de IT-auditor is verkregen waarschijnlijk het vertrouwen van de beoogde gebruikers in het onderzoeksobject versterken tot een niveau dat aanzienlijk meer dan onbeduidend is (zie ook paragrafen A16-A18).	<i>Een niveau van zekerheid dat zinvol is (Zie Par. 12 (a)(i)(b), 47B)</i> Het niveau van zekerheid dat de IT-auditor van plan is te verkrijgen is doorgaans niet vatbaar voor kwantificering. De vraag of een bepaald niveau zinvol is in de omstandigheden van de opdracht, is voor de IT-auditor een kwestie van professionele oordeelsvorming. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid voert de IT-auditor werkzaamheden uit die beperkt zijn vergeleken met de werkzaamheden die noodzakelijk zijn bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Desalniettemin zijn deze gepland om een niveau van zekerheid te verkrijgen dat zinvol is. Om zinvol te kunnen zijn, zal het niveau van zekerheid dat door de IT-auditor is verkregen waarschijnlijk het vertrouwen van de beoogde gebruikers in het onderzoeksobject versterken tot een niveau dat aanzienlijk meer dan onbeduidend is (zie ook paragrafen A16-A18).
A5.	Wat zinvol is kan, binnen het scala van alle opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid verschillen. Dit varieert van zekerheid die waarschijnlijk net voldoende is om het vertrouwen van de beoogde gebruikers in de informatie over het onderzoeksobject te versterken tot net onder een redelijke mate van zekerheid. Wat in een bepaalde opdracht zinvol is geeft een oordeelsvorming binnen die opdrachten weer die afhankelijk is van de omstandigheden van de opdracht, met inbegrip van de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep, de criteria en het onderzoeksobject van de opdracht.	Wat zinvol is kan, binnen het scala van alle opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid verschillen. Dit varieert van zekerheid die waarschijnlijk net voldoende is om het vertrouwen van de beoogde gebruikers in het onderzoeksobject te versterken tot net onder een redelijke mate van zekerheid. Wat in een bepaalde opdracht zinvol is geeft een oordeelsvorming binnen die opdrachten weer die afhankelijk is van de omstandigheden van de opdracht, met inbegrip van de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep, de criteria en het onderzoeksobject van de opdracht.	Wat zinvol is kan, binnen het scala van alle opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid verschillen. Dit varieert van zekerheid die waarschijnlijk net voldoende is om het vertrouwen van de beoogde gebruikers in het onderzoeksobject te versterken tot net onder een redelijke mate van zekerheid. Wat in een bepaalde opdracht zinvol is geeft een oordeelsvorming binnen die opdrachten weer die afhankelijk is van de omstandigheden van de opdracht, met inbegrip van de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep, de criteria en het onderzoeksobject van de opdracht.

	opdracht.	
A6.	Omdat het niveau van zekerheid dat door de IT-auditor is verkregen bij opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid verschildt, bevat het rapport van de IT-auditor een informatieve samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden, waarin wordt erkend dat een bespreking van de aard, timing en omvang van de uitgevoerde werkzaamheden essentieel is voor het begrip van de conclusie van de IT-auditor (zie paragraaf 69(k) en A173-A177).	Paragraaf A6 vervalt.
A7.	Sommige van de factoren die relevant kunnen zijn bij het bepalen van wat een zinvolle mate van zekerheid inhoudt bij een specifieke opdracht omvatten bijvoorbeeld: • De kenmerken van het onderzoeksobject en de criteria alsmede de vraag of er Richtlijnen zijn die betrekking hebben op het onderzoeksobject. • Instructies of andere aanwijzingen van de opdrachtgever over de aard van de zekerheid waarvan de opdrachtgever verwacht dat de IT-auditor deze verkrijgt. De voorwaarden van de opdracht kunnen bijvoorbeeld bepaalde werkzaamheden vaststellen die de opdrachtgever noodzakelijk acht, of bepaalde aspecten van het informatie over het onderzoeksobject waarvan de opdrachtgever zou willen dat de IT-auditor zijn werkzaamheden hierop richt. De IT-auditor kan echter overwegen dat andere werkzaamheden vereist zijn om voldoende en zinvolle zekerheid te verkrijgen. • Een algemeen aanvaarde praktijk, indien dit bestaat, met betrekking tot assurance-opdrachten voor de specifieke informatie over het onderzoeksobject of soortgelijke of gerelateerde informatie over het onderzoeksobject. • De informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep. Over het algemeen geldt dat hoe groter de consequentie voor de beoogde gebruikers is van het ontvangen van een niet-passende conclusie wanneer de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat, des te groter de zekerheid die nodig zou zijn om voor hen zinvol te zijn. In sommige gevallen kan de consequentie voor de beoogde gebruikers van het ontvangen van een niet-passende conclusie bijvoorbeeld zo groot zijn dat een opdracht met een redelijke mate van zekerheid voor de IT-auditor nodig is om een niveau van zekerheid te verkrijgen dat in de omstandigheden zinvol is.	Sommige van de factoren die relevant kunnen zijn bij het bepalen van wat een zinvolle mate van zekerheid inhoudt bij een specifieke opdracht omvatten bijvoorbeeld: • De kenmerken van het onderzoeksobject en de criteria alsmede de vraag of er Richtlijnen zijn die betrekking hebben op het onderzoeksobject. • Instructies of andere aanwijzingen van de opdrachtgever over de aard van de zekerheid waarvan de opdrachtgever verwacht dat de IT-auditor deze verkrijgt. De voorwaarden van de opdracht kunnen bijvoorbeeld bepaalde werkzaamheden vaststellen die de opdrachtgever noodzakelijk acht, of bepaalde aspecten van het onderzoeksobject waarvan de opdrachtgever zou willen dat de IT-auditor zijn werkzaamheden hierop richt. De IT-auditor kan echter overwegen dat andere werkzaamheden vereist zijn om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om zinvolle zekerheid te verkrijgen. • Een algemeen aanvaarde praktijk, indien dit bestaat, met betrekking tot assurance-opdrachten voor de specifieke informatie over het onderzoeksobject of soortgelijke of gerelateerde informatie over het onderzoeksobject. • De informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep. Over het algemeen geldt dat hoe groter de consequentie voor de beoogde gebruikers is van het ontvangen van een niet-passende conclusie wanneer het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat, des te groter de zekerheid die nodig zou zijn om voor hen zinvol te zijn. In sommige gevallen kan de consequentie voor de beoogde gebruikers van het ontvangen van een niet-passende conclusie bijvoorbeeld zo groot zijn dat een opdracht met een redelijke mate van zekerheid voor de IT-auditor nodig is om een niveau van zekerheid te verkrijgen dat in de omstandigheden zinvol is.

	De verwachting van beoogde gebruikers dat de IT-auditor de conclusie van beperkte mate van zekerheid over de informatie over het onderzoeksobject binnen korte tijd en tegen lage kosten zal vormen.	De verwachting van beoogde gebruikers dat de IT-auditor de conclusie van beperkte mate van zekerheid over het onderzoeksobject binnen korte tijd en tegen lage kosten zal vormen.
	<i>Voorbeelden van een attest-opdracht (Zie: Paragraaf 12 (a)(ii)(a))</i> Voorbeelden van opdrachten die onder deze Richtlijn kunnen worden uitgevoerd omvatten: a) Interne beheersing - Een opdracht betreffende interne beheersing heeft betrekking op het verkrijgen van zekerheid over een rapport over de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersing van de entiteit dat door het management of door een door het management ingeschakelde deskundige (de evalueerder) is opgesteld. b) Naleven van wet- of regelgeving - Een opdracht betreffende het naleven van wet- of regelgeving omvat het verkrijgen van zekerheid over een vermelding van een andere partij (de evalueerder) over het naleven van de relevante wet- of regelgeving. c) Toegevoegde waarde ('Value for money')- Een opdracht betreffende toegevoegde waarde omvat het verkrijgen van zekerheid over een toetsing van toegevoegde waarde door een andere partij (de evalueerder).	
A8.	<i>Voorbeelden van een directe-opdracht (Zie Par. 12 (a)(ii)(a))</i> Voorbeelden van opdrachten die onder deze Richtlijn kunnen worden uitgevoerd omvatten: a) Beheersing van (IT) processen- Een opdracht gericht op het verkrijgen van zekerheid over de beheersing van operationele processen. b) Naleven van wet- of regelgeving - Een opdracht betreffende het naleven van wet- of regelgeving omvat het verkrijgen van zekerheid over het naleven van de relevante wet- of regelgeving. c)	
	<i>Assurance-vaardigheden en –technieken (Zie Par. 12 (b))</i> Assurance-vaardigheden en -technieken omvatten: - Het toepassen van een professioneel-kritische instelling en professionele oordeelsvorming; - Het plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht met inbegrip van het verkrijgen en evalueren van assurance-informatie; - Het begrijpen van informatiesystemen en de rol en beperkingen van interne beheersing; - Het verband leggen tussen het overwegen van materialiteits- en opdrachtrisico's en de aard, timing en omvang van werkzaamheden; en - Het, in voorkomend geval, toepassen van werkzaamheden op de opdracht (wat het verzoeken om inlichtingen, inspectie, herberekening, het opnieuw uitvoeren, waarneming, externe bevestiging en cijferanalyses kan omvatten); - Systematische documentatiepraktijken en vaardigheden in het schrijven van assurance-rapporten.	
A9.	<i>Assurance-vaardigheden en –technieken (Zie: Paragraaf 12 (b))</i> Assurance-vaardigheden en -technieken omvatten: - Het toepassen van een professioneel-kritische instelling en professionele oordeelsvorming; - Het plannen en uitvoeren van een assurance-opdracht met inbegrip van het verkrijgen en evalueren van assurance-informatie; - Het begrijpen van informatiesystemen en de rol en beperkingen van interne beheersing; - Het verband leggen tussen het overwegen van materialiteits- en opdrachtrisico's en de aard, timing en omvang van werkzaamheden; en - Het, in voorkomend geval, toepassen van werkzaamheden op de opdracht (wat het verzoeken om inlichtingen, inspectie, herberekening, het opnieuw uitvoeren, waarneming, externe bevestiging en cijferanalyses kan omvatten); - Systematische documentatiepraktijken en vaardigheden in het schrijven van assurance-rapporten.	

	<i>Criteria (Zie: Paragraaf 12(c), Bijlage)</i>	<i>Criteria (Zie Par. 12(c), Bijlage)</i>
A10.	Er zijn geschikte criteria vereist voor een redelijk consistente meting of evaluatie van een onderzoeksobject binnen de context van professionele oordeelsvorming. Zonder het referentiekader dat door de van toepassing zijnde criteria wordt verschaft staat elke conclusie open voor afzonderlijke interpretatie en misverstand. De geschiktheid van criteria is contextgevoelig. Dat wil zeggen dat deze wordt bepaald in de context van de omstandigheden van de opdracht. Zelfs voor hetzelfde onderzoeksobject kunnen er verschillende criteria zijn die een andere meting of evaluatie opleveren. Een evaluator kan bijvoorbeeld als een van de criteria voor het onderzoeksobject van klanttevredenheid, het aantal klachten van de klanten die naar de tevredenheid van de klant zijn afgehandeld selecteren. Een andere evalueerder zou het aantal herhalingsaankopen binnen drie maanden na de eerste aankoop kunnen selecteren. De geschiktheid van de criteria wordt niet beïnvloed door het niveau van zekerheid. Dat wil zeggen dat wanneer de criteria ongeschikt zijn voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, deze tevens ongeschikt zijn voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, en vice versa. Geschikte criteria omvatten criteria voor presentatie en toelichting, wanneer relevant.	Er zijn geschikte criteria vereist voor een redelijk consistente meting of evaluatie van een onderzoeksobject binnen de context van professionele oordeelsvorming. Zonder het referentiekader dat door de van toepassing zijnde criteria wordt verschaft staat elke conclusie open voor afzonderlijke interpretatie en misverstand. De geschiktheid van criteria is contextgevoelig. Dat wil zeggen dat deze wordt bepaald in de context van de omstandigheden van de opdracht. Zelfs voor hetzelfde onderzoeksobject kunnen er verschillende criteria zijn die een andere meting of evaluatie opleveren. Een IT-auditor kan bijvoorbeeld als een van de criteria voor het onderzoeksobject van klanttevredenheid, het aantal klachten van de klanten die naar de tevredenheid van de klant zijn afgehandeld selecteren. Een andere IT-auditor zou het aantal herhalingsaankopen binnen drie maanden na de eerste aankoop kunnen selecteren. De geschiktheid van de criteria wordt niet beïnvloed door het niveau van zekerheid. Dat wil zeggen dat wanneer de criteria ongeschikt zijn voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, deze tevens ongeschikt zijn voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, en vice versa. Geschikte criteria omvatten criteria voor presentatie en toelichting, wanneer relevant.
	<i>Opdrachtrisico (Zie: Paragraaf 12(f))</i>	<i>Opdrachtrisico (Zie Par. 12(f))</i>
A11.	Opdrachtrisico verwijst niet naar, noch omvat, de bedrijfsrisico's van de IT-auditor zoals het verliezen van een rechtszaak, negatieve publiciteit of andere gebeurtenissen die zich voordoen in het kader van bepaalde informatie over het onderzoeksobject.	Opdrachtrisico verwijst niet naar, noch omvat, de bedrijfsrisico's van de IT-auditor zoals het verliezen van een rechtszaak, negatieve publiciteit of andere gebeurtenissen die zich voordoen in het kader van het onderzoeksobject.
A12.	Over het algemeen kan het opdrachtrisico worden weergegeven door de volgende componenten, al zullen niet al deze componenten noodzakelijkerwijs aanwezig noch significant zijn voor alle assurance-opdrachten. a) Risico's waarop de IT-auditor niet direct invloed heeft, die op hun beurt bestaan uit: (i) De vatbaarheid van de informatie over het onderzoeksobject voor een afwijking van materieel belang voordat rekening wordt gehouden met eventuele daarop betrekking hebbende interne beheersingsmaatregelen die zijn getroffen door de geschikte partij(en) (inherent risico); en (ii) Het risico dat een afwijking van materieel belang die in de informatie over het onderzoeksobject voorkomt, niet tijdig door de interne beheersing van de geschikte partij(en) voorkomen of hersteld kan worden (intern beheersingsrisico); en	Over het algemeen kan het opdrachtrisico worden weergegeven door de volgende componenten, al zullen niet al deze componenten noodzakelijkerwijs aanwezig noch significant zijn voor alle assurance-opdrachten. a) Risico's waarop de IT-auditor niet direct invloed heeft, die op hun beurt bestaan uit: (i) De vatbaarheid van het onderzoeksobject voor een verschil van materieel belang voordat rekening wordt gehouden met eventuele daarop betrekking hebbende interne beheersingsmaatregelen die zijn getroffen door de geschikte partij(en) (inherent risico); en (ii) Het risico dat een verschil van materieel belang die in het onderzoeksobject voorkomt, niet tijdig door de interne beheersing van de geschikte partij(en) voorkomen of gedetecteerd en hersteld kan worden (intern beheersingsrisico); en

	gedetecteerd en hersteld kan worden (intern beheersingsrisico); en b) Het risico waarop de IT-auditor wel directe invloed heeft. Dit is het risico dat de door de IT-auditor uitgevoerde werkzaamheden geen afwijking van materieel belang zullen detecteren (ontdekkingsrisico).	b) Het risico waarop de IT-auditor wel directe invloed heeft. Dit is het risico dat de door de IT-auditor uitgevoerde werkzaamheden geen materiële verschillen zullen detecteren (ontdekkingsrisico).
A13.	De mate waarin elk van deze componenten voor de opdracht relevant is, wordt door de omstandigheden van de opdracht beïnvloed, in het bijzonder: - De aard van het onderzoeksobject en de informatie over het onderzoeksobject. Het concept van intern beheersingsrisico kan bijvoorbeeld nuttiger zijn wanneer het onderzoeksobject verband houdt met het opstellen van informatie over de prestaties van een entiteit dan wanneer het verband houdt met informatie over de effectiviteit van een beheersingsmaatregel dan wel het bestaan van een fysieke voorwaarde. - De vraag of een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid wordt uitgevoerd. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid kan de IT-auditor er bijvoorbeeld vaak voor kiezen om op een andere manier zekerheid te verkrijgen dan door het toetsen van interne beheersingsmaatregelen. In dit geval kan het in overweging nemen van het intern beheersingsrisico minder relevant zijn dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid voor dezelfde informatie over het onderzoeksobject. Het in overweging nemen van risico's is eerder een kwestie van professionele oordeelsvorming dan een zaak die met precisie kan worden berekend.	De mate waarin elk van deze componenten voor de opdracht relevant is, wordt door de omstandigheden van de opdracht beïnvloed, in het bijzonder: - De aard van het onderzoeksobject. Het concept van intern beheersingsrisico kan bijvoorbeeld nuttiger zijn wanneer het onderzoeksobject verband houdt met de prestaties van een entiteit dan wanneer het verband houdt met informatie over de effectiviteit van een beheersingsmaatregel dan wel het bestaan van een fysieke voorwaarde. - De vraag of een opdracht met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid wordt uitgevoerd. Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid kan de IT-auditor er bijvoorbeeld vaak voor kiezen om op een andere manier zekerheid te verkrijgen dan door het toetsen van interne beheersingsmaatregelen. In dit geval kan het in overweging nemen van het intern beheersingsrisico minder relevant zijn dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid voor hetzelfde onderzoeksobject. Het in overweging nemen van risico's is eerder een kwestie van professionele oordeelsvorming dan een zaak die met precisie kan worden berekend.
A14.	Het terugbrengen van het opdrachtrisico tot nul is zelden haalbaar of kosteneffectief en een redelijke mate van zekerheid is derhalve minder dan absolute zekerheid, als gevolg van factoren zoals: - Het gebruikmaken van selectief toetsen. - De inherente beperkingen van de interne beheersing. - Het feit dat veel van de assurance-informatie die voor de IT-auditor beschikbaar is, eerder overtuigend is dan dat deze sluitend bewijsmateriaal verschaft. - Het toepassen van professionele oordeelsvorming bij het verzamelen en evalueren van assurance-informatie en het vormen van conclusies op basis van die informatie.	Het terugbrengen van het opdrachtrisico tot nul is zelden haalbaar of kosteneffectief en een redelijke mate van zekerheid is derhalve minder dan absolute zekerheid, als gevolg van factoren zoals: - Het gebruikmaken van selectief toetsen. - De inherente beperkingen van de interne beheersing. - Het feit dat veel van de assurance-informatie die voor de IT-auditor beschikbaar is, eerder overtuigend is dan dat deze sluitend bewijsmateriaal verschaft. - Het toepassen van professionele oordeelsvorming bij het verzamelen en evalueren van assurance-informatie en het vormen van conclusies op basis van die informatie.

	In bepaalde gevallen de kenmerken van het onderzoeksobject wanneer dit wordt gemeten of geëvalueerd ten opzichte van de criteria.	In bepaalde gevallen de kenmerken van het onderzoeksobject wanneer dit wordt gemeten of geëvalueerd ten opzichte van de criteria.
	<i>De opdrachtgever (Zie: Paragraaf 12(g), Bijlage)</i>	<i>De opdrachtgever (Zie Par. 12(g), Bijlage)</i>
A15.	De opdrachtgever kan, afhankelijk van de omstandigheden, het management, de met governance belaste personen van de verantwoordelijke partij, een wetgever, de beoogde gebruikers, de evalueerder of een andere derde partij zijn.	De opdrachtgever kan, afhankelijk van de omstandigheden, het management, de met governance belaste personen van de verantwoordelijke partij, een wetgever, de beoogde gebruikers, de of een andere derde partij zijn.
	<i>Beoogde gebruikers (Zie: Paragraaf 12(m), Bijlage)</i>	<i>Beoogde gebruikers (Zie Par. 12(m), Bijlage)</i>
A16.	In bepaalde gevallen kunnen de beoogde gebruikers anderen zijn dan degenen aan wie het assurance-rapport is gericht. De IT-auditor is wellicht niet in staat om alle personen te identificeren die het assurance-rapport zullen lezen, in het bijzonder waar een groot aantal mensen er toegang toe hebben. In dergelijke gevallen, in het bijzonder waar beoogde gebruikers waarschijnlijk een scala aan belangen hebben in het onderzoeksobject, kunnen de beoogde gebruikers beperkt zijn tot de voornaamste belanghebbenden met significante en algemene belangen. Beoogde gebruikers kunnen op diverse wijzen worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld door een overeenkomst tussen de IT-auditor en de verantwoordelijke partij of opdrachtgever, dan wel door wet- of regelgeving.	In bepaalde gevallen kunnen de beoogde gebruikers anderen zijn dan degenen aan wie het assurance-rapport is gericht. De IT-auditor is wellicht niet in staat om alle personen te identificeren die het assurance-rapport zullen lezen, in het bijzonder waar een groot aantal mensen er toegang toe hebben. In dergelijke gevallen, in het bijzonder waar beoogde gebruikers waarschijnlijk een scala aan belangen hebben in het onderzoeksobject, kunnen de beoogde gebruikers beperkt zijn tot de voornaamste belanghebbenden met significante en algemene belangen. Beoogde gebruikers kunnen op diverse wijzen worden geïdentificeerd, bijvoorbeeld door een overeenkomst tussen de IT-auditor en de verantwoordelijke partij of opdrachtgever, dan wel door wet- of regelgeving.
A17.	Beoogde gebruikers of vertegenwoordigers hiervan kunnen direct met de IT-auditor en de verantwoordelijke partij (of de opdrachtgever, indien dit verschilt) te maken hebben bij het bepalen van de vereisten van de opdracht. Ongeacht de betrokkenheid van anderen echter, en in tegenstelling tot opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden (die onder andere het rapporteren inhoudt over feitelijke bevindingen op basis van werkzaamheden die met de opdrachtgever en elke geschikte derde partij(en) overeen zijn gekomen, in plaats van een conclusie): a) Is de IT-auditor verantwoordelijk voor het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden; en b) Kan het nodig zijn dat de IT-auditor aanvullende werkzaamheden uitvoert indien er informatie onder de aandacht van de IT-auditor komt die significant afwijkt van de informatie waarop de bepaling van geplande werkzaamheden was gebaseerd (zie paragrafen A115-A117).	Beoogde gebruikers of vertegenwoordigers hiervan kunnen direct met de IT-auditor en de verantwoordelijke partij (of de opdrachtgever, indien dit verschilt) te maken hebben bij het bepalen van de vereisten van de opdracht. Ongeacht de betrokkenheid van anderen echter, en in tegenstelling tot opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden (die onder andere het rapporteren inhoudt over feitelijke bevindingen op basis van werkzaamheden die met de opdrachtgever en elke geschikte derde partij(en) overeen zijn gekomen, in plaats van een conclusie): a) Is de IT-auditor verantwoordelijk voor het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden; en b) Kan het nodig zijn dat de IT-auditor aanvullende werkzaamheden uitvoert indien er informatie onder de aandacht van de IT-auditor komt die significant afwijkt van de informatie waarop de bepaling van geplande werkzaamheden was gebaseerd (zie paragrafen A115-A117).
A18.	In bepaalde gevallen leggen de beoogde gebruikers (bijvoorbeeld bankiers en regelgevers of toezichthouders) een vereiste op, of	In bepaalde gevallen leggen de beoogde gebruikers (bijvoorbeeld bankiers en regelgevers of toezichthouders) een vereiste op, of

	verzoeken zij de geschikte partij(en) of er voor een specifiek doel een assurance-opdracht kan worden uitgevoerd. Wanneer opdrachten gebruik maken van criteria die voor een specifiek doel zijn opgezet paragraaf 69(f) een vermelding die lezers hierop attent maakt. De IT-auditor kan het bovendien passend achten om erop te wijzen dat het assurance-rapport slechts voor specifieke gebruikers is bedoeld. Afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht kan dit worden bewerkstelligd door de verspreiding of het gebruik van het assurance-rapport te beperken (zie paragrafen A166-A167). <i>Informatie over het onderzoeksobject (Zie: Paragraaf 12(x), Bijlage)</i> In sommige gevallen kan de informatie over het onderzoeksobject een vermelding zijn die een aspect van een proces, van uitvoering of naleving evalueert, in relatie tot de criteria. Bijvoorbeeld "de interne beheersing van ABC werkte effectief met betrekking tot de XYZ-criteria gedurende de verslagperiode..." of "de governancestructuur van ABC kwam overeen met XYZ-criteria gedurende de verslagperiode..."	verzoeken zij de geschikte partij(en) of er voor een specifiek doel een assurance-opdracht kan worden uitgevoerd. Wanneer opdrachten gebruik maken van criteria die voor een specifiek doel zijn opgezet vereist paragraaf 69(f) een vermelding die lezers hierop attent maakt. De IT-auditor kan het bovendien passend achten om erop te wijzen dat het assurance-rapport slechts voor specifieke gebruikers is bedoeld. Afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht kan dit worden bewerkstelligd door de verspreiding of het gebruik van het assurance-rapport te beperken (zie paragrafen A166-A167). <i>Deze kop vervalt.</i> Paragraaf A19 vervalt.
A19.		
	<i>De geschikte partij(en) (Zie: Paragraaf 13, Bijlage)</i> De rollen die de verantwoordelijke partij, de evalueerder en de opdrachtgever spelen kunnen verschillen (zie paragraaf 37). De management- en governancestructuren verschillen per rechtsgebied en worden onder meer beïnvloed door verschillende culturele en juridische achtergronden, omvang en eigendomskenmerken. Zulke diversiteit houdt in dat het voor deze Richtlijn niet mogelijk is om voor alle opdrachten de persoon (personen) te specificeren bij wie de IT-auditor in alle omstandigheden om inlichtingen verzoekt, bevestigingen verzoekt of anderszins communiceert. In sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer de geschikte partij(en) alleen onderdeel is (zijn) van een volledige juridische entiteit zal het identificeren van de geschikte personen van het management of de met governance belaste personen met wie wordt gecommuniceerd het toepassen van professionele oordeelsvorming vereisen om vast te stellen welke persoon (personen) de geschikte verantwoordelijkheden hebben voor, en kennis van, de betreffende aangelegenheden.	<i>De geschikte partij(en) (Zie Par. 13, Bijlage)</i> De rollen die de verantwoordelijke partij en de opdrachtgever spelen kunnen verschillen (Zie Par. 37). De management- en governancestructuren verschillen per rechtsgebied en worden onder meer beïnvloed door verschillende culturele en juridische achtergronden, omvang en eigendomskenmerken. Zulke diversiteit houdt in dat het voor deze Richtlijn niet mogelijk is om voor alle opdrachten de persoon (personen) te specificeren bij wie de IT-auditor in alle omstandigheden om inlichtingen verzoekt, bevestigingen verzoekt of anderszins communiceert. In sommige gevallen, bijvoorbeeld wanneer de geschikte partij(en) alleen onderdeel is (zijn) van een volledige juridische entiteit zal het identificeren van de geschikte personen van het management of de met governance belaste personen met wie wordt gecommuniceerd het toepassen van professionele oordeelsvorming vereisen om vast te stellen welke persoon (personen) de geschikte verantwoordelijkheden hebben voor, en kennis van, de betreffende aangelegenheden.
	Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig Richtlijnen	Het uitvoeren van een assurance-opdracht overeenkomstig Richtlijnen
	<i>Het naleven van de Richtlijnen die voor de opdracht relevant zijn (Zie Par. 1, 5, 15)</i>	<i>Het naleven van de Richtlijnen die voor de opdracht relevant zijn (Zie Par. 1, 5, 15)</i>
A21.	Deze Richtlijn bevat vereisten die van toepassing zijn op assurance-opdrachten ⁴ , met inbegrip van opdrachten overeenkomstig specifieke	Deze Richtlijn bevat vereisten die van toepassing zijn op assurance-opdrachten ⁴ , met inbegrip van opdrachten overeenkomstig specifieke

	Richtlijnen die betrekking hebben op het onderzoeksobject. In bepaalde gevallen is een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject ook relevant voor de opdracht. Een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject is relevant voor de opdracht wanneer: • de Richtlijn van kracht is; • het onderzoeksobject van de Richtlijn voor de opdracht relevant is; en • de omstandigheden die in de Richtlijn worden geadresseerd bestaan. 4 Deze Richtlijn bevat vereisten en andere toepassingsgerichte en overige verklarende teksten die specifiek zijn voor directe-opdrachten tot het verkrijgen van zowel een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid. Richtlijn.	Richtlijnen die betrekking hebben op het onderzoeksobject. In bepaalde gevallen is een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject ook relevant voor de opdracht. Een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject is relevant voor de opdracht wanneer: • de Richtlijn van kracht is; • het onderzoeksobject van de Richtlijn voor de opdracht relevant is; en • de omstandigheden die in de Richtlijn worden geadresseerd bestaan. 4 Deze Richtlijn bevat vereisten en andere toepassingsgerichte en overige verklarende teksten die specifiek zijn voor directe-opdrachten tot het verkrijgen van zowel een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid.
A22.	De Richtlijnen die zijn geschreven voor opdrachten tot controle en beoordeling van historische financiële informatie zijn niet van toepassing op andere assurance-opdrachten. Ze kunnen echter in het algemeen leidraden verschaffen met betrekking tot het opdrachtproces voor IT-auditors die een assurance-opdracht overeenkomstig deze Richtlijn uitvoeren.	De Richtlijnen die zijn geschreven voor opdrachten tot controle en beoordeling van historische financiële informatie zijn niet van toepassing op andere assurance-opdrachten. Ze kunnen echter in het algemeen leidraden verschaffen met betrekking tot het opdrachtproces voor IT-auditors die een assurance-opdracht overeenkomstig deze Richtlijn uitvoeren.
	<i>Tekst van een Richtlijn (Zie: Paragraaf 12, 16)</i>	<i>Tekst van een Richtlijn (Zie Par. 12, 16)</i>
A23.	Richtlijnen bevatten de doelstellingen van de IT-auditor bij het voldoen aan de Richtlijnen alsmede de vereisten die zijn opgezet om de IT-auditor in staat te stellen aan deze doelstellingen te voldoen. Zij bevatten bovendien gerelateerde leidraden in de vorm van toepassingsgerichte en overige verklarende teksten en inleidend materiaal dat context verschaft die relevant is voor het juiste inzicht in de Richtlijn en definities.	Richtlijnen bevatten de doelstellingen van de IT-auditor bij het voldoen aan de Richtlijnen alsmede de vereisten die zijn opgezet om de IT-auditor in staat te stellen aan deze doelstellingen te voldoen. Zij bevatten bovendien gerelateerde leidraden in de vorm van toepassingsgerichte en overige verklarende teksten en overige verklarende teksten en inleidend materiaal dat context verschaft die relevant is voor het juiste inzicht in de Richtlijn en definities.
A24.	De doelstellingen van een Richtlijn verschaffen de context waarin de vereisten van de Richtlijn zijn vastgesteld. Zij zijn tevens bedoeld een hulpmiddel te vormen bij: a) Inzicht te verwerven in wat er moet worden bereikt; en b) Het beslissen of er nog meer moet worden gedaan om de doelstellingen te behalen. De juiste toepassing van de vereisten van een Richtlijn door de IT-auditor wordt verondersteld om voldoende basis te verschaffen voor het door de IT-auditor behalen van de doelstellingen. Omdat de omstandigheden van de assurance-opdrachten ver uiteen lopen en de Richtlijnen niet alle omstandigheden kunnen ondervangen is de IT-auditor verantwoordelijk voor het bepalen van de werkzaamheden die noodzakelijk zijn om aan de	De doelstellingen van een Richtlijn verschaffen de context waarin de vereisten van de Richtlijn zijn vastgesteld. Zij zijn tevens bedoeld een hulpmiddel te vormen bij: c) Inzicht te verwerven in wat er moet worden bereikt; en d) Het beslissen of er nog meer moet worden gedaan om de doelstellingen te behalen. De juiste toepassing van de vereisten van een Richtlijn door de IT-auditor wordt verondersteld om voldoende basis te verschaffen voor het door de IT-auditor behalen van de doelstellingen. Omdat de omstandigheden van de assurance-opdrachten ver uiteen lopen en de Richtlijnen niet alle omstandigheden kunnen ondervangen is de IT-auditor verantwoordelijk voor het bepalen van de werkzaamheden die

	vereisten van relevante Richtlijnen te voldoen en om de doelstellingen die hiern worden vermeld te halen. In de omstandigheden van een opdracht kunnen er bepaalde aangelegenheden zijn die van de IT-auditor vereisen dat hij werkzaamheden uitvoert ter aanvulling op de werkzaamheden die op grond van relevante Richtlijnen zijn vereist om de doelstellingen die in die Richtlijnen worden gespecificeerd te kunnen halen.	noodzakelijk zijn om aan de vereisten van relevante Richtlijnen te voldoen en om de doelstellingen die hiern worden vermeld te halen. In de omstandigheden van een opdracht kunnen er bepaalde aangelegenheden zijn die van de IT-auditor vereisen dat hij werkzaamheden uitvoert ter aanvulling op de werkzaamheden die op grond van relevante Richtlijnen zijn vereist om de doelstellingen die in die Richtlijnen worden gespecificeerd te kunnen halen.
A25.	De vereisten van Richtlijnen worden geformuleerd door gebruik te maken van "dienen".	De vereisten van Richtlijnen worden geformuleerd door gebruik te maken van "dienen".
A26.	Indien noodzakelijk bevatten de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten verdere uitleg over de vereisten en leidraden bij het uitvoeren hiervan. In het bijzonder kan deze informatie: a) Nadere uitleg bevatten wat een vereiste inhoudt of wat het bedoeld is te omvatten; en b) Voorbeelden bevatten van werkzaamheden die in de gegeven omstandigheden van toepassing kunnen zijn. Terwijl dergelijke leidraden op zich geen vereisten vormen, zijn ze relevant voor de behoorlijke toepassing van de vereisten van een Richtlijn. De toepassing van de vereisten en nadere toelichtingen daarop kunnen ook achtergrondinformatie verschaffen over aangelegenheden die in een Richtlijn worden behandeld. Aanvullende overwegingen die specifiek gelden voor IT-auditors in de publieke sector of kleinere IT-auditorseenheden zijn, in voorkomend geval, opgenomen in de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten. Deze aanvullende overwegingen vormen een hulpmiddel bij het toepassen van de vereisten in een Richtlijn. De verantwoordelijkheid van de IT-auditor om de vereisten van een Richtlijn na te leven, wordt hier echter niet door beperkt of verminderd.	Indien noodzakelijk bevatten de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten verdere uitleg over de vereisten en leidraden bij het uitvoeren hiervan. In het bijzonder kan deze informatie: a) Nadere uitleg bevatten wat een vereiste inhoudt of wat het bedoeld is te omvatten; en b) Voorbeelden bevatten van werkzaamheden die in de gegeven omstandigheden van toepassing kunnen zijn. Terwijl dergelijke leidraden op zich geen vereisten vormen, zijn ze relevant voor de behoorlijke toepassing van de vereisten van een Richtlijn. De toepassing van de vereisten en nadere toelichtingen daarop kunnen ook achtergrondinformatie verschaffen over aangelegenheden die in een Richtlijn worden behandeld. Aanvullende overwegingen die specifiek gelden voor IT-auditors in de publieke sector of kleinere IT-auditorseenheden zijn, in voorkomend geval, opgenomen in de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten. Deze aanvullende overwegingen vormen een hulpmiddel bij het toepassen van de vereisten in een Richtlijn. De verantwoordelijkheid van de IT-auditor om de vereisten van een Richtlijn na te leven, wordt hier echter niet door beperkt of verminderd.
A27.	Definities worden in een Richtlijn verschaft om een hulpmiddel te vormen bij een consistente toepassing en interpretatie van de Richtlijnen. Ze zijn niet bedoeld om afbreuk te doen aan definities die opgesteld zijn voor de toepassing van wet- of regelgeving, dan wel andere voorschriften.	Definities worden in een Richtlijn verschaft om een hulpmiddel te vormen bij een consistente toepassing en interpretatie van de Richtlijnen. Ze zijn niet bedoeld om afbreuk te doen aan definities die opgesteld zijn voor de toepassing van wet- of regelgeving, dan wel andere voorschriften.
A28.	Bijlagen maken deel uit van de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten. Het doel en het beoogd gebruik van een bijlage worden uiteengezet in het centrale deel van de desbetreffende Richtlijn of in de titel of de inleidende paragraaf van de bijlage zelf.	Bijlagen maken deel uit van de toepassingsgerichte en overige verklarende teksten. Het doel en het beoogd gebruik van een bijlage worden uiteengezet in het centrale deel van de desbetreffende Richtlijn of in de titel of de inleidende paragraaf van de bijlage zelf.
	<i>Het naleven van relevante vereisten (Zie: Paragraaf 17)</i>	<i>Het naleven van relevante vereisten (Zie Par. 17)</i>

A29.	Alhoewel sommige werkzaamheden alleen zijn vereist bij opdrachten tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid, kunnen zij desalniettemin bij bepaalde opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid geschikt zijn.	Alhoewel sommige werkzaamheden alleen zijn vereist bij opdrachten tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid, kunnen zij desalniettemin bij bepaalde opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid geschikt zijn.
A29A.	Het toepassen van deze Richtlijn door IT-auditafdelingen (Zie: Paragraaf 18) kan ertoe leiden dat bepaalde vereisten op een andere wijze ingevuld zullen worden om het doel van het vereiste te bereiken.	Het toepassen van deze Richtlijn door IT-auditafdelingen (Zie Par. 18) kan ertoe leiden dat bepaalde vereisten op een andere wijze ingevuld zullen worden om het doel van het vereiste te bereiken.
	Ethische voorschriften (Zie Par. 3(a), 20, 22(a))	Ethische voorschriften (Zie Par. 3(a), 20, 22(a))
A30.	Het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') stelt de volgende fundamentele beginselen vast die de IT-auditor moet naleven: a) Professionaliteit; b) Integriteit; c) Objectiviteit; d) Vakbekwaamheid en zorgvuldigheid; en e) Vertrouwelijkheid.	Het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') stelt de volgende fundamentele beginselen vast die de IT-auditor moet naleven: a) Professionaliteit; b) Integriteit; c) Objectiviteit; d) Vakbekwaamheid en zorgvuldigheid; en e) Vertrouwelijkheid.
A31.	Het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') verschaft tevens een conceptueel raamwerk dat IT-auditors moeten toepassen om: a) Bedreigingen voor het naleven van de fundamentele beginselen te identificeren en te beoordelen. Bedreigingen vallen in één of meer van de volgende categorieën: (i) Eigenbelang; (ii) Zelftoetsing; (iii) Belangenbehartiging; (iv) Vertrouwelijkheid; en (v) Intimidatie. b) Een toereikende maatregel te nemen die er toe leidt dat de IT-auditor de fundamentele beginselen naleeft. Bij het identificeren en beoordelen van bedreigingen alsmede het treffen van passende maatregelen past de IT-auditor professionele oordeelsvorming toe waarbij hij zich baseert op hetgeen een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde aanvaardbaar en toereikend acht in de omstandigheden die hij weet of behoort te weten.	Het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') verschaft tevens een conceptueel raamwerk dat IT-auditors moeten toepassen om: a) Bedreigingen voor het naleven van de fundamentele beginselen te identificeren en te beoordelen. Bedreigingen vallen in één of meer van de volgende categorieën: (i) Eigenbelang; (ii) Zelftoetsing; (iii) Belangenbehartiging; (iv) Vertrouwelijkheid; en (v) Intimidatie. b) Een toereikende maatregel te nemen die er toe leidt dat de IT-auditor de fundamentele beginselen naleeft. Bij het identificeren en beoordelen van bedreigingen alsmede het treffen van passende maatregelen past de IT-auditor professionele oordeelsvorming toe waarbij hij zich baseert op hetgeen een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde aanvaardbaar en toereikend acht in de omstandigheden die hij weet of behoort te weten.

	Deel B van de IESBA Code of Ethics is door NOREA niet als zodanig opgenomen in het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') (zie A31 en A33)	Deel B van de IESBA Code of Ethics is door NOREA niet als zodanig opgenomen in het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') (zie A31 en A33)
A33.	In het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') is objectiviteit een van de fundamentele beginselen. Dit beginsel omvat onafhankelijkheid in wezen en in schijn. De onafhankelijke uitvoering van de opdracht waarborgt de mogelijkheid van de eindverantwoordelijke IT-auditor om zich een oordeel te vormen zonder zich te laten leiden door invloeden die zijn oordeel zouden kunnen aantasten. Onafhankelijkheid versterkt de mogelijkheid met integriteit te handelen, om objectief te zijn en om een professioneel-kritische instelling te handhaven. Omstandigheden met betrekking tot onafhankelijkheid omvatten: • Samenloop van dienstverlening; • Vergoedingen; • Geschenken en gastvrijheid; • Langdurige betrokkenheid bij dienstverlening aan de verantwoordelijke partij; • Financiële belangen; • Zakelijke relaties; • Werkrelaties met een verantwoordelijke entiteit; • Nauwe persoonlijke relaties; • Juridische procedures tegen de verantwoordelijke partij; • Prestatie-afhankelijke beoordeling en beloning.	In het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') is objectiviteit een van de fundamentele beginselen. Dit beginsel omvat onafhankelijkheid vereist in wezen en in schijn. De onafhankelijke uitvoering van de opdracht waarborgt de mogelijkheid van de eindverantwoordelijke IT-auditor om zich een oordeel te vormen zonder zich te laten leiden door invloeden die zijn oordeel zouden kunnen aantasten. Onafhankelijkheid versterkt de mogelijkheid met integriteit te handelen, om objectief te zijn en om een professioneel-kritische instelling te handhaven. Omstandigheden met betrekking tot onafhankelijkheid omvatten: • Samenloop van dienstverlening; • Vergoedingen; • Geschenken en gastvrijheid; • Langdurige betrokkenheid bij dienstverlening aan de verantwoordelijke partij; • Financiële belangen; • Zakelijke relaties; • Werkrelaties met een verantwoordelijke entiteit; • Nauwe persoonlijke relaties; • Juridische procedures tegen de verantwoordelijke partij; • Prestatie-afhankelijke beoordeling en beloning.
A34.	Professionele vereisten, of vereisten die op grond van wet- of zijn opgelegd, zijn ten minste gelijkwaardig met het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') wanneer zij gericht zijn op alle aangelegenheden waarnaar in paragrafen A30-A33 wordt verwezen. Deze leggen tevens verplichtingen op die de doelstellingen van de vereisten verwezenlijken die in het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') uiteen zijn gezet. Aanvaarding en continuïtering <i>Randvoorwaarden voor de opdracht (Zie Par. 24)</i>	Professionele vereisten, of vereisten die op grond van wet- of regelgeving zijn opgelegd, zijn ten minste gelijkwaardig met het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') wanneer zij gericht zijn op alle aangelegenheden waarnaar in paragrafen A30-A33 wordt verwezen. Deze leggen tevens verplichtingen op die de doelstellingen van de vereisten verwezenlijken die in het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') uiteen zijn gezet. Aanvaarding en continuïtering <i>Randvoorwaarden voor de opdracht (Zie Par. 24)</i>

A35.	In de publieke sector kan van bepaalde randvoorwaarden voor een assurance-opdracht worden aangenomen dat zij aanwezig zijn, bijvoorbeeld: a) De rollen en verantwoordelijkheden van auditororganisaties van de publieke sector en de entiteiten binnen de overheid die onderwerp zijn van assurance-opdrachten worden verondersteld passend te zijn omdat zij doorgaans in de wetgeving uiteen zijn gezet; b) Het recht van de auditororganisaties van de publieke sector op toegang tot de informatie die noodzakelijk is om de opdracht uit te voeren wordt vaak in de wetgeving uiteengezet; c) Van de conclusie van de IT-auditor, in de vorm die passend is voor zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid, wordt doorgaans op grond van wet- of regelgeving vereist dat deze in een schriftelijk rapport wordt opgenomen; en d) Een rationeel doel is doorgaans aanwezig omdat de opdracht in wetgeving uiteen is gezet.	In de publieke sector kan van bepaalde randvoorwaarden voor een assurance-opdracht worden aangenomen dat zij aanwezig zijn, bijvoorbeeld: a) De rollen en verantwoordelijkheden van auditororganisaties van de publieke sector en de entiteiten binnen de overheid die onderwerp zijn van assurance-opdrachten worden verondersteld passend te zijn omdat zij doorgaans in de wetgeving uiteen zijn gezet; b) Het recht van de auditororganisaties van de publieke sector op toegang tot de informatie die noodzakelijk is om de opdracht uit te voeren wordt vaak in de wetgeving uiteengezet; c) Van de conclusie van de IT-auditor, in de vorm die passend is voor zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid, wordt doorgaans op grond van wet- of regelgeving vereist dat deze in een schriftelijk rapport wordt opgenomen; en d) Een rationeel doel is doorgaans aanwezig omdat de opdracht in wetgeving uiteen is gezet.
A36.	Indien geschikte criteria niet beschikbaar zijn voor het gehele onderzoeksobject maar de IT-auditor een of meerdere aspecten van het onderzoeksobject waarvoor deze criteria wel geschikt zijn kan identificeren, kan een assurance-opdracht op zichzelf worden uitgevoerd met betrekking tot dat aspect van het onderzoeksobject. In dergelijke gevallen kan het nodig zijn dat het assurance-rapport verduidelijkt dat het rapport geen verband houdt met het originele onderzoeksobject in zijn totaliteit. Rollen en verantwoordelijkheden (Zie: Paragraaf 12(m), 12(n), 12(r), 12(v), 13, 24(a), Bijlage)	Indien geschikte criteria niet beschikbaar zijn voor het gehele onderzoeksobject maar de IT-auditor een of meerdere aspecten van het onderzoeksobject waarvoor deze criteria wel geschikt zijn kan identificeren, kan een assurance-opdracht op zichzelf worden uitgevoerd met betrekking tot dat aspect van het onderzoeksobject. In dergelijke gevallen kan het nodig zijn dat het assurance-rapport verduidelijkt dat het rapport geen verband houdt met het originele onderzoeksobject in zijn totaliteit. Rollen en verantwoordelijkheden (Zie Par. 12(m), 12(n), 12(r), 12(v), 13, 24(a), Bijlage)
A37.	Alle assurance-opdrachten hebben in ieder geval drie partijen: de verantwoordelijke partij, de IT-auditor en de beoogde gebruikers. Bij veel attest-opdrachten kan de verantwoordelijke partij ook de evalueerder zijn alsmede de opdrachtgever. Zie de bijlage voor een bespreking van de wijze waarop elk van deze rollen betrekking heeft op een assurance-opdracht.	Alle assurance-opdrachten hebben in ieder geval drie partijen: de verantwoordelijke partij, de IT-auditor en de beoogde gebruikers. Bij veel directe-opdrachten kan de verantwoordelijke partij ook de opdrachtgever zijn. Zie de bijlage voor een bespreking van de wijze waarop elk van deze rollen betrekking heeft op een assurance-opdracht.
A38.	Informatie dat de geschikte relatie bestaat met betrekking tot de verantwoordelijkheid voor het onderzoeksobject kan worden verkregen via een erkenning door de verantwoordelijke partij. Een dergelijke erkenning geeft tevens een basis voor een algemeen inzicht in de verantwoordelijkheden van de verantwoordelijke partij en de IT-auditor. Een schriftelijke erkenning is de best passende vorm van het documenteren van het begrip van de verantwoordelijke partij. Bij het	Informatie dat de geschikte relatie bestaat met betrekking tot de verantwoordelijkheid voor het onderzoeksobject kan worden verkregen via een erkenning door de verantwoordelijke partij. Een dergelijke erkenning geeft tevens een basis voor een algemeen inzicht in de verantwoordelijkheden van de verantwoordelijke partij en de IT-auditor. Een schriftelijke erkenning is de best passende vorm van het documenteren van het begrip van de verantwoordelijke partij. Bij het

	ontbreken van een schriftelijke erkenning van verantwoordelijkheid kan het voor de IT-auditor nog steeds passend zijn om de opdracht te aanvaarden indien bijvoorbeeld andere bronnen - zoals wetgeving of contract - wijzen op verantwoordelijkheid. In andere gevallen kan passend zijn om de opdracht te weigeren afhankelijk van de omstandigheden dan wel om de omstandigheden toe te lichten in het assurance-rapport.	ontbreken van een schriftelijke erkenning van verantwoordelijkheid kan het voor de IT-auditor nog steeds passend zijn om de opdracht te aanvaarden indien bijvoorbeeld andere bronnen - zoals wetgeving of een contract - wijzen op verantwoordelijkheid. In andere gevallen kan het passend zijn om de opdracht te weigeren afhankelijk van de omstandigheden dan wel om de omstandigheden toe te lichten in het assurance-rapport.
A39.	De evalueerder is verantwoordelijk voor het beschikken over een redelijke basis voor de informatie over het onderzoeksobject. Wat een redelijke basis inhoudt is afhankelijk van de aard van het onderzoeksobject en andere omstandigheden van de opdracht. In sommige gevallen kan een formeel proces met uitgebreide interne beheersingsmaatregelen nodig zijn om aan de evalueerder een redelijke basis te verschaffen dat de informatie over het onderzoeksobject geen afwijking van materieel belang bevat. Het feit dat de IT-auditor zal rapporteren over de informatie over het onderzoeksobject is geen vervanging voor de eigen processen van de evalueerder om een redelijke basis te hebben voor de informatie over het onderzoeksobject.	Paragraaf A39 vervalt.
	Geschiedkundigheid van het onderzoeksobject (Zie: Paragraaf 24(b)(i))	Geschiedkundigheid van het onderzoeksobject (Zie Par. 24(b)(i))
A40.	Een geschiedkundigheid onderzoeksobject is te identificeren en is geschikt voor een consistente meting of evaluatie ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria. Dit gebeurt op zodanige wijze dat de resulterende informatie over het onderzoeksobject kan worden onderworpen aan werkzaamheden voor het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie om een conclusie te onderbouwen. In voorkomend geval is dat een conclusie met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid.	Een geschiedkundigheid onderzoeksobject is te identificeren en is geschikt voor een consistente meting of evaluatie ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria. Dit gebeurt op zodanige wijze dat het onderzoeksobject kan worden onderworpen aan werkzaamheden voor het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie om een conclusie te onderbouwen. In voorkomend geval is dat een conclusie met een redelijke of een beperkte mate van zekerheid.
A41.	De gepastheid van een onderzoeksobject wordt niet beïnvloed door het niveau van zekerheid. Dat wil zeggen dat wanneer een onderzoeksobject ongeschikt is voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid dit tevens ongeschikt is voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, en vice versa.	De gepastheid van een onderzoeksobject wordt niet beïnvloed door het niveau van zekerheid. Dat wil zeggen dat wanneer een onderzoeksobject ongeschikt is voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid dit tevens ongeschikt is voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, en vice versa.
A42.	Verschillende objecten van onderzoek hebben verschillende kenmerken, met inbegrip van de mate waarin informatie hierover kwalitatief is versus kwantitatief, objectief versus subjectief, historisch versus toekomstgericht en of dit gerelateerd is aan een tijdstip of een verslagperiode omvat. Dergelijke kenmerken hebben invloed op: a) De precisie waarmee het onderzoeksobject kan worden gemeten of geëvalueerd ten opzichte van de criteria; en b) Het overtuigende karakter van beschikbare assurance-informatie.	Verschillende objecten van onderzoek hebben verschillende kenmerken, met inbegrip van de mate waarin informatie hierover kwalitatief is versus kwantitatief, objectief versus subjectief, historisch versus toekomstgericht en of dit gerelateerd is aan een tijdstip of een verslagperiode omvat. Dergelijke kenmerken hebben invloed op: a) De precisie waarmee het onderzoeksobject kan worden gemeten of geëvalueerd ten opzichte van de criteria; en b) Het overtuigende karakter van beschikbare assurance-informatie.

A43.	Het identificeren van dergelijke kenmerken en het in overweging nemen van effecten hiervan vormen een hulpmiddel voor de IT-auditor bij het inschatten van de geschiktheid van het onderzoeksobject. Het helpt de IT-auditor ook bij het bepalen van de inhoud van het assurance-rapport (zie paragraaf A163).	Het identificeren van dergelijke kenmerken en het in overweging nemen van effecten hiervan vormen een hulpmiddel voor de IT-auditor bij het inschatten van de geschiktheid van het onderzoeksobject. Het helpt de IT-auditor ook bij het bepalen van de inhoud van het assurance-rapport (Zie Par. A163).
A44.	In sommige gevallen kan het assurance-rapport verband houden met slechts één deel van een breder onderzoeksobject. De IT-auditor kan bijvoorbeeld worden ingehuurd om te rapporteren over één aspect van de bijdrage van een entiteit aan duurzame ontwikkeling, zoals een aantal programma's die door een entiteit worden georganiseerd die een positief effect hebben op het milieu. Bij het bepalen of de opdracht het kenmerk vertoont van het hebben van een geschikt onderzoeksobject kan het in dergelijke gevallen voor de IT-auditor passend zijn om te overwegen of het aspect waarover de IT-auditor is gevraagd te rapporteren waarschijnlijk zal voldoen aan de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep. Hij kan tevens overwegen of er verspreid, bijvoorbeeld of er meerdere significante programma's met minder gunstige uitkomsten zijn waarover de entiteit niet rapporteert.	In sommige gevallen kan het assurance-rapport verband houden met slechts één deel van een breder onderzoeksobject. De IT-auditor kan bijvoorbeeld worden ingehuurd om te rapporteren over één aspect van de bijdrage van een entiteit aan duurzame ontwikkeling, zoals een aantal programma's die door een entiteit worden georganiseerd die een positief effect hebben op het milieu. Bij het bepalen of de opdracht het kenmerk vertoont van het hebben van een geschikt onderzoeksobject kan het in dergelijke gevallen voor de IT-auditor passend zijn om te overwegen of het aspect waarover de IT-auditor is gevraagd te rapporteren waarschijnlijk zal voldoen aan de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep. Hij kan tevens overwegen of er meerdere significante programma's met minder gunstige uitkomsten zijn die niet in de reikwijdte van de opdracht zijn betrokken .
	Geschiktheid en beschikbaarheid van de criteria.	Geschiktheid en beschikbaarheid van de criteria.
	Geschiktheid van de criteria (Zie: Paragraaf 24(b) (ii))	Geschiktheid van de criteria (Zie Par. 24(b) (ii))
A45.	Geschikte criteria vertonen de volgende kenmerken: a) Relevantantie: Relevante criteria dragen bij aan het trekken van conclusies die de besluitvorming van de beoogde gebruikers onderbouwen. b) Volledigheid: Criteria zijn volledig wanneer de informatie over het onderzoeksobject overeenkomstig hiermee is opgesteld en geen relevante factoren weglaat waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij de beslissingen van de beoogde gebruikers op basis van die informatie over het onderzoeksobject beïnvloeden. Volledige criteria omvatten voor zover van belang benchmarks voor presentatie en toelichting. c) Betrouwbaarheid: Betrouwbare criteria geven de mogelijkheid voor een redelijk consistente meting of evaluatie van het onderzoeksobject waaronder, voor zover van belang, presentatie en toelichting, wanneer zij in vergelijkbare omstandigheden worden gehanteerd door verschillende IT-auditors . d) Neutraliteit: Neutrale criteria resulteren in informatie over het onderzoeksobject die in de omstandigheden van de opdracht vrij is	Geschikte criteria vertonen de volgende kenmerken: a) Relevantantie: Relevante criteria dragen bij aan het trekken van conclusies die de besluitvorming van de beoogde gebruikers onderbouwen. b) Volledigheid: Criteria zijn volledig wanneer het onderzoeksobject hiermee overeenkomstig is en geen relevante factoren weglaat waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij de beslissingen van de beoogde gebruikers op basis van (de informatie over) het onderzoeksobject beïnvloeden. Volledige criteria omvatten voor zover van belang benchmarks voor presentatie en toelichting. c) Betrouwbaarheid: Betrouwbare criteria geven de mogelijkheid voor een redelijk consistente meting of evaluatie van het onderzoeksobject waaronder, voor zover van belang, presentatie en toelichting, wanneer zij in vergelijkbare omstandigheden worden gehanteerd door verschillende IT-auditors . d) Neutraliteit: Neutrale criteria resulteren in een assurance-rapport dat in de omstandigheden van de opdracht vrij is van tendentie. e) Begrijpelijkheid: Begrijpelijke criteria resulteren in informatie over het

	van tendentie.	onderzoeksobject die door de beoogde gebruikers wordt begrepen.
	e) Begrijpelijkheid: Begrijpelijke criteria resulteren in informatie over het onderzoeksobject die door de beoogde gebruikers wordt begrepen.	
A46.	Vage beschrijvingen van verwachtingen of oordeelsvormingen van de ervaringen van een persoon vormen geen geschikte criteria.	Vage beschrijvingen van verwachtingen of oordeelsvormingen van de ervaringen van een persoon vormen geen geschikte criteria.
A47.	De geschiktheid van criteria voor een bepaalde opdracht hangt af van de vraag of zij bovenstaande kenmerken weerspiegelen. Het relatieve belang van elk kenmerk voor een bepaalde opdracht is een kwestie van professionele oordeelsvorming. Criteria kunnen verder geschikt zijn voor bepaalde omstandigheden van een opdracht, maar mogelijk niet geschikt zijn voor andere omstandigheden. Het rapporteren aan regelgevers of toezichthouders kan bijvoorbeeld het gebruik van een bepaalde criteria vereisen, maar deze criteria hoeven niet geschikt te zijn voor een bredere groep gebruikers.	De geschiktheid van criteria voor een bepaalde opdracht hangt af van de vraag of zij bovenstaande kenmerken weerspiegelen. Het relatieve belang van elk kenmerk voor een bepaalde opdracht is een kwestie van professionele oordeelsvorming. Criteria kunnen verder geschikt zijn voor bepaalde omstandigheden van een opdracht, maar mogelijk niet geschikt zijn voor andere omstandigheden. Het rapporteren aan overheden of regelgevers of toezichthouders kan bijvoorbeeld het gebruik van een bepaalde criteria vereisen, maar deze criteria hoeven niet geschikt te zijn voor een bredere groep gebruikers.
A48.	Criteria kunnen op verschillende manieren worden geselecteerd of ontwikkeld, zij kunnen bijvoorbeeld: • Zijn opgenomen in wet- of regelgeving; • Zijn uitgegeven door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen; • Gezamenlijk zijn ontwikkeld door een groep die een transparant en zorgvuldig proces volgt; • Zijn gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften of boeken; • Zijn ontwikkeld voor verkoop op commerciële basis; • Specifiek zijn opgezet voor het doel om de informatie over het onderzoeksobject in de specifieke omstandigheden van de opdracht op te stellen. De wijze waarop de criteria zijn ontwikkeld kan de werkzaamheden die de IT-auditor uitvoert om de geschiktheid hiervan in te schatten beïnvloeden.	Criteria kunnen op verschillende manieren worden geselecteerd of ontwikkeld, zij kunnen bijvoorbeeld: • Zijn opgenomen in wet- of regelgeving; • Zijn uitgegeven door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen; • Gezamenlijk zijn ontwikkeld door een groep die een transparant en zorgvuldig proces volgt; • Zijn gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften of boeken; • Zijn ontwikkeld voor verkoop op commerciële basis; • Specifiek zijn opgezet voor het doel om het onderzoeksobject in de specifieke omstandigheden van de opdracht te onderzoeken. De wijze waarop de criteria zijn ontwikkeld kan de werkzaamheden die de IT-auditor uitvoert om de geschiktheid hiervan in te schatten beïnvloeden.
A49.	In sommige gevallen schrijven wet- of regelgeving de criteria voor die voor de opdracht moeten worden gebruikt. Bij het ontbreken van aanwijzingen voor het tegendeel, worden dergelijke criteria verondersteld geschikt te zijn. Dat geldt ook voor criteria die door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen zijn uitgegeven indien zij relevant zijn voor de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers. Dergelijke criteria staan ook bekend als vastgestelde criteria. Zelfs wanneer er voor een onderzoeksobject vastgestelde criteria bestaan, kunnen beoogde	In sommige gevallen schrijven wet- of regelgeving de criteria voor die voor de opdracht moeten worden gebruikt. Bij het ontbreken van aanwijzingen voor het tegendeel, worden dergelijke criteria verondersteld geschikt te zijn. Dat geldt ook voor criteria die door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen zijn uitgegeven indien zij relevant zijn voor de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers. Dergelijke criteria staan ook bekend als vastgestelde criteria. Zelfs wanneer er voor een onderzoeksobject vastgestelde criteria bestaan,

	gebruikers instemmen met andere criteria voor hun specifieke doelen. Er kunnen bijvoorbeeld diverse raamwerken worden gebruikt als vastgestelde criteria voor het evalueren van de effectiviteit van interne beheersing. Specifieke gebruikers kunnen echter een meer spectrum van criteria ontwikkelen dat voldoet aan hun informatiebehoeften met betrekking tot, bijvoorbeeld, prudentieel toezicht. In dergelijke gevallen: a) Maakt het assurance-rapport de lezers erop alert dat de informatie over het onderzoeksobject is opgesteld in overeenstemming met criteria voor specifieke doeleinden en dat, als gevolg hiervan, de informatie over het onderzoeksobject mogelijk niet geschikt is voor een ander doel (zie paragraaf 69(g)); en b) Kan het assurance-rapport opmerken, wanneer dit relevant is voor de omstandigheden van de opdracht, dat de criteria niet zijn opgenomen in wet- of regelgeving, of uitgegeven door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen.	gebruikers instemmen met andere criteria voor hun specifieke doelen. Er kunnen bijvoorbeeld diverse raamwerken worden gebruikt als vastgestelde criteria voor het evalueren van de effectiviteit van interne beheersing. Specifieke gebruikers kunnen echter een meer gedetailleerd spectrum van criteria ontwikkelen dat voldoet aan hun informatiebehoeften met betrekking tot, bijvoorbeeld, prudentieel toezicht. In dergelijke gevallen maakt het assurance-rapport de lezers erop alert dat de criteria voor specifieke doeleinden zijn gebruikt en dat, als gevolg hiervan, de informatie over het onderzoeksobject mogelijk niet geschikt is voor een ander doel kan het assurance-rapport opmerken, wanneer dit relevant is voor de omstandigheden van de opdracht, dat de criteria niet zijn opgenomen in wet- of regelgeving, of uitgegeven door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen.
A50.	Indien criteria specifiek zijn opgezet voor het doel van het opstellen van de informatie van het onderzoeksobject in de specifieke omstandigheden van de opdracht zijn zij niet geschikt als zij resulteren in informatie over het onderzoeksobject of een assurance-rapport dat voor de beoogde gebruikers misleidend is. Het is voor de beoogde gebruikers of de opdrachtgever wenselijk om te erkennen dat specifiek ontwikkelde criteria voor de doeleinden van de beoogde gebruikers geschikt zijn. Het ontbreken van een dergelijke erkenning kan invloed hebben op wat er gedaan moet worden om de geschiktheid van de criteria, en de verschaafte informatie over de criteria in het assurance-rapport in te schatten.	Indien criteria specifiek zijn opgezet voor het doel van het onderzoeksobject in de specifieke omstandigheden van de opdracht zijn zij niet geschikt als zij resulteren in een assurance-rapport dat voor de beoogde gebruikers misleidend is. Het is voor de beoogde gebruikers of de opdrachtgever wenselijk om te erkennen dat specifiek ontwikkelde criteria voor de doeleinden van de beoogde gebruikers geschikt zijn. Het ontbreken van een dergelijke erkenning kan invloed hebben op wat er gedaan moet worden om de geschiktheid van de criteria, en de verschaafte informatie over de criteria in het assurance-rapport in te schatten.
A51.	<i>Beschikbaarheid van de criteria (Zie: Paragraaf 24(b)(iii))</i> Criteria moeten voor de beoogde gebruikers beschikbaar zijn om hen in staat te stellen te begrijpen hoe het onderzoeksobject is gemeten of geëvalueerd. Criteria worden op één of meer van de volgende manieren aan de beoogde gebruikers beschikbaar gesteld: a) Openbaar; b) Middels duidelijke opname in de presentatie van de informatie over het onderzoeksobject; c) Middels duidelijke opname in het assurance-rapport (zie paragraaf A164); d) Middels algemeen begrip, bijvoorbeeld het criterium voor het meten	<i>Beschikbaarheid van de criteria (Zie Par. 24(b)(iii))</i> Criteria moeten voor de beoogde gebruikers beschikbaar zijn om hen in staat te stellen te begrijpen hoe het onderzoeksobject is gemeten of geëvalueerd. Criteria worden op één of meer van de volgende manieren aan de beoogde gebruikers beschikbaar gesteld: a) Openbaar; b) —; c) Middels duidelijke opname in het assurance-rapport (Zie Par. A164); d) Middels algemeen begrip, bijvoorbeeld het criterium voor het meten van tijd in uren en minuten.

	van tijd in uren en minuten.	
A52.	Criteria kunnen tevens alleen voor de beoogde gebruikers beschikbaar zijn, bijvoorbeeld de voorwaarden voor een contract, of criteria die dooreen vereniging in de sector zijn uitgegeven die alleen beschikbaar zijn voor degenen in die sector omdat zij alleen voor een specifiek doel relevant zijn. Wanneer dit het geval is, vereist paragraaf 69(f) een vermelding die de lezers op dit feit alert maakt. Bovendien kan de IT-auditor het passend achten om aan te geven dat het assurance-rapport alleen bedoeld is voor specifieke gebruikers (zie paragraaf A166-A176). Toegang tot assurance-informatie (Zie: Paragraaf 24(b)(iv)) <i>Kwantiteit en kwaliteit van beschikbare assurance-informatie</i> De kwantiteit of kwaliteit van beschikbare assurance-informatie wordt beïnvloed door: a) De kenmerken van het onderzoeksobject of de informatie over het onderzoeksobject. Er kan bijvoorbeeld minder objectieve assurance-informatie worden verwacht wanneer het onderzoeksobject op de toekomst is gericht in plaats van dat deze historisch is; en b) Overige omstandigheden, zoals wanneer assurance-informatie waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze bestaat niet beschikbaar is vanwege bijvoorbeeld de timing van de benoeming van de IT-auditor, het beleid voor het bewaren van documenten van een entiteit, inadequate informatiesystemen, of een beperking die door de verantwoordelijke partij is opgelegd. Assurance-informatie is doorgaans eerder overtuigend dan dat het sluitend bewijsmateriaal verschaft.	Criteria kunnen tevens alleen voor de beoogde gebruikers beschikbaar zijn, bijvoorbeeld de voorwaarden voor een contract, of criteria die dooreen vereniging in de sector zijn uitgegeven die alleen beschikbaar zijn voor degenen in die sector omdat zij alleen voor een specifiek doel relevant zijn. Wanneer dit het geval is, vereist paragraaf 69(gf) een vermelding die de lezers op dit feit alert maakt. Bovendien kan de IT-auditor het passend achten om aan te geven dat het assurance-rapport alleen bedoeld is voor specifieke gebruikers (Zie Par. A166-A176). Toegang tot assurance-informatie (Zie Par. 24(b)(iv)) <i>Kwantiteit en kwaliteit van beschikbare assurance-informatie</i> De kwantiteit of kwaliteit van beschikbare assurance-informatie wordt beïnvloed door: a) De kenmerken van het onderzoeksobject. Er kan bijvoorbeeld minder objectieve assurance-informatie worden verwacht wanneer het onderzoeksobject op de toekomst is gericht in plaats van dat deze historisch is; en b) Overige omstandigheden, zoals wanneer assurance-informatie waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze bestaat niet beschikbaar is vanwege bijvoorbeeld de timing van de benoeming van de IT-auditor, het beleid voor het bewaren van documenten van een entiteit, inadequate informatiesystemen, of een beperking die door de verantwoordelijke partij is opgelegd. Assurance-informatie is doorgaans eerder overtuigend dan dat het sluitend bewijsmateriaal verschaft.
A53.	Assurance-informatie is doorgaans eerder overtuigend dan dat het sluitend bewijsmateriaal verschaft. Toegang tot vastleggingen (Zie: Paragraaf 56) Het kan nuttig zijn om te zoeken naar de instemming van de geschikte partij(en) dat zij haar/hun verantwoordelijkheden erkent/erkennen en begrijpt/begrijpen om aan de IT-auditor informatie te verschaffen. Dit kan voor de IT-auditor een hulpmiddel vormen bij het bepalen of de opdracht de kenmerken vertoont van toegang tot assurance-informatie: a) Toegang tot alle informatie waarvan de geschikte partij(en) weet/weten dat deze relevant is voor het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject, zoals vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden; b) Aanvullende informatie waar de IT-auditor bij de verantwoordelijke partij(en) in het kader van de opdracht om kan verzoeken; en	Assurance-informatie is doorgaans eerder overtuigend dan dat het sluitend bewijsmateriaal verschaft. Toegang tot vastleggingen (Zie Par. 56) Het kan nuttig zijn om te zoeken naar de instemming van de geschikte partij(en) dat zij haar/hun verantwoordelijkheden erkent/erkennen en begrijpt/begrijpen om aan de IT-auditor informatie te verschaffen. Dit kan voor de IT-auditor een hulpmiddel vormen bij het bepalen of de opdracht de kenmerken vertoont van toegang tot assurance-informatie: a) Toegang tot alle informatie waarvan de geschikte partij(en) weet/weten dat deze relevant is voor het opstellen van het onderzoeksobject, zoals vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden; b) Aanvullende informatie waar de IT-auditor bij de verantwoordelijke partij(en) in het kader van de opdracht om kan verzoeken; en
A54.	Assurance-informatie is doorgaans eerder overtuigend dan dat het sluitend bewijsmateriaal verschaft. Toegang tot vastleggingen (Zie: Paragraaf 56) Het kan nuttig zijn om te zoeken naar de instemming van de geschikte partij(en) dat zij haar/hun verantwoordelijkheden erkent/erkennen en begrijpt/begrijpen om aan de IT-auditor informatie te verschaffen. Dit kan voor de IT-auditor een hulpmiddel vormen bij het bepalen of de opdracht de kenmerken vertoont van toegang tot assurance-informatie: a) Toegang tot alle informatie waarvan de geschikte partij(en) weet/weten dat deze relevant is voor het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject, zoals vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden; b) Aanvullende informatie waar de IT-auditor bij de verantwoordelijke partij(en) in het kader van de opdracht om kan verzoeken; en	Assurance-informatie is doorgaans eerder overtuigend dan dat het sluitend bewijsmateriaal verschaft. Toegang tot vastleggingen (Zie Par. 56) Het kan nuttig zijn om te zoeken naar de instemming van de geschikte partij(en) dat zij haar/hun verantwoordelijkheden erkent/erkennen en begrijpt/begrijpen om aan de IT-auditor informatie te verschaffen. Dit kan voor de IT-auditor een hulpmiddel vormen bij het bepalen of de opdracht de kenmerken vertoont van toegang tot assurance-informatie: a) Toegang tot alle informatie waarvan de geschikte partij(en) weet/weten dat deze relevant is voor het opstellen van het onderzoeksobject, zoals vastleggingen, documentatie en andere aangelegenheden; b) Aanvullende informatie waar de IT-auditor bij de verantwoordelijke partij(en) in het kader van de opdracht om kan verzoeken; en

	c) Onbeperkte toegang tot de personen van de geschikte partij(en) van wie de IT-auditor vaststelt dat het noodzakelijk is dat van hen assurance-informatie wordt verkregen.	c) Onbeperkte toegang tot de personen van de geschikte partij(en) van wie de IT-auditor vaststelt dat het noodzakelijk is dat van hen assurance-informatie wordt verkregen.
A55.	De aard van relaties tussen de verantwoordelijke partij, de evalueerder, en de opdrachtgever kan invloed hebben op het vermogen van de IT-auditor om toegang te krijgen tot vastleggingen, documentatie en andere informatie die de IT-auditor nodig kan hebben als assurance-informatie om de opdracht te voltooien. De aard van dergelijke relaties kan derhalve een relevante overweging zijn bij het bepalen van het al dan niet aanvaarden van de opdracht. Voorbeelden van een aantal omstandigheden waarin de aard van deze relaties problematisch kunnen zijn, zijn opgenomen in paragraaf A139.	De aard van relaties tussen de verantwoordelijke partij-en de opdrachtgever kan invloed hebben op het vermogen van de IT-auditor om toegang te krijgen tot vastleggingen, documentatie en andere informatie die de IT-auditor nodig kan hebben als assurance-informatie om de opdracht te voltooien. De aard van dergelijke relaties kan derhalve een relevante overweging zijn bij het bepalen van het al dan niet aanvaarden van de opdracht. Voorbeelden van een aantal omstandigheden waarin de aard van deze relaties problematisch kunnen zijn, zijn opgenomen in paragraaf A139.
	Een rationeel doel (Zie: Paragraaf 24(b)(vi))	Een rationeel doel (Zie Par. 24(b)(vi))
A56.	Bij het bepalen of de opdracht een rationeel doel heeft kunnen relevante overwegingen het volgende omvatten: - De beoogde gebruikers van de informatie over het onderzoeksobject en het assurance-rapport (in het bijzonder wanneer de criteria voor een speciaal doel zijn opgezet). Een verdere waarschijnlijkheid dat de informatie over het onderzoeksobject en het assurance-rapport in grotere omvang zullen worden gebruikt en verspreid dan alleen voor de beoogde gebruikers. - De vraag of van aspecten van de informatie over het onderzoeksobject wordt verwacht dat deze niet bij de assurance-informatie zijn opgenomen alsmede de reden hiervoor. - De kenmerken van de relaties tussen de verantwoordelijke partij, de evalueerder en de opdrachtgever. Bijvoorbeeld wanneer de evalueerder niet de verantwoordelijke partij is, de vraag of de verantwoordelijke partij toestaat dat er gebruik wordt gemaakt van de informatie over het onderzoeksobject en de mogelijkheid heeft om de informatie over het onderzoeksobject te herzien voordat deze beschikbaar wordt gesteld aan de beoogde gebruikers of om opmerkingen met de informatie over het onderzoeksobject te verspreiden. - Wie de criteria die moeten worden toegepast om het onderzoeksobject te meten of te evalueren geselecteerd heeft, alsmede de mate van oordeelsvorming en de reikwijdte voor mogelijke tendentie bij het toepassen van de criteria. Het is waarschijnlijker dat de opdracht een rationeel doel heeft als de	Bij het bepalen of de opdracht een rationeel doel heeft kunnen relevante overwegingen het volgende omvatten: - De beoogde gebruikers van het assurance-rapport (in het bijzonder wanneer de criteria voor een speciaal doel zijn opgezet). Een verdere overweging is de waarschijnlijkheid dat het assurance-rapport in grotere omvang zullen worden gebruikt en verspreid dan alleen voor de beoogde gebruikers. - De kenmerken van de relaties tussen de verantwoordelijke partij,-de en de opdrachtgever. - Wie de criteria die moeten worden toegepast om het onderzoeksobject te meten of te evalueren geselecteerd heeft, alsmede de mate van oordeelsvorming en de reikwijdte voor mogelijke tendentie bij het toepassen van de criteria. Het is waarschijnlijker dat de opdracht een rationeel doel heeft als de beoogde gebruikers de criteria hebben geselecteerd of hierbij waren betrokken. - Significante beperkingen in de reikwijdte van de werkzaamheden van de IT-auditor. - De vraag of de IT-auditor veronderstelt dat de opdrachtgever van plan is om op een ongepaste manier de naam van de IT-auditor met het onderzoeksobject of het assurance-rapport te associëren.

	beoogde gebruikers de criteria hebben geselecteerd of hierbij waren betrokken. • Significante beperkingen in de reikwijdte van de werkzaamheden van de IT-auditor. • De vraag of de IT-auditor veronderstelt dat de opdrachtgever van plan is om op een ongepaste manier de naam van de IT-auditor met het onderzoeksobject of de informatie over het onderzoeksobject te associëren.	
	<i>Het overeenkomen van de voorwaarden van de opdracht (Zie: Paragraaf 27)</i>	<i>Het overeenkomen van de voorwaarden van de opdracht (Zie Par. 27)</i>
A57.	Het is in het belang van zowel de opdrachtgever als de IT-auditor dat de IT-auditor voor aanvang van de opdracht de overeengekomen voorwaarden van de opdracht schriftelijk communiceert om misverstanden te voorkomen. De vorm en inhoud van de schriftelijke overeenkomst of het contract zal met de omstandigheden van de opdracht variëren. Als wet- of regelgeving bijvoorbeeld op afdoende gedetailleerde wijze de voorwaarden van de opdracht beschrijven, hoeft de IT-auditor deze niet in een schriftelijke overeenkomst vast te leggen, behalve dat dergelijke wet- of regelgeving van toepassing is en dat de verantwoordelijke partij haar verantwoordelijkheden erkent en deze begrijpt zoals deze zijn uiteengezet onder dergelijke wet- of regelgeving.	Het is in het belang van zowel de opdrachtgever als de IT-auditor dat de IT-auditor voor aanvang van de opdracht de overeengekomen voorwaarden van de opdracht schriftelijk communiceert om misverstanden te voorkomen. De vorm en inhoud van de schriftelijke overeenkomst of het contract zal met de omstandigheden van de opdracht variëren. Als wet- of regelgeving bijvoorbeeld op afdoende gedetailleerde wijze de voorwaarden van de opdracht beschrijven, hoeft de IT-auditor deze niet in een schriftelijke overeenkomst vast te leggen, behalve dat dergelijke wet- of regelgeving van toepassing is en dat de verantwoordelijke partij haar verantwoordelijkheden erkent en deze begrijpt zoals deze zijn uiteengezet onder dergelijke wet- of regelgeving.
A58.	Wet- of regelgeving kan, in het bijzonder in de publieke sector, de aanstelling van een IT-auditor verplicht stellen en specifieke bevoegdheid geven zoals de bevoegdheid tot het inzien van vastleggingen of andere informatie van de geschikte partij(en). Deze kan ook verantwoordelijkheden geven, zoals het van de IT-auditor vereisen om direct aan een minister, de wetgever of het publiek te rapporteren als geschikte partij(en) tracht(en) de reikwijdte van de opdracht te beperken.	Wet- of regelgeving kan, in het bijzonder in de publieke sector, de aanstelling van een IT-auditor verplicht stellen en specifieke bevoegdheid geven zoals de bevoegdheid tot het inzien van vastleggingen of andere informatie van de geschikte partij(en). Deze kan ook verantwoordelijkheden geven, zoals het van de IT-auditor vereisen om direct aan een minister, de wetgever of het publiek te rapporteren als de geschikte partij(en) tracht(en) de reikwijdte van de opdracht te beperken.
	<i>Aanvaarding van een wijziging in de voorwaarden van de opdracht (Zie: Paragraaf 29)</i>	<i>Aanvaarding van een wijziging in de voorwaarden van de opdracht (Zie Par. 29)</i>
A59.	Een wijziging in omstandigheden die de vereisten van de beoogde gebruikers beïnvloedt, of een misverstand met betrekking tot de aard van de opdracht kan een verzoek tot een wijziging in de opdracht rechtvaardigen, zoals bijvoorbeeld van een assurance-opdracht naar een niet-assurance-opdracht, of van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid tot een beperkte mate van zekerheid. Het niet kunnen verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie	Een wijziging in omstandigheden die de vereisten van de beoogde gebruikers beïnvloedt, of een misverstand met betrekking tot de aard van de opdracht kan een verzoek tot een wijziging in de opdracht rechtvaardigen, zoals bijvoorbeeld van een assurance-opdracht naar een niet-assurance-opdracht, of van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid tot een beperkte mate van zekerheid. Het niet kunnen verkrijgen van voldoende en geschikte

	om een conclusie met een redelijke mate van zekerheid te kunnen vormen is geen aanvaardbare reden om een opdracht met een redelijke mate van zekerheid te veranderen naar een opdracht met een beperkte mate van zekerheid.		assurance-informatie om een conclusie met een redelijke mate van zekerheid te kunnen vormen is geen aanvaardbare reden om een opdracht met een redelijke mate van zekerheid te veranderen naar een opdracht met een beperkte mate van zekerheid.
	Kwaliteitsbeheersing		Kwaliteitsbeheersing
	<i>IT-auditors (Zie Par. 20, 31(a)–(b))</i>		<i>IT-auditors (Zie Par. 20, 31(a)–(b))</i>
A60.	Deze Richtlijn is geschreven in de context van een aantal maatregelen die moeten worden genomen om de kwaliteit van assurance-opdrachten die door IT-auditors zijn uitgevoerd te waarborgen. Dergelijke maatregelen omvatten: • Competentievereisten, zoals benchmarks voor onderwijs en ervaring voor toegang tot lidmaatschap, en permanente ontwikkeling en educatie. • Beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing die bij de IT-audit-eenheid zijn geïmplementeerd. Het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving zijn van toepassing op alle IT-audit-eenheden met betrekking tot assurance- opdrachten. • Een uitgebreide gedragscode, met inbegrip van gedetailleerde onafhankelijkheidsvereisten, die gebaseerd is op fundamentele beginselen van professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid. Vergelijkbare regelgeving is: • Vooraccountantspraktijken: De Nadere voorschriftenaccountantskantoren ter zake van assurance-opdrachten (NVAK-ass) van NBA. Voor accountantsafdelingen: RKB1 'kwaliteitsbeheersing vooraccountantsafdelingen' van NBA. Kwaliteitsbeheersing op het niveau van de IT-audit-eenheid (Zie: Paragraaf 3(b), 31(a)) Het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving behandelen de verantwoordelijkheden van de dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid om diens stelsel van kwaliteitsbeheersing voor assurance-opdrachten op te zetten en te onderhouden. Deze bepalen de verantwoordelijkheden van de IT-audit-eenheid om beleidslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om aan de IT-audit-eenheid een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat de IT-audit-eenheid en het personeel de relevante ethische voorschriften naleven, met inbegrip van de voorschriften die	Deze Richtlijn is geschreven in de context van een aantal maatregelen die moeten worden genomen om de kwaliteit van assurance-opdrachten die door IT-auditors zijn uitgevoerd te waarborgen. Dergelijke maatregelen omvatten: • Competentievereisten, zoals benchmarks voor onderwijs en ervaring voor toegang tot lidmaatschap, en permanente ontwikkeling en educatie. • Beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing die bij de IT-audit-eenheid zijn geïmplementeerd. Het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving zijn van toepassing op alle IT-audit-eenheden met betrekking tot assurance- opdrachten. • Een uitgebreide gedragscode, met inbegrip van gedetailleerde onafhankelijkheidsvereisten, die gebaseerd is op fundamentele beginselen van professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid. Vergelijkbare regelgeving is: • Voor accountantspraktijken: De Nadere voorschriftenaccountantskantoren ter zake van assurance-opdrachten (NVAK-ass) van NBA. Voor accountantsafdelingen: RKB1 'kwaliteitsbeheersing voor IT-auditorsafdelingen' van NBA. Kwaliteitsbeheersing op het niveau van de IT-audit-eenheid (Zie Par. 3(b), 31(a)) Het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving behandelen de verantwoordelijkheden van de dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid om diens stelsel van kwaliteitsbeheersing voor assurance-opdrachten op te zetten en te onderhouden. Deze bepalen de verantwoordelijkheden van de IT-audit-eenheid om beleidslijnen en procedures vast te stellen die zijn opgezet om aan de IT-audit-eenheid een redelijke mate van zekerheid te verschaffen dat de IT-audit-eenheid en het personeel de relevante ethische voorschriften naleven, met inbegrip van de voorschriften die	
A61.			

	betrokking hebben op onafhankelijkheid. Het naleven van het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving vereist onder andere dat de dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid een stelsel van kwaliteitsbeheersing opzetten en onderhouden dat beleidslijnen en procedures omvat die op elk van de volgende elementen inspeelt, en dat de IT-audit-eenheid de beleidslijnen en procedures documenteert en deze aan al het personeel van de IT-audit-eenheid communiceert: a) Verantwoordelijkheid van de leiding voor kwaliteit binnen de IT-audit-eenheid; b) Relevante ethische voorschriften; c) Aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en specifieke opdrachten; d) Human Resources; e) Uitvoering van de opdracht; en f) Monitoring.	betrokking hebben op onafhankelijkheid. Het naleven van het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving vereist onder andere dat de dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid een stelsel van kwaliteitsbeheersing opzetten en onderhouden dat beleidslijnen en procedures omvat die op elk van de volgende elementen inspeelt, en dat de IT-audit-eenheid de beleidslijnen en procedures documenteert en deze aan al het personeel van de IT-audit-eenheid communiceert: a) Verantwoordelijkheid van de leiding voor kwaliteit binnen de IT-audit-eenheid; b) Relevante ethische voorschriften; c) Aanvaarding en continuering van cliëntrelaties en specifieke opdrachten; d) Human Resources; e) Uitvoering van de opdracht; en f) Monitoring.
A62.	<u>6</u> ⁶ Andere professionele vereisten, of vereisten die op grond van wet- of regelgeving die verantwoordelijkheden van de beleidsbepalers van audit-eenheden behandelen om een stelsel van kwaliteitsbeheersing voor assurance-opdrachten op te zetten en te onderhouden zijn ten minste gelijkwaardig aan het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN), wanneer deze alle elementen uit voorgaande paragraaf omvat en de verplichting oplegt aan de audit-eenheid om te voldoen aan de vereisten zoals vermeld in het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)	<u>6</u> ⁶ Andere professionele vereisten, of vereisten die op grond van wet- of regelgeving die verantwoordelijkheden van de beleidsbepalers van audit-eenheden behandelen om een stelsel van kwaliteitsbeheersing voor assurance-opdrachten op te zetten en te onderhouden zijn ten minste gelijkwaardig aan het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN), wanneer deze alle elementen uit voorgaande paragraaf omvat en de verplichting oplegt aan de audit-eenheid om te voldoen aan de vereisten zoals vermeld in het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN)
A63.	De maatregelen van de opdrachtpartner en passende berichten aan de overige leden van het opdrachtteam, in de context van de opdrachtpartner die de verantwoordelijkheid neemt voor de algehele kwaliteit voor iedere opdracht, benadrukken het feit dat kwaliteit essentieel is voor het uitvoeren van een assurance-opdracht, alsmede het belang voor de kwaliteit van de assurance-opdracht van: a) Het uitvoeren van werkzaamheden die voldoen aan de professionele Richtlijnen en door wet- en regelgeving gestelde eisen. b) Het naleven van de van toepassing zijnde beleidslijnen en procedures van de IT-audit-eenheid met betrekking tot kwaliteitsbeheersing, naar gelang van toepassing. c) Het uitbrengen van een rapport voor de opdracht dat in de omstandigheden passend is. d) De mogelijkheid van het opdrachtteam om punten van zorg te uiten zonder angst voor represailles.	De maatregelen van de opdrachtpartner en passende berichten aan de overige leden van het opdrachtteam, in de context van de opdrachtpartner die de verantwoordelijkheid neemt voor de algehele kwaliteit voor iedere opdracht, benadrukken het feit dat kwaliteit essentieel is voor het uitvoeren van een assurance-opdracht, alsmede het belang voor de kwaliteit van de assurance-opdracht van: a) Het uitvoeren van werkzaamheden die voldoen aan de professionele Richtlijnen en door wet- en regelgeving gestelde eisen. b) Het naleven van de van toepassing zijnde beleidslijnen en procedures van de IT-audit-eenheid met betrekking tot kwaliteitsbeheersing, naar gelang van toepassing. c) Het uitbrengen van een rapport voor de opdracht dat in de omstandigheden passend is. d) De mogelijkheid van het opdrachtteam om punten van zorg te uiten zonder angst voor represailles.

A64.	Onder een effectief stelsel van kwaliteitsbeheersing valt een monitoringsproces dat is opgezet om een redelijke mate van zekerheid aan de IT-audit-eenheid te verschaffen dat de beleidslijnen en procedures met betrekking tot het stelsel van kwaliteitsbeheersing relevant zijn, adequaat zijn en effectief werken.	Onder een effectief stelsel van kwaliteitsbeheersing valt een monitoringsproces dat is opgezet om een redelijke mate van zekerheid aan de IT-audit-eenheid te verschaffen dat de beleidslijnen en procedures met betrekking tot het stelsel van kwaliteitsbeheersing relevant zijn, adequaat zijn en effectief werken.
A65.	Tenzij informatie die door de IT-audit-eenheid of andere partijen wordt verschaft het tegendeel suggereert, mag het opdrachtteam steunen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid. Het opdrachtteam kan bijvoorbeeld steunen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid met betrekking tot: a) Competentie van personeel op grond van hun indienstneming en formele training. b) Onafhankelijkheid op grond van het verzamelen en meedelen van relevante onafhankelijkheidsinformatie. c) Het onderhouden van cliëntrelaties op grond van systemen voor aanvaarding en continuering daarvan. d) Het in acht nemen van door wet- en regelgeving gestelde vereisten op grond van het monitoringsproces. Bij het in overweging nemen van geïdentificeerde tekortkomingen in het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid die invloed kunnen hebben op de assurance-opdracht kan de opdrachtpartner rekening houden met de maatregelen die de IT-audit-eenheid heeft genomen om die tekortkomingen te rectificeren.	Tenzij informatie die door de IT-audit-eenheid of andere partijen wordt verschaft het tegendeel suggereert, mag het opdrachtteam steunen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid. Het opdrachtteam kan bijvoorbeeld steunen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid met betrekking tot: a) Competentie van personeel op grond van hun indienstneming en formele training. b) Onafhankelijkheid op grond van het verzamelen en meedelen van relevante onafhankelijkheidsinformatie. c) Het onderhouden van cliëntrelaties op grond van systemen voor aanvaarding en continuering daarvan. d) Het in acht nemen van door wet- en regelgeving gestelde vereisten op grond van het monitoringsproces. Bij het in overweging nemen van geïdentificeerde tekortkomingen in het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid die invloed kunnen hebben op de assurance-opdracht kan de opdrachtpartner rekening houden met de maatregelen die de IT-audit-eenheid heeft genomen om die tekortkomingen te rectificeren.
A66.	Een tekortkoming in het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid wijst er niet noodzakelijkerwijs op dat een specifieke assurance-opdracht noch overeenkomstig professionele Richtlijnen, noch in overeenstemming met door wet- en regelgeving gestelde vereisten is uitgevoerd, dan wel dat het assurance-rapport niet passend was. <i>Vaardigheden, kennis en ervaring met betrekking tot het onderzoeksobject en de meting of evaluatie hiervan. (Zie: Paragraaf 31(c))</i>	Een tekortkoming in het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid wijst er niet noodzakelijkerwijs op dat een specifieke assurance-opdracht noch overeenkomstig professionele Richtlijnen, noch in overeenstemming met door wet- en regelgeving gestelde vereisten is uitgevoerd, dan wel dat het assurance-rapport niet passend was. <i>Vaardigheden, kennis en ervaring met betrekking tot het onderzoeksobject en de meting of evaluatie hiervan. (Zie Par. 31(c))</i>
A67.	Een IT-auditor kan worden verzocht om assurance-opdrachten uit te voeren met betrekking tot een scala aan objecten van onderzoek en informatie over het onderzoeksobject. Sommige kunnen gespecialiseerde vaardigheden en kennis vereisen die verder gaan dan waar een bepaald persoon over beschikt.	Een IT-auditor kan worden verzocht om assurance-opdrachten uit te voeren met betrekking tot een scala aan objecten van onderzoek en over het onderzoeksobject. Sommige kunnen gespecialiseerde vaardigheden en kennis vereisen die verder gaan dan waar een bepaald persoon over beschikt.

A68.	De IT-auditor stemt alleen in met het verlenen van diensten waarvan de IT-auditor de deskundigheid heeft om deze uit te voeren. ⁷ De IT-auditor heeft de ongedeelde verantwoordelijkheid voor de tot uitdrukking gebrachte assurance-conclusie en die verantwoordelijkheid wordt niet verminderd doordat de IT-auditor gebruik maakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. De IT-auditor kan gebruik maken van de werkzaamheden van de deskundige en deze Richtlijn volgen. Als hij concludeert dat de werkzaamheden van die deskundige adequaat zijn voor de doeleinden van de IT-auditor, kan hij de bevindingen of conclusies in het vakgebied van de deskundige als geschikte assurance-informatie aanvaarden.	De IT-auditor stemt alleen in met het verlenen van diensten waarvan de IT-auditor de deskundigheid heeft om deze uit te voeren. ⁷ De IT-auditor heeft de ongedeelde verantwoordelijkheid voor de tot uitdrukking gebrachte assurance-conclusie en die verantwoordelijkheid wordt niet verminderd doordat de IT-auditor gebruik maakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. De IT-auditor kan gebruik maken van de werkzaamheden van de deskundige en deze Richtlijn volgen. Als hij concludeert dat de werkzaamheden van die deskundige adequaat zijn voor de doeleinden van de IT-auditor, kan hij de bevindingen of conclusies in het vakgebied van de deskundige als geschikte assurance-informatie aanvaarden.	⁷ Code of Ethics paragraaf 130
	Het toewijzen van het team	Het toewijzen van het team	
A69.	Gezamenlijke competentie en capaciteiten (Zie: Paragraaf 32) Het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving vereisen van de dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid om beleidslijnen en procedures op te stellen voor het aanvaarden en continueren van cliëntrelaties en specifieke opdrachten. Deze zijn opgezet om aan de IT-audit-eenheid een redelijke mate van zekerheid te verschaffen: • Dat het alleen relaties of opdrachten aan zal gaan of zal continueren waarvan de IT-audit-eenheid weet dat het de opdracht uit kan voeren • Waarvoor de IT-audit-eenheid competent is en over de capaciteiten, waaronder tijd en middelen, beschikt om de opdracht uit te voeren.⁸	Gezamenlijke competentie en capaciteiten (Zie Par. 32) Het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving vereisen van de dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid om beleidslijnen en procedures op te stellen voor het aanvaarden en continueren van cliëntrelaties en specifieke opdrachten. Deze zijn opgezet om aan de IT-audit-eenheid een redelijke mate van zekerheid te verschaffen: • Dat het alleen relaties of opdrachten aan zal gaan of zal continueren waarvan de IT-audit-eenheid weet dat het de opdracht uit kan voeren • Waarvoor de IT-audit-eenheid competent is en over de capaciteiten, waaronder tijd en middelen, beschikt om de opdracht uit te voeren.⁸	⁸ Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) artikel 12.
	Door de IT-auditor ingeschakelde deskundige (Zie: Paragraaf 32(a), 32(b)(i))	Door de IT-auditor ingeschakelde deskundige (Zie Par. 32(a), 32(b)(i))	
A70.	Bepaalde onderdelen van de assurance-werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door een multidisciplinair team waarin één of meerdere door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen zitten. Het kan nodig zijn dat een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige de IT-auditor helpt bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht of bij een van de in paragraaf 46 genoemde aangelegenheden (46 R bij een redelijke mate van zekerheid of 46B bij een beperkte mate van zekerheid).	Bepaalde onderdelen van de assurance-werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd door een multidisciplinair team waarin één of meerdere door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen zitten. Het kan bijvoorbeeld nodig zijn dat een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige de IT-auditor helpt bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht of bij een van de in paragraaf 46 genoemde aangelegenheden (46 R bij een redelijke mate van zekerheid of 46B bij een beperkte mate van	

		zekerheid)).
A71.	Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de werkzaamheden van een de IT-auditor ingeschakelde deskundige kan het bij de aanvaarding of continuering van de opdracht gepast zijn om een aantal werkzaamheden uit te voeren die op grond van paragraaf 52 zijn vereist.	Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige kan het bij de aanvaarding of continuering van de opdracht gepast zijn om een aantal werkzaamheden uit te voeren die op grond van paragraaf 52 zijn vereist.
	Overige IT-auditors (Zie: Paragraaf 32(b)(ii))	Overige IT-auditors (Zie Par. 32(b)(ii))
A72.	De informatie over het onderzoeksobject kan informatie bevatten waarover een andere IT-auditor een conclusie tot uitdrukking heeft gebracht. De IT-auditor kan, bij het vormen van een conclusie over de informatie over het onderzoeksobject, ervoor kiezen om de assurance-informatie te gebruiken waarop de conclusie van die andere IT-auditor is gebaseerd.	Een andere IT-auditor kan een conclusie tot uitdrukking hebben gebracht over het onderzoeksobject. De IT-auditor kan, bij het vormen van een conclusie over het onderzoeksobject, ervoor kiezen om de assurance-informatie te gebruiken waarop de conclusie van die andere IT-auditor is gebaseerd.
A73.	De werkzaamheden van een andere IT-auditor kunnen worden gebruikt met betrekking tot bijvoorbeeld een onderzoeksobject op een afgelegen locatie of in een buitenlands rechtsgebied. Die andere IT-auditors maken geen deel uit van het opdrachtteam. Relevante overwegingen wanneer het opdrachtteam van plan is gebruik te maken van de werkzaamheden van een andere IT-auditor omvatten: - De vraag of de andere IT-auditor de ethische voorschriften die voor de opdracht relevant zijn begrijpt en deze zal naleven en, met name, of hij onafhankelijk is. - De vakbekwaamheid van de andere IT-auditor. - De omvang van de betrokkenheid van het opdrachtteam bij de werkzaamheden van de andere IT-auditor. - De vraag of de andere IT-auditor werkzaam is in een regelgevingskader waarin actief toezicht op IT-auditors wordt uitgeoefend.	De werkzaamheden van een andere IT-auditor kunnen worden gebruikt met betrekking tot bijvoorbeeld een onderzoeksobject op een afgelegen locatie of in een buitenlands rechtsgebied. Die andere IT-auditors maken geen deel uit van het opdrachtteam. Relevante overwegingen wanneer het opdrachtteam van plan is gebruik te maken van de werkzaamheden van een andere IT-auditor omvatten: - De vraag of de andere IT-auditor de ethische voorschriften die voor de opdracht relevant zijn begrijpt en deze zal naleven en, met name, of hij onafhankelijk is. - De vakbekwaamheid van de andere IT-auditor. - De omvang van de betrokkenheid van het opdrachtteam bij de werkzaamheden van de andere IT-auditor. - De vraag of de andere IT-auditor werkzaam is in een regelgevingskader waarin actief toezicht op IT-auditors wordt uitgeoefend.
	Beoordelingsverantwoordelijkheden (Zie: Paragraaf 33(c))	Beoordelingsverantwoordelijkheden (Zie Par. 33(c))
A74.	De dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid stellen beleidslijnen en procedures inzake de beoordelingsverantwoordelijkheid van de IT-audit-eenheid vast met als uitgangspunt dat de werkzaamheden van de minder ervaren leden van het team worden beoordeeld door de meer ervaren leden van het team. ⁹	De dagelijkse beleidsbepalers van de IT-audit-eenheid stellen beleidslijnen en procedures inzake de beoordelingsverantwoordelijkheid van de IT-audit-eenheid vast met als uitgangspunt dat de werkzaamheden van de minder ervaren leden van het team worden beoordeeld door de meer ervaren leden van het team. ⁹
	⁹ Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) Artikel 17 en A30	⁹ Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) Artikel 17 en A30
	Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (Zie: Paragraaf 36(b))	Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (Zie Par. 36(b))
A75.	Overige aangelegenheden die bij een opdrachtgerichte	Overige aangelegenheden die bij een opdrachtgerichte

	kwaliteitsbeoordeling kunnen worden overwogen omvatten: a) De evaluatie door het opdrachtteam van de onafhankelijkheid van de IT-audit-eenheid met betrekking tot de opdracht; b) De vraag of passende consultatie heeft plaatsgevonden over aangelegenheden die betrekking hebben op verschillen van inzicht of andere moeilijke of omstreden aangelegenheden alsmede de conclusies die voortkomen uit die consultatie; en c) De vraag of voor beoordeling geselecteerde opdrachtdocumentatie de uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de significante oordeelsvormingen weergeeft en de conclusies die daarover zijn gevormd, onderbouwt.	kwaliteitsbeoordeling kunnen worden overwogen omvatten: d) De evaluatie door het opdrachtteam van de onafhankelijkheid van de IT-audit-eenheid met betrekking tot de opdracht; e) De vraag of passende consultatie heeft plaatsgevonden over aangelegenheden die betrekking hebben op verschillen van inzicht of andere moeilijke of omstreden aangelegenheden alsmede de conclusies die voortkomen uit die consultatie; en f) De vraag of voor beoordeling geselecteerde opdrachtdocumentatie de uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de significante oordeelsvormingen weergeeft en de conclusies die daarover zijn gevormd, onderbouwt.
	Professioneel-kritische instelling en professionele oordeelsvorming	
	<i>Professioneel-kritische instelling (Zie Par. 37)</i>	
A76.	Een professioneel-kritische instelling is een houding die onder meer het alert zijn op bijvoorbeeld het volgende inhoudt: - Assurance-informatie die inconsistent is met de overige verkregen assurance-informatie. - Informatie die de betrouwbaarheid van documenten en van de verkregen antwoorden op verzoeken om inlichtingen die als assurance-informatie gebruikt worden, ter discussie stelt. - Omstandigheden die wijzen op de noodzaak voor aanvullende werkzaamheden naast degenen die op grond van relevante Richtlijnen vereist zijn. - Situaties die wijzen op mogelijke afwijkingen.	Een professioneel-kritische instelling is een houding die onder meer het alert zijn op bijvoorbeeld het volgende inhoudt: - Assurance-informatie die inconsistent is met de overige verkregen assurance-informatie. - Informatie die de betrouwbaarheid van documenten en van de verkregen antwoorden op verzoeken om inlichtingen die als assurance-informatie gebruikt worden, ter discussie stelt. - Omstandigheden die wijzen op de noodzaak voor aanvullende werkzaamheden naast degenen die op grond van relevante Richtlijnen vereist zijn. - Situaties die wijzen op mogelijke verschillen.
A77.	Het handhaven van een professioneel-kritische instelling gedurende de opdracht is nodig wanneer de IT-auditor bijvoorbeeld de risico's moet reduceren van: - Het over het hoofd zien van ongebruikelijke omstandigheden. - Het teveel generaliseren bij het trekken van conclusies uit waarnemingen. - Het gebruiken van onjuiste veronderstellingen bij het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden en het evalueren van de resultaten ervan.	Het handhaven van een professioneel-kritische instelling gedurende de opdracht is nodig wanneer de IT-auditor bijvoorbeeld de risico's moet reduceren van: - Het over het hoofd zien van ongebruikelijke omstandigheden. - Het teveel generaliseren bij het trekken van conclusies uit waarnemingen. - Het gebruiken van onjuiste veronderstellingen bij het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden en het evalueren van de resultaten ervan.
A78.	Een professioneel-kritische instelling is noodzakelijk voor de kritische evaluatie van assurance-informatie. Dit omvat het ter discussie stellen van inconsistente assurance-informatie en de betrouwbaarheid van	

	documenten en antwoorden op verzoeken om inlichtingen. Het houdt ook het overwegen in van het voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie in het licht van de omstandigheden van de opdracht.	documenten en antwoorden op verzoeken om inlichtingen. Het houdt ook het overwegen in van het voldoende en geschikt zijn van de verkregen assurance-informatie in het licht van de omstandigheden van de opdracht.
A79.	Tenzij de opdracht betrekking heeft op zekerheid over de vraag of documenten echt zijn kan de IT-auditor vastleggingen en documenten echt aanvaarden tenzij de IT-auditor redenen heeft om het tegendeel te veronderstellen. Van de IT-auditor wordt niettemin op grond van paragraaf 50 vereist dat hij de betrouwbaarheid in aanmerking neemt van de informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt.	Tenzij de opdracht betrekking heeft op zekerheid over de vraag of documenten echt zijn kan de IT-auditor vastleggingen en documenten als echt aanvaarden tenzij de IT-auditor redenen heeft om het tegendeel te veronderstellen. Van de IT-auditor wordt niettemin op grond van paragraaf 50 vereist dat hij de betrouwbaarheid in aanmerking neemt van de informatie die als assurance-informatie wordt gebruikt.
A80.	Van de IT-auditor kan niet worden verwacht dat hij eerdere ervaringen met de eerlijkheid en integriteit van degenen die assurance-informatie verschaffen negeert. De opvatting dat degenen die assurance-informatie verschaffen eerlijk zijn en integer handelen, ontslaat de IT-auditor evenwel niet van de noodzaak om een professioneel-kritische instelling te handhaven.	Van de IT-auditor kan niet worden verwacht dat hij eerdere ervaringen met de eerlijkheid en integriteit van degenen die assurance-informatie verschaffen negeert. De opvatting dat degenen die assurance-informatie verschaffen eerlijk zijn en integer handelen, ontslaat de IT-auditor evenwel niet van de noodzaak om een professioneel-kritische instelling te handhaven.
	<i>Professionele oordeelsvorming (Zie: Paragraaf 38)</i>	
A81.	Professionele oordeelsvorming is van essentieel belang voor het op passende wijze uitvoeren van een assurance-opdracht. Dit is zo omdat interpretatie van relevante ethische vereisten en relevante Richtlijnen en de weloverwogen beslissingen die tijdens de opdracht vereist zijn, niet kunnen worden gemaakt zonder een beroep te doen op relevante training, kennis van zaken en ervaring met de feiten en de omstandigheden. Professionele oordeelsvorming is in het bijzonder noodzakelijk betreffende beslissingen over: • Materialiteit en opdrachtrisico. • De aard, timing en omvang van werkzaamheden die gebruikt worden om aan de vereisten van relevante Richtlijnen te voldoen en om assurance-informatie te verkrijgen. • Het evalueren van de vraag of er voldoende en geschikte assurance-informatie is verkregen en van de vraag of er nog meer moet worden gedaan om de doelstellingen van deze Richtlijn en van een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject te bereiken. In het bijzonder, in het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, is het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, is er professionele oordeelsvorming vereist bij het evalueren van de vraag of er een zinvol niveau van zekerheid is verkregen. • Het trekken van de juiste conclusies op basis van de verkregen assurance-informatie.	Professionele oordeelsvorming is van essentieel belang voor het op passende wijze uitvoeren van een assurance-opdracht. Dit is zo omdat interpretatie van relevante ethische vereisten en relevante Richtlijnen en de weloverwogen beslissingen die tijdens de opdracht vereist zijn, niet kunnen worden gemaakt zonder een beroep te doen op relevante training, kennis van zaken en ervaring met de feiten en de omstandigheden. Professionele oordeelsvorming is in het bijzonder noodzakelijk betreffende beslissingen over: • Materialiteit en opdrachtrisico. • De aard, timing en omvang van werkzaamheden die gebruikt worden om aan de vereisten van relevante Richtlijnen te voldoen en om assurance-informatie te verkrijgen. • Het evalueren van de vraag of er voldoende en geschikte assurance-informatie is verkregen en van de vraag of er nog meer moet worden gedaan om de doelstellingen van deze Richtlijn en van een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject te bereiken. In het bijzonder, in het geval van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, is er professionele oordeelsvorming vereist bij het evalueren van de vraag of er een zinvol niveau van zekerheid is verkregen. • Het trekken van de juiste conclusies op basis van de verkregen assurance-informatie.

		assurance-informatie.
A82.	Het onderscheidende kenmerk van de professionele oordeelsvorming die van de IT-auditor wordt verwacht is dat deze wordt toegepast door een IT-auditor wiens training, kennis en ervaring hebben geholpen bij het ontwikkelen van de noodzakelijke competenties om tot redelijke oordeelsvorming te komen.	Het onderscheidende kenmerk van de professionele oordeelsvorming die van de IT-auditor wordt verwacht is dat deze wordt toegepast door een IT-auditor wiens training, kennis en ervaring hebben geholpen bij het ontwikkelen van de noodzakelijke competenties om tot redelijke oordeelsvorming te komen.
A83.	Het toepassen van professionele oordeelsvorming in welke zaak dan ook is gebaseerd op de feiten en omstandigheden die de IT-auditor bekend zijn. Consultatie inzake moeilijke of omstreden aangelegenheden tijdens de opdracht, zowel binnen het opdrachtteam als tussen het opdrachtteam en andere personen op een passend niveau binnen of buiten de IT-audit-eenheid, helpt de IT-auditor bij het vormen van weloverwogen en redelijke oordelen	Het toepassen van professionele oordeelsvorming in welke zaak dan ook is gebaseerd op de feiten en omstandigheden die de IT-auditor bekend zijn. Consultatie inzake moeilijke of omstreden aangelegenheden tijdens de opdracht, zowel binnen het opdrachtteam als tussen het opdrachtteam en andere personen op een passend niveau binnen of buiten de IT-audit-eenheid, helpt de IT-auditor bij het vormen van weloverwogen en redelijke oordelen
A84.	Professionele oordeelsvorming kan worden geëvalueerd op basis van de vraag of: • de bereikte oordeelsvorming een deskundige toepassing van de assurance- en metings- of evaluatiebeginselen weerspiegelt; en • deze passend is in het licht van, en consistent is met, de feiten en omstandigheden die bij de IT-auditor bekend zijn tot aan de datum van zijn assurance-rapport.	Professionele oordeelsvorming kan worden geëvalueerd op basis van de vraag of: • de bereikte oordeelsvorming een deskundige toepassing van de assurance- en metings- of evaluatiebeginselen weerspiegelt; en • deze passend is in het licht van, en consistent is met, de feiten en omstandigheden die bij de IT-auditor bekend zijn tot aan de datum van zijn assurance-rapport.
A85.	Professionele oordeelsvorming moet worden toegepast gedurende de opdracht. Zij dient tevens op een passende wijze te worden gedocumenteerd. In dit opzicht wordt op grond van paragraaf 79 van de IT-auditor vereist om voldoende documentatie op te stellen. Dit heeft als doel om een ervaren IT-auditor die niet eerder met de opdracht te maken heeft gehad, in staat te stellen de significante professionele oordeelsvormingen te begrijpen die gemaakt worden om tot conclusies te komen over significante aangelegenheden die tijdens de opdracht aan het licht komen. Professionele oordeelsvorming mag niet worden aangevoerd ter rechtvaardiging van beslissingen die niet op andere wijze door de feiten en de omstandigheden van de opdracht of door voldoende en geschikte assurance-informatie worden onderbouwd.	Professionele oordeelsvorming moet worden toegepast gedurende de opdracht. Zij dient tevens op een passende wijze te worden gedocumenteerd. In dit opzicht wordt op grond van paragraaf 79 van de IT-auditor vereist om voldoende documentatie op te stellen. Dit heeft als doel om een ervaren IT-auditor die niet eerder met de opdracht te maken heeft gehad, in staat te stellen de significante professionele oordeelsvormingen te begrijpen die gemaakt worden om tot conclusies te komen over significante aangelegenheden die tijdens de opdracht aan het licht komen. Professionele oordeelsvorming mag niet worden aangevoerd ter rechtvaardiging van beslissingen die niet op andere wijze door de feiten en de omstandigheden van de opdracht of door voldoende en geschikte assurance-informatie worden onderbouwd.
	Het plannen en uitvoeren van de opdracht	Het plannen en uitvoeren van de opdracht
	<i>Het plannen (Zie Par. 40)</i>	<i>Het plannen (Zie Par. 40)</i>
A86.	Het plannen omvat onder andere dat de opdrachtpartner, overige	Het plannen omvat onder andere dat de opdrachtpartner, overige

	kernleden van het opdrachtteam en belangrijke door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen een algehele aanpak voor de reikwijdte, nadruk, timing en uitvoering van de opdracht ontwikkelen. Zij tevens een opdrachtprogramma dat bestaat uit een gedetailleerde aanpak voor de aard, timing en omvang van de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd alsmede de redenen voor de selectie hiervan. Adequate planning helpt bij het schenken van gepaste aandacht aan belangrijke gebieden van de opdracht, het tijdig identificeren van potentiële problemen en het naar behoren organiseren en managen van de opdracht zodat deze op een effectieve en efficiënte manier kan worden uitgevoerd. Adequate planning is tevens een hulpmiddel voor de IT-auditor om naar behoren werkzaamheden aan de leden van het opdrachtteam toe te wijzen en het maakt de richting, het toezicht en de beoordeeling van hun werk gemakkelijker. Het helpt, in voorkomend geval, tevens bij de coördinatie van werk dat door andere IT-auditors en deskundigen is uitgevoerd. De aard en omvang van geplande activiteiten zal binnen de omstandigheden van de opdracht variëren zoals de complexiteit van het onderzoeksobject en criteria. Voorbeelden van de voornaamste aangelegenheden die in overweging kunnen worden genomen omvatten: • De kenmerken van de opdracht die de reikwijdte ervan bepalen, met inbegrip van de voorwaarden van de opdracht en de kenmerken van het onderzoeksobject en de criteria. • De verwachte timing en de aard van de vereiste communicatie. • De resultaten van activiteiten voor opdrachtaanvaarding en, waar van toepassing, de vraag of de verworven kennis over andere uitgevoerde opdrachten die door de opdrachtpartner voor de geschikte partij(en) zijn uitgevoerd relevant is. • Het opdrachtproces. • Het inzicht van de IT-auditor in de geschikte partij(en) en hun omgeving, met inbegrip van de risico's dat het onderzoeksobject een onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten. • Identificatie van beoogde gebruikers en hun informatiebehoeften en de overweging van de materialiteit en de componenten van het opdrachtrisico. • De omvang waarin het risico op fraude voor de opdracht relevant is. • De aard, timing en omvang van de middelen die noodzakelijk zijn om de opdracht uit te voeren, zoals vereisten voor personeel en	kernleden van het opdrachtteam en belangrijke door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen een algehele aanpak voor de reikwijdte, nadruk, timing en uitvoering van de opdracht ontwikkelen. Zij tevens een opdrachtprogramma dat bestaat uit een gedetailleerde aanpak voor de aard, timing en omvang van de werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd alsmede de redenen voor de selectie hiervan. Adequate planning helpt bij het schenken van gepaste aandacht aan belangrijke gebieden van de opdracht, het tijdig identificeren van potentiële problemen en het naar behoren organiseren en managen van de opdracht zodat deze op een effectieve en efficiënte manier kan worden uitgevoerd. Adequate planning is tevens een hulpmiddel voor de IT-auditor om naar behoren werkzaamheden aan de leden van het opdrachtteam toe te wijzen en het maakt de richting, het toezicht en de beoordeeling van hun werk gemakkelijker. Het helpt, in voorkomend geval, tevens bij de coördinatie van werk dat door andere IT-auditors en deskundigen is uitgevoerd. De aard en omvang van geplande activiteiten zal binnen de omstandigheden van de opdracht variëren zoals de complexiteit van het onderzoeksobject en criteria. Voorbeelden van de voornaamste aangelegenheden die in overweging kunnen worden genomen omvatten: • De kenmerken van de opdracht die de reikwijdte ervan bepalen, met inbegrip van de voorwaarden van de opdracht en de kenmerken van het onderzoeksobject en de criteria. • De verwachte timing en de aard van de vereiste communicatie. • De resultaten van activiteiten voor opdrachtaanvaarding en, waar van toepassing, de vraag of de verworven kennis over andere uitgevoerde opdrachten die door de opdrachtpartner voor de geschikte partij(en) zijn uitgevoerd relevant is. • Het opdrachtproces. • Het inzicht van de IT-auditor in de geschikte partij(en) en hun omgeving, met inbegrip van de risico's dat het de informatie over onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten. • Identificatie van beoogde gebruikers en hun informatiebehoeften en de overweging van de materialiteit en de componenten van het opdrachtrisico. • De omvang waarin het risico op fraude voor de opdracht relevant is. • De aard, timing en omvang van de middelen die noodzakelijk zijn om de opdracht uit te voeren, zoals vereisten voor personeel en
--	---	---

	deskundigheid, met inbegrip van de aard en omvang van de betrokkenheid van deskundigen. • De invloed van de interne auditfunctie op de opdracht.	deskundigheid, met inbegrip van de aard en omvang van de betrokkenheid van deskundigen. • De invloed van de interne auditfunctie op de opdracht.
A87.	De IT-auditor kan ervoor kiezen om elementen van het plannen met de geschikte partij(en) te bespreken om het uitvoeren en managen van de opdracht te vergemakkelijken (om bijvoorbeeld bepaalde geplande werkzaamheden te coördineren met de werkzaamheden van het personeel van de geschikte partij(en)). Hoewel dergelijke besprekingen veelvuldig plaatsvinden, blijft de algehele opdrachttaakpak en het opdrachtprogramma de verantwoordelijkheid van de IT-auditor. Bij het bespreken van aangelegenheden die bij de algehele opdrachttaakpak of het opdrachtprogramma horen, moet zorgvuldigheid in acht worden genomen om de effectiviteit van de opdracht niet teniet te doen. Zo kan het in detail bespreken van de aard en timing van gedetailleerde werkzaamheden met de geschikte partij(en) de effectiviteit van de opdracht in het gedrang brengen omdat de werkzaamheden daardoor te voorspelbaar worden	De IT-auditor kan ervoor kiezen om elementen van het plannen met de geschikte partij(en) te bespreken om het uitvoeren en managen van de opdracht te vergemakkelijken (om bijvoorbeeld bepaalde geplande werkzaamheden te coördineren met de werkzaamheden van het personeel van de geschikte partij(en)). Hoewel dergelijke besprekingen veelvuldig plaatsvinden, blijft de algehele opdrachttaakpak en het opdrachtprogramma de verantwoordelijkheid van de IT-auditor. Bij het bespreken van aangelegenheden die bij de algehele opdrachttaakpak of het opdrachtprogramma horen, moet zorgvuldigheid in acht worden genomen om de effectiviteit van de opdracht niet teniet te doen. Zo kan het in detail bespreken van de aard en timing van gedetailleerde werkzaamheden met de geschikte partij(en) de effectiviteit van de opdracht in het gedrang brengen omdat de werkzaamheden daardoor te voorspelbaar worden
A88.	Het plannen is geen afzonderlijke fase, maar eerder een voortdurend en iteratief proces gedurende de opdracht. Als gevolg van onverwachte gebeurtenissen, wijzigingen in voorwaarden of verkregen assurance-informatie kan het nodig zijn dat de IT-auditor de algehele aanpak en het opdrachtprogramma herzielt en daardoor ook de resulterende geplande aard, timing en omvang van werkzaamheden.	Het plannen is geen afzonderlijke fase, maar eerder een voortdurend en iteratief proces gedurende de opdracht. Als gevolg van onverwachte gebeurtenissen, wijzigingen in voorwaarden of verkregen assurance-informatie kan het nodig zijn dat de IT-auditor de algehele aanpak en het opdrachtprogramma herzielt en daardoor ook de resulterende geplande aard, timing en omvang van werkzaamheden.
A89.	Bij kleinere of minder complexe opdrachten kan de gehele opdracht door een heel klein opdrachtteam worden uitgevoerd. Dit team omvat mogelijk de opdrachtpartner (die een zelfstandige IT-auditor kan zijn) die zonder andere leden van het opdrachtteam werkt. Bij een kleiner opdrachtteam verlopen de coördinatie van en de communicatie tussen de teamleden eenvoudiger. Het vaststellen van de algehele opdrachttaakpak hoeft in dergelijke gevallen niet ingewikkeld of tijdrovend te zijn. Dit zal afhankelijk zijn van de grootte van de entiteit, de complexiteit van de opdracht, met inbegrip van het onderzoeksobject en criteria en de omvang van het opdrachtteam. Zo kan bij een doorlopende opdracht aan de hand van de werkdocumenten een kort memorandum worden opgesteld waarin de aandacht wordt gevestigd op de problemen die tijdens de lopende periode op basis van besprekingen met de geschikte partij wordt bijgewerkt. Dit kan dan dienen als de documentatie voor de opdrachttaakpak voor de lopende opdracht.	Bij kleinere of minder complexe opdrachten kan de gehele opdracht door een heel klein opdrachtteam worden uitgevoerd. Dit team omvat mogelijk de opdrachtpartner (die een zelfstandige IT-auditor kan zijn) die zonder andere leden van het opdrachtteam werkt. Bij een kleiner opdrachtteam verlopen de coördinatie van en de communicatie tussen de teamleden eenvoudiger. Het vaststellen van de algehele opdrachttaakpak hoeft in dergelijke gevallen niet ingewikkeld of tijdrovend te zijn. Dit zal afhankelijk zijn van de grootte van de entiteit, de complexiteit van de opdracht, met inbegrip van het onderzoeksobject en criteria en de omvang van het opdrachtteam. Zo kan bij een doorlopende opdracht aan de hand van de werkdocumenten een kort memorandum worden opgesteld waarin de aandacht wordt gevestigd op de problemen die tijdens de pas afgeronde opdracht zijn geïdentificeerd en dat tijdens de lopende periode op basis van besprekingen met de geschikte partij wordt bijgewerkt. Dit kan dan dienen als de documentatie voor de opdrachttaakpak voor de lopende opdracht.

A90.	De IT-auditor die doorgaat met de opdracht in de omstandigheden die in paragraaf 43 zijn beschreven zal: a) op basis van zijn professionele oordeelsvorming een andere dan goedkeurende conclusie formuleren: Wanneer de ongeschikte van toepassing zijnde criteria of het ongeschikte onderzoeksobject de beoogde gebruikers waarschijnlijk zullen misleiden, dient hij een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie te formuleren, afhankelijk van hoe materieel de aangelegenheid is en of deze van diepgaande invloed is. b) In andere gevallen zou een conclusie met beperking of een onthouding van een conclusie gepast zijn afhankelijk van hoe materieel en van diepgaande invloed de aangelegenheid is.	In de omstandigheden die in paragraaf 43 zijn beschreven, wanneer een deel of het gehele onderzoeksobject niet geschikt is voor een assurance-opdracht en de IT-auditor verder gaat met de opdracht als dit gerechtvaardigd is, zal een conclusie met beperking of een onthouding van een conclusie gepast zijn afhankelijk van hoe materieel en van diepgaande invloed de aangelegenheid is.
A91.	Indien na het aanvaarden van de opdracht de IT-auditor bijvoorbeeld ontdekt dat het toepassen van de van toepassing zijnde criteria tot mogelijke tendentie leidt inzake de informatie over het onderzoeksobject en de mogelijke tendentie van de informatie over het onderzoeksobject van materieel belang en van diepgaande invloed is, zou een afkeurende conclusie in de omstandigheden van toepassing zijn. <i>Materialiteit (Zie: Paragraaf 44)</i>	Paragraaf A91 vervalt.
A92.	Professionele oordeelsvormingen over materialiteit worden in het licht van de gegeven omstandigheden gevormd, maar worden niet door het niveau van zekerheid beïnvloed, althans voor dezelfde beoogde gebruikers en hetzelfde doel. Materialiteit voor een opdracht met een zekerheid is hetzelfde als bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid omdat materialiteit gebaseerd wordt op de informatiebehoefte van de beoogde gebruikers.	<i>Materialiteit (Zie Par. 44)</i> Professionele oordeelsvormingen over materialiteit worden in het licht van de gegeven omstandigheden gevormd, maar worden niet door het niveau van zekerheid beïnvloed, althans voor dezelfde beoogde gebruikers en hetzelfde doel. Materialiteit voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid is hetzelfde als bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid omdat materialiteit gebaseerd wordt op de informatiebehoefte van de beoogde gebruikers.
A93.	De van toepassing zijnde criteria kunnen het concept van materialiteit in de context van het opstellen en weergeven van de informatie over het onderzoeksobject bespreken en daardoor voor de IT-auditor een raamwerk verschaffen voor het in overweging nemen van de materialiteit voor de opdracht. Hoewel van toepassing zijnde criteria materialiteit in verschillende termen kunnen bespreken omvat het concept van materialiteit doorgaans de aangelegenheden die in paragrafen A92-A100 worden besproken. Indien de van toepassing zijnde criteria geen bespreking van het concept materialiteit omvatten, verschaffen deze paragrafen een referentiekader aan de IT-auditor.	De van toepassing zijnde criteria kunnen het concept van materialiteit in de context van het opstellen en weergeven van het onderzoeksobject bespreken en daardoor voor de IT-auditor een raamwerk verschaffen voor het in overweging nemen van de materialiteit voor de opdracht. Hoewel van toepassing zijnde criteria materialiteit in verschillende termen kunnen bespreken omvat het concept van materialiteit doorgaans de aangelegenheden die in paragrafen A92-A100 worden besproken. Indien de van toepassing zijnde criteria geen bespreking van het concept materialiteit omvatten, verschaffen deze paragrafen een referentiekader aan de IT-auditor.
A94.	Afwijkingen, met inbegrip van weglatingen, worden verondersteld van materieel belang te zijn indien hiervan, afzonderlijk of gezamenlijk, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij invloed hebben op de	Verschillen worden verondersteld van materieel belang te zijn indien hiervan, afzonderlijk of gezamenlijk, redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat zij invloed hebben op de relevante beslissingen die

	relevante beslissingen die beoogde gebruikers nemen op basis van de informatie over het onderzoeksobject. Overweging van materialiteit door de IT-auditor is een kwestie van professionele oordeelsvorming en wordt beïnvloed door de perceptie van de IT-auditor van de algemene informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep. In dit verband mag de IT-auditor redelijkerwijs aannemen dat beoogde gebruikers: a) Een redelijke kennis hebben van het onderzoeksobject; b) Begrijpen dat de IT-auditor het concept van materialiteit heeft toegepast in het meten en beoordelen van en het verkrijgen van zekerheid ten aanzien van het onderzoeksobject. c) Inzicht hebben in inherente onzekerheden die horen bij het meten of evalueren van het onderzoeksobject; en d) Redelijke keuzes maken op basis van het onderzoeksobject als geheel. Tenzij de opdracht is opgezet om te voldoen aan de specifieke informatiebehoeften van specifieke gebruikers wordt het mogelijke effect van verschillen op specifieke gebruikers, wier informatiebehoeften ver uiteen kunnen lopen, doorgaans niet in overweging genomen (zie ook paragrafen A16-A18).	beoogde gebruikers nemen met betrekking tot het onderzoeksobject. Overweging van materialiteit door de IT-auditor is een kwestie van professionele oordeelsvorming en wordt beïnvloed door de perceptie van de IT-auditor van de algemene informatiebehoeften van de beoogde gebruikers als groep. In dit verband mag de IT-auditor redelijkerwijs aannemen dat beoogde gebruikers: a) Een redelijke kennis hebben van het onderzoeksobject; b) Begrijpen dat de IT-auditor het concept van materialiteit heeft toegepast in het meten en beoordelen van en het verkrijgen van zekerheid ten aanzien van het onderzoeksobject. c) Inzicht hebben in inherente onzekerheden die horen bij het meten of evalueren van het onderzoeksobject; en d) Redelijke keuzes maken op basis van het onderzoeksobject als geheel. Tenzij de opdracht is opgezet om te voldoen aan de specifieke informatiebehoeften van specifieke gebruikers wordt het mogelijke effect van verschillen op specifieke gebruikers, wier informatiebehoeften ver uiteen kunnen lopen, doorgaans niet in overweging genomen (zie ook paragrafen A16-A18).
A95.	Materialiteit wordt in overweging genomen in de context van kwalitatieve factoren en, wanneer van toepassing, kwantitatieve factoren. Het relatieve belang van kwalitatieve factoren en kwantitatieve factoren bij het overwegen van materialiteit bij een specifieke opdracht is voor de IT-auditor een kwestie van professionele oordeelsvorming.	Materialiteit wordt in overweging genomen in de context van kwalitatieve factoren en, wanneer van toepassing, kwantitatieve factoren. Het relatieve belang van kwalitatieve factoren en kwantitatieve factoren bij het overwegen van materialiteit bij een specifieke opdracht is voor de IT-auditor een kwestie van professionele oordeelsvorming.
A96.	Kwalitatieve factoren kunnen onder meer het volgende omvatten: • Het aantal personen of entiteiten die door het onderzoeksobject worden beïnvloed. • De interactie tussen, en relatief belang van, verschillende componenten van de informatie over het onderzoeksobject wanneer dit uit meerdere componenten is opgemaakt, zoals een rapport dat vele prestatie-indicatoren omvat. • De formulering die is gekozen omtrent de informatie over het onderzoeksobject die in verhalende vorm wordt geschreven. • De kenmerken van de presentatie die voor de informatie over het onderzoeksobject wordt aangepast wanneer de van toepassing zijnde	Kwalitatieve factoren kunnen onder meer het volgende omvatten: • Het aantal personen of entiteiten die door het onderzoeksobject worden beïnvloed. • De interactie tussen, en relatief belang van, verschillende componenten van het onderzoeksobject wanneer dit uit meerdere componenten is opgemaakt. • De aard van een verschil, bijvoorbeeld de aard van waargenomen deviaties van een interne beheersingsmaatregel wanneer het onderzoeksobject een vermelding is dat de interne beheersingsmaatregel effectief is. • De vraag of een verschil het naleven van wet- of regelgeving

	criteria variaties in die presentatie mogelijk maken. - De aard van een afwijking, bijvoorbeeld de aard van waargenomen deviaties van een interne beheersingsmaatregel wanneer de informatie over het onderzoeksobject een vermelding is dat de interne beheersingsmaatregel effectief is. - De vraag of een afwijking het naleven van wet- of regelgeving beïnvloedt. - In het geval van periodieke rapportering over een onderzoeksobject, het effect van een aanpassing die informatie uit het verleden of huidige informatie over het onderzoeksobject beïnvloedt of die in de toekomst waarschijnlijk hierop van invloed zal zijn. - De vraag of een afwijking het gevolg is van een opzettelijke handeling dan wel een niet-opzettelijke. - De vraag of een afwijking significant is gelet op het inzicht van de IT-auditor in bekende eerdere communicatie met gebruikers bijvoorbeeld met betrekking tot de verwachte uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject. - De vraag of een afwijking verband houdt met de relatie tussen de verantwoordelijke partij, de evalueerder of de opdrachtgever of hun relatie met andere partijen. - Wanneer een drempel of benchmark geïdentificeerd is, de vraag of het resultaat van de maatregel afwijkt van die waarde. - Wanneer het onderzoeksobject een overheidsprogramma of entiteit in de publieke sector betreft, de vraag of een bepaald aspect van het programma of de entiteit significant is met betrekking tot de aard, zichtbaarheid en gevoeligheid van het programma of de entiteit. - Wanneer het assurance-rapport verband houdt met een conclusie over naleving van wet- of regelgeving, de ernst van de consequenties van niet-naleving.	beïnvloedt. - De vraag of een verschil het gevolg is van een opzettelijke handeling dan wel een niet-opzettelijke. - De vraag of een verschil significant is gelet op het inzicht van de IT-auditor in bekende eerdere communicatie met gebruikers bijvoorbeeld met betrekking tot de verwachte uitkomst van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject. - De vraag of een verschil verband houdt met de relatie tussen de verantwoordelijke partij of de opdrachtgever of hun relatie met andere partijen. - Wanneer een drempel of benchmark geïdentificeerd is, de vraag of het resultaat van de maatregel afwijkt van die waarde. - Wanneer het onderzoeksobject een overheidsprogramma of entiteit in de publieke sector betreft, de vraag of een bepaald aspect van het programma of de entiteit significant is met betrekking tot de aard, zichtbaarheid en gevoeligheid van het programma of de entiteit. - Wanneer het assurance-rapport verband houdt met een conclusie over naleving van wet- of regelgeving, de ernst van de consequenties van niet-naleving.
A97.	Kwantitatieve factoren hebben betrekking op de omvang van de afwijkingen ten opzichte van de gerapporteerde bedragen van de aspecten van de informatie over het onderzoeksobject die: - Numeriek worden uitgedrukt; of - Anderszins gerelateerd zijn aan numerieke waarden (het aantal waargenomen deviaties van een interne beheersingsmaatregel kan bijvoorbeeld een relevante kwantitatieve factor zijn wanneer de informatie over het onderzoeksobject een vermelding is dat de interne beheersingsmaatregel effectief is).	Kwantitatieve factoren hebben betrekking op de omvang van de verschillen die: - Numeriek worden uitgedrukt; of - Anderszins gerelateerd zijn aan numerieke waarden (het aantal waargenomen deviaties van een interne beheersingsmaatregel kan bijvoorbeeld een relevante kwantitatieve factor zijn wanneer de informatie over het onderzoeksobject een vermelding is dat de interne beheersingsmaatregel effectief is).

A98.	Wanneer kwantitatieve factoren van toepassing zijn houdt het plannen van de opdracht om alleen individuele afwijkingen van materieel belang te ontdekken geen rekening met het feit dat het geheel van de niet-gecorrigeerde en niet-ontdekte afzonderlijke afwijkingen die niet van materieel belang zijn ertoe kunnen leiden dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. Het kan daarom bij het plannen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden voor de IT-auditor passen op een lager materialiteitsniveau als basis voor het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden.	Wanneer kwantitatieve factoren van toepassing zijn houdt het plannen van de opdracht om alleen individuele verschillen van materieel belang te ontdekken geen rekening met het feit dat het geheel van de niet-gecorrigeerde en niet-ontdekte afzonderlijke verschillen die niet van materieel belang zijn ertoe kunnen leiden dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat. Het kan daarom bij het plannen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden voor de IT-auditor passend zijn om een kwantiteit vast te stellen op een lager materialiteitsniveau als basis voor het bepalen van de aard, timing en omvang van de werkzaamheden.
A99.	Materialiteit houdt verband met de informatie die door het assurance-rapport wordt omvat. Daarom wordt de materialiteit in overweging genomen in relatie tot alleen dat gedeelte dat door de opdracht wordt omvat wanneer de opdracht een aantal, maar niet alle, aspecten van de gecommuniceerde informatie over een onderzoeksobject omvat.	Materialiteit houdt verband met de informatie die door het assurance-rapport wordt omvat. Daarom wordt de materialiteit in overweging genomen in relatie tot alleen dat gedeelte dat door de opdracht wordt omvat.
A100.	Een conclusie vormen over de materialiteit van geïdentificeerde afwijkingen die als gevolg van de uitgevoerde werkzaamheden zijn ontdekt, vereist professionele oordeelsvorming. Bijvoorbeeld - De van toepassing zijnde criteria voor het onderzoeken van de detoegevoegde-waarde van een IT helpdesk voor een telecomprovider kan de snelheid van de verleende diensten, de kwaliteit van de diensten, het aantal gebruikers dat tijdens een dienst wordt behandeld en de kosten van de diensten in vergelijking met soortgelijke telecomproviders omvatten. Als er aan drie van deze toepassing zijnde criteria wordt voldaan, maar er aan één criterium net niet wordt voldaan, is er professionele oordeelsvorming noodzakelijk om te kunnen concluderen of de IT helpdesk van de telecomprovider toegevoegde waarde biedt. - Bij een compliance-opdracht kan de entiteit negen bepalingen van de relevante wet- of regelgeving wel hebben nageleefd, maar één bepaling niet. Professionele oordeelsvorming is noodzakelijk om te kunnen concluderen of de entiteit de relevante wet- of regelgeving als geheel heeft nageleefd. De IT-auditor kan zowel de significantie van de bepaling die de entiteit niet had nageleefd in overweging nemen als de relatie van die bepaling met de resterende bepalingen van de relevante wet- of regelgeving.	Een conclusie vormen over de materialiteit van geïdentificeerde verschillen die als gevolg van de uitgevoerde werkzaamheden zijn ontdekt, vereist professionele oordeelsvorming. Bijvoorbeeld - De van toepassing zijnde criteria voor het onderzoeken van de toegevoegde-waarde opdracht van een IT helpdesk voor een telecomprovider kan de snelheid van de verleende diensten, de kwaliteit van de diensten, het aantal patiënten dat tijdens een dienst wordt behandeld en de kosten van de diensten in vergelijking met soortgelijke telecomproviders omvatten. Als er aan drie van deze van toepassing zijnde criteria wordt voldaan, maar er aan één criterium net niet wordt voldaan, is er professionele oordeelsvorming noodzakelijk om te kunnen concluderen of de IT helpdesk van de telecomprovider toegevoegde waarde biedt. - Bij een compliance-opdracht kan de entiteit negen bepalingen van de relevante wet- of regelgeving wel hebben nageleefd, maar één bepaling niet. Professionele oordeelsvorming is noodzakelijk om te kunnen concluderen of de entiteit de relevante wet- of regelgeving als geheel heeft nageleefd. De IT-auditor kan zowel de significantie van de bepaling die de entiteit niet had nageleefd in overweging nemen als de relatie van die bepaling met de resterende bepalingen van de relevante wet- of regelgeving.
	<i>Inzicht in de omstandigheden van de opdracht (Zie: Paragraaf 45-47R)</i>	<i>Inzicht in de omstandigheden van de opdracht (Zie Par. 45-47R)</i>
A101.	Het volgende kan het opdrachtteam helpen bij het plannen en uitvoeren	Het volgende kan het opdrachtteam helpen bij het plannen en uitvoeren

	van de opdracht: - Besprekingen tussen de opdrachtpartner en andere kernleden van het opdrachtteam en belangrijke door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen over de vatbaarheid van de informatie over het onderzoeksobject voor een afwijking van materieel belang; alsmede - De toepassing van de van toepassing zijnde criteria op de feiten en omstandigheden van de opdracht. Het is tevens nuttig om relevante aangelegenheden te communiceren aan leden van het opdrachtteam en aan door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen die niet bij de bespreking betrokken zijn.	van de opdracht: - Besprekingen tussen de opdrachtpartner en andere kernleden van het opdrachtteam en belangrijke door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen over de vatbaarheid van (de informatie over) het onderzoeksobject voor een verschil van materieel belang; alsmede - De toepassing van de van toepassing zijnde criteria op de feiten en omstandigheden van de opdracht. Het is tevens nuttig om relevante aangelegenheden te communiceren aan leden van het opdrachtteam en aan door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen die niet bij de bespreking betrokken zijn.
A102.	Het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht verschaft aan de IT-auditor een referentiekader om gedurende de opdracht professionele oordeelsvorming toe te passen, bijvoorbeeld bij: - Het in overweging nemen van de kenmerken van het onderzoeksobject; - Het beoordelen van de geschiktheid van criteria; - Het in overweging nemen van de factoren die, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, significant zijn bij het aansturen van de inspanningen van het opdrachtteam, met inbegrip van waar speciale overweging noodzakelijk kan zijn; bijvoorbeeld de behoefte aan gespecialiseerde vaardigheden of de werkzaamheden van een deskundige; - Het vaststellen en evalueren van de doorlopende geschiktheid van kwantitatieve materialiteitsniveaus (waar van toepassing), en het in overweging nemen van kwalitatieve materialiteitsfactoren; - Het ontwikkelen van verwachtingen die bij het uitvoeren van cijferanalyses zullen worden gebruikt; - Het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden; - Het evalueren van assurance-informatie, met inbegrip van de redelijkheid van de mondelinge en schriftelijke bevestigingen die door de IT-auditor zijn ontvangen.	Het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht verschaft aan de IT-auditor een referentiekader om gedurende de opdracht professionele oordeelsvorming toe te passen, bijvoorbeeld bij: - Het in overweging nemen van de kenmerken van het onderzoeksobject; - Het beoordelen van de geschiktheid van criteria; - Het in overweging nemen van de factoren die, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, significant zijn bij het aansturen van de inspanningen van het opdrachtteam, met inbegrip van waar speciale overweging noodzakelijk kan zijn; bijvoorbeeld de behoefte aan gespecialiseerde vaardigheden of de werkzaamheden van een deskundige; - Het vaststellen en evalueren van de doorlopende geschiktheid van kwantitatieve materialiteitsniveaus (waar van toepassing), en het in overweging nemen van kwalitatieve materialiteitsfactoren; - Het ontwikkelen van verwachtingen die bij het uitvoeren van cijferanalyses zullen worden gebruikt; - Het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden; - Het evalueren van assurance-informatie, met inbegrip van de redelijkheid van de mondelinge en schriftelijke bevestigingen die door de IT-auditor zijn ontvangen.
A103.	De IT-auditor heeft doorgaans minder diepgaand inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht dan de verantwoordelijke partij. De IT-auditor heeft doorgaans ook minder inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht voor een beperkte mate van zekerheid dan voor een	De IT-auditor heeft doorgaans minder diepgaand inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht dan de verantwoordelijke partij. De IT-auditor heeft doorgaans ook minder inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht voor een beperkte mate van zekerheid dan

	opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Hoewel bijvoorbeeld bij sommige opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte zekerheid de IT-auditor inzicht kan verwerven in de interne beheersing met betrekking tot het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject, is dit vaak niet het geval.	voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Hoewel bijvoorbeeld bij sommige opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid de IT-auditor inzicht kan verwerven in de interne beheersing met betrekking tot het opstellen van het onderzoeksobject, is dit vaak niet het geval.
A104.	Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zal het identificeren van de gebieden waar een afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject zich waarschijnlijk zal voordoen, de IT-auditor in staat stellen om werkzaamheden op die gebieden te richten. Bij een opdracht waar, bijvoorbeeld, de informatie over het onderzoeksobject een informatiebeveiligingsrapport betreft, kan de IT-auditor zich richten op bepaalde gebieden van het auditor zelf richten op bepaalde gebieden van het informatiebeveiligingsrapport. De IT-auditor kan over alle informatie over het onderzoeksobject werkzaamheden opzetten en uitvoeren wanneer de informatie over het onderzoeksobject alleen uit een enkel gebied bestaat of wanneer het verkrijgen van zekerheid over alle gebieden van de informatie over het onderzoeksobject nodig is om zinnige zekerheid te verkrijgen.	Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zal het identificeren van de gebieden waar een verschil van materieel belang in het onderzoeksobject zich waarschijnlijk zal voordoen, de IT-auditor in staat stellen om werkzaamheden op die gebieden te richten. Bij een opdracht waar, bijvoorbeeld, het onderzoeksobject informatiebeveiliging betreft, kan de IT-auditor zich richten op bepaalde gebieden van informatiebeveiliging. De IT-auditor kan over het gehele onderzoeksobject werkzaamheden opzetten en uitvoeren wanneer het onderzoeksobject alleen uit een enkel gebied bestaat of wanneer het verkrijgen van zekerheid over alle gebieden van het onderzoeksobject nodig is om zinnige zekerheid te verkrijgen.
A105.	Bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid helpt het inzicht in de interne beheersing over de informatie over het onderzoeksobject de IT-auditor bij het identificeren van de soorten afwijkingen en van factoren die de risico's van een afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject beïnvloeden. Van de IT-auditor wordt vereist dat hij, door het uitvoeren van werkzaamheden ter aanvulling op het bij de verantwoordelijke partij verzoeken om inlichtingen, de opzet van de relevante interne beheersingsmaatregelen evalueert en vaststelt of deze zijn geïmplementeerd. Professionele oordeelsvorming is noodzakelijk om te kunnen bepalen welke interne beheersingsmaatregelen in de omstandigheden van de opdracht relevant zijn.	Bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid helpt het inzicht in de interne beheersing over het onderzoeksobject de IT-auditor bij het identificeren van de soorten verschillen en van factoren die de risico's van een verschil van materieel belang in het onderzoeksobject beïnvloeden. Professionele oordeelsvorming is noodzakelijk om te kunnen bepalen welke interne beheersingsmaatregelen in de omstandigheden van de opdracht relevant zijn.
A105A	-	Indien het bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid de doelstelling is om de opzet of werking van de beheersingsmaatregelen te beoordelen van een proces (bijvoorbeeld een proces voor het omgaan met gebruikers op de 1e lijns supportafdeling van een IT helpdesk), dan is van de IT-auditor vereist tijdens de planningsfase bij de initiële opdracht, de interne beheersingsmaatregelen te identificeren, voor zover dat nodig is binnen reikwijdte en de risico-inschatting van de opdracht. Van de IT-auditor is niet vereist om tijdens de planningsfase bij de initiële opdracht de opzet en de werking van de beheersingsmaatregelen te evalueren. Dit werk zou later in de opdracht

		uitgevoerd kunnen worden, aangezien de interne beheersingsmaatregelen het onderzoeksobject zijn van deze opdracht.
A105B	-	Indien het bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid de doelstelling is om conclusies te trekken over een bepaalde uitkomst van een proces, dan kunnen beheersmaatregelen minder relevant zijn. Zo kan bijvoorbeeld een assurance-opdracht zodanig opgezet zijn om een conclusie over de vraag of de tijd die nodig is om specifieke artikelen te verwerken, (bijvoorbeeld toepassingen om een dienst te ontvangen) in een bepaalde periode hoger is dan wat in het kader van het bestaande beleid is toegestaan. De IT-auditor kan eenvoudig onderzoeken dat alle elementen zijn verwerkt in de aangegeven periode en concluderen of er is voldaan aan de gestelde voorwaarden.
A105C	-	Wanneer beheersingsmaatregelen relevant zijn voor de doelstelling van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid, evalueert de IT-auditor de opzet van de interne beheersingsmaatregelen door het documenteren van de belangrijkste beheersingsmaatregelen, en het identificeren van tekortkomingen, zoals ontoereikende of ontbrekende beheersingsmaatregelen, indien van toepassing. Om te bepalen of de beheersingsmaatregelen bestaan, kan de IT-auditor vaak lijncontroles uitvoeren, of vaststellen dat de beheersingsmaatregel wordt uitgevoerd door, bijvoorbeeld, het personeel van de verantwoordelijke partij.
A106.	Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid helpt het in overweging nemen van het proces dat is gebruikt om de informatie over het onderzoeksobject op te stellen de IT-auditor bij het opzetten en uitvoeren van werkzaamheden die inspelen op de gebieden waar een afwijking van materieel belang in de informatie over het onderzoeksobject zich waarschijnlijk zal voordoen. Bij het in overweging nemen van het gehanteerde proces maakt de IT-auditor gebruik van professionele oordeelsvorming om te kunnen bepalen welke aspecten van het proces voor de opdracht relevant zijn. Hij zou tevens bij de geschikte partij kunnen verzoeken om inlichtingen over die aspecten.	Paragraaf A106 vervalt.

A107.	Bij zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid kunnen de resultaten van het risico-inschattingsproces door de entiteit de IT-auditor helpen bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht.	Bij zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid kunnen de resultaten van het risico-inschattingsproces door de entiteit de IT-auditor helpen bij het verwerven van inzicht in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht.
	Het verkrijgen van assurance informatie	Het verkrijgen van assurance informatie
	<i>De aard, timing en omvang van werkzaamheden (Zie Par. 48(B)-49(R))</i>	<i>De aard, timing en omvang van werkzaamheden (Zie Par. 48(B)-49(R))</i>
A108.	De IT-auditor kiest een combinatie van werkzaamheden om, in voorkomend geval, een redelijke of een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen. De werkzaamheden hieronder kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt voor het plannen of uitvoeren van de opdracht, afhankelijk van de context waarin zij door de IT-auditor worden toegepast: • Inspectie • Waarneming • Externe bevestiging • Herberekening • Opnieuw uitvoeren • Cijferanalyses en • Verzoeken om inlichtingen	De IT-auditor kiest een combinatie van werkzaamheden om, in voorkomend geval, een redelijke of een beperkte mate van zekerheid te verkrijgen. De werkzaamheden hieronder kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt voor het plannen of uitvoeren van de opdracht, afhankelijk van de context waarin zij door de IT-auditor worden toegepast: • Inspectie • Waarneming • Externe bevestiging • Herberekening • Opnieuw uitvoeren • Cijferanalyses en • Verzoeken om inlichtingen
A109.	Factoren die van invloed kunnen zijn op de door de IT-auditor gemaakte selectie van werkzaamheden omvatten: • de aard van het onderzoeksobject; • het niveau van zekerheid dat moet worden verkregen; en • de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers en de opdrachtgever, met inbegrip van relevante beperkingen van tijd en kosten.	Factoren die van invloed kunnen zijn op de door de IT-auditor gemaakte selectie van werkzaamheden omvatten: • de aard van het onderzoeksobject; • het niveau van zekerheid dat moet worden verkregen; en • de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers en de opdrachtgever, met inbegrip van relevante beperkingen van tijd en kosten.
A110.	In sommige gevallen kan een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject vereisten omvatten die invloed hebben op de aard, timing en omvang van werkzaamheden. Een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject kan bijvoorbeeld de aard of omvang van bepaalde werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd of het niveau van zekerheid dat bij een bepaald soort opdracht naar verwachting wordt gehaald, beschrijven. Zelfs in zulke gevallen is het bepalen van de exacte aard, timing en omvang van werkzaamheden een kwestie van professionele oordeelsvorming en dit zal per opdracht verschillen.	In sommige gevallen kan een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject vereisten omvatten die invloed hebben op de aard, timing en omvang van werkzaamheden. Een specifieke Richtlijn die betrekking heeft op het onderzoeksobject kan bijvoorbeeld de aard of omvang van bepaalde werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd of het niveau van zekerheid dat bij een bepaald soort opdracht naar verwachting wordt gehaald, beschrijven. Zelfs in zulke gevallen is het bepalen van de exacte aard, timing en omvang van werkzaamheden een kwestie van professionele oordeelsvorming en dit zal per opdracht verschillen.
A111.	Bij sommige opdrachten is het mogelijk dat de IT-auditor geen enkel	Bij sommige opdrachten is het mogelijk dat de IT-auditor geen enkel

	gebied identificeert waar zich waarschijnlijk een afwijking van materieel belang zal voordoen in de informatie over het onderzoeksobject. Ongeacht de vraag of dergelijke gebieden geïdentificeerd zijn, zet de IT-auditor werkzaamheden op en voert hij deze uit om een zinvol niveau van zekerheid te verkrijgen.	gebied identificeert waar zich waarschijnlijk een verschil van materieel belang zal voordoen in de informatie over het onderzoeksobject. Ongeacht de vraag of dergelijke gebieden geïdentificeerd zijn, zet de IT-auditor werkzaamheden op en voert hij deze uit om een zinvol niveau van zekerheid te verkrijgen.
A112.	Een assurance-opdracht is een iteratief proces en er zou informatie onder de aandacht van de IT-auditor kunnen komen die significant afwijkt van de informatie waarop de bepaling van geplande werkzaamheden was gebaseerd. Bij het door de IT-auditor plannen van de verkregen assurance-informatie ertoe leiden dat de IT-auditor aanvullende werkzaamheden uit moet voeren. Dergelijke werkzaamheden omvatten het vragen aan de evalueerder om de door de IT-auditor geïdentificeerde aangelegenheid te onderzoeken en indien nodig wijzigingen aan te brengen in de informatie over het onderzoeksobject.	Een assurance-opdracht is een iteratief proces en er zou informatie onder de aandacht van de IT-auditor kunnen komen die significant afwijkt van de informatie waarop de bepaling van geplande werkzaamheden was gebaseerd. Bij het door de IT-auditor plannen van werkzaamheden kan de verkregen assurance-informatie ertoe leiden dat de IT-auditor aanvullende werkzaamheden uit moet voeren.
	<i>Bepalen of aanvullende werkzaamheden nodig zijn bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid (Zie: Paragraaf 49(B))</i>	<i>Bepalen of aanvullende werkzaamheden nodig zijn bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid (Zie Par. 49(B))</i>
A113.	De IT-auditor kan zich bewust worden van afwijkingen die, na het toepassen van professionele oordeelsvorming, duidelijk geen aanwijzing zijn van het bestaan van afwijkingen van materieel belang. De volgende voorbeelden geven aan wanneer aanvullende werkzaamheden wellicht niet noodzakelijk zijn omdat, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, de geïdentificeerde afwijkingen duidelijk geen aanwijzing zijn van het bestaan van afwijkingen van materieel belang:	De IT-auditor kan zich bewust worden van verschillen die, na het toepassen van professionele oordeelsvorming, duidelijk geen aanwijzing zijn van het bestaan van verschillen van materieel belang. De volgende voorbeelden geven aan wanneer aanvullende werkzaamheden wellicht niet noodzakelijk zijn omdat, naar de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor, de geïdentificeerde verschillen duidelijk geen aanwijzing zijn van het bestaan van verschillen van materieel belang:
	- Als de materialiteit 10.000 eenheden bedraagt en de IT-auditor oordeelt dat er eventueel een potentiële fout van 100 eenheden bestaat zouden aanvullende werkzaamheden doorgaans niet vereist zijn, tenzij er sprake is van andere kwalitatieve factoren die in overweging moeten worden genomen omdat het risico op een afwijking van materieel belang in de omstandigheden van de opdracht waarschijnlijk aanvaardbaar zal zijn. - Als bij het uitvoeren van een serie werkzaamheden over een gebied waar afwijkingen van materieel belang waarschijnlijk voor zullen komen, een reactie op één van de vele verzoeken om inlichtingen niet als verwacht was, zijn aanvullende werkzaamheden wellicht niet nodig indien het risico op een afwijking van materieel belang	- Als de materialiteit 10.000 eenheden bedraagt en de IT-auditor oordeelt dat er eventueel een potentiële fout van 100 eenheden bestaat zouden aanvullende werkzaamheden doorgaans niet vereist zijn, tenzij er sprake is van andere kwalitatieve factoren die in overweging moeten worden genomen omdat het risico op een verschil van materieel belang in de omstandigheden van de opdracht waarschijnlijk aanvaardbaar zal zijn. - Als bij het uitvoeren van een serie werkzaamheden over een gebied waar verschillen van materieel belang waarschijnlijk voor zullen komen, een reactie op één van de vele verzoeken om inlichtingen niet als verwacht was, zijn aanvullende werkzaamheden wellicht niet nodig indien het risico op een verschil van materieel belang

	desondanks op een niveau ligt dat in de omstandigheden van de opdracht aanvaardbaar is in het licht van de resultaten van andere werkzaamheden.	desondanks op een niveau ligt dat in de omstandigheden van de opdracht aanvaardbaar is in het licht van de resultaten van andere werkzaamheden.
A114.	De IT-auditor kan zich bewust worden van een aangelegenheid of aangelegenheden die hem ertoe brengt of brengen te veronderstellen dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten. De volgende voorbeelden geven aan wanneer aanvullende werkzaamheden nodig zijn wanneer de geïdentificeerde afwijkingen aangeven dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten: • Bij het uitvoeren van cijferanalyses kan de IT-auditor een fluctuatie of relatie identificeren die niet consistent is met andere relevante informatie of die significant afwijkt van de verwachte bedragen of ratio's. • De IT-auditor kan zich bewust worden van een potentiële afwijking van materieel belang door externe bronnen te beoordelen. • Indien de van toepassing zijnde criteria een foutenmarge van 10% toestaat en, op basis van een bepaalde toets, de IT-auditor een foutenmarge van 9% ontdekt, zouden er aanvullende werkzaamheden nodig kunnen zijn omdat het risico op een afwijking van materieel belang in de omstandigheden van de opdracht niet aanvaardbaar zou kunnen zijn. • Als de resultaten van cijferanalyses binnen de verwachtingen liggen maar, desalniettemin dicht bij het overschrijden van de verwachte waarde, zouden er aanvullende werkzaamheden nodig kunnen zijn omdat het risico op een afwijking van materieel belang in de omstandigheden van de opdracht niet aanvaardbaar zou kunnen zijn.	De IT-auditor kan zich bewust worden van een aangelegenheid of aangelegenheden die hem ertoe brengt of brengen te veronderstellen dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten. De volgende voorbeelden geven aan wanneer aanvullende werkzaamheden nodig zijn wanneer de geïdentificeerde verschillen aangeven dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten: • Bij het uitvoeren van cijferanalyses kan de IT-auditor een fluctuatie of relatie identificeren die niet consistent is met andere relevante informatie of die significant afwijkt van de verwachte bedragen of ratio's. • De IT-auditor kan zich bewust worden van een potentiële verschil van materieel belang door externe bronnen te beoordelen. • Indien de van toepassing zijnde criteria een foutenmarge van 10% toestaat en, op basis van een bepaalde toets, de IT-auditor een foutenmarge van 9% ontdekt, zouden er aanvullende werkzaamheden nodig kunnen zijn omdat het risico op een verschil van materieel belang in de omstandigheden van de opdracht niet aanvaardbaar zou kunnen zijn. • Als de resultaten van cijferanalyses binnen de verwachtingen liggen maar, desalniettemin dicht bij het overschrijden van de verwachte waarde, zouden er aanvullende werkzaamheden nodig kunnen zijn omdat het risico op een verschil van materieel belang in de omstandigheden van de opdracht niet aanvaardbaar zou kunnen zijn. Indien bij van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, één of meerdere aangelegenheden onder de aandacht van de IT-auditor komen die ertoe leiden dat de IT-auditor veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten, is van de IT-auditor op grond van paragraaf 49B vereist om aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren. Aanvullende werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld het verzoeken om inlichtingen bij de geschikte partij(en) omvatten of het uitvoeren van andere werkzaamheden naar gelang passend in de omstandigheden.
A115.	Indien bij van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, één of meerdere aangelegenheden onder de aandacht van de IT-auditor komen die ertoe leiden dat de IT-auditor veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten, is van de IT-auditor op grond van paragraaf 49B vereist om aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren. Aanvullende werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld het verzoeken om inlichtingen bij de geschikte partij(en) omvatten of het uitvoeren van andere werkzaamheden naar gelang passend in de omstandigheden.	Indien bij van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, één of meerdere aangelegenheden onder de aandacht van de IT-auditor komen die ertoe leiden dat de IT-auditor veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten, is van de IT-auditor op grond van paragraaf 49B vereist om aanvullende werkzaamheden op te zetten en uit te voeren. Aanvullende werkzaamheden kunnen bijvoorbeeld het verzoeken om inlichtingen bij de geschikte partij(en) omvatten of het uitvoeren van andere werkzaamheden naar gelang passend in de omstandigheden.

A116.	Indien de IT-auditor, na de op grond van paragraaf 49B vereiste aanvullende werkzaamheden te hebben uitgevoerd niet in staat is om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen: - om te concluderen dat de aangelegenheid of aangelegenheden er waarschijnlijk niet toe leidt/leiden dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat; of - om te bepalen dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat; dan is er sprake van een beperking in de reikwijdte en is paragraaf 66 van toepassing.	Indien de IT-auditor, na de op grond van paragraaf 49B vereiste aanvullende werkzaamheden te hebben uitgevoerd niet in staat is om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen: - om te concluderen dat de aangelegenheid of aangelegenheden er waarschijnlijk niet toe leidt/leiden dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat; of - om te bepalen dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat; dan is er sprake van een beperking in de reikwijdte en is paragraaf 66 van toepassing.
A117.	De oordeelsvorming van de IT-auditor over de aard, timing en omvang van de aanvullende werkzaamheden die nodig zijn om assurance-informatie te verkrijgen om te concluderen dat een afwijking van materieel belang niet waarschijnlijk is dan wel om te bepalen dat er sprake is van een afwijking van materieel belang, wordt bijvoorbeeld mede door het volgende bepaald: - Informatie die is verkregen uit de evaluatie van de IT-auditor van de resultaten van de werkzaamheden die reeds zijn uitgevoerd; - Het bijgewerkte inzicht van de IT-auditor in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht die in de loop van de opdracht is verworven; en - De visie van de IT-auditor inzake de aannemelijkheid van de assurance-informatie die nodig is om in te spelen op de aangelegenheid die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang kan bevatten.	De oordeelsvorming van de IT-auditor over de aard, timing en omvang van de aanvullende werkzaamheden die nodig zijn om assurance-informatie te verkrijgen om te concluderen dat een verschil van materieel belang niet waarschijnlijk is dan wel om te bepalen dat er sprake is van een verschil van materieel belang, wordt bijvoorbeeld mede door het volgende bepaald: - Informatie die is verkregen uit de evaluatie van de IT-auditor van de resultaten van de werkzaamheden die reeds zijn uitgevoerd; - Het bijgewerkte inzicht van de IT-auditor in het onderzoeksobject en overige omstandigheden van de opdracht die in de loop van de opdracht is verworven; - De visie van de IT-auditor inzake de aannemelijkheid van de assurance-informatie die nodig is om in te spelen op de aangelegenheid die ertoe leidt dat hij veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten.
	<i>Het verzamelen van niet-gecorrigeerde afwijkingen (Zie paragraaf: 51, 65)</i>	<i>Het verzamelen van niet-gecorrigeerde verschillen (Zie Par.: 51, 65)</i>
A118.	Niet-gecorrigeerde afwijkingen worden tijdens de opdracht verzameld (zie paragraaf 51) met als doel te evalueren of ze, afzonderlijk of gezamenlijk, van materieel belang zijn bij het vormen van de conclusie van de IT-auditor.	Niet-gecorrigeerde verschillen worden tijdens de opdracht verzameld (Zie Par. 51) met als doel te evalueren of ze, afzonderlijk of gezamenlijk, van materieel belang zijn bij het vormen van de conclusie van de IT-auditor.
A119.	De IT-auditor kan een bedrag vaststellen waaronder afwijkingen duidelijk triviaal zullen zijn en niet hoeven te worden verzameld omdat de IT-auditor verwacht dat de verzameling van dergelijke bedragen geen effect zou hebben op de informatie over het onderzoeksobject dat van materieel belang zou zijn. "Duidelijk triviaal" is geen andere benaming voor "niet van materieel belang". Aangelegenheden die duidelijk triviaal zijn zullen	De IT-auditor kan een bedrag vaststellen waaronder verschillen duidelijk triviaal zullen zijn en niet hoeven te worden verzameld omdat de IT-auditor verwacht dat de verzameling van dergelijke bedragen geen effect zou hebben op het onderzoeksobject dat van materieel belang zou zijn. "Duidelijk triviaal" is geen andere benaming voor "niet van materieel belang". Aangelegenheden die duidelijk triviaal zijn zullen van

	van een beduidend andere orde van grootte (kleiner) zijn dan de materialiteit die was vastgesteld overeenkomstig paragraaf 44 en zullen aangelegenheden zijn die duidelijk onbeduidend zijn, ongeacht of zij afzonderlijk of gezamenlijk in overweging worden genomen of en ongeacht of ze naar omvang, aard of omstandigheden worden beoordeeld. Wanneer er onzekerheid bestaat over de vraag of één of meerdere elementen duidelijk triviaal zijn wordt de aangelegenheid niet beschouwd als duidelijk triviaal.	een beduidend andere orde van grootte (kleiner) zijn dan de materialiteit die was vastgesteld overeenkomstig paragraaf 44 en zullen aangelegenheden zijn die duidelijk onbeduidend zijn, ongeacht of zij afzonderlijk of gezamenlijk in overweging worden genomen of en ongeacht of ze naar omvang, aard of omstandigheden worden beoordeeld. Wanneer er onzekerheid bestaat over de vraag of één of meerdere elementen duidelijk triviaal zijn wordt de aangelegenheid niet beschouwd als duidelijk triviaal.
	<i>Overwegingen wanneer een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige bij de opdracht betrokken is</i>	<i>Overwegingen wanneer een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige bij de opdracht betrokken is</i>
A120.	Aard, timing en omvang van werkzaamheden (Zie: Paragraaf 52) De volgende aangelegenheden zijn vaak relevant bij het bepalen van de aard, timing en omvang van werkzaamheden met betrekking tot de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige wanneer een onderdeel van de assurance-werkzaamheden door één of meerdere door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen zijn uitgevoerd (zie paragraaf A70): a) De significantie van de werkzaamheden van die deskundige in de context van de opdracht (zie ook paragrafen A121-A122); b) De aard van de aangelegenheid waarop de werkzaamheden van die deskundige betrekking heeft; c) De risico's van afwijkingen van materieel belang in de aangelegenheid waarop de werkzaamheden van die deskundige betrekking hebben; d) De kennis van de IT-auditor van en zijn ervaring met eerdere werkzaamheden die door die deskundige zijn uitgevoerd; en e) De vraag of die deskundige onderworpen is aan de beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor (zie ook paragrafen A123-A124).	Aard, timing en omvang van werkzaamheden (Zie Par. 52) De volgende aangelegenheden zijn vaak relevant bij het bepalen van de aard, timing en omvang van werkzaamheden met betrekking tot de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige wanneer een onderdeel van de assurance-werkzaamheden door één of meerdere door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen zijn uitgevoerd (Zie Par. A70): a) De significantie van de werkzaamheden van die deskundige in de context van de opdracht (zie ook paragrafen A121-A122); b) De aard van de aangelegenheid waarop de werkzaamheden van die deskundige betrekking heeft; c) De risico's van a verschillen van materieel belang in de aangelegenheid waarop de werkzaamheden van die deskundige betrekking hebben; d) De kennis van de IT-auditor van en zijn ervaring met eerdere werkzaamheden die door die deskundige zijn uitgevoerd; en e) De vraag of die deskundige onderworpen is aan de beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor (zie ook paragrafen A123-A124).
	Het integreren van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige	Het integreren van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige
A121.	Assurance-opdrachten kunnen worden uitgevoerd op een breed scala van objecten van onderzoek die gespecialiseerde vaardigheden en kennis vereisen die verder gaan dan waar de opdrachtpartner en overige leden van het opdrachtteam over beschikken en waarvoor de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige worden gebruikt. In sommige situaties zal de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige worden geraadpleegd om advies te geven over een individuele aangelegenheid. Hoe groter de significantie van de	Assurance-opdrachten kunnen worden uitgevoerd op een breed scala van objecten van onderzoek die gespecialiseerde vaardigheden en kennis vereisen die verder gaan dan waar de opdrachtpartner en overige leden van het opdrachtteam over beschikken en waarvoor de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige worden gebruikt. In sommige situaties zal de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige worden geraadpleegd om advies te geven over een individuele aangelegenheid. Hoe groter de significantie van de

	werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige in de context van de opdracht is, des te waarschijnlijker is het dat die deskundige zal werken als onderdeel van een multidisciplinair team dat bestaat uit deskundigen inzake het onderzoeksobject en overig assurance-personeel. Hoe meer de werkzaamheden van die deskundige in de aard, timing en omvang met de algehele werkinspanning worden geïntegreerd, des te belangrijker is de wederzijdse communicatie tussen de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige en overig assurance-personeel. Effectieve wederzijdse communicatie vergemakkelijkt een juiste integratie van de werkzaamheden van de deskundige met de werkzaamheden van anderen voor de opdracht.	werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige in de context van de opdracht is, des te waarschijnlijker is het dat die deskundige zal werken als onderdeel van een multidisciplinair team dat bestaat uit deskundigen inzake het onderzoeksobject en overig assurance-personeel. Hoe meer de werkzaamheden van die deskundige in de aard, timing en omvang met de algehele werkinspanning worden geïntegreerd, des te belangrijker is de wederzijdse communicatie tussen de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige en overig assurance-personeel. Effectieve wederzijdse communicatie vergemakkelijkt een juiste integratie van de werkzaamheden van de deskundige met de werkzaamheden van anderen voor de opdracht.
A122.	Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige, zoals in paragraaf A71 aangegeven, kan het passend zijn om een aantal werkzaamheden uit te voeren die op grond van paragraaf 52 zijn vereist bij de aanvaarding van de opdracht of bij de continuering hiervan. Dit is in het geval wanneer: - de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige volledig zullen worden geïntegreerd met de werkzaamheden van andere bij de assurance-opdracht betrokken personen; en - er in het begin van de opdracht van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige gebruik wordt gemaakt, bijvoorbeeld tijdens de initiële planning en risico-inschatting.	Wanneer er gebruik wordt gemaakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige, zoals in paragraaf A71 wordt aangegeven, kan het passend zijn om een aantal werkzaamheden uit te voeren die op grond van paragraaf 52 zijn vereist bij de aanvaarding van de opdracht of bij de continuering hiervan. Dit is in het bijzonder het geval wanneer: - de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige volledig zullen worden geïntegreerd met de werkzaamheden van andere bij de assurance-opdracht betrokken personen; en - er in het begin van de opdracht van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige gebruik wordt gemaakt, bijvoorbeeld tijdens de initiële planning en risico-inschatting.
	De beleidslijnen en procedures inzake de kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor	De beleidslijnen en procedures inzake de kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor
A123.	Een door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundige kan een partner of onderdeel van de staf zijn, met inbegrip van tijdelijke staf, van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor. Daarom kan hij onderworpen zijn aan beleidslijnen en procedures inzake interne beheersing van die IT-audit-eenheid overeenkomstig het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is. Een andere mogelijkheid is dat een door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundige een partner of onderdeel van de staf kan zijn, met inbegrip van tijdelijke staf, van een IT-audit-eenheid dat tot het netwerk behoort, dat gezamenlijke beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing kan delen met de IT-audit-eenheid. Een door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige is geen lid van het opdrachtteam en is niet onderworpen aan beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing	Een door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundige kan een partner of onderdeel van de staf zijn, met inbegrip van tijdelijke staf, van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor. Daarom kan hij onderworpen zijn aan beleidslijnen en procedures inzake interne beheersing van die IT-audit-eenheid overeenkomstig het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of regelgeving die ten minste gelijkwaardig is. Een andere mogelijkheid is dat een door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundige een partner of onderdeel van de staf kan zijn, met inbegrip van tijdelijke staf, van een IT-audit-eenheid dat tot het netwerk behoort, dat gezamenlijke beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing kan delen met de IT-audit-eenheid. Een door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige is geen lid van het opdrachtteam en is niet onderworpen aan beleidslijnen en procedures inzake kwaliteitsbeheersing

	overeenkomstig het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving.	inzake kwaliteitsbeheersing overeenkomstig het Reglement Kwaliteitsbeheersing NOREA (RKBN) of vergelijkbare regelgeving.
A124.	Opdrachtteams mogen steunen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid tenzij de door de IT-audit-eenheid of andere partijen verschaft informatie iets anders aangeeft. Hoe groot dat vertrouwen is, zal variëren naar gelang van de omstandigheden en kan van invloed zijn op de aard, timing en omvang van werkzaamheden van de IT-auditor met betrekking tot aangelegenheden zoals: • Competentie en capaciteiten door wervings- en trainingsprogramma's. • De evaluatie door de IT-auditor van de objectiviteit van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. De door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundigen zijn onderworpen aan relevante ethische voorschriften, met inbegrip van die welke betrekking hebben op onafhankelijkheid. • De evaluatie door de IT-auditor van het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. De trainingsprogramma's van de IT-audit-eenheid kunnen aan de door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundigen bijvoorbeeld een passend inzicht verschaffen in de onderlinge relatie tussen hun deskundigheid en het proces van het verzamelen van assurance-informatie. Vertrouwen op dergelijke training en andere processen van de IT-audit-eenheid, zoals protocollen voor het bepalen van de reikwijdte van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundigen, kan van invloed zijn op de aard, timing en omvang van de werkzaamheden van de IT-auditor om het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundige te evalueren. • Het zich houden aan de regelgevende en wettelijke vereisten door middel van processen voor het monitoren. • Overeenstemming met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. • Dergelijk vertrouwen vermindert de verantwoordelijkheid van de IT-auditor niet om te voldoen aan de vereisten van deze Richtlijn.	Opdrachtteams mogen steunen op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de IT-audit-eenheid tenzij de door de IT-audit-eenheid of andere partijen verschaft informatie iets anders aangeeft. Hoe groot dat vertrouwen is, zal variëren naar gelang van de omstandigheden en kan van invloed zijn op de aard, timing en omvang van werkzaamheden van de IT-auditor met betrekking tot aangelegenheden zoals: • Competentie en capaciteiten door wervings- en trainingsprogramma's. • De evaluatie door de IT-auditor van de objectiviteit van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. De door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundigen zijn onderworpen aan relevante ethische voorschriften, met inbegrip van die welke betrekking hebben op onafhankelijkheid. • De evaluatie door de IT-auditor van het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. De trainingsprogramma's van de IT-audit-eenheid kunnen aan de door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundigen bijvoorbeeld een passend inzicht verschaffen in de onderlinge relatie tussen hun deskundigheid en het proces van het verzamelen van assurance-informatie. Vertrouwen op dergelijke training en andere processen van de IT-audit-eenheid, zoals protocollen voor het bepalen van de reikwijdte van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundigen, kan van invloed zijn op de aard, timing en omvang van de werkzaamheden van de IT-auditor om het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde interne deskundige te evalueren. • Het zich houden aan de regelgevende en wettelijke vereisten door middel van processen voor het monitoren. • Overeenstemming met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. • Dergelijk vertrouwen vermindert de verantwoordelijkheid van de IT-auditor niet om te voldoen aan de vereisten van deze Richtlijn.
	De competentie, capaciteiten en de objectiviteit van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige(Zie: Paragraaf 52(a))	De competentie, capaciteiten en de objectiviteit van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige(Zie Par. 52(a))
A125.	Informatie over de competentie, capaciteiten en objectiviteit van een IT-	Informatie over de competentie, capaciteiten en objectiviteit van een IT-

	auditor kan uit verschillende bronnen komen, zoals: • Persoonlijke ervaring met eerder werk van die deskundige. • Besprekingen met die deskundige. • Besprekingen met andere IT-auditors of anderen die bekend zijn met het werk van die deskundige. • Kennis van de kwalificaties van die deskundige, zijn lidmaatschap van een beroeps- of branchevereniging, zijn beroepsvergunning of andere vormen van externe erkenning. • Door die deskundige geschreven artikelen of boeken die zijn uitgegeven. • De beleidslijnen en procedures inzake de kwaliteitsbeheersing van die IT-audit-eenheid (zie ook paragrafen A123-A124).	auditor kan uit verschillende bronnen komen, zoals: • Persoonlijke ervaring met eerder werk van die deskundige. • Besprekingen met die deskundige. • Besprekingen met andere IT-auditors of anderen die bekend zijn met het werk van die deskundige. • Kennis van de kwalificaties van die deskundige, zijn lidmaatschap van een beroeps- of branchevereniging, zijn beroepsvergunning of andere vormen van externe erkenning. • Door die deskundige geschreven artikelen of boeken die zijn uitgegeven. • De beleidslijnen en procedures inzake de kwaliteitsbeheersing van die IT-audit-eenheid (zie ook paragrafen A123-A124).
A126.	Door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen hebben niet dezelfde bekwaamheid als de IT-auditor nodig bij het uitvoeren van alle aspecten van een assurance-opdracht. Toch kan het nodig zijn dat een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige van wie de werkzaamheden worden gebruikt voldoende begrip heeft van relevante Richtlijnen om die deskundige in staat te stellen om het werk dat aan hem is toegewezen aan de doelstelling van die opdracht te relateren.	Door de IT-auditor ingeschakelde deskundigen hebben niet dezelfde bekwaamheid als de IT-auditor nodig bij het uitvoeren van alle aspecten van een assurance-opdracht. Toch kan het nodig zijn dat een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige van wie de werkzaamheden worden gebruikt voldoende begrip heeft van relevante Richtlijnen om die deskundige in staat te stellen om het werk dat aan hem is toegewezen aan de doelstelling van die opdracht te relateren.
A127.	De evaluatie van de significantie van bedreigingen voor objectiviteit en van de vraag of er een noodzaak voor maatregelen bestaat kan afhankelijk zijn van de rol van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige en van de significantie van de werkzaamheden van de deskundige in de context van de opdracht. Er kunnen zich bepaalde omstandigheden voordoen waarin maatregelen bedreigingen niet weg kunnen nemen. Dit is bijvoorbeeld zo als een voorgestelde door de IT-auditor ingeschakelde deskundige een persoon is die een significante rol heeft gespeeld bij het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject.	De evaluatie van de significantie van bedreigingen voor objectiviteit en van de vraag of er een noodzaak voor maatregelen bestaat kan afhankelijk zijn van de rol van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige en van de significantie van de werkzaamheden van de deskundige in de context van de opdracht. Er kunnen zich bepaalde omstandigheden voordoen waarin maatregelen bedreigingen niet weg kunnen nemen. Dit is bijvoorbeeld zo als een voorgestelde door de IT-auditor ingeschakelde deskundige een persoon is die een significante rol heeft gespeeld bij het assisteren van de verantwoordelijke partij bij het nemen van beslissingen met betrekking tot het onderzoeksobject.
A128.	Bij het evalueren van de objectiviteit van een door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige kan het relevant zijn om: • Bij de geschikte partij(en) te verzoeken om inlichtingen over bekende belangen of relaties die de geschikte partij(en) met de door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige heeft/hebben die van invloed zouden kunnen zijn op de objectiviteit van die deskundige. • Met die deskundige toepasbare maatregelen te bespreken, met inbegrip van professionele vereisten die op die deskundige van toepassing zijn, en te evalueren of de maatregelen adequaat zijn om	Bij het evalueren van de objectiviteit van een door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige kan het relevant zijn om: • Bij de geschikte partij(en) te verzoeken om inlichtingen over bekende belangen of relaties die de geschikte partij(en) met de door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige heeft/hebben die van invloed zouden kunnen zijn op de objectiviteit van die deskundige. • Met die deskundige toepasbare maatregelen te bespreken, met inbegrip van professionele vereisten die op die deskundige van toepassing zijn, en te evalueren of de maatregelen adequaat zijn om

	de dreigingen weg te nemen. Tot belangen en relaties die mogelijk relevant zijn om te bespreken met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige behoren:	de dreigingen weg te nemen. Tot belangen en relaties die mogelijk relevant zijn om te bespreken met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige behoren:
	- o Financiële belangen; - o Zakelijke en persoonlijke relaties; - o Verlening van andere diensten door de deskundige, met inbegrip van het verlenen van diensten door de organisatie wanneer een externe deskundige een organisatie is.	- o Financiële belangen; - o Zakelijke en persoonlijke relaties; - o Verlening van andere diensten door de deskundige, met inbegrip van het verlenen van diensten door de organisatie wanneer een externe deskundige een organisatie is.
	In sommige gevallen kan het voor de IT-auditor ook passend zijn om van de door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige een schriftelijke bevestiging te ontvangen over eventuele belangen of relaties met de geschikte partij(en) waarvan die deskundige op de hoogte is.	In sommige gevallen kan het voor de IT-auditor ook passend zijn om van de door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige een schriftelijke bevestiging te ontvangen over eventuele belangen of relaties met de geschikte partij(en) waarvan die deskundige op de hoogte is.
	<i>Het verwerven van inzicht in het deskundigheidsgebied van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige (Zie: Paragraaf 52(b))</i>	<i>Het verwerven van inzicht in het deskundigheidsgebied van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige (Zie Par. 52(b))</i>
A129.	Voldoende inzicht hebben in het deskundigheidsgebied van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige stelt de IT-auditor in staat om:	Voldoende inzicht hebben in het deskundigheidsgebied van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige stelt de IT-auditor in staat om:
	a) Met die deskundige de aard, reikwijdte en doelstelling van de werkzaamheden van die deskundige overeen te komen voor de doeleinden van de IT-auditor; en b) Het adequaat zijn van die werkzaamheden voor de doeleinden van de IT-auditor te evalueren.	a) Met die deskundige de aard, reikwijdte en doelstelling van de werkzaamheden van die deskundige overeen te komen voor de doeleinden van de IT-auditor; en b) Het adequaat zijn van die werkzaamheden voor de doeleinden van de IT-auditor te evalueren.
A130.	Tot aspecten van het deskundigheidsgebied van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige die relevant zijn voor het inzicht van de IT-auditor kunnen behoren:	Tot aspecten van het deskundigheidsgebied van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige die relevant zijn voor het inzicht van de IT-auditor kunnen behoren:
	• De vraag of het deskundigheidsgebied van die deskundige specialisten heeft die relevant zijn voor de opdracht. • De vraag of beroeps- of andere normen, alsmede door wet- of regelgeving of gestelde vereisten van toepassing zijn. • Welke veronderstellingen en methoden, met inbegrip van modellen waar van toepassing, door de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige worden gebruikt, en of deze algemeen aanvaard zijn binnen het deskundigheidsgebied van die deskundige en of deze in de omstandigheden van de opdracht geschikt zijn. • De aard van de interne en externe gegevens of informatie die de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige gebruikt.	• De vraag of het deskundigheidsgebied van die deskundige specialisten heeft die relevant zijn voor de opdracht. • De vraag of beroeps- of andere normen, alsmede door wet- of regelgeving of gestelde vereisten van toepassing zijn. • Welke veronderstellingen en methoden, met inbegrip van modellen waar van toepassing, door de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige worden gebruikt, en of deze algemeen aanvaard zijn binnen het deskundigheidsgebied van die deskundige en of deze in de omstandigheden van de opdracht geschikt zijn. • De aard van de interne en externe gegevens of informatie die de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige gebruikt.
	Overeenstemming met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige(Zie: Paragraaf 52(c))	Overeenstemming met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige(Zie Par. 52(c))

A131.	Het kan voor de overeenkomst van de IT-auditor met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige passend zijn om ook aangelegenheden als de volgende op te nemen: a) De respectieve rollen en verantwoordelijkheden van de IT-auditor en die deskundige; b) De aard, timing en omvang van communicatie tussen de IT-auditor en die deskundige, met inbegrip van de vorm van enige rapportage die door die deskundige zal worden verstrekt; en c) De noodzaak voor de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige om geheimhoudingsvereisten in acht te nemen.	Het kan voor de overeenkomst van de IT-auditor met de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige passend zijn om ook aangelegenheden als de volgende op te nemen: a) De respectieve rollen en verantwoordelijkheden van de IT-auditor en die deskundige; b) De aard, timing en omvang van communicatie tussen de IT-auditor en die deskundige, met inbegrip van de vorm van enige rapportage die door die deskundige zal worden verstrekt; en c) De noodzaak voor de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige om geheimhoudingsvereisten in acht te nemen.
A132.	De aangelegenheden die in paragraaf A124 worden genoemd kunnen van invloed zijn op de mate van detaillering en formaliteit van de overeenkomst tussen de IT-auditor en de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige, met inbegrip van de vraag of het passend is dat de overeenkomst schriftelijk zal zijn. De overeenkomst tussen de IT-auditor en de door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige is vaak in de vorm van een opdrachtbevestiging.	De aangelegenheden die in paragraaf A124 worden genoemd kunnen van invloed zijn op de mate van detaillering en formaliteit van de overeenkomst tussen de IT-auditor en de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige, met inbegrip van de vraag of het passend is dat de overeenkomst schriftelijk zal zijn. De overeenkomst tussen de IT-auditor en de door de IT-auditor ingeschakelde externe deskundige is vaak in de vorm van een opdrachtbevestiging.
A133.	Het evalueren van het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige (Zie: Paragraaf 52(d)) De volgende aangelegenheden kunnen relevant zijn bij het evalueren van de adequaatheid van de werkzaamheden van de door hem ingeschakelde deskundige voor de doeleinden van de IT-auditor: a) De relevantie en redelijkheid van de bevindingen of conclusies van die deskundige alsmede de consistentie ervan met andere assurance-informatie; b) Indien de werkzaamheden van die deskundige het gebruik van significante veronderstellingen en methodes inhouden, de relevantie en redelijkheid van die veronderstellingen en methodes in de gegeven omstandigheden; en c) Indien de werkzaamheden van die deskundige het gebruik omvatten van brongegevens die significant zijn voor de werkzaamheden van die deskundige, de relevantie, volledigheid en het accuraat zijn van die brongegevens.	Het evalueren van het adequaat zijn van de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige (Zie Par. 52(d)) De volgende aangelegenheden kunnen relevant zijn bij het evalueren van de adequaatheid van de werkzaamheden van de door hem ingeschakelde deskundige voor de doeleinden van de IT-auditor: a) De relevantie en redelijkheid van de bevindingen of conclusies van die deskundige alsmede de consistentie ervan met andere assurance-informatie; b) Indien de werkzaamheden van die deskundige het gebruik van significante veronderstellingen en methodes inhouden, de relevantie en redelijkheid van die veronderstellingen en methodes in de gegeven omstandigheden; en c) Indien de werkzaamheden van die deskundige het gebruik omvatten van brongegevens die significant zijn voor de werkzaamheden van die deskundige, de relevantie, volledigheid en het accuraat zijn van die brongegevens.
A134.	Indien de IT-auditor vaststelt dat de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige niet adequaat zijn voor de doeleinden van de IT-auditor, omvatten de opties die voor de IT-auditor beschikbaar zijn de volgende: a) Met die deskundige de aard en de omvang van verdere door die deskundige uit te voeren werkzaamheden overeen te komen; of	Indien de IT-auditor vaststelt dat de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige niet adequaat zijn voor de doeleinden van de IT-auditor, omvatten de opties die voor de IT-auditor beschikbaar zijn de volgende: a) Met die deskundige de aard en de omvang van verdere door die deskundige uit te voeren werkzaamheden overeen te komen; of

	b) Aanvullende werkzaamheden uit te voeren die in de gegeven omstandigheden passend zijn.	b) Aanvullende werkzaamheden uit te voeren die in de gegeven omstandigheden passend zijn.
	<i>Werkzaamheden die door een andere IT-auditor, een door de verantwoordelijke partij of evalueerder ingeschakelde deskundige of een interne auditor zijn uitgevoerd (Zie: Paragraaf 53-55)</i>	<i>Werkzaamheden die door een andere IT-auditor, een door de verantwoordelijke partij ingeschakelde deskundige of een interne auditor zijn uitgevoerd (Zie Par. 53-55)</i>
A135.	Terwijl paragrafen A120-A134 geschreven zijn in de context van het gebruikmaken van werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige kunnen zij ook nuttige leidraden verschaffen met betrekking tot het gebruikmaken van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een andere IT-auditor, een door de verantwoordelijke partij ingeschakelde deskundige of door de evalueerder ingeschakelde deskundige of een interne auditor.	Terwijl paragrafen A120-A134 geschreven zijn in de context van het gebruikmaken van werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige kunnen zij ook nuttige leidraden verschaffen met betrekking tot het gebruikmaken van de werkzaamheden die zijn uitgevoerd door een andere IT-auditor, een door de verantwoordelijke partij ingeschakelde deskundige of een interne auditor.
	<i>Schriftelijke bevestigingen (Zie: Paragraaf 56)</i>	<i>Schriftelijke bevestigingen (Zie Par. 56)</i>
A136.	Schriftelijke bevestiging van mondelinge bevestigingen vermindert de mogelijkheid van misverstanden tussen de IT-auditor en de geschikte partij(en). De persoon/personen bij wie de IT-auditor om schriftelijke bevestigingen vraagt zal/zullen doorgaans lid zijn van het senior management of van de met governance belaste personen afhankelijk van bijvoorbeeld de management- en governancestructuur van de partij(en). Deze kan per rechtsgebied en entiteit variëren en wordt onder meer beïnvloed door verschillende culturele en juridische achtergronden, omvang en eigendomskenmerken.	Schriftelijke bevestiging van mondelinge bevestigingen vermindert de mogelijkheid van misverstanden tussen de IT-auditor en de geschikte partij(en). De persoon/personen bij wie de IT-auditor om schriftelijke bevestigingen vraagt zal/zullen doorgaans lid zijn van het senior management of van de met governance belaste personen afhankelijk van bijvoorbeeld de management- en governancestructuur van de geschikte partij(en). Deze kan per rechtsgebied en entiteit variëren en wordt onder meer beïnvloed door verschillende culturele en juridische achtergronden, omvang en eigendomskenmerken.
A137.	Overige schriftelijke bevestigingen waarom kan worden gevraagd, kunnen het volgende omvatten: - De vraag of de geschikte partij(en) veronderstelt/veronderstellen dat de effecten van niet-gecorrigeerde afwijkingen, afzonderlijk en gezamenlijk, voor de informatie over het onderzoeksobject niet van materieel belang zijn. Een samenvatting van deze elementen wordt doorgaans opgenomen in, of toegevoegd aan, de schriftelijke bevestiging; - Dat de significante veronderstellingen waarvan gebruik wordt gemaakt bij het maken van de van materieel belang zijnde schattingen redelijk zijn; - Dat de geschikte partij(en) alle tekortkomingen in de interne beheersing die voor de opdracht relevant zijn en die niet duidelijk triviaal en onbeduidend zijn waarvan de geschikte partij(en) op de hoogte is/zijn aan de IT-auditor gecommuniceerd heeft/hebben; en - Wanneer de verantwoordelijke partij verschilt van de evalueerder, dat	Overige schriftelijke bevestigingen waarom kan worden gevraagd, kunnen omvatten: - dat de geschikte partij(en) alle tekortkomingen in de interne beheersing die voor de opdracht relevant zijn en die niet duidelijk triviaal en onbeduidend zijn waarvan de geschikte partij(en) op de hoogte is/zijn aan de IT-auditor gecommuniceerd heeft/hebben; en - dat de verantwoordelijke partij verantwoordelijkheid erkent voor het onderzoeksobject;

	de verantwoordelijke partij verantwoordelijkheid erkent voor het onderzoeksobject.	
A138.	Bevestigingen door de geschikte partij(en) kunnen geen andere assurance-informatie vervangen waarvan de IT-auditor redelijkerwijs kan veronderstellen dat deze beschikbaar is. Hoewel schriftelijke bevestigingen noodzakelijke assurance-informatie verschaffen, verschaffen zij op zichzelf niet voldoende en geschikte assurance-informatie over de aangelegenheden waarover zij handelen. Verder is het feit dat de IT-auditor betrouwbare schriftelijke bevestigingen heeft ontvangen niet van invloed op de aard of omvang van andere assurance-informatie die de IT-auditor verkrijgt.	Bevestigingen door de geschikte partij(en) kunnen geen andere assurance-informatie vervangen waarvan de IT-auditor redelijkerwijs kan veronderstellen dat deze beschikbaar is. Hoewel schriftelijke bevestigingen noodzakelijke assurance-informatie verschaffen, verschaffen zij op zichzelf niet voldoende en geschikte assurance-informatie over de aangelegenheden waarover zij handelen. Verder is het feit dat de IT-auditor betrouwbare schriftelijke bevestigingen heeft ontvangen niet van invloed op de aard of omvang van andere assurance-informatie die de IT-auditor verkrijgt.
	<i>Gevraagde schriftelijke bevestigingen die niet verstrekt of niet betrouwbaar zijn (Zie: Paragraaf 60)</i>	<i>Gevraagde schriftelijke bevestigingen die niet verstrekt of niet betrouwbaar zijn (Zie Par. 60)</i>
A139.	Omstandigheden waarin de IT-auditor wellicht niet in staat is om gevraagde schriftelijke bevestigingen te verkrijgen omvatten, bijvoorbeeld, wanneer: - De verantwoordelijke partij een derde partij inhuurt om de relevante meting of evaluatie uit te voeren en later de IT-auditor inschakelt om een assurance-opdracht op zich te nemen over de resulterende informatie over het onderzoeksobject. In sommige gevallen, bijvoorbeeld waar de verantwoordelijke partij een doorlopende relatie heeft met de evalueerder, kan de verantwoordelijke partij in staat zijn om te regelen dat de evalueerder schriftelijke bevestigingen verschaft waarom verzocht is. De verantwoordelijke partij kan ook in de positie zitten om dergelijke bevestigingen te verschaffen indien de verantwoordelijke partij een redelijke basis heeft om dat te doen, maar dat hoeft in andere gevallen niet zo te zijn. - Een beoogde gebruiker de IT-auditor inschakelt om een assurance-opdracht uit te voeren over informatie die openbaar is, maar dat die geen zodanige relatie heeft met de verantwoordelijke partij dat die partij reageert op het verzoek van de IT-auditor om een schriftelijke bevestiging. - De assurance-opdracht tegen de wens van de evalueerder wordt uitgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de opdracht conform een gerechtelijk bevel wordt uitgevoerd of wanneer van een IT-auditor in de publieke sector door de wetgever of andere autoriteit vereist wordt om een bepaalde opdracht op zich te nemen. In deze of soortgelijke omstandigheden heeft de IT-auditor wellicht geen toegang tot de assurance-informatie die nodig is om de conclusie van de IT-auditor te onderbouwen. Als dit het geval is, is paragraaf 66 van deze Richtlijn van toepassing.	Omstandigheden waarin de IT-auditor wellicht niet in staat is om gevraagde schriftelijke bevestigingen te verkrijgen omvatten, bijvoorbeeld, wanneer: - Een beoogde gebruiker de IT-auditor inschakelt om een assurance-opdracht uit te voeren over het onderzoeksobject is, maar dat die geen zodanige relatie heeft met de verantwoordelijke partij dat die partij reageert op het verzoek van de IT-auditor om een schriftelijke bevestiging. - De assurance-opdracht tegen de wens van de verantwoordelijke partij wordt uitgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de opdracht conform een gerechtelijk bevel wordt uitgevoerd of wanneer van een IT-auditor in de publieke sector door de wetgever of andere autoriteit vereist wordt om een bepaalde opdracht op zich te nemen. In deze of soortgelijke omstandigheden heeft de IT-auditor wellicht geen toegang tot de assurance-informatie die nodig is om de conclusie van de IT-auditor te onderbouwen. Als dit het geval is, is paragraaf 66 van deze Richtlijn van toepassing.
	In deze of soortgelijke omstandigheden heeft de IT-auditor wellicht geen	

	toegang tot de assurance-informatie die nodig is om de conclusie van de IT-auditor te onderbouwen. Als dit het geval is, is paragraaf 66 van deze Richtlijn van toepassing.	
	Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft (Zie Par. 61)	Gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft (Zie Par. 61)
A140.	Het in overweging nemen van gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft, hoeft bij bepaalde assurance-opdrachten niet relevant te zijn vanwege de aard van het onderzoeksobject. Wanneer de opdracht bijvoorbeeld een conclusie vereist over de interne beheersing op een bepaald tijdstip, is het mogelijk dat gebeurtenissen die plaatsvinden tussen dat tijdstip en de datum van het assurance-rapport geen invloed hebben op de conclusie of een toelichting in het overzicht dan wel het assurance-rapport vereisen.	Het in overweging nemen van gebeurtenissen na de periode of het tijdstip waarop de opdracht betrekking heeft, hoeft bij bepaalde assurance-opdrachten niet relevant te zijn vanwege de aard van het onderzoeksobject. Wanneer de opdracht bijvoorbeeld een conclusie vereist over de interne beheersing op een bepaald tijdstip, is het mogelijk dat gebeurtenissen die plaatsvinden tussen dat tijdstip en de datum van het assurance-rapport geen invloed hebben op de conclusie of een toelichting in het overzicht dan wel het assurance-rapport vereisen.
A141.	Zoals in paragraaf 61 wordt vermeld, is de IT-auditor niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden omtrent het onderzoeksobject na de datum van het assurance-rapport. Als er echter na de datum van het assurance-rapport een feit bekend wordt bij de IT-auditor dat, als dit bij hem bekend was geweest op de datum van het assurance-rapport, tot aanpassing van het rapport had kunnen leiden, kan het nodig zijn dat de IT-auditor de aangelegenheid met de geschikte partij(en) bespreekt of dat hij een maatregel treft die in de omstandigheden passend is.	Zoals in paragraaf 61 wordt vermeld, is de IT-auditor niet verantwoordelijk voor het uitvoeren van werkzaamheden omtrent het onderzoeksobject na de datum van het assurance-rapport. Als er echter na de datum van het assurance-rapport een feit bekend wordt bij de IT-auditor dat, als dit bij hem bekend was geweest op de datum van het assurance-rapport, tot aanpassing van het rapport had kunnen leiden, kan het nodig zijn dat de IT-auditor de aangelegenheid met de geschikte partij(en) bespreekt of dat hij een maatregel treft die in de omstandigheden passend is.
	Andere informatie (Zie Par. 62)	Andere informatie (Zie Par. 62)
A142.	Verdere maatregelen die passend zouden kunnen zijn als de IT-auditor een van materieel belang zijnde inconsistentie identificeert of wanneer hij zich bewust wordt van een van materieel belang zijnde onjuiste voorstelling van zaken, omvatten bijvoorbeeld: • Het bij de geschikte partij(en) verzoeken om met een bevoegde derde partij te overleggen, zoals de juridische adviseurs van de geschikte partij(en). • Het inwinnen van juridisch advies over de gevolgen van verschillende handelswijzen. • Het communiceren met derde partij(en) (bijvoorbeeld een regelgever of toezichthouder). • Het niet verstrekken van het assurance-rapport. • Het teruggeven van de opdracht wanneer dat onder van toepassing	Verdere maatregelen die passend zouden kunnen zijn als de IT-auditor een van materieel belang zijnde inconsistentie identificeert of wanneer hij zich bewust wordt van een van materieel belang zijnde onjuiste voorstelling van zaken, omvatten bijvoorbeeld: • Het bij de geschikte partij(en) verzoeken om met een bevoegde derde partij te overleggen, zoals de juridische adviseurs van de geschikte partij(en). • Het inwinnen van juridisch advies over de gevolgen van verschillende handelswijzen. • Het communiceren met derde partij(en) (bijvoorbeeld een regelgever of toezichthouder). • Het niet verstrekken van het assurance-rapport. • Het teruggeven van de opdracht wanneer dat onder van toepassing

	zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Het beschrijven van de van materieel belang zijnde inconsistentie in het assurance-rapport.	zijnde wet- of regelgeving mogelijk is. Het beschrijven van de van materieel belang zijnde inconsistentie in het assurance-rapport.
	Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria (Zie Par. 63)	Beschrijving van de van toepassing zijnde criteria (Zie Par. 63)
A143.	De beschrijving van de van toepassing zijnde criteria informeert de beoogde gebruikers over het raamwerk waarop de informatie over het onderzoeksobject is gebaseerd. Deze is in het bijzonder van belang wanneer er sprake is van significante verschillen tussen verschillende criteria over hoe bepaalde aangelegenheden in de informatie over het onderzoeksobject kunnen worden behandeld.	De beschrijving van de van toepassing zijnde criteria informeert de beoogde gebruikers over het raamwerk waarop het onderzoeksobject is gebaseerd. Deze is in het bijzonder van belang wanneer er sprake is van significante verschillen tussen verschillende criteria over hoe bepaalde aangelegenheden in het onderzoeksobject kunnen worden behandeld.
A144.	Een beschrijving dat de informatie over het onderzoeksobject is opgesteld in overeenstemming met bepaalde van toepassing zijnde criteria is alleen gepast wanneer de informatie over het onderzoeksobject voldoet aan alle relevante vereisten van die van toepassing zijnde criteria die effectief zijn.	Een beschrijving dat het onderzoeksobject is opgesteld in overeenstemming met bepaalde van toepassing zijnde criteria is alleen gepast wanneer het onderzoeksobject voldoet aan alle relevante vereisten van die van toepassing zijnde criteria die effectief zijn.
A145.	Een beschrijving van de van toepassing zijnde criteria die onnauwkeurige kwalificerende of beperkende formuleringen omvat (bijvoorbeeld "de informatie over het onderzoeksobject is hoofdzakelijk in overeenstemming met de vereisten XYZ") is geen adequate beschrijving aangezien deze de gebruikers van de informatie over het onderzoeksobject kan misleiden.	Een beschrijving van de van toepassing zijnde criteria die onnauwkeurige kwalificerende of beperkende formuleringen omvat (bijvoorbeeld " het onderzoeksobject is hoofdzakelijk in overeenstemming met de vereisten XYZ") is geen adequate beschrijving aangezien deze de gebruikers van het assurance-rapport kan misleiden.
	Het vormen van de assurance-conclusie	Het vormen van de assurance-conclusie
	Voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie (Zie: (Zie Par. 12(i), 64)	Voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie (Zie: (Zie Par. 12(i), 64)
A146.	Assurance-informatie is noodzakelijk om de conclusie van de IT-auditor en het assurance-rapport te onderbouwen. Deze is cumulatief van aard en wordt voornamelijk verkregen uit werkzaamheden die in de loop van de opdracht worden uitgevoerd. Assurance-informatie kan echter ook informatie omvatten die wordt verkregen uit andere bronnen zoals eerdere opdrachten (onder de voorwaarde dat de IT-auditor vastgesteld heeft of er sinds de vorige opdracht wijzigingen hebben plaatsgevonden die de relevantie ervan voor de huidige opdracht zouden kunnen beïnvloeden) of de kwaliteitsbeheersingsprocedures van een IT-audit-eenheid voor het aanvaarden van de cliënt en de continuïteit van de relatie. Assurance-informatie kan van bronnen binnen en buiten de geschikte partij(en) komen. Bovendien kan informatie die kan worden gebruikt als assurance-informatie zijn opgesteld door een deskundige die door de geschikte partij(en) in dienst is genomen of ingehuurd. Assurance-informatie bestaat uit zowel informatie die aspecten van de	Assurance-informatie is noodzakelijk om de conclusie van de IT-auditor en het assurance-rapport te onderbouwen. Deze is cumulatief van aard en wordt voornamelijk verkregen uit werkzaamheden die in de loop van de opdracht worden uitgevoerd. Assurance-informatie kan echter ook informatie omvatten die wordt verkregen uit andere bronnen zoals eerdere opdrachten (onder de voorwaarde dat de IT-auditor vastgesteld heeft of er sinds de vorige opdracht wijzigingen hebben plaatsgevonden die de relevantie ervan voor de huidige opdracht zouden kunnen beïnvloeden) of de kwaliteitsbeheersingsprocedures van een IT-audit-eenheid voor het aanvaarden van de cliënt en de continuïteit van de relatie. Assurance-informatie kan van bronnen binnen en buiten de geschikte partij(en) komen. Bovendien kan informatie die kan worden gebruikt als assurance-informatie zijn opgesteld door een deskundige die door de geschikte partij(en) in dienst is genomen of ingehuurd. Assurance-informatie bestaat uit zowel informatie die aspecten van het

	informatie over het onderzoeksobject onderbouwt en bevestigt alsmede informatie die informatie die aspecten van de informatie over het onderzoeksobject tegenspreekt. Ter aanvulling, in sommige gevallen wordt het ontbreken van informatie (bijvoorbeeld door van informatie (bijvoorbeeld door het door de geschikte partij(en) weigeren om een bevestiging waarom verzocht is te verschaffen) door de IT-auditor gebruikt waardoor het ook merendeel van de werkzaamheden van de IT-auditor bij het vormen van de assurance-conclusie bestaat uit het verkrijgen en evalueren van assurance-informatie.	onderzoeksobject onderbouwt en bevestigt alsmede informatie die aspecten van het onderzoeksobject tegenspreekt. Ter aanvulling, in sommige gevallen wordt het ontbreken van informatie (bijvoorbeeld door het door de geschikte partij(en) weigeren om een bevestiging waarom verzocht is te verschaffen) door de IT-auditor gebruikt waardoor het ook assurance-informatie vormt. Het merendeel van de werkzaamheden van de IT-auditor bij het vormen van de assurance-conclusie bestaat uit het verkrijgen en evalueren van assurance-informatie.
A147.	Het voldoende en geschikt zijn van assurance-informatie zijn verbonden met elkaar. Het voldoende zijn is de maatstaf van de hoeveelheid assurance-informatie. Hoeveel assurance-informatie nodig is, is afhankelijk van de risico's dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat (hoe hoger de risico's, hoe meer assurance-informatie waarschijnlijk vereist is) en van de kwaliteit van die assurance-informatie (hoe hoger de kwaliteit, hoe minder mogelijk vereist is). Het is echter mogelijk dat het verkrijgen van meer assurance-informatie de slechte kwaliteit ervan niet compenseert.	Het voldoende en geschikt zijn van assurance-informatie zijn verbonden met elkaar. Het voldoende zijn is de maatstaf van de hoeveelheid assurance-informatie. Hoeveel assurance-informatie nodig is, is afhankelijk van de risico's dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang bevat (hoe hoger de risico's, hoe meer assurance-informatie waarschijnlijk vereist is) en van de kwaliteit van die assurance-informatie (hoe hoger de kwaliteit, hoe minder mogelijk vereist is). Het is echter mogelijk dat het verkrijgen van meer assurance-informatie de slechte kwaliteit ervan niet compenseert.
A148.	Geschiktheid is de maatstaf van de kwaliteit van assurance-informatie; d.w.z. de mate waarin die informatie relevant en betrouwbaar is bij het onderbouwen van de conclusie van de IT-auditor. De betrouwbaarheid van assurance-informatie wordt beïnvloed door de bron en de aard van die bron en is afhankelijk van de individuele omstandigheden waarin de informatie is verkregen. Er kunnen algemene regels over de betrouwbaarheid van verschillende soorten assurance-informatie worden afgegeven. Dergelijke algemene regels zijn echter wel onderhevig aan belangrijke uitzonderingen. Zelfs wanneer assurance-informatie wordt verkregen uit bronnen buiten de geschikte partij(en) kunnen er omstandigheden bestaan die de betrouwbaarheid hiervan zouden beïnvloeden. Assurance-informatie die bijvoorbeeld uit een externe bron wordt verkregen is mogelijk niet betrouwbaar wanneer de bron niet goed ingelicht of objectief is. Rekening houdend met het feit dat er uitzonderingen kunnen bestaan kunnen de volgende algemene regels over de betrouwbaarheid van assurance-informatie nuttig zijn: • De betrouwbaarheid van assurance-informatie neemt toe wanneer deze uit bronnen buiten de geschikte partij(en) is verkregen; • De betrouwbaarheid van intern gegenereerde assurance-informatie neemt toe wanneer de daarmee verband houdende interne beheersingsmaatregelen effectief zijn;	Geschiktheid is de maatstaf van de kwaliteit van assurance-informatie; d.w.z. de mate waarin die informatie relevant en betrouwbaar is bij het onderbouwen van de conclusie van de IT-auditor. De betrouwbaarheid van assurance-informatie wordt beïnvloed door de bron en de aard van die bron en is afhankelijk van de individuele omstandigheden waarin de informatie is verkregen. Er kunnen algemene regels over de betrouwbaarheid van verschillende soorten assurance-informatie worden afgegeven. Dergelijke algemene regels zijn echter wel onderhevig aan belangrijke uitzonderingen. Zelfs wanneer assurance-informatie wordt verkregen uit bronnen buiten de geschikte partij(en) kunnen er omstandigheden bestaan die de betrouwbaarheid hiervan zouden kunnen beïnvloeden. Assurance-informatie die bijvoorbeeld uit een externe bron wordt verkregen is mogelijk niet betrouwbaar wanneer de bron niet goed ingelicht of objectief is. Rekening houdend met het feit dat er uitzonderingen kunnen bestaan kunnen de volgende algemene regels over de betrouwbaarheid van assurance-informatie nuttig zijn: • De betrouwbaarheid van assurance-informatie neemt toe wanneer deze uit bronnen buiten de geschikte partij(en) is verkregen; • De betrouwbaarheid van intern gegenereerde assurance-informatie neemt toe wanneer de daarmee verband houdende interne beheersingsmaatregelen effectief zijn;

	- Assurance-informatie die direct door de IT-auditor is verkregen (bijvoorbeeld door waarneming van de toepassing van een interne beheersingsmaatregel) is betrouwbaarder dan assurance-informatie die indirect of door gevolgtrekking is verkregen (bijvoorbeeld door een verzoek om inlichtingen over de toepassing van een interne beheersingsmaatregel); - Assurance-informatie in de vorm van documenten op papier, in elektronische vorm of op andere gegevensdragers vastgelegd, is betrouwbaarder dan mondeling verkregen informatie (bijvoorbeeld de notulen van een vergadering zijn betrouwbaarder dan een mondelinge weergave van de besproken aangelegenheden achteraf)	- Assurance-informatie die direct door de IT-auditor is verkregen (bijvoorbeeld door waarneming van de toepassing van een interne beheersingsmaatregel) is betrouwbaarder dan assurance-informatie die indirect of door gevolgtrekking is verkregen (bijvoorbeeld door een verzoek om inlichtingen over de toepassing van een interne beheersingsmaatregel); - Assurance-informatie in de vorm van documenten op papier, in elektronische vorm of op andere gegevensdragers vastgelegd, is betrouwbaarder dan mondeling verkregen informatie (bijvoorbeeld de notulen van een vergadering zijn betrouwbaarder dan een mondelinge weergave van de besproken aangelegenheden achteraf)
A149.	De IT-auditor verkrijgt doorgaans meer assurance van consistente assurance-informatie die uit verschillende bronnen of van andere aard is verkregen dat vanuit elementen van assurance-informatie die afzonderlijk in overweging zijn genomen. Bovendien kan het verkrijgen van assurance-informatie uit verschillende bronnen of van een andere aard aangeven dat een afzonderlijk element van de assurance-informatie niet betrouwbaar is. Het bevestigen van informatie die afzonderlijk is van de geschikte partij(en) kan bijvoorbeeld de zekerheid verhogen die de IT-auditor uit een bevestiging van de geschikte partij(en) verkrijgt. Aan de andere kant is het zo dat wanneer assurance-informatie die uit één bron is verkregen niet consistent is met de informatie die uit een andere bron is verkregen, de IT-auditor bepaalt welke aanvullende werkzaamheden er nodig zijn om deze inconsistentie op te lossen.	De IT-auditor verkrijgt doorgaans meer assurance van consistente assurance-informatie die uit verschillende bronnen of van andere aard is verkregen dat vanuit elementen van assurance-informatie die afzonderlijk in overweging zijn genomen. Bovendien kan het verkrijgen van assurance-informatie uit verschillende bronnen of van een andere aard aangeven dat een afzonderlijk element van de assurance-informatie niet betrouwbaar is. Het bevestigen van informatie die afzonderlijk is van de geschikte partij(en) kan bijvoorbeeld de zekerheid verhogen die de IT-auditor uit een bevestiging van de geschikte partij(en) verkrijgt. Aan de andere kant is het zo dat wanneer assurance-informatie die uit één bron is verkregen niet consistent is met de informatie die uit een andere bron is verkregen, de IT-auditor bepaalt welke aanvullende werkzaamheden er nodig zijn om deze inconsistentie op te lossen.
A150.	Met betrekking tot het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie is het doorgaans moeilijker om zekerheid te verkrijgen over informatie over het onderzoeksobject die een verslagperiode omvat dan over informatie over een bepaald tijdstip. Bovendien zijn de conclusies die over processen zijn verschaft doorgaans beperkt tot de periode die door de opdracht wordt omvat. De IT-auditor verschaft geen conclusie over de vraag of het proces in de toekomst zal blijven functioneren op de aangegeven wijze.	Met betrekking tot het verkrijgen van voldoende en geschikte assurance-informatie is het doorgaans moeilijker om zekerheid te verkrijgen over het onderzoeksobject die een verslagperiode omvat dan over informatie over een bepaald tijdstip. Bovendien zijn de conclusies die over processen zijn verschaft doorgaans beperkt tot de periode die door de opdracht wordt omvat. De IT-auditor verschaft geen conclusie over de vraag of het proces in de toekomst zal blijven functioneren op de aangegeven wijze.
A151.	Of er voldoende en geschikte assurance-informatie is verkregen waarop de IT-auditor zijn conclusie kan baseren is een kwestie van professionele oordeelsvorming.	Of er voldoende en geschikte assurance-informatie is verkregen waarop de IT-auditor zijn conclusie kan baseren is een kwestie van professionele oordeelsvorming.
A152.	In sommige omstandigheden heeft de IT-auditor mogelijk niet de hoeveelheid voldoende en geschikte assurance-informatie verkregen die	In sommige omstandigheden heeft de IT-auditor mogelijk niet de hoeveelheid voldoende en geschikte assurance-informatie verkregen die

	de IT-auditor middels de geplande werkzaamheden had verwacht te verkrijgen. In deze omstandigheden beschouwt de IT-auditor de assurance-informatie die uit de uitgevoerde werkzaamheden is verkregen als niet voldoende en geschikt om een conclusie te kunnen vormen over het onderzoeksobject. De IT-auditor kan • De uitgevoerde werkzaamheden uitbreiden; of • Andere werkzaamheden uitvoeren die door de IT-auditor in de omstandigheden noodzakelijk worden geacht. Als beide niet praktisch uitvoerbaar zijn, zal de IT-auditor niet in staat zijn om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie te vormen. Deze situatie kan zich zelfs voordoen als de IT-auditor zich niet bewust is van aangelegenheden die ertoe leiden dat de IT-auditor veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten, zoals wordt beschreven in paragraaf 49B.	de IT-auditor middels de geplande werkzaamheden had verwacht te verkrijgen. In deze omstandigheden beschouwt de IT-auditor de assurance-informatie die uit de uitgevoerde werkzaamheden is verkregen als niet voldoende en geschikt om een conclusie te kunnen vormen over het onderzoeksobject. De IT-auditor kan • De uitgevoerde werkzaamheden uitbreiden; of • Andere werkzaamheden uitvoeren die door de IT-auditor in de omstandigheden noodzakelijk worden geacht. Als beide niet praktisch uitvoerbaar zijn, zal de IT-auditor niet in staat zijn om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie te vormen. Deze situatie kan zich zelfs voordoen als de IT-auditor zich niet bewust is van aangelegenheden die ertoe leiden dat de IT-auditor veronderstelt dat het onderzoeksobject een verschil van materieel belang kan bevatten, zoals wordt beschreven in paragraaf 49B.
	<i>Het evalueren van het voldoende en geschikt zijn van assurance-informatie (Zie: Paragraaf 65)</i>	
A153.	Een assurance-opdracht is een cumulatief en iteratief proces. Wanneer de IT-auditor geplande werkzaamheden uitvoert kan de verkregen assurance-informatie ertoe leiden dat de IT-auditor de aard, timing of omvang van andere geplande werkzaamheden aanpast. Er kan informatie onder de aandacht van de IT-auditor komen die significant afwijkt van wat was verwacht en waarop geplande werkzaamheden waren gebaseerd. Bijvoorbeeld: • De omvang van afwijkingen die de IT-auditor identificeert kan de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor over de betrouwbaarheid van bepaalde bronnen van informatie doen veranderen. • De IT-auditor kan zich bewust worden van discrepanties in relevante informatie, of van inconsistente of ontbrekende assurance-informatie. • Als er cijferanalyses aan het einde van de opdracht werden uitgevoerd, kunnen de resultaten van die werkzaamheden wijzen op een niet eerder geïdentificeerd risico op een afwijking van materieel belang. In dergelijke gevallen kan het mogelijk zijn dat de IT-auditor geplande	Een assurance-opdracht is een cumulatief en iteratief proces. Wanneer de IT-auditor geplande werkzaamheden uitvoert kan de verkregen assurance-informatie ertoe leiden dat de IT-auditor de aard, timing of omvang van andere geplande werkzaamheden aanpast. Er kan informatie onder de aandacht van de IT-auditor komen die significant afwijkt van wat was verwacht en waarop geplande werkzaamheden waren gebaseerd. Bijvoorbeeld: • De omvang van verschillen die de IT-auditor identificeert kan de professionele oordeelsvorming van de IT-auditor over de betrouwbaarheid van bepaalde bronnen van informatie doen veranderen. • De IT-auditor kan zich bewust worden van discrepanties in relevante informatie, of van inconsistente of ontbrekende assurance-informatie. • Als er cijferanalyses aan het einde van de opdracht werden uitgevoerd, kunnen de resultaten van die werkzaamheden wijzen op een niet eerder geïdentificeerd risico op een verschil van materieel belang. In dergelijke gevallen kan het mogelijk zijn dat de IT-auditor geplande

	werkzaamheden hervalueert.	werkzaamheden hervalueert.
A154.	De door de IT-auditor toegepaste professionele oordeelsvorming ten aanzien van wat het voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie inhoudt, wordt beïnvloed door factoren zoals: • De significantie van een mogelijke afwijking en de waarschijnlijkheid dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk met andere mogelijke afwijkingen, een effect van materieel belang heeft op de informatie over het onderzoeksobject. • De effectiviteit van de reacties van de geschikte partij(en) om op het bekende risico op een afwijking van materieel belang in te spelen. • Bij vorige assurance-opdrachten opgedane ervaring met soortgelijke mogelijke afwijkingen. • Resultaten van uitgevoerde werkzaamheden, met inbegrip van de vraag of dergelijke werkzaamheden specifieke afwijkingen identificeerden. • De herkomst en de betrouwbaarheid van de beschikbare informatie. • Het overtuigende karakter van de assurance-informatie. • Inzicht in de geschikte partij(en) en de omgeving daarvan.	De door de IT-auditor toegepaste professionele oordeelsvorming ten aanzien van wat het voldoende en geschikt zijn van de assurance-informatie inhoudt, wordt beïnvloed door factoren zoals: • De significantie van een mogelijke verschil en de waarschijnlijkheid dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk met andere mogelijke verschillen, een effect van materieel belang heeft op het onderzoeksobject. • De effectiviteit van de reacties van de geschikte partij(en) om op het bekende risico op een verschil van materieel belang in te spelen. • Bij vorige assurance-opdrachten opgedane ervaring met soortgelijke mogelijke verschillen. • Resultaten van uitgevoerde werkzaamheden, met inbegrip van de vraag of dergelijke werkzaamheden specifieke verschillen identificeerden. • De herkomst en de betrouwbaarheid van de beschikbare informatie. • Het overtuigende karakter van de assurance-informatie. • Inzicht in de geschikte partij(en) en de omgeving daarvan. <i>Beperkingen in reikwijdte (Zie Par. 26, 66)</i>
A155.	Een beperking in de reikwijdte kan voortkomen uit: a) Omstandigheden buiten de beheersing van de geschikte partij(en). De documentatie die de IT-auditor bijvoorbeeld nodig acht om te inspecteren kan per ongeluk vernietigd zijn. b) Omstandigheden betreffende de aard of timing van de werkzaamheden van de IT-auditor. Een fysiek proces dat de IT-auditor noodzakelijk acht om waar te nemen kan bijvoorbeeld al hebben plaatsgevonden vóór de opdracht van de IT-auditor; of c) Beperkingen die door de verantwoordelijke partij, de evalueerder, of de opdrachtgever aan de IT-auditor zijn opgelegd die bijvoorbeeld kunnen verhinderen dat de IT-auditor een maatregel uitvoert die de IT-auditor in de omstandigheden nodig acht. Beperkingen van dit soort kunnen voor de opdracht andere gevolgen hebben, zoals voor het door de IT-auditor in acht nemen van het opdracht risico en de opdrachtaanvaarding en -continuering.	Een beperking in de reikwijdte kan voortkomen uit: a) Omstandigheden buiten de beheersing van de geschikte partij(en). De documentatie die de IT-auditor bijvoorbeeld nodig acht om te inspecteren kan per ongeluk vernietigd zijn. b) Omstandigheden betreffende de aard of timing van de werkzaamheden van de IT-auditor. Een fysiek proces dat de IT-auditor noodzakelijk acht om waar te nemen kan bijvoorbeeld al hebben plaatsgevonden vóór de opdracht van de IT-auditor; of c) Beperkingen die door de verantwoordelijke partij of de opdrachtgever aan de IT-auditor zijn opgelegd die bijvoorbeeld kunnen verhinderen dat de IT-auditor een maatregel uitvoert die de IT-auditor in de omstandigheden nodig acht. Beperkingen van dit soort kunnen voor de opdracht andere gevolgen hebben, zoals voor het door de IT-auditor in acht nemen van het opdracht risico en de opdrachtaanvaarding en -continuering.
A156.	Het niet in staat zijn om een specifieke maatregel uit te voeren vormt geen beperking in de reikwijdte als de IT-auditor in staat is om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen door alternatieve	Het niet in staat zijn om een specifieke maatregel uit te voeren vormt geen beperking in de reikwijdte als de IT-auditor in staat is om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen door

	werkzaamheden uit te voeren.	alternatieve werkzaamheden uit te voeren.
A157.	De werkzaamheden die worden uitgevoerd bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn, per definitie, beperkt vergeleken met die van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Beperkingen waarvan bekend is dat zij bestonden vóór de aanvaarding van de opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn een relevante overweging bij het vaststellen van de vraag of de assurance-opdracht aanwezig zijn, in het bijzonder de vraag of de randvoorwaarden voor een assurance-opdracht aanwezig zijn, in het bijzonder de kenmerken van toegang tot assurance-informatie vertoont (zie paragraaf 24(b)(iv)) en een rationeel doel (zie paragraaf 24(b)(vi)). Als een verdere beperking door de geschikte partij(en) wordt opgelegd na de aanvaarding van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, kan het passend zijn om de opdracht terug te geven wanneer dat onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is.	De werkzaamheden die worden uitgevoerd bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn, per definitie, beperkt vergeleken met die van een opdracht met een redelijke mate van zekerheid. Beperkingen waarvan bekend is dat zij bestonden vóór de aanvaarding van de opdracht met een beperkte mate van zekerheid zijn een relevante overweging bij het vaststellen van de vraag of de randvoorwaarden voor een assurance-opdracht aanwezig zijn, in het bijzonder de vraag of de opdracht de kenmerken van toegang tot assurance-informatie vertoont (Zie Par. 24(b)(iv)) en een rationeel doel (Zie Par. 24(b)(vi)). Als een verdere beperking door de geschikte partij(en) wordt opgelegd na de aanvaarding van een opdracht met een beperkte mate van zekerheid, kan het passend zijn om de opdracht terug te geven wanneer dat onder van toepassing zijnde wet- of regelgeving mogelijk is.
	Het opstellen van het assurance rapport	Het opstellen van het assurance rapport
	<i>De vorm van het assurance-rapport (Zie Par. 67-68)</i>	<i>De vorm van het assurance-rapport (Zie Par. 67-68)</i>
A158.	Mondelinge en andere vormen van het tot uitdrukking brengen van conclusies kunnen verkeerd worden begrepen zonder de ondersteuning van een schriftelijk rapport. Om deze reden rapporteert de IT-auditor niet mondeling of met gebruik van symbolen zonder alsnog een schriftelijk assurance-rapport te verschaffen dat direct beschikbaar is wanneer de mondelinge rapportage wordt verschaft of het symbool wordt gebruikt. Een symbool zou bijvoorbeeld kunnen worden gehyperlinkt aan een schriftelijk assurance-rapport op het internet.	Mondelinge en andere vormen van het tot uitdrukking brengen van conclusies kunnen verkeerd worden begrepen zonder de ondersteuning van een schriftelijk rapport. Om deze reden rapporteert de IT-auditor niet mondeling of met gebruik van symbolen zonder alsnog een schriftelijk assurance-rapport te verschaffen dat direct beschikbaar is wanneer de mondelinge rapportage wordt verschaft of het symbool wordt gebruikt. Een symbool zou bijvoorbeeld kunnen worden gehyperlinkt aan een schriftelijk assurance-rapport op het internet.
A159.	Deze Richtlijn vereist geen gestandaardiseerd format voor het rapporteren over alle assurance-opdrachten. In plaats daarvan identificeert het de basiselementen die in het assurance-rapport moeten worden opgenomen. Assurance-rapporten zijn afgestemd op de specifieke omstandigheden van de opdracht. De IT-auditor kan gebruikmaken van kopjes, paragraafnummers, typografische middelen, bijvoorbeeld het vet drukken van tekst, en andere mechanismen om de helderheid en leesbaarheid van het assurance-rapport te verbeteren.	Deze Richtlijn vereist geen gestandaardiseerd format voor het rapporteren over alle assurance-opdrachten. In plaats daarvan identificeert het de basiselementen die in het assurance-rapport moeten worden opgenomen. Assurance-rapporten zijn afgestemd op de specifieke omstandigheden van de opdracht. De IT-auditor kan gebruikmaken van kopjes, paragraafnummers, typografische middelen, bijvoorbeeld het vet drukken van tekst, en andere mechanismen om de helderheid en leesbaarheid van het assurance-rapport te verbeteren.
A160.	De IT-auditor kan kiezen voor een "rapportage in beknopte vorm" ("short form") of "rapportage in uitgebreide vorm" ("long form") om effectieve communicatie naar de beoogde gebruikers mogelijk te maken. "Rapportages in beknopte vorm" bevatten doorgaans alleen de basiselementen. "Rapportages in uitgebreide vorm" bevatten andere informatie en uitleg die niet bedoeld zijn om de conclusie van de IT-	De IT-auditor kan kiezen voor een "rapportage in beknopte vorm" ("short form") of "rapportage in uitgebreide vorm" ("long form") om effectieve communicatie naar de beoogde gebruikers mogelijk te maken. "Rapportages in beknopte vorm" bevatten doorgaans alleen de basiselementen. "Rapportages in uitgebreide vorm" bevatten andere informatie en uitleg die niet bedoeld zijn om de conclusie van de IT-

	auditor aan te tasten. Ter aanvulling op de basiselementen kunnen rapportages in uitgebreide vorm in detail: • de voorwaarden van de opdracht beschrijven; • de van toepassing zijnde criteria die worden gebruikt; • bevindingen die gerelateerd zijn aan bepaalde aspecten van de opdracht; • de details van de kwalificaties en ervaring van de IT-auditor en anderen die bij de opdracht betrokken zijn; • toelichting van materialiteitsniveaus; en • in sommige gevallen aanbevelingen. De IT-auditor kan het nuttig achten om de significantie van het verschaffen van dergelijke informatie te overwegen in relatie tot de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers. Zoals op grond van paragraaf 68 wordt vereist, wordt aanvullende informatie duidelijk gescheiden van de conclusie van de IT-auditor en zodanig geformuleerd dat het duidelijk is dat het niet de bedoeling is dat deze afbreuk doet aan die conclusie.	auditor aan te tasten. Ter aanvulling op de basiselementen kunnen rapportages in uitgebreide vorm in detail: • de voorwaarden van de opdracht beschrijven; • de van toepassing zijnde criteria die worden gebruikt; • bevindingen die gerelateerd zijn aan bepaalde aspecten van de opdracht; • de details van de kwalificaties en ervaring van de IT-auditor en anderen die bij de opdracht betrokken zijn; • toelichting van materialiteitsniveaus; en • in sommige gevallen aanbevelingen. De IT-auditor kan het nuttig achten om de significantie van het verschaffen van dergelijke informatie te overwegen in relatie tot de informatiebehoeften van de beoogde gebruikers. Zoals op grond van paragraaf 68 wordt vereist, wordt aanvullende informatie duidelijk gescheiden van de conclusie van de IT-auditor en zodanig geformuleerd dat het duidelijk is dat het niet de bedoeling is dat deze afbreuk doet aan die conclusie.
	<i>Inhoud van het assurance rapport</i>	<i>Inhoud van het assurance rapport</i>
	Titel (zie Paragraaf 69(a))	Titel (Zie Par. 69(a))
A161.	Een passende titel helpt bij het identificeren van de aard van het assurance-rapport en bij het onderscheiden van rapporten die door anderen worden uitgebracht, zoals degenen die niet dezelfde ethische voorschriften naleven als de IT-auditor.	Een passende titel helpt bij het identificeren van de aard van het assurance-rapport en bij het onderscheiden van rapporten die door anderen worden uitgebracht, zoals degenen die niet dezelfde ethische voorschriften naleven als de IT-auditor.
	Geadresseerde (Zie: Paragraaf 69(b))	Geadresseerde (Zie Par. 69(b))
A162.	Een geadresseerde identificeert de partij of partijen aan wie het assurance-rapport is gericht. Het assurance-rapport wordt doorgaans aan de opdrachtgever geadresseerd, maar in sommige gevallen kunnen er andere beoogde gebruikers zijn.	Een geadresseerde identificeert de partij of partijen aan wie het assurance-rapport is gericht. Het assurance-rapport wordt doorgaans aan de opdrachtgever geadresseerd, maar in sommige gevallen kunnen er andere beoogde gebruikers zijn.
	Informatie over het onderzoeksobject en het onderzoeksobject zelf (Zie: Paragraaf 69(c))	Het onderzoeksobject (Zie Par. 69(d))
A163.	Identificatie en beschrijving van de informatie over het onderzoeksobject en, indien passend, het onderzoeksobject zelf kunnen het volgende omvatten: • Het tijdstip of de periode waarop de meting of evaluatie van het onderzoeksobject betrekking heeft. • Waar van toepassing, de naam van de verantwoordelijke partij of onderdeel van de verantwoordelijke partij waarop het	Identificatie en beschrijving van het onderzoeksobject kan het volgende omvatten: • Het tijdstip of de periode waarop de meting of evaluatie van het onderzoeksobject betrekking heeft. • Waar van toepassing, de naam van de verantwoordelijke partij of onderdeel van de verantwoordelijke partij waarop het onderzoeksobject betrekking heeft.

	- onderzoeksobject betrekking heeft. - Een uitleg van die kenmerken van het onderzoeksobject of de informatie over het onderzoeksobject waarvan de beoogde gebruikers zich bewust moeten zijn, en hoe dergelijke kenmerken invloed kunnen hebben op de precisie van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria, of het overtuigende karakter van de beschikbare assurance-informatie. Bijvoorbeeld: - De mate waarin de informatie over het onderzoeksobject kwalitatief is versus kwantitatief, objectief versus subjectief of historisch versus toekomstgericht. - Wijzigingen in het onderzoeksobject of andere omstandigheden van de opdracht die van invloed zijn op de vergelijkbaarheid van de informatie over het onderzoeksobject van de ene naar de andere periode.	- Een uitleg van die kenmerken van het onderzoeksobject waarvan de beoogde gebruikers zich bewust moeten zijn, en hoe dergelijke kenmerken invloed kunnen hebben op de precisie van de meting of evaluatie van het onderzoeksobject ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria, of het overtuigende karakter van de beschikbare assurance-informatie. Bijvoorbeeld: - De mate waarin het onderzoeksobject kwalitatief is versus kwantitatief, objectief versus subjectief of historisch versus toekomstgericht. - Wijzigingen in het onderzoeksobject of andere omstandigheden van de opdracht die van invloed zijn op de vergelijkbaarheid van het onderzoeksobject van de ene naar de andere periode.
A164.	Van toepassing zijnde criteria (Zie: Paragraaf 69(d)) Het assurance-rapport identificeert de van toepassing zijnde criteria ten opzichte waarvan het onderzoeksobject is gemeten of geëvalueerd zodat de basis voor de conclusie van de IT-auditor voor de beoogde gebruikers inzichtelijk is. Het assurance-rapport kan de van toepassing zijnde criteria omvatten of hiernaar verwijzen als zij in de informatie over het onderzoeksobject zijn opgenomen of als zij anderszins beschikbaar zijn vanuit een direct toegankelijke bron. Het kan in de omstandigheden relevant zijn om het volgende toe te lichten: - De bron van de van toepassing zijnde criteria, en de vraag of de van toepassing zijnde criteria wel of niet in wet- of regelgeving zijn opgenomen, of zijn uitgegeven door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen. D.w.z. de vraag of zij vastgestelde criteria zijn in de context van het onderzoeksobject (en zo niet, een beschrijving van waarom zij geschikt zouden zijn). - Metings- of evaluatiemethoden die zijn gebruikt wanneer de van toepassing zijnde criteria de mogelijkheid bieden voor de keuze tussen een aantal methoden. - Significante interpretaties die zijn gemaakt bij het toepassen van de van toepassing zijnde criteria in de omstandigheden van de opdracht. - De vraag of er wijzigingen hebben plaatsgevonden in de metings- of evaluatiemethoden.	Van toepassing zijnde criteria (Zie Par. 69(e)) Het assurance-rapport identificeert de van toepassing zijnde criteria ten opzichte waarvan het onderzoeksobject is gemeten of geëvalueerd zodat de basis voor de conclusie van de IT-auditor voor de beoogde gebruikers inzichtelijk is. Het assurance-rapport kan de van toepassing zijnde criteria omvatten of hiernaar verwijzen als zij anderszins beschikbaar zijn vanuit een direct toegankelijke bron. Het kan in de omstandigheden relevant zijn om het volgende toe te lichten: - De bron van de van toepassing zijnde criteria, en de vraag of de van toepassing zijnde criteria wel of niet in wet- of regelgeving zijn opgenomen, of zijn uitgegeven door geautoriseerde of erkende organisaties van deskundigen die een transparant en zorgvuldig proces volgen. D.w.z. de vraag of zij vastgestelde criteria zijn in de context van het onderzoeksobject (en zo niet, een beschrijving van waarom zij geschikt zouden zijn). - Metings- of evaluatiemethoden die zijn gebruikt wanneer de van toepassing zijnde criteria de mogelijkheid bieden voor de keuze tussen een aantal methoden. - Significante interpretaties die zijn gemaakt bij het toepassen van de van toepassing zijnde criteria in de omstandigheden van de opdracht. - De vraag of er wijzigingen hebben plaatsgevonden in de metings- of evaluatiemethoden.

	Inherente beperkingen (Zie: Paragraaf 69(e))	Inherente beperkingen (Zie Par. 69(f))
A165.	Terwijl in sommige gevallen kan worden verondersteld dat inherente beperkingen door de beoogde gebruikers van het assurance-rapport goed worden begrepen, kan het in andere gevallen passend zijn om expliciete verwijzingen hiernaar op te nemen in het assurance-rapport. In een assurance-rapport dat bijvoorbeeld betrekking heeft op de effectiviteit van interne beheersing, kan het passend zijn om op te merken dat de historische evaluatie van effectiviteit niet relevant is voor toekomstige perioden. Dit als gevolg van het risico dat de interne beheersing inadequaat wordt vanwege wijzigingen in omstandigheden of doordat de mate van naleving van beleidslijnen of procedures af kan nemen.	Terwijl in sommige gevallen kan worden verondersteld dat inherente beperkingen door de beoogde gebruikers van het assurance-rapport goed worden begrepen, kan het in andere gevallen passend zijn om expliciete verwijzingen hiernaar op te nemen in het assurance-rapport. In een assurance-rapport dat bijvoorbeeld betrekking heeft op de effectiviteit van interne beheersing, kan het passend zijn om op te merken dat de historische evaluatie van effectiviteit niet relevant is voor toekomstige perioden. Dit als gevolg van het risico dat de interne beheersing inadequaat wordt vanwege wijzigingen in omstandigheden of doordat de mate van naleving van beleidslijnen of procedures af kan nemen.
	Specifiek doel (Zie: Paragraaf 69(f))	Specifiek doel (Zie Par. 69(g))
A166.	In sommige gevallen kunnen de van toepassing zijnde criteria die worden gebruikt om het onderzoeksobject te meten of evalueren voor een specifiek doel zijn opgezet. Een regelgever of toezichthouder kan bijvoorbeeld van bepaalde entiteiten vereisen dat zij gebruikmaken van specifieke van toepassing zijnde criteria die opgezet zijn voor regelgevende doeleinden. Om misverstanden te voorkomen, maakt de IT-auditor de lezers van het assurance-rapport hierop attent en op het feit dat daarom de informatie over het onderzoeksobject mogelijk niet geschikt is voor een ander doel.	In sommige gevallen kunnen de van toepassing zijnde criteria die worden gebruikt om het onderzoeksobject te meten of evalueren voor een specifiek doel zijn opgezet. Een regelgever of toezichthouder kan bijvoorbeeld van bepaalde entiteiten vereisen dat zij gebruikmaken van specifieke van toepassing zijnde criteria die opgezet zijn voor regelgevende doeleinden. Om misverstanden te voorkomen, maakt de IT-auditor de lezers van het assurance-rapport hierop attent en op het feit dat daarom het onderzoeksobject mogelijk niet geschikt is voor een ander doel.
A167.	In aanvulling op de signalering zoals vereist op grond van paragraaf 69(f) kan de IT-auditor het passend achten om aan te geven dat het assurance-rapport alleen voor specifieke gebruikers is bedoeld. Afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht, zoals de wet- of regelgeving van het bepaalde rechtsgebied, kan dit worden bereikt door de verspreiding of het gebruik van het assurance-rapport te beperken. Terwijl een assurance-rapport op deze manier een beperking kan bevatten geeft de afwezigheid van een beperking betreffende een bepaalde gebruiker of doel op zichzelf niet aan dat een juridische verantwoordelijkheid voor de IT-auditor in relatie tot die gebruiker of voor dat doel geldt. De vraag of een juridische verantwoordelijkheid geldt is afhankelijk van de juridische omstandigheden van elke situatie en het relevante rechtsgebied.	In aanvulling op de signalering zoals vereist op grond van paragraaf 69(f) kan de IT-auditor het passend achten om aan te geven dat het assurance-rapport alleen voor specifieke gebruikers is bedoeld. Afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht, zoals de wet- of regelgeving van het bepaalde rechtsgebied, kan dit worden bereikt door de verspreiding of het gebruik van het assurance-rapport te beperken. Terwijl een assurance-rapport op deze manier een beperking kan bevatten geeft de afwezigheid van een beperking betreffende een bepaalde gebruiker of doel op zichzelf niet aan dat een juridische verantwoordelijkheid voor de IT-auditor in relatie tot die gebruiker of voor dat doel geldt. De vraag of een juridische verantwoordelijkheid geldt is afhankelijk van de juridische omstandigheden van elke situatie en het relevante rechtsgebied.
	Relatieve verantwoordelijkheden (Zie: Paragraaf 69(g))	Relatieve verantwoordelijkheden (Zie Par. 69(h))
A168.	Het identificeren van relatieve verantwoordelijkheden informeert de beoogde gebruikers dat de verantwoordelijke partij verantwoordelijk is voor het onderzoeksobject, dat de evalueerder verantwoordelijk is voor	Het identificeren van relatieve verantwoordelijkheden informeert de beoogde gebruikers dat de verantwoordelijke partij verantwoordelijk is voor het onderzoeksobject, en dat het de rol van de IT-auditor is om

	de meting of evaluatie ten opzichte van de van toepassing zijnde criteria en dat het de rol van de IT-auditor is om onafhankelijk een conclusie tot uitdrukking te brengen over de informatie over het onderzoeksobject.	onafhankelijk een conclusie tot uitdrukking te brengen over het onderzoeksobject.
	Het uitvoeren van de opdracht overeenkomstig Richtlijn 3000 en een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject (Zie: Paragraaf 69(h))	Het uitvoeren van de opdracht overeenkomstig Richtlijn 3000 en een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject (Zie Par. 69(hi))
A169.	Waar een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject alleen van toepassing is op een deel van de informatie over het onderzoeksobject, kan het passend zijn om zowel die specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject als deze Richtlijn te citeren.	Waar een specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject alleen van toepassing is op een deel van het onderzoeksobject, kan het passend zijn om zowel die specifieke Richtlijn voor het onderzoeksobject als deze Richtlijn te citeren.
A170.	Een vermelding die onnauwkeurige kwalificerende of beperkende formuleringen bevat (zoals "de opdracht was naar analogie van Richtlijn 3000A uitgevoerd") kan gebruikers van assurance-rapporten misleiden.	Een vermelding die onnauwkeurige kwalificerende of beperkende formuleringen bevat (zoals "de opdracht was naar analogie van Richtlijn 3000D uitgevoerd") kan gebruikers van assurance-rapporten misleiden.
	Van toepassing zijnde vereisten inzake kwaliteitsbeheersing (Zie: Paragraaf 69(i))	Van toepassing zijnde vereisten inzake kwaliteitsbeheersing (Zie Par. 69(ij))
A171.	Het volgende is een voorbeeld van een vermelding in het assurance-rapport met betrekking tot van toepassing zijnde vereisten inzake kwaliteitsbeheersing:	Het volgende is een voorbeeld van een vermelding in het assurance-rapport met betrekking tot van toepassing zijnde vereisten inzake kwaliteitsbeheersing:
	De IT-audit-eenheid past de regelgeving inzake kwaliteitsbeheersing toe en onderhoudt derhalve een inzichtelijk stelsel van kwaliteitsbeheersing met inbegrip van gedocumenteerde beleidslijnen en procedures met betrekking tot het naleven van ethische voorschriften, professionele Richtlijnen en van toepassing zijnde door wet- of regelgeving gestelde vereisten.	De IT-audit-eenheid past de regelgeving inzake kwaliteitsbeheersing toe en onderhoudt derhalve een inzichtelijk stelsel van kwaliteitsbeheersing met inbegrip van gedocumenteerde beleidslijnen en procedures met betrekking tot het naleven van ethische voorschriften, professionele Richtlijnen en van toepassing zijnde door wet- of regelgeving gestelde vereisten.
	Naleving van onafhankelijkheids- en overige ethische voorschriften (Zie: Paragraaf 69(j))	Naleving van onafhankelijkheids- en overige ethische voorschriften (Zie Par. 69(jk))
A172.	Het volgende is een voorbeeld van een vermelding in het assurance-rapport met betrekking tot het naleven van de ethische voorschriften:	Het volgende is een voorbeeld van een vermelding in het assurance-rapport met betrekking tot het naleven van de ethische voorschriften:
	We hebben de ethische voorschriften van het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') nageleefd. Deze gedragscode is gebaseerd is op fundamentele beginselen van professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid. Het beginsel objectiviteit omvat onafhankelijkheid in wezen en in schijn.	We hebben de ethische voorschriften van het Reglement Gedragscode ('Code of Ethics') nageleefd. Deze gedragscode is gebaseerd is op fundamentele beginselen van professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid en vertrouwelijkheid. Het beginsel objectiviteit omvat onafhankelijkheid in wezen en in schijn..
	Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden. (Zie: Paragraaf A6, 69(k))	Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden. (Zie Par. A6, 69(l))
A173.	De samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden helpt de beoogde gebruikers de conclusie van de IT-auditor te begrijpen. Voor veel	De samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden helpt de beoogde gebruikers de conclusie van de IT-auditor te begrijpen. Voor veel

	assurance-opdrachten zijn er in theorie oneindig veel soorten werkzaamheden mogelijk. In de praktijk is het echter moeilijk om deze duidelijk en ondubbelzinnig te communiceren. Overige gezaghebbende uitingen die door de International Auditing and Assurance Standards Board zijn uitgegeven kunnen voor IT-auditors nuttig zijn bij het opstellen van de samenvatting.	assurance-opdrachten zijn er in theorie oneindig veel soorten werkzaamheden mogelijk. In de praktijk is het echter moeilijk om deze duidelijk en ondubbelzinnig te communiceren. Overige gezaghebbende uitingen die door de International Auditing and Assurance Standards Board zijn uitgegeven kunnen voor IT-auditors nuttig zijn bij het opstellen van de samenvatting.
A174.	Waar er geen specifieke Richtlijn leidraden verschaft voor werkzaamheden voor een bepaald onderzoeksobject zou de samenvatting een meer gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden kunnen bevatten. Het kan passend zijn om in de samenvatting een vermelding op te nemen dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd met inbegrip van het evalueren van de geschiktheid van de van toepassing zijnde criteria.	Waar er geen specifieke Richtlijn leidraden verschaft voor werkzaamheden voor een bepaald onderzoeksobject zou de samenvatting een meer gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden kunnen bevatten. Het kan passend zijn om in de samenvatting een vermelding op te nemen dat de werkzaamheden zijn uitgevoerd met inbegrip van het evalueren van de geschiktheid van de van toepassing zijnde criteria.
A175.	Bij een opdracht met een beperkte mate van zekerheid is de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden doorgaans gedetailleerder dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid en identificeert deze de aard, timing en omvang van werkzaamheden. Dit komt doordat een bespreking van de aard, timing en omvang van de uitvoering van uitgevoerde werkzaamheden essentieel is voor het inzicht in een conclusie die tot uitdrukking wordt gebracht in een vorm die, op basis van de uitgevoerde werkzaamheden, uitdrukt of er van materieel belang zijnde aangelegenheden onder de aandacht van de IT-auditor zijn gekomen die ertoe leiden dat de IT-auditor veronderstelt dat de informatie over het onderzoeksobject een afwijking van materieel belang bevat. Het kan tevens gepast zijn om in de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden bepaalde werkzaamheden aan te geven die niet uitgevoerd zijn waarvan normaliter verwacht zou worden dat deze bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid wel zouden zijn uitgevoerd. Een volledige identificatie van al die werkzaamheden kan echter niet mogelijk zijn omdat het van de IT-auditor vereiste inzicht in en overweging van het opdrachttrisico minder is dan bij een opdracht met een redelijke mate van zekerheid.	Bij directe-opdrachten (bij opdrachten met een redelijke mate van zekerheid als opdrachten met een beperkte mate van zekerheid) is de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden doorgaans gedetailleerder dan bij attest-opdrachten en identificeert deze de aard, timing en omvang van werkzaamheden. Dit komt doordat een bespreking van de aard, timing en omvang van uitgevoerde werkzaamheden essentieel is voor het inzicht in de uitgevoerde werkzaamheden. Het kan tevens gepast zijn om in de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden bepaalde werkzaamheden aan te geven die niet uitgevoerd zijn waarvan normaliter verwacht zou worden dat deze wel zouden zijn uitgevoerd.
A176.	Factoren om in overweging te nemen bij het bepalen van de mate van detaillering die moet worden verschaft bij de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden kunnen de volgende omvatten: • Omstandigheden die specifiek zijn voor de entiteit (zoals de verschillende aard van de activiteiten van de entiteit vergeleken met degenen die de sector typeren). • Specifieke omstandigheden van de opdracht die de aard en omvang	Factoren om in overweging te nemen bij het bepalen van de mate van detaillering die moet worden verschaft bij de samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden kunnen de volgende omvatten: • Omstandigheden die specifiek zijn voor de entiteit (zoals de verschillende aard van de activiteiten van de entiteit vergeleken met degenen die de sector typeren). • Specifieke omstandigheden van de opdracht die de aard en omvang

	van de uitgevoerde werkzaamheden beïnvloeden. De verwachtingen van de beoogde gebruikers van de mate van detaillering dat in het rapport moet worden verschaft, op basis van wat in de markt gebruikelijk is of van toepassing zijnde wet- of regelgeving.	van de uitgevoerde werkzaamheden beïnvloeden. De verwachtingen van de beoogde gebruikers van de mate van detaillering dat in het rapport moet worden verschaft, op basis van wat in de markt gebruikelijk is of van toepassing zijnde wet- of regelgeving.
A177.	Het is van belang dat de samenvatting op een objectieve manier wordt geschreven zodat de beoogde gebruikers inzicht hebben in het gedane werk als basis voor de conclusie van de IT-auditor. In de meeste gevallen staat dit los van het nauwkeurig beschrijven van het gehele werkprogramma, maar aan de andere kant is het van belang dat het niet dermate wordt samengevat dat het dubbelzinnig is of dat het op een manier wordt geschreven die overdreven of verfraaid is. De conclusie van de IT-auditor (Zie Par. 12(a)(i)(a), 69(l))	Het is van belang dat de samenvatting op een objectieve manier wordt geschreven zodat de beoogde gebruikers inzicht hebben in het gedane werk als basis voor de conclusie van de IT-auditor. In de meeste gevallen staat dit los van het nauwkeurig beschrijven van het gehele werkprogramma, maar aan de andere kant is het van belang dat het niet dermate wordt samengevat dat het dubbelzinnig is of dat het op een manier wordt geschreven die overdreven of verfraaid is. De conclusie van de IT-auditor (Zie Par. 12(a)(i)(a), 69(m))
A178.	Voorbeelden van conclusies die tot uitdrukking worden gebracht in een vorm die voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid passend is omvatten: - Wanneer tot uitdrukking gebracht over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria, "Naar ons oordeel heeft de entiteit, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de XYZ-wetgeving nageleefd". - Wanneer tot uitdrukking gebracht met betrekking tot een vermelding die door de geschikte partij is gemaakt, "Naar ons oordeel is de vermelding [van de geschikte partij] dat de entiteit de XYZ-wetgeving heeft nageleefd, in alle van materieel belang zijnde opzichten, getrouw weergegeven," of "Naar ons oordeel is de vermelding [van de geschikte partij] dat de belangrijke prestatie-indicatoren in overeenstemming met de XYZ-criteria zijn gepresenteerd, in alle van materieel belang zijnde opzichten, getrouw weergegeven".	Voorbeelden van conclusies die tot uitdrukking worden gebracht in een vorm die voor een opdracht met een redelijke mate van zekerheid passend is omvatten: - Naar ons oordeel is het geheel aan beheersmaatregelen, in alle van materieel belang zijnde opzichten, effectief in opzet, bestaan en werking. "Naar ons oordeel heeft de entiteit, in alle van materieel belang zijnde opzichten, de XYZ-wetgeving nageleefd". - Naar ons oordeel voldoet de entiteit in alle van materieel belang zijnde opzichten aan de informatiebeveiligingscriteria XYZ
A179.	Het kan passend zijn om de beoogde gebruikers te informeren over de context waarin de conclusie van de IT-auditor moet worden gelezen wanneer het assurance-rapport een uitleg van bepaalde kenmerken van het onderzoeksobject bevat waarvan de beoogde gebruikers zich bewust moeten zijn. De conclusie van de IT-auditor kan bijvoorbeeld formuleringen bevatten zoals: "Deze conclusie is gevormd op basis van de aangelegenheden die elders in dit onafhankelijke assurance-rapport uiteen zijn gezet."	Het kan passend zijn om de beoogde gebruikers te informeren over de context waarin de conclusie van de IT-auditor moet worden gelezen wanneer het assurance-rapport een uitleg van bepaalde kenmerken van het onderzoeksobject bevat waarvan de beoogde gebruikers zich bewust moeten zijn. De conclusie van de IT-auditor kan bijvoorbeeld formuleringen bevatten zoals: "Deze conclusie is gevormd op basis van de aangelegenheden die elders in dit onafhankelijke assurance-rapport uiteen zijn gezet."
A180.	Voorbeelden van conclusies die tot uitdrukking worden gebracht in een	Voorbeelden van conclusies die tot uitdrukking worden gebracht in een

	vorm die voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid passend is, omvatten: • Wanneer tot uitdrukking gebracht over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria, "Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat het geheel aan beheersmaatregelen van [de entiteit], in alle van materieel belang zijnde opzichten, niet effectief is in opzet, bestaan en werking." • Wanneer tot uitdrukking gebracht over de informatie over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria, "Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie hebben wij kennis gekregen over van materieel belang zijnde wijzigingen die bij de beoordeling van de belangrijke prestatie-indicatoren moeten worden aangebracht zodat deze indicatoren in overeenstemming zijn met de XYZ-criteria." • Wanneer tot uitdrukking gebracht met betrekking tot een vermelding die door de geschikte partij is gemaakt, "Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de vermelding [van de geschikte partij] dat [de entiteit] de XYZ-wetgeving heeft nageleefd is, in alle van materieel belang zijnde opzichten, niet getrouw is weergegeven."	vorm die voor een opdracht met een beperkte mate van zekerheid passend is, omvatten: • Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat het geheel aan beheersmaatregelen van [de entiteit], in alle van materieel belang zijnde opzichten, niet effectief is in opzet, bestaan en werking. • Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat [de entiteit], in alle van materieel belang zijnde opzichten, de XYZ-wetgeving niet heeft nageleefd. • Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de entiteit niet voldoet in alle van materieel belang zijnde opzichten aan de informatiebeveiligingscriteria XYZ.
A181.	Verschillende formuleringen die nuttig kunnen zijn voor de objecten van onderzoek omvatten bijvoorbeeld, één of een combinatie van het volgende: • Bij compliance-opdrachten - "in overeenstemming met" of "overeenkomstig". • Voor opdrachten wanneer de van toepassing zijnde criteria een proces of methodologie voor het opstellen of weergeven van de informatie over het onderzoeksobject beschrijven - "naar behoren opgesteld". • Voor opdrachten waar de principes van getrouwe weergave zijn opgenomen in de van toepassing zijnde criteria - "getrouw weergegeven".	Verschillende formuleringen die nuttig kunnen zijn voor de objecten van onderzoek omvatten bijvoorbeeld, bij compliance-opdrachten - "in overeenstemming met" of "overeenkomstig".
A182.	Het opnemen van een kopie boven de paragrafen die aangepaste conclusies bevatten, alsmede de aangelegenheden die tot de aanpassing leiden, helpt bij het begrijpen van het rapport van de IT-auditor. Voorbeelden van een passende titel omvatten "Conclusie met beperking",	Het opnemen van een kopie boven de paragrafen die aangepaste conclusies bevatten, alsmede de aangelegenheden die tot de aanpassing leiden, helpt bij het begrijpen van het rapport van de IT-auditor. Voorbeelden van een passende titel omvatten "Conclusie met

	"Afkeurende conclusie", of "Onthouding van een conclusie" en "Basis voor conclusie met beperking", Basis voor afkeurende conclusie", in voorkomend geval.	
	Ondertekening door de IT-auditor (Zie: Paragraaf 69(m))	
A183.	De ondertekening van de IT-auditor is uit naam van de IT-audit-eenheid van de IT-auditor, of de persoonlijke naam van de individuele IT-auditor, of beide, naar gelang wat gepast is in het betreffende rechtsgebied. Naast de ondertekening door de IT-auditor kan van de IT-auditor in bepaalde rechtsgebieden worden vereist om een verklaring in zijn rapport op te nemen over beroepsaanduiding of -erkenning door de passende instantie die in dat rechtsgebied vergunningen heeft verstrekt.	Ondertekening door de IT-auditor (Zie Par. 69(¶¶))
	Datum (Zie: Paragraaf 69(n))	Datum (Zie Par. 69(¶¶))
A184.	Het opnemen van de datum in het assurance-rapport informeert de beoogde gebruikers erover dat de IT-auditor het effect van gebeurtenissen die zich tot die datum hebben voorgedaan op de informatie over het onderzoeksobject en op het assurance-rapport in overweging heeft genomen.	Het opnemen van de datum in het assurance-rapport informeert de beoogde gebruikers erover dat de IT-auditor het effect van gebeurtenissen die zich tot die datum hebben voorgedaan op het onderzoeksobject en op het assurance-rapport in overweging heeft genomen.
	Verwijzing naar de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige in het assurance-rapport (Zie: Paragraaf 70)	Verwijzing naar de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige in het assurance-rapport (Zie Par. 70)
A185.	In sommige gevallen is het mogelijk dat wet- of regelgeving in het assurance-rapport een verwijzing naar de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige vereist, bijvoorbeeld in het kader van transparantie in de publieke sector. Het kan in andere omstandigheden ook passend zijn om bijvoorbeeld de aard van een aanpassing van de conclusie van de IT-auditor uit te leggen of wanneer de werkzaamheden van een deskundige integraal zijn voor de bevindingen die zijn opgenomen in een rapportage in uitgebreide vorm ("long form").	In sommige gevallen is het mogelijk dat wet- of regelgeving in het assurance-rapport een verwijzing naar de werkzaamheden van de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige vereist, bijvoorbeeld in het kader van transparantie in de publieke sector. Het kan in andere omstandigheden ook passend zijn om bijvoorbeeld de aard van een aanpassing van de conclusie van de IT-auditor uit te leggen of wanneer de werkzaamheden van een deskundige integraal zijn voor de bevindingen die zijn opgenomen in een rapportage in uitgebreide vorm ("long form").
A186.	De IT-auditor heeft niettemin de ongedeelde verantwoordelijkheid voor de tot uitdrukking gebrachte conclusie en die verantwoordelijkheid wordt niet verminderd doordat de IT-auditor gebruik maakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. Het is daarom van belang dat, wanneer het assurance-rapport naar een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige verwijst, de bewoordingen van het rapport niet impliceren dat de verantwoordelijkheid van de IT-auditor voor de tot uitdrukking gebrachte conclusie door de betrokkenheid van die deskundige wordt verminderd.	De IT-auditor heeft niettemin de ongedeelde verantwoordelijkheid voor de tot uitdrukking gebrachte conclusie en die verantwoordelijkheid wordt niet verminderd doordat de IT-auditor gebruik maakt van de werkzaamheden van een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige. Het is daarom van belang dat, wanneer het assurance-rapport naar een door de IT-auditor ingeschakelde deskundige verwijst, de bewoordingen van het rapport niet impliceren dat de verantwoordelijkheid van de IT-auditor voor de tot uitdrukking gebrachte conclusie door de betrokkenheid van die deskundige wordt verminderd.
A187.	Het is niet waarschijnlijk dat een algemene verwijzing in een rapportage	Het is niet waarschijnlijk dat een algemene verwijzing in een rapportage

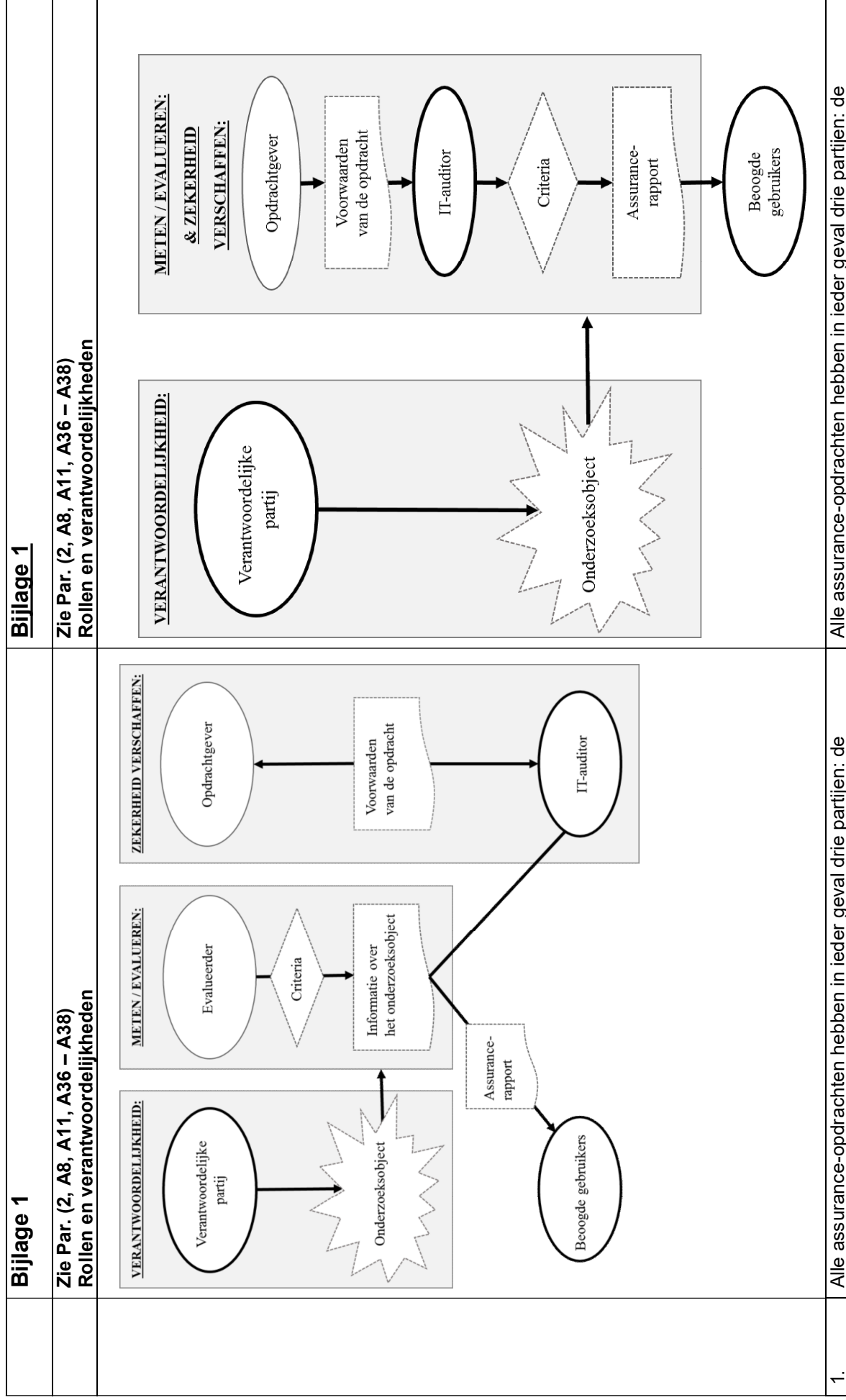
	in uitgebreide vorm ("long form") inzake het uitvoeren van de opdracht door afdoende bevoegd personeel, met inbegrip van deskundigen voor het onderzoeksobject en assurance-specialisten, verkeerd wordt geïnterpreteerd als verminderde verantwoordelijkheid. De kans op een misverstand is echter groter in het geval van rapportage in beknopte vorm ("short form") waarin de minimale contextuele informatie kan worden weergegeven of wanneer naar de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige bij naam wordt verwezen. Aanvullende bewoordingen kunnen derhalve in zulke gevallen nodig zijn om te voorkomen dat de assurance-rapport impliceert dat de verantwoordelijkheid van de IT-auditor voor de tot uitdrukking gebrachte conclusie is verminderd vanwege de betrokkenheid van de deskundige.	in uitgebreide vorm ("long form") inzake het uitvoeren van de opdracht door afdoende bevoegd personeel, met inbegrip van deskundigen voor het onderzoeksobject en assurance-specialisten, verkeerd wordt geïnterpreteerd als verminderde verantwoordelijkheid. De kans op een misverstand is echter groter in het geval van rapportage in beknopte vorm ("short form") waarin de minimale contextuele informatie kan worden weergegeven of wanneer naar de door de IT-auditor ingeschakelde deskundige bij naam wordt verwezen. Aanvullende bewoordingen kunnen derhalve in zulke gevallen nodig zijn om te voorkomen dat het assurance-rapport impliceert dat de verantwoordelijkheid van de IT-auditor voor de tot uitdrukking gebrachte conclusie is verminderd vanwege de betrokkenheid van de deskundige.	
	Goedkeurende en aangepaste conclusies (Zie Par. 74-77, Bijlage)		
A188.	De term 'met een diepgaande invloed' beschrijft de gevolgen van afwijkingen op de informatie over het onderzoeksobject of de mogelijke gevolgen op de informatie over het onderzoeksobject van eventuele afwijkingen die niet zijn gedetecteerd als gevolg van de onmogelijkheid om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen. Gevolgen met een diepgaande invloed op de informatie over het onderzoeksobject zijn die welke op grond van de oordeelsvorming van de IT-auditor: a) Niet beperkt zijn tot specifieke aspecten van de informatie over het onderzoeksobject; b) Indien ze wel daartoe beperkt zijn, een substantieel deel van de informatie over het onderzoeksobject vertegenwoordigen of zouden kunnen vertegenwoordigen; of c) Met betrekking tot toelichtingen, van fundamenteel belang zijn voor het begrip van gebruikers van de informatie over het onderzoeksobject.	De term 'met een diepgaande invloed' beschrijft de gevolgen van verschillen -tussen het onderzoeksobject en de criteria of de mogelijke gevolgen van eventuele verschillen die niet zijn gedetecteerd als gevolg van de onmogelijkheid om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen. Gevolgen met een diepgaande invloed zijn die welke op grond van de oordeelsvorming van de IT-auditor: a) Niet beperkt zijn tot specifieke aspecten van het onderzoeksobject; Indien ze wel daartoe beperkt zijn, een substantieel deel van het onderzoeksobject vertegenwoordigen of zouden kunnen vertegenwoordigen;	
A189.	De aard van de aangelegenheid en de oordeelsvorming van de IT-auditor inzake de mate waarin de gevolgen of mogelijke gevolgen van diepgaande invloed zijn op de informatie over het onderzoeksobject, hebben invloed op het soort conclusie dat tot uitdrukking moet worden gebracht.	De aard van de aangelegenheid en de oordeelsvorming van de IT-auditor inzake de mate waarin de gevolgen of mogelijke gevolgen van diepgaande invloed zijn op het onderzoeksobject, hebben invloed op het soort conclusie dat tot uitdrukking moet worden gebracht.	
A190.	Voorbeelden van conclusies met een beperking en afkeurende conclusies en een onthouding van een conclusie omvatten: • Een conclusie met beperking (een voorbeeld voor opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid met een afwijking van materieel belang) - "Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie, uitgezonderd	Voorbeelden van conclusies met een beperking en afkeurende conclusies en een onthouding van een conclusie omvatten: • Een conclusie met beperking (een voorbeeld voor opdrachten tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid met een verschil van materieel belang) - "Op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de verkregen assurance-informatie, uitgezonderd het effect van de	

	het effect van de aangelegenheid die staat beschreven in de sectie Basis voor conclusies met beperking van ons rapport, is ons niets gebleken op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat de vermelding [van de geschikte partij], in alle van materieel belang zijnde opzichten, het naleven door de entiteit van de XYZ-wetgeving niet getrouw weergeeft". • Afkeurende conclusie (een voorbeeld voor een afwijking van materieel belang die ook van diepgaande invloed is voor zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid) - "Vanwege de significantie van de aangelegenheid die staat beschreven in de sectie Basis voor een afkeurende conclusie van ons rapport, geeft de vermelding [van de geschikte partij] het naleven door de entiteit van de XYZ-wetgeving niet getrouw weer". • Onthouding van een conclusie (een voorbeeld van een beperking in de reikwijdte die van materieel belang is alsmede van diepgaande invloed voor zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid) - "Vanwege de significantie van de aangelegenheid die beschreven staat in de sectie Basis voor een onthouding van een conclusie in ons rapport waren wij niet in staat om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie te kunnen vormen over de vermelding [van de geschikte partij]. Derhalve brengen we geen conclusie tot uitdrukking over die vermelding".	aangelegenheid die staat beschreven in de sectie Basis voor conclusies met beperking van ons rapport, is ons niets gebleken op grond waarvan wij zouden moeten concluderen dat in alle van materieel belang zijnde opzichten, de entiteit de XYZ-wetgeving niet getrouw naleeft". • Afkeurende conclusie (een voorbeeld voor een verschil van materieel belang die ook van diepgaande invloed is voor zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid) - "Vanwege de significantie van de aangelegenheid die staat beschreven in de sectie Basis voor een afkeurende conclusie van ons rapport, leeft de entiteit de XYZ-wetgeving niet getrouw na". • Onthouding van een conclusie (een voorbeeld van een beperking in de reikwijdte die van materieel belang is alsmede van diepgaande invloed voor zowel een opdracht met een redelijke mate als een beperkte mate van zekerheid) - "Vanwege de significantie van de aangelegenheid die beschreven staat in de sectie Basis voor een onthouding van een conclusie in ons rapport waren wij niet in staat om voldoende en geschikte assurance-informatie te verkrijgen om een conclusie te kunnen vormen over het onderzoeksobject. Derhalve brengen we geen conclusie tot uitdrukking over die vermelding".
A191.	Bij een compliance-opdracht kan de evalueerder bijvoorbeeld op correcte wijze de gevallen van het niet-naleven beschrijven. In dergelijke gevallen wordt op grond van paragraaf 76 van de IT-auditor vereist dat hij de aandacht van de beoogde gebruikers richt op de beschrijving van de afwijking van materieel belang. Dit doet hij door een conclusie met beperking of een afkeurende conclusie tot uitdrukking te brengen of door de nadruk te leggen op de aangelegenheid door hier in het assurance-rapport specifiek naar te verwijzen.	Paragraaf A191 vervalt.
	Overige communicatieverantwoordelijkheden (Zie Par. 78)	Overige communicatieverantwoordelijkheden (Zie Par. 78)
A192.	Aangelegenheden die geschikt kunnen zijn om te communiceren met de verantwoordelijke partij, de evalueerder, de opdrachtgever of anderen omvatten fraude of vermoede fraude en mogelijke tendentie bij het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject.	Aangelegenheden die geschikt kunnen zijn om te communiceren met de verantwoordelijke partij-de opdrachtgever of anderen omvatten fraude of vermoede fraude en mogelijke tendentie bij ter zake van het onderzoeksobject.
	Documentatie (Zie Par. 79-83)	Documentatie (Zie Par. 79-83)
A193.	Documentatie omvat een vastlegging van de redenatie van de IT-auditor over alle significantie aangelegenheden die het toepassen van	Documentatie omvat een vastlegging van de redenatie van de IT-auditor over alle significantie aangelegenheden die het toepassen van

	professionele oordeelsvorming vereisen alsmede daarmee verband houdende conclusies. Wanneer er sprake is van moeilijke vragen omtrent principes of professionele oordeelsvorming kan documentatie die de relevante feiten bevat die bij de IT-auditor bekend waren op het tijdstip dat de conclusie werd getrokken helpen bij het aantonen van de kennis van de IT-auditor.	professionele oordeelsvorming vereisen alsmede daarmee verband houdende conclusies. Wanneer er sprake is van moeilijke vragen omtrent principes of professionele oordeelsvorming kan documentatie die de relevante feiten bevat die bij de IT-auditor bekend waren op het tijdstip dat de conclusie werd getrokken helpen bij het aantonen van de kennis van de IT-auditor.
A194.	Het is noch noodzakelijk noch praktisch om tijdens een opdracht elke aangelegenheid die is overwogen of professionele oordeelsvorming die is gemaakt te documenteren. Verder is het voor de IT-auditor niet nodig om het naleven van aangelegenheden waarvoor het naleven wordt aangetoond door documenten die zijn opgenomen in het opdracht dossier apart te documenteren (zoals bij een checklist, bijvoorbeeld). Op soortgelijke wijze is het niet nodig dat de IT-auditor achterhaalde versies van werkdocumenten, aantekeningen die een onvolledige of voorlopige gedachtegang, eerdere kopieën van documenten die zijn verbeterd op typefouten of andere duplicaten van documenten in het opdracht dossier opneemt.	Het is noch noodzakelijk noch praktisch om tijdens een opdracht elke aangelegenheid die is overwogen of professionele oordeelsvorming die is gemaakt te documenteren. Verder is het voor de IT-auditor niet nodig om het naleven van aangelegenheden waarvoor het naleven wordt aangetoond door documenten die zijn opgenomen in het opdracht dossier apart te documenteren (zoals bij een checklist, bijvoorbeeld). Op soortgelijke wijze is het niet nodig dat de IT-auditor achterhaalde versies van werkdocumenten, aantekeningen die een onvolledige of voorlopige gedachtegang, eerdere kopieën van documenten die zijn verbeterd op typefouten of andere duplicaten van documenten in het opdracht dossier opneemt.
A195.	Bij het toepassen van professionele oordeelsvorming op het inschatten van de omvang van documentatie die moet worden opgesteld en bewaard kan de IT-auditor overwegen wat noodzakelijk is om inzicht in het uitgevoerde werk en de basis van de voornaamste beslissingen die zijn genomen (maar niet de gedetailleerde aspecten van de opdracht) te verschaffen aan een andere IT-auditor die geen eerdere ervaring met de opdracht heeft. Het kan zijn dat die andere IT-auditor alleen in staat is om inzicht te verwerven in gedetailleerde aspecten van de opdracht door deze met de IT-auditor te bespreken die de documentatie heeft opgesteld.	Bij het toepassen van professionele oordeelsvorming op het inschatten van de omvang van documentatie die moet worden opgesteld en bewaard kan de IT-auditor overwegen wat noodzakelijk is om inzicht in het uitgevoerde werk en de basis van de voornaamste beslissingen die zijn genomen (maar niet de gedetailleerde aspecten van de opdracht) te verschaffen aan een andere IT-auditor die geen eerdere ervaring met de opdracht heeft. Het kan zijn dat die andere IT-auditor alleen in staat is om inzicht te verwerven in gedetailleerde aspecten van de opdracht door deze met de IT-auditor te bespreken die de documentatie heeft opgesteld.
A196.	Documentatie kan een vastlegging omvatten van bijvoorbeeld: - De identificerende kenmerken van de specifieke elementen of aangelegenheden die zijn getoetst; - Wie de opdracht heeft uitgevoerd en de datum waarop dat werk was voltooid; - Wie de werkzaamheden die bij die opdracht zijn uitgevoerd heeft beoordeeld alsmede de datum en omvang van een dergelijke beoordeling; en - Besprekingen met de geschikte partij(en) en anderen van significante aangelegenheden, met inbegrip van de aard van de significante aangelegenheden die zijn besproken en wanneer en met wie deze	Documentatie kan een vastlegging omvatten van bijvoorbeeld: - De identificerende kenmerken van de specifieke elementen of aangelegenheden die zijn getoetst; - Wie de opdracht heeft uitgevoerd en de datum waarop dat werk was voltooid; - Wie de werkzaamheden die bij die opdracht zijn uitgevoerd heeft beoordeeld alsmede de datum en omvang van een dergelijke beoordeling; en - Besprekingen met de geschikte partij(en) en anderen van significante aangelegenheden, met inbegrip van de aard van de significante aangelegenheden die zijn besproken en wanneer en met wie deze

	besprekingen hebben plaatsgevonden.	besprekingen hebben plaatsgevonden.
A197.	Documentatie kan een vastlegging omvatten van bijvoorbeeld: • Kwesties die zijn geïdentificeerd met betrekking tot het naleven van relevante ethische voorschriften en de wijze waarop deze werden opgelost. • Conclusies over het naleven van onafhankelijkheidsvereisten die op de opdracht van toepassing zijn en relevante besprekingen met de IT-audit-eenheid die deze conclusies onderbouwen. • Conclusies die zijn getrokken met betrekking tot de aanvaarding en continuering van relaties met cliënten en assurance-opdrachten. • De aard en reikwijdte van en de conclusies gebaseerd op consultaties die in de loop van de opdracht werden ondernomen.	Documentatie kan een vastlegging omvatten van bijvoorbeeld: • Kwesties die zijn geïdentificeerd met betrekking tot het naleven van relevante ethische voorschriften en de wijze waarop deze werden opgelost. • Conclusies over het naleven van onafhankelijkheidsvereisten die op de opdracht van toepassing zijn en relevante besprekingen met de IT-audit-eenheid die deze conclusies onderbouwen. • Conclusies die zijn getrokken met betrekking tot de aanvaarding en continuering van relaties met cliënten en assurance-opdrachten. • De aard en reikwijdte van en de conclusies gebaseerd op consultaties die in de loop van de opdracht werden ondernomen.
A198.	<i>Samenstellen van het definitieve opdracht dossier</i> De dagelijkse beleidsbepalers van IT-audit-eenheden stellen beleidslijnen en procedures op voor een tijdige afronding van het samenstellen van opdracht dossiers. Een geschikt tijdsbestek waarbinnen de samenstelling van het definitieve opdracht dossier moet worden afgerond, is gewoonlijk niet meer dan 2 maanden na de datum van het assurance-rapport.¹⁰ ¹⁰ Dit is gelijk aan de periode die is vermeld in Richtlijn Documentatie A21.	<i>Samenstellen van het definitieve opdracht dossier</i> De dagelijkse beleidsbepalers van IT-audit-eenheden stellen beleidslijnen en procedures op voor een tijdige afronding van het samenstellen van opdracht dossiers. Een geschikt tijdsbestek waarbinnen de samenstelling van het definitieve opdracht dossier moet worden afgerond, is gewoonlijk niet meer dan 2 maanden na de datum van het assurance-rapport.¹⁰ ¹⁰ Dit is gelijk aan de periode die is vermeld in Richtlijn Documentatie 230 paragraaf A21.
A199.	De afronding van de samenstelling van het definitieve opdracht dossier na de datum van het assurance-rapport is een administratief proces dat geen betrekking heeft op het uitvoeren van nieuwe werkzaamheden of het trekken van nieuwe conclusies. Er kunnen echter tijdens de fase van het voltooien van de samenstelling van het definitieve opdracht dossier wijzigingen worden aangebracht in de documentatie als deze administratief van aard zijn. Tot de voorbeelden van dergelijke wijzigingen behoren: • Het vernietigen of verwijderen van intussen achterhaalde documentatie. • Het ordenen, verzamelen en opnemen van kruisverwijzingen in werkdocumenten. • Het aftekenen van checklists die worden gehanteerd bij het proces van samenstelling van het definitieve dossier. • Het documenteren van assurance-informatie die de IT-auditor vóór de datum van het assurance-rapport heeft verkregen en waarover hij	De afronding van de samenstelling van het definitieve opdracht dossier na de datum van het assurance-rapport is een administratief proces dat geen betrekking heeft op het uitvoeren van nieuwe werkzaamheden of het trekken van nieuwe conclusies. Er kunnen echter tijdens de fase van het voltooien van de samenstelling van het definitieve opdracht dossier wijzigingen worden aangebracht in de documentatie als deze administratief van aard zijn. Tot de voorbeelden van dergelijke wijzigingen behoren: • Het vernietigen of verwijderen van intussen achterhaalde documentatie. • Het ordenen, verzamelen en opnemen van kruisverwijzingen in werkdocumenten. • Het aftekenen van checklists die worden gehanteerd bij het proces van samenstelling van het definitieve dossier. • Het documenteren van assurance-informatie die de IT-auditor vóór de datum van het assurance-rapport heeft verkregen en waarover hij

	met de relevante leden van het opdrachtteam besprekingen heeft gehouden en overeenstemming heeft bereikt.	met de relevante leden van het opdrachtteam besprekingen heeft gehouden en overeenstemming heeft bereikt.
A200.	Richtlijn Documentatie (230) vereist dat assurance-dossiers tenminste zeven jaar worden bewaard nadat zij zijn afgesloten. ¹¹	Richtlijn Documentatie (230) vereist dat assurance-dossiers tenminste zeven jaar worden bewaard nadat zij zijn afgesloten. ¹¹
	¹¹ Richtlijn Documentatie (230) artikel A23	¹¹ Richtlijn Documentatie (230) artikel A23

	verantwoordelijke partij, de IT-auditor en de beoogde gebruikers. Afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht kan er ook een aparte rol van evalueerder, of opdrachtgever zijn.	verantwoordelijke partij, de IT-auditor en de beoogde gebruikers. Afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht kan er ook een aparte rol van opdrachtgever zijn.
2.	Het bovenstaande diagram laat zien hoe de volgende rollen verband houden met een assurance-opdracht: a) De verantwoordelijke partij is verantwoordelijk voor het onderzoeksobject. b) De evalueerder maakt gebruik van de criteria om het onderzoeksobject te meten of te evalueren wat resulteert in de informatie over het onderzoeksobject. c) De opdrachtgever komt de voorwaarden van de opdracht overeen met de IT-auditor. d) De IT-auditor verkrijgt voldoende en geschikte assurance-informatie om een conclusie tot uitdrukking te brengen met het doel om de mate van vertrouwen van de andere beoogde gebruikers dan de verantwoordelijke partij in de informatie over het onderzoeksobject te versterken. e) De beoogde gebruikers maken keuzes op basis van de informatie over het onderzoeksobject. De beoogde gebruikers zijn de pers(o)on(en) of organisatie(s) of groep(en) waarvan de IT-auditor verwacht dat zij gebruik zullen maken van het assurance-rapport.	Het bovenstaande diagram laat zien hoe de volgende rollen verband houden met een assurance-opdracht: a) De verantwoordelijke partij is verantwoordelijk voor het onderzoeksobject. b) De opdrachtgever komt de voorwaarden van de opdracht overeen met de IT-auditor. c) De IT-auditor verkrijgt voldoende en geschikte assurance-informatie om een conclusie tot uitdrukking te brengen met het doel om de mate van vertrouwen van de andere beoogde gebruikers dan de verantwoordelijke partij in het onderzoeksobject te versterken. d) De beoogde gebruikers maken keuzes op basis van het onderzoeksobject. De beoogde gebruikers zijn de pers(o)on(en) of organisatie(s) of groep(en) waarvan de IT-auditor verwacht dat zij gebruik zullen maken van het assurance-rapport.
3.	De volgende observaties kunnen worden gemaakt over deze rollen: • Elke assurance-opdracht heeft ten minste naast de IT-auditor een verantwoordelijke partij en beoogde gebruikers. • De IT-auditor kan niet de verantwoordelijke partij, de opdrachtgever of een beoogde gebruiker zijn • Bij een directe-opdracht is de IT-auditor tevens de evalueerder. • Bij een attest-opdracht kan de verantwoordelijke partij, of iemand anders afgezien van de IT-auditor, de evalueerder zijn. • Wanneer de IT-auditor het onderzoeksobject heeft gemeten of geëvalueerd ten opzichte van de criteria is de opdracht een directe-opdracht. De aard van die opdracht kan niet worden veranderd in een attest-opdracht als een andere partij de verantwoordelijkheid voor de meting of evaluatie op zich neemt, bijvoorbeeld doordat de verantwoordelijke partij een vermelding toevoegt aan de informatie over het onderzoeksobject waarin staat dat zij de verantwoordelijkheid hiervoor aanvaardt. • De verantwoordelijke partij kan de opdrachtgever zijn.	De volgende observaties kunnen worden gemaakt over deze rollen: • Elke assurance-opdracht heeft ten minste naast de IT-auditor een verantwoordelijke partij en beoogde gebruikers. • De IT-auditor kan niet de verantwoordelijke partij, de opdrachtgever of een beoogde gebruiker zijn • Bij een directe-opdracht is de IT-auditor tevens de evalueerder. • Wanneer de IT-auditor het onderzoeksobject heeft gemeten of geëvalueerd ten opzichte van de criteria is de opdracht een directe-opdracht. De aard van die opdracht kan niet worden veranderd in een attest-opdracht als een andere partij de verantwoordelijkheid voor de meting of evaluatie op zich neemt, bijvoorbeeld doordat de verantwoordelijke partij een vermelding toevoegt aan het onderzoeksobject waarin staat dat zij de verantwoordelijkheid hiervoor aanvaardt. • De verantwoordelijke partij kan de opdrachtgever zijn. • De verantwoordelijke partij kan één van de beoogde gebruikers zijn, maar niet de enige.

	• Bij veel attest-opdrachten kan de verantwoordelijke partij ook de evalueerder zijn en de opdrachtgever. Een voorbeeld is wanneer een entiteit een IT-auditor inschakelt om een assurance-opdracht uit te voeren met betrekking tot een duurzaamheidsverslag. Een voorbeeld van een situatie waarin de verantwoordelijke partij niet de evalueerder is, is wanneer de IT-auditor is ingehuurd om een assurance-opdracht uitvoert met betrekking tot een rapport dat is opgesteld door een overheidsinstantie over de duurzaamheidspraktijken van een onderneming in de private sector. • Bij een attest-opdracht verschaft de evalueerder doorgaans een schriftelijke bevestiging aan de IT-auditor over de informatie over het onderzoeksobject. In sommige gevallen kan de IT-auditor niet in staat zijn om een dergelijke bevestiging te verkrijgen, bijvoorbeeld wanneer de opdrachtgever niet de evalueerder is. • De verantwoordelijke partij kan één van de beoogde gebruikers zijn, maar niet de enige. • De verantwoordelijke partij, de evalueerder alsmede de beoogde gebruikers kunnen van een verschillende of van dezelfde entiteit zijn. Als voorbeeld van het tweede geval kan, in een dualistische (two-tier) structuur, de raad van commissarissen zekerheid zoeken over de informatie die verschaft is door de raad van bestuur van die entiteit. De relatie tussen de verantwoordelijke partij, de evalueerder, en de beoogde gebruikers moet worden gezien binnen de context van een specifieke opdracht en kan afwijken van meer traditioneel gedefinieerde lijnen van verantwoordelijkheid. Het senior management van een entiteit (een beoogde gebruiker) bijvoorbeeld kan een IT-auditor inhuren om een assurance-opdracht uit te voeren voor een bepaald aspect van de activiteiten van de entiteit dat de directe verantwoordelijkheid is van een lager niveau van management (de verantwoordelijke partij), maar waarvoor het senior management uiteindelijk verantwoordelijk is. • Een opdrachtgever die niet ook de verantwoordelijke partij is, kan de beoogde gebruiker zijn.	• De verantwoordelijke partij alsmede de beoogde gebruikers kunnen van een verschillende of van dezelfde entiteit zijn. Als voorbeeld van het tweede geval kan, in een dualistische (two-tier) structuur, de raad van commissarissen zekerheid zoeken over het onderzoeksobject die verschaft is door de raad van bestuur van die entiteit. De relatie tussen de verantwoordelijke partij en de beoogde gebruikers moet worden gezien binnen de context van een specifieke opdracht en kan afwijken van meer traditioneel gedefinieerde lijnen van verantwoordelijkheid. Het senior management van een entiteit (een beoogde gebruiker) bijvoorbeeld kan een IT-auditor inhuren om een assurance-opdracht uit te voeren voor een bepaald aspect van de activiteiten van de entiteit dat de directe verantwoordelijkheid is van een lager niveau van management (de verantwoordelijke partij), maar waarvoor het senior management uiteindelijk verantwoordelijk is. • Een opdrachtgever die niet ook de verantwoordelijke partij is, kan de beoogde gebruiker zijn.
4.	De conclusie van de IT-auditor kan betrekking hebben op: • Het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; • De informatie over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; of • Een vermelding die door de geschikte partij is gemaakt.	De conclusie van de IT-auditor kan betrekking hebben op: • Het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria;

5.	De IT-auditor en de verantwoordelijke partij kunnen overeenkomen om de beginselen van de Richtlijnen toe te passen op een opdracht wanneer er geen andere beoogde gebruikers zijn dan de verantwoordelijke partij maar waar er aan alle andere vereisten van de Richtlijn wordt voldaan. In dergelijke gevallen omvat het rapport van de IT-auditor een vermelding die het gebruik van het rapport beperkt tot de verantwoordelijke partij.	De IT-auditor en de verantwoordelijke partij kunnen overeenkomen om de beginselen van de Richtlijnen toe te passen op een opdracht wanneer er geen andere beoogde gebruikers zijn dan de verantwoordelijke partij maar waar er aan alle andere vereisten van de Richtlijn wordt voldaan. In dergelijke gevallen omvat het rapport van de IT-auditor een vermelding die het gebruik van het rapport beperkt tot de verantwoordelijke partij.
----	---	---

Bijlage 2

(Zie: Par. 2, 12(a)(ii), 12(c),)

Voorbeelden van verschillen tussen attest-opdrachten en directe-opdrachten

	Attest-opdracht	Directe-opdracht
▪ Doelstelling	▪ De mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers over de informatie over het onderzoeksobject vergroten	▪ De mate van vertrouwen van de beoogde gebruikers over de uitkomst van de meting of evaluatie van een onderliggend onderzoeksobject ten opzichte van de criteria vergroten
▪ Informatie over het onderzoeksobject	▪ Openbaar vermelding of bewering van de verantwoordelijke partij over de meting of evaluatie van het onderliggende onderzoeksobject	▪ Geen vermelding of bewering van de verantwoordelijke partij aan een externe partij
▪ Evalueerder	▪ Andere partij dan de IT-auditor	▪ IT-auditor.
▪ Van toepassing zijnde criteria	▪ Andere partij dan de IT-auditor besluit over de van toepassing zijnde criteria bij het opstellen van de informatie over het onderzoeksobject. De IT-auditor bepaalt of de van toepassing zijnde criteria geschikt zijn in de omstandigheden van de opdracht.	▪ De IT-auditor besluit veelal over de van toepassing zijnde criteria en zoekt overeenstemming met de verantwoordelijke partij dat de criteria geschikt zijn.
▪ Niet voldoen aan de criteria	▪ Afwijking van de informatie over het onderzoeksobject	▪ Verschil van het onderliggende onderzoeksobject met de van toepassing zijnde criteria.
▪ Rapportage	- Het assurance-rapport bevat een conclusie welke betrekking kan hebben op Het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; - De informatie over het onderzoeksobject en de van toepassing zijnde criteria; of - Een overzicht dat door de geschikte partij is gemaakt.	▪ Het assurance-rapport bevat een conclusie of het onderliggende onderzoeksobject, in alle van materieel belang zijnde opzichten, overeenkomt met de van toepassing zijnde criteria.